

การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

นายซาร์รีฟท์ สีอนิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

DEVELOPMENT OF MANAGEMENT STRATEGIES IN SCHOOLS USING
ISLAMIC STUDIES CURRICULUM IN SOUTHERN BORDER PROVINCES

Mr. Charrieff Suenee

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Educational Administration
Department of Educational Policy, Management and Leadership
Faculty of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2011
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้
โดย	นายชาวีร์ฟท์ สืออนิ
สาขาวิชา	บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโห
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโห)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรัตน์ เจริญกุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ปิยพงษ์ สุเมตติกุล)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

ชาวิทวิท สื่อนิ : การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา
 ในจังหวัดชายแดนภาคใต้. (DEVELOPMENT OF MANAGEMENT STRATEGIES
 IN SCHOOLS USING ISLAMIC STUDIES CURRICULUM IN SOUTHERN
 BORDER PROVINCES) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ.ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโท,
 อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: ศ.ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์, 462 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม และ
 พัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประชากรคือ โรงเรียนของรัฐที่เปิดใช้
 หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 350 โรงเรียน สุ่มกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างย่อย ได้จำนวน
 186 โรงเรียนในการตอบแบบสอบถาม ผู้ให้ข้อมูลระดับโรงเรียนคือ ผู้บริหารโรงเรียนหรือรองผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายบริหาร
 วิชาการ ครูผู้สอนสามัญศึกษา ครูผู้สอนอิสลามศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ผู้ปกครอง และ
 นักเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษาคือ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา
 ศึกษาในเทศที่รับผิดชอบอิสลามศึกษา โรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลาม
 ศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ จำนวน 13 คน ในการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 34 คน ในการประเมินร่าง
 ยุทธศาสตร์ฯ เป็นรายบุคคล ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ในการตรวจสอบร่างยุทธศาสตร์ฯ จากการสนทนากลุ่ม รวมทั้งสิ้น
 จำนวน 1,670 คน เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินและแบบตรวจสอบร่างยุทธศาสตร์ฯ วิเคราะห์ข้อมูล
 ด้วยสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า PNI_{modified} และการวิเคราะห์เนื้อหา มีขั้นตอนการวิจัย 5 ขั้นตอนคือ 1.
 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร 2. วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหาร
 โรงเรียนฯ 3. ร่างยุทธศาสตร์ฯ 4. ประเมินและตรวจสอบร่างยุทธศาสตร์ฯ และ 5.ปรับปรุง และนำเสนอยุทธศาสตร์ฯ

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้
 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 ตามลำดับคือ ระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X}=3.75$) ระดับขยายโอกาส ($\bar{X}=3.60$) และระดับประถมศึกษา ($\bar{X}=3.55$) สภาพที่
 พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ใน
 ระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับมีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ระดับขยายโอกาส
 ($\bar{X}=4.52$) ยกเว้นระดับประถมศึกษา ($\bar{X}=4.49$) และระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X}=4.42$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก
 ความต้องการในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนในภาพรวม มีค่าดัชนีความต้องการ PNI_{modified}=0.26 และเมื่อพิจารณาเป็นราย
 ระดับ มีค่าดัชนีความต้องการตามลำดับคือ ระดับประถมศึกษา (PNI_{modified}=0.27) ระดับขยายโอกาส (PNI_{modified}=0.25) และระดับ
 มัธยมศึกษา (PNI_{modified}=0.18) และยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรมี 4
 ยุทธศาสตร์หลัก (PIE) คือ 1. ยุทธศาสตร์ปรับกระบวนการทัศน์การวางแผน (P) 2. ยุทธศาสตร์บูรณาการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะชีวิต
 และการปฏิบัติศาสนกิจ (I) 3. ยุทธศาสตร์ประเมินผลตามแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (E) และ 4. ยุทธศาสตร์ปรับปรุงการบริหาร
 หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง (I) และ 11 ยุทธศาสตร์รอง (3Ss, 3Ts, 2Os และ SME) คือ 1.วางแผนยุทธศาสตร์ (S1) 2. ร่วมจัดทำ
 แผนงานอย่างมีส่วนร่วม (S2) 3. เพิ่มประสิทธิภาพการวางแผนทุกระดับ (S3) 4. พัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้
 (T1) 5. สนับสนุนสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย (T2) 6. พัฒนาครูและบุคลากรหลักสูตร (T3) 7. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่าง
 ต่อเนื่อง (O1) 8. ประเมินเพื่อสร้างความเป็นธรรมและสร้างกำลังใจ (O2) 9. เสริมสร้างประสิทธิภาพการจ้ดหลักสูตร (S)
 10. นิเทศอย่างหลากหลาย (M) และ 11. พัฒนาระบบบริหารจัดการ (E)

ภาควิชา นโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษาลายมือชื่อนิสิต.....
 สาขาวิชา บริหารการศึกษาลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา 2554ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

##5184214327 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD: MANAGEMENT STRATEGIES, ISLAMIC STUDIES CURRICULUM

CHARRIEFT SUENEE : DEVELOPMENT OF MANAGEMENT STRATEGIES
IN SCHOOLS USING ISLAMIC STUDIES CURRICULUM IN SOUTHERN
BORDER PROVINCES. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.CHAYAPHIM

USAHO, Ph.D, CO-ADVISOR PROF.PRUET SIRIBANNAPHITAK, Ph.D., 462 pp.

The present research was aimed to explore the current situation, desirable situation, strengths, weaknesses, opportunities, and threats, and to develop management strategies in schools using Islamic studies curriculum in southern border provinces. The target population included 350 government schools using Islamic studies curriculum in southern border provinces. Sampling by the size of subgroups obtained 186 schools and 3 schools. School informants comprised school administrator or vice administrator, chief of academic administration section, general education teachers, Islamic study teacher, chairman of school board, community leader, and parents, and students. Questionnaire respondents at the level of educational service area were the director or deputy director of primary/secondary educational service area office, educational supervisor responsible for Islamic study. Respondents from the 3 schools of case studies. There were 34 experts to individually assess the drafted strategies, and 12 experts to review the drafted strategies from the focus group discussion. Total participants were 1,670 accordingly. Research instruments employed questionnaire, interview form, assessment and review form for drafted strategies. Data analysis was carried out for frequency, percentage, mean, standard deviation, $PNI_{modified}$ value, including content analysis. The research procedure contained 5 steps: 1) Exploring the current situation and desirable situation of school management, 2) Examining the strengths, weaknesses, opportunities, and threats of school management, 3) Preparing drafted strategies, 4) Making assessment and review of the drafted strategies, and 5) Improving and presenting the strategies.

Research results suggested that the current situation of management of schools using Islamic studies curriculum in southern border provinces at the high level (3.57). When considering level of education separately, it was also found that the schools implemented Islamic education at high level; elementary schools (3.75), educational opportunity expansion schools (3.60), and secondary schools (3.55) respectively. In addition, the average desirable situation of school management was at the highest level (4.50). When considering level of education separately, only the educational opportunity expansion schools have need at the highest level (4.52), the elementary schools (4.49) and secondary schools (4.42) reported having need at high level. When examining the Priority Need Index (PNI), the results showed that $PNI_{modified} = 0.26$. When considering level of education separately, it was found that the schools elementary schools had $PNI_{modified} = 0.27$, educational opportunity expansion schools have $PNI_{modified} = 0.25$, and secondary schools have $PNI_{modified} = 0.18$ respectively. Furthermore, the management strategies were as follows: 1) Paradigm Shift in Planning (P), 2) Integrating Classroom Learning into Life and Religious Practice (I), 3) Sustainable Development-Based Evaluation (E), 4) Continuous Improvement of Curriculum Management (I).

Department : Department of Educational Policy, Management and Policy Student's Signature

Field of Study : Educational Administration Advisor's Signature

Academic Year 2011 Co - advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เกิดจากการสนับสนุนเกื้อกูลจากบุคคลหลายท่าน และได้รับการสนับสนุนทุนจาก “ทุน 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช” ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโท และศาสตราจารย์ ดร.พทุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณท่านไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย การประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ และการสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการวิจัยคือ โรงเรียนของรัฐที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 350 โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 13 เขต ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และขอขอบพระคุณโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน ที่ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์และศึกษาข้อมูลคือ โรงเรียนสวนพระยาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 โรงเรียนบ้านจะแนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3 และโรงเรียนบ้านปะกาฮารัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 1

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษาทุกท่าน ที่ได้กรุณาดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์นี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และขอขอบคุณเพื่อนนิสิตสาขาวิชาบริหารการศึกษาทุกคนในความเป็นกัลยาณมิตรที่ได้รับตลอดการศึกษา

สุดท้าย ขอขอบคุณสำหรับกำลังใจที่มีคุณค่าอย่างสูงยิ่งจากครอบครัวอันเป็นที่รักคือ คุณแม่รอมือ๊ะ สือนิที่คอยให้กำลังใจและให้ความสำคัญของการศึกษา ขอขอบคุณแพทย์หญิง นिया สือนิ ภรรยาอันเป็นที่รักยิ่ง และญาติพี่น้องทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจด้วยดี มาตลอด คุณงามความดีที่เกิดจากงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้ขอมอบให้ทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญแผนภูมิ	ต
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามของการวิจัย	6
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	7
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	8
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	9
1.7 วิธีดำเนินการวิจัย	11
1.8 ประโยชน์ที่จะได้รับ	11
บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
2.1 ความเป็นมาของโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด	
ชายแดนภาคใต้	13
2.1.1 สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้	13
2.1.2 ปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ...	16
2.1.3 ความเป็นมาของโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียน ...	19
2.2 แนวคิด และหลักการของหลักสูตรในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตร	
อิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้	23
2.2.1 วิสัยทัศน์ หลักการ และจุดหมาย	23

หน้า

2.2.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สาระและ มาตรฐานการเรียนรู้ การจัดเวลาเรียน และโครงสร้างเวลาเรียน ...	25
2.2.3 การจัดเวลาเรียน และโครงสร้างเวลาเรียน	33
2.2.4 การจัดการการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนานักเรียน	35
2.2.5 การวัด และประเมินผลการเรียนรู้	40
2.3 แนวคิด และหลักการบริหาร	54
2.3.1 ความหมายของการบริหารโรงเรียน	54
2.3.2 การบริหารโรงเรียนในมิติต่างๆ	54
2.4 แนวคิดของการพัฒนายุทธศาสตร์	76
2.4.1 ที่มาของยุทธศาสตร์	76
2.4.1 ความหมายของยุทธศาสตร์	77
2.4.3 ลำดับของยุทธศาสตร์	80
2.4.4 การกำหนดยุทธศาสตร์	82
2.4.5 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	94
2.4.6 เทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองคู่	97
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	100
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	119
3.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้	119
3.2 ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการ บริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้	125
3.3 ขั้นตอนที่ 3 ร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลาม ศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้	126

หน้า

3.4	ขั้นตอนที่ 4 ประเมินและตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาใน จังหวัดชายแดนภาคใต้	129
3.5	ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุง และนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้ หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้	133
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		138
4.1	ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และจัดลำดับ ความสำคัญความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตร อิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้	140
4.2	ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการ บริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ..	254
4.3	ขั้นตอนที่ 3 ร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลาม ศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้	273
4.4	ขั้นตอนที่ 4 ประเมิน ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ ร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้	286
4.5	ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุง และนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้ หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	293
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ		298
	สรุปผลการวิจัย	298
	การอภิปรายผล	328
	ข้อเสนอแนะ	356
รายการอ้างอิง		359

	หน้า
ภาคผนวก	367
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	368
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความตรงของ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์การพัฒนาศาสตร์ การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้	447
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเป็นไปได้ของร่าง ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้	449
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมใน การสนทนากลุ่มเพื่อที่มีต่อร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียน ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้	453
ภาคผนวก จ หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย	455
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	462

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	สรุปข้อมูลเปรียบเทียบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กับหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	42
2.2	วิจัยักรคุณภาพของเดมมิง	59
3.1	จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้	121
4.1	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	140
4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จ	147
4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหาร โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในภาพรวม	147
4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผน	148
4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหาร โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	149

ตารางที่	หน้า
4.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผล 150
4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุง 151
4.8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จในภาพรวมรายด้านและรายข้อ ... 152
4.9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จระดับประถมศึกษาและรายข้อ 156
4.10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนี ลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จระดับขยายโอกาสและรายข้อ 159
4.11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จระดับมัธยมศึกษาและรายข้อ 163

ตารางที่

4.12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนในภาพรวม	167
4.13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนระดับประถมศึกษา	172
4.14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนี ลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนระดับขยายโอกาส	176
4.15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนระดับมัธยมศึกษา	181
4.16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวม	185
4.17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติระดับประถมศึกษา	196

ตารางที่	หน้า
4.18	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติระดับขยายโอกาส 208
4.19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติระดับมัธยมศึกษา 217
4.20	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ด้านการประเมินผลในภาพรวม 227
4.21	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ด้านการประเมินผลระดับประถมศึกษา 230
4.22	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ด้านการประเมินผลระดับขยายโอกาส 233
4.23	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ด้านการประเมินผลด้านการประเมินผลมัธยมศึกษา ... 235

ตารางที่	หน้า
4.24	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ด้านการปรับปรุงในภาพรวม 238
4.25	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงระดับประถมศึกษา 242
4.26	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงระดับขยายโอกาส 246
4.27	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนา ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงระดับมัธยมศึกษา 250
4.28	ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการ บริหารโรงเรียนจากผล ความ ต้องการ จำ เป็น (PNI _{modified}) ด้านภาพความสำเร็จ 254
4.29	ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการ บริหารโรงเรียนจากผล ความ ต้องการ จำ เป็น (PNI _{modified}) ด้านการวางแผน 255
4.30	ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการ บริหารโรงเรียนจากผล ความ ต้องการ จำ เป็น (PNI _{modified}) ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ 257

ตารางที่	หน้า
4.31 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนจากผลความต้องการจำเป็น (PNImodified) ด้านการประเมินผล	258
4.32 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนจากผลความต้องการจำเป็น (PNImodified) ด้านการปรับปรุง	259
4.33 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของยุทธศาสตร์ที่จะทำให้โรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะด้านการวางแผน	261
4.34 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของยุทธศาสตร์ที่จะทำให้โรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	262
4.35 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของยุทธศาสตร์ที่จะทำให้โรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะด้านการประเมินผล	263
4.36 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของยุทธศาสตร์ที่จะทำให้โรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะด้านการปรับปรุง	264
4.37 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จ	265
4.38 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนในภาพรวม	266
4.39 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวม	268

ตารางที่	หน้า
4.40 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะ คุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลในภาพรวม	270
4.41 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะ คุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงในภาพรวม	271
4.42 ยุทธศาสตร์ของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนที่ใช้ หลักสูตรอิสลามศึกษาในภาพรวมด้านการวางแผน	273
4.43 ยุทธศาสตร์ของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนที่ใช้ หลักสูตรอิสลามศึกษาในภาพรวมด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	273
4.44 ยุทธศาสตร์ของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนที่ใช้ หลักสูตรอิสลามศึกษาในภาพรวมด้านการประเมินผล	274
4.45 ยุทธศาสตร์ของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนที่ใช้ หลักสูตรอิสลามศึกษาในภาพรวมด้านการปรับปรุง	275
4.46 ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้จากค่า PNI และคำถามปลายเปิด	276
4.47 ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ (ร่าง 1).....	283
4.48 ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ (ร่าง 2)	286
4.49 ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ (ร่าง 3)	289

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	11
2.1 สารการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	27
2.2 สารการเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา	28
2.3 ความสัมพันธ์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกับหลักสูตรอิสลามศึกษา	29
2.4 การบริหารคุณภาพ “การหมุนวัฏจักร PDCA”	57
2.5 กิจกรรมการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงาน	63
2.6 ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของแผนต่างๆ ที่สถานศึกษาควรจัดทำ	66
2.7 ขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	72
2.8 แนวคิดเชิงระบบในการบริหารสถานศึกษา	74
2.9 กระบวนการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ของ Certo and Peter	86
2.10 รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์	88
2.11 องค์ประกอบของการบริหารยุทธศาสตร์	93
2.12 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้การวิเคราะห์เมทริกซ์	100
3.1 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	136

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือทางสังคมที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้สมาชิกในสังคมเกิดการเรียนรู้และเข้าใจซึ่งกันและกัน พร้อมกันนั้นยังเป็นเครื่องมือที่จะหล่อหลอมจิตใจ ความรู้สึกของคนที่อยู่ในสังคมเดียวกันให้มีความรู้สึกผูกพัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แม้จะแตกต่างกันในด้านศาสนา ประเพณี ภาษา และวัฒนธรรมก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมที่มีปัญหาความไม่เข้าใจในเป้าหมายและวิถีทางในการดำเนินชีวิตในสังคม (คณิต ไชยมุศ และคณะ, 2525: 1) ซึ่งความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ระบุว่า “การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2553: 6)

จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอีกพื้นที่หนึ่งของประเทศไทยที่มีลักษณะพิเศษมากกว่าท้องถิ่นอื่น ๆ เนื่องจากมีประชากรหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี สังคมและวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง และมีความผูกพันกับศาสนาอย่างแน่นแฟ้น ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงต้องมีความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ต้องมีความรู้และเข้าใจสภาพความเป็นอยู่ วิถีชีวิต และความต้องการของคนในพื้นที่ๆ ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวไทยเชื้อสายมลายูที่ถือศาสนาอิสลาม (ร้อยละ 80) และใช้ภาษามลายู (ภาษายาวีท้องถิ่น) ยกเว้นในจังหวัดสตูลที่ส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวัน (ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2551: 8-10) ด้วยลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากพื้นที่อื่น ๆ รัฐบาลจึงให้ความสำคัญและกำหนดให้จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่พิเศษที่จะต้องดำเนินนโยบายในการพัฒนาและแก้ปัญหาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การศึกษา ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 23 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2549 เห็นชอบกำหนดให้จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ ประกอบด้วยจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูลและ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ นาทวี สะบ้าย้อย และเทพา

(สำนักงานพัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2551: 2) และในวันที่ 28 พฤศจิกายน 2549 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ใช้ชื่อการจัดการศึกษาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่า “การจัดการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้”

กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายในการจัดการศึกษาของจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยยึดหลักเชิงบูรณาการกับวิถีชีวิต ความต้องการของท้องถิ่นและประชาชนที่มีลักษณะเฉพาะบนพื้นฐานของหลักศาสนา โดยจัดให้มีการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสามารถสนองความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนที่มีการเรียกร้องให้รัฐดำเนินการเปิดสอนอิสลามศึกษาแบบเข้มในสถานศึกษาของรัฐทำนองเดียวกับสถาบันศึกษาปอเนาะคือ สัปดาห์ละ 8-12 ชั่วโมง เพื่อส่งเสริมอิสลามศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2552: ค) กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้จัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาเพิ่มเติมในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาโดยมีการนำร่องตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 ในบางโรงเรียน และดำเนินการขยายให้หลักสูตรดังกล่าวเป็นจำนวน 350 โรงเรียนปีการศึกษา 2553 จากการติดตามประเมินผลการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนอิสลามศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับการปรับหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนของรัฐ ซึ่งถือว่าการเพิ่มทางเลือกทางการศึกษา ทำให้นักเรียนสามารถเรียนอิสลามศึกษาในโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 14) กอปรกับปรัชญาของศาสนาอิสลามถือว่า ความรู้ที่เกิดจากการศึกษาเปรียบเสมือนบุญแจสำคัญในการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ที่จะนำพาซึ่งความเจริญทางวัฒนธรรม และอารยธรรมในสังคม ด้วยความรู้ทำให้มนุษย์สามารถแยกแยะระหว่างสิ่งที่ดีกับสิ่งที่ไม่ดี ดังปรากฏในหะดีษท่านนบีมุฮัมมัด (คือลข) ความว่า **“การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน”** (Ibn Majah, 1984: 48) จะเห็นได้ว่า ศาสนาอิสลามให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมากโดยเฉพาะอิสลามศึกษาที่สามารถนำความรู้มาปฏิบัติศาสนกิจในชีวิตประจำวันและยึดมั่นในหลักคำสอนของศาสนาอิสลามเป็นหลักในการดำรงชีวิต

การจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องจัดตามความต้องการของนักเรียนอย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานความแตกต่างของวิถีชีวิต ภาษา สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม หรืออัตลักษณ์ที่เป็นเอกลักษณ์ ทำให้มีการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายทั้งในโรงเรียนของรัฐ เอกชนทั่วไป เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สถาบันศึกษาปอเนาะ ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนา เป็นต้น (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2551: คำนำ; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552: 51) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิมล เขี้ยวแก้ว และคณะ (2544: 7-11) พบว่า การ

จัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องมีความสอดคล้องกับสภาพวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชน เนื่องจากประชาชนมีลักษณะเฉพาะทางสังคม วัฒนธรรมที่หลากหลาย (Multicultural) เช่น ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม และการอยู่ร่วมกันในสังคมที่ยึดหลักปฏิบัติตามหลักศาสนาอย่างเคร่งครัด มีการสอนวิชาศาสนาในโรงเรียนควบคู่ไปกับวิชาสามัญ และวิชาชีพ มีการระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียม

แต่อย่างไรก็ตาม จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนของรัฐในการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พบว่า

ผลจากการรายงานโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาพบว่า มีปัญหาการจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ในด้านอิสลามศึกษา เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษานั้น แหล่งเรียนรู้คือ การปฏิบัติตนเองตามหลักปฏิบัติของศาสนาอิสลาม ดังนั้นโรงเรียนจำเป็นต้องมีสถานที่ในการประกอบศาสนกิจของนักเรียนในบริเวณโรงเรียน ได้แก่ ห้องหรืออาคารละหมาดที่มีลักษณะถูกต้องตามหลักปฏิบัติ ปัญหาจากความไม่พอเพียงของวิทยากรสอนศาสนาอิสลามที่มีอยู่ในบางโรงเรียนไม่พอเพียงต่อจำนวนนักเรียน เนื่องจากการขอตำแหน่งเพื่อบรรจุหรือจัดจ้างวิทยากรสอนศาสนาอิสลามคำนวณจากยอดนักเรียนในปีงบประมาณ และปัญหาจากการใช้หนังสือ หรือเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่ไม่มีเอกสารการสอนที่เป็นแกนกลางทำให้แต่ละโรงเรียนจะต้องนำเอกสารการสอนหรือหนังสือเรียนที่มีจำหน่ายตามท้องตลาดทำให้การใช้สื่อหรือหนังสือไม่มีมาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 83 - 84) สภาพการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐในจังหวัดยะลาพบว่า ด้านการวางแผนการสอน ครูอิสลามศึกษาไม่มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นของตัวเอง ไม่มีการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีสิ่งที่มีปัญหามากที่สุดคือ ขาดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร หลักสูตรไม่ชัดเจน ไม่แน่นอน ยังไม่เป็นที่ยอมรับจึงยากต่อการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ ขาดความรู้และประสบการณ์ด้านการวางแผนการสอน และหน่วยการเรียนรู้ เนื้อหายังซับซ้อน ไม่ชัดเจน เป็นสาเหตุทำให้การวางแผนการสอนเป็นไปอย่างยากลำบาก ด้านการดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน และด้านสื่อการเรียนการสอน มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน โดยสิ่งที่มีปัญหามากที่สุดคือ ขาดเทคนิค จิตวิทยาและ

ประสบการณ์การสอนที่สามารถดึงดูดทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้ รองลงมาคือ ปัญหาครูผู้สอนส่วนใหญ่แล้วจะเน้นครูเป็นศูนย์กลางโดยที่ไม่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และปัญหานักเรียนที่มีพื้นฐานไม่เหมือนกัน บางคนอ่อนมาก เก่งมากจึงยากต่อการดำเนินการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน สิ่งที่มีปัญหามากที่สุดคือ งบประมาณมีไม่เพียงพอในการที่จะผลิตสื่อให้มีความหลากหลาย และทันสมัย รองลงมาคือ ขาดความรู้ และทักษะในการผลิตสื่อ และประสบการณ์การใช้สื่ออย่างถูกต้อง และไม่มีหนังสือแบบเรียนที่ใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาที่แน่นอน และเป็นเอกภาพ และด้านวัดและประเมินผล สิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ นักเรียนไม่ค่อยให้ความสำคัญ ไม่ตระหนักต่อการวัดและประเมินผลของอิสลามศึกษา รองลงมาคือ ขาดทักษะและเทคนิคเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล และการวัดและประเมินผลยังไม่ได้มาตรฐาน ไม่ชัดเจน อีกทั้งยังขาดทักษะในการสร้างสื่อเครื่องมือการวัดและประเมินผล (มุฮัมมัดนาเซ สามะ, 2551: 86-118) และปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมจังหวัดปัตตานี พบว่าด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ที่มีปัญหามากที่สุดคือ หลักสูตรไม่ค่อยรัดกุม เนื้อหาน้อยเกินไป ไม่มีงบประมาณในการจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อทำการปรับปรุงต่อไป ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูอิสลามศึกษาบางคนขาดจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนบางคนเกิดความเบื่อหน่ายและไม่สนใจต่อบทเรียนและให้ความรู้แก่นักเรียนไม่เต็มที่เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องเวลา ขาดความรู้ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนไม่หลากหลายและไม่ทันสมัย นักเรียนบางคนยังไม่มีหนังสือเรียนอิสลามศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล ครูอิสลามศึกษาบางคนไม่ดำเนินการวัดผลและประเมินผลตามสภาพที่เป็นจริง กล่าวคือ การวัดและประเมินผลแบบเดิมๆ ไม่หลากหลายตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ ทำให้ไม่สามารถบ่งชี้ในตัวเด็กได้ และการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการอภิปรายหน้าชั้นหรือรายงานหน้าชั้นมีน้อย รวมถึงรูปแบบวิธีที่ใช้ในการวัดและประเมินผลนั้นเป็นวิธีที่ง่ายและใช้ในการตัดสินง่ายกว่า (นุรีซัน ดอเลาะ, 2551: 69-87)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการบริหารโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพต้องมียุทธศาสตร์ในการบริหารโรงเรียนโดยเฉพาะโรงเรียนที่มีการใช้สองหลักสูตรในโรงเรียนเดียวกันควบคู่กันไปและตั้งอยู่ในบริบทที่มีข้อจำกัดหลายประการ ผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ที่ดีที่สุดหรือมีนวัตกรรมใหม่เกิดขึ้นในองค์กรและเป็นที่ยอมรับของบุคลากรที่จะนำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและรู้เท่าทันการพัฒนาในยุคสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ในปัจจุบัน (ประภาศรี อมรสิน, 2548) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติที่สำคัญที่สุดและเป็นแนวหน้าในการ

บริหารและจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเพื่อให้สามารถพัฒนาได้อย่างมั่นคง เข้มแข็ง เป็นสถานที่ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ครู และผู้บริหารโรงเรียนมีความสุขในการทำงาน พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจในการศึกษาของลูกหลาน (รุ่ง แก้วแดง, 2546)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังที่ Miles (อ้างถึงใน Hopkins and others, 1997: 74) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ นั้นย่อมต้องการกลยุทธ์เพื่อให้โรงเรียนสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและ Ellsworth (2000: 33) ได้กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาจะสำเร็จได้เป็นอย่างดีนั้น ต้องการยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง การใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐถือว่เป็นการใช้หลักสูตรเชิงบูรณาการกับวิถีชีวิต อัตลักษณ์ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความต้องการของท้องถิ่น และประชาชนที่มีลักษณะเฉพาะบนพื้นฐานของหลักศาสนาที่เชื่อมโยงหลักการทางศาสนาเข้ากับวิชาสามัญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552: 27) เป็นการตอบสนองต่อกลุ่มนักเรียนที่สามารถเรียนต่อทางด้านสายศาสนาพร้อมๆ กับการเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้าน ไม่ต้องเดินทางไปเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่อยู่ห่างไกล และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนจบและมีวุฒิทางด้านศาสนาที่อยู่ในชุมชนสามารถเข้ามาเป็นครูผู้สอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของเด็กในชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551: 82 – 83) สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2552-2555 ที่มุ่งเน้นการพัฒนการศึกษาเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขอย่างยั่งยืนของชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งการพัฒนาศึกษาครอบคลุมมิติของการพัฒนาศึกษาเพื่อความมั่นคงที่เสริมสร้างทั้งความเป็นไทย สอดคล้องกับความต้องการ วิถีชีวิต ความมีอัตลักษณ์ของท้องถิ่นอย่างแท้จริง การพัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการศึกษาที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2551: ก, 3; โสภณ พุกชวาณิช, 2552: 81) ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีประชากรส่วนใหญ่ยึดมั่นในการดำรงชีวิตตามวิถีอิสลามที่มีเอกลักษณ์เฉพาะและมีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อให้เด็กนักเรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะเพียงพอที่จะดำรงตนเป็นคนดี มีคุณธรรม ทำให้สังคมเกิดความร่มเย็นเป็นสุข และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

1.2 คำถามของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีคำถามของการวิจัยดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างไร
2. จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างไร
3. ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. **โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา** หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่เข้าร่วมโครงการเปิดหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของมุสลิมตามที่โครงการกำหนด

2. **จังหวัดชายแดนภาคใต้** หมายถึง พื้นที่ตามประกาศตามมติของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 ประกอบด้วยจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ นาทวี สะบ้าย้อย และเทพา

3. **การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียน** หมายถึง การกำหนดวิธีการบริหารเชิงรุกโรงเรียนของรัฐที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในการจัดเวลาเรียน และโครงสร้างเวลาเรียน การจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ หลักการ จุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระและมาตรฐานการเรียนรู้

4. **การบริหาร** หมายถึง การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุง

5. **การวางแผน** หมายถึง การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี การจัดทำแผนงาน โครงการ การจัดทำกิจกรรม การจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีความเชื่อมโยงกับแนวทางการจัดการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและเป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัดในโรงเรียนของรัฐที่มีการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาอย่างมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

6. **การนำแผนสู่การปฏิบัติ** หมายถึง การนำแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ การปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี การระดมและจัดสรรทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้การจัดการเรียนการสอน การบริหารงาน และการดำเนินงานในโรงเรียนของรัฐที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาเป็นไปตามแผนที่ระบุไว้ให้ประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง

7. **การประเมินผล** หมายถึง การนิเทศ กำกับ และติดตามข้อมูลตามตัวชี้วัดในแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการประจำปีจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย พร้อมทั้งการ

จัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงานในโรงเรียนของรัฐที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

8. การปรับปรุง หมายถึง การวิเคราะห์สารสนเทศผลการดำเนินงานมาพัฒนาหรือปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการประจำปี โครงการ กิจกรรม และตัวชี้วัด ความสำเร็จเพื่อกำหนดเป็นแนวปฏิบัติหรือการพัฒนาและปรับปรุง ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในโรงเรียนของรัฐที่มีการจัดอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง

9. สภาพปัจจุบัน หมายถึง ระดับการปฏิบัติของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนรัฐในจังหวัดชายแดนภาคใต้

10. สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง ระดับความต้องการที่จะให้เกิดขึ้นในอนาคตหรือตามเป้าหมายที่วางไว้ในการบริหารโรงเรียนของรัฐที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียน และการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในโรงเรียนของรัฐที่ปัจจุบันมีการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 1-2) ระดับขยายโอกาส (ช่วงชั้นที่ 1-3) และระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3-4) ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามประกาศตามมติของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 ประกอบด้วย จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ นาทวี สะบ้าย้อย และเทพา

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

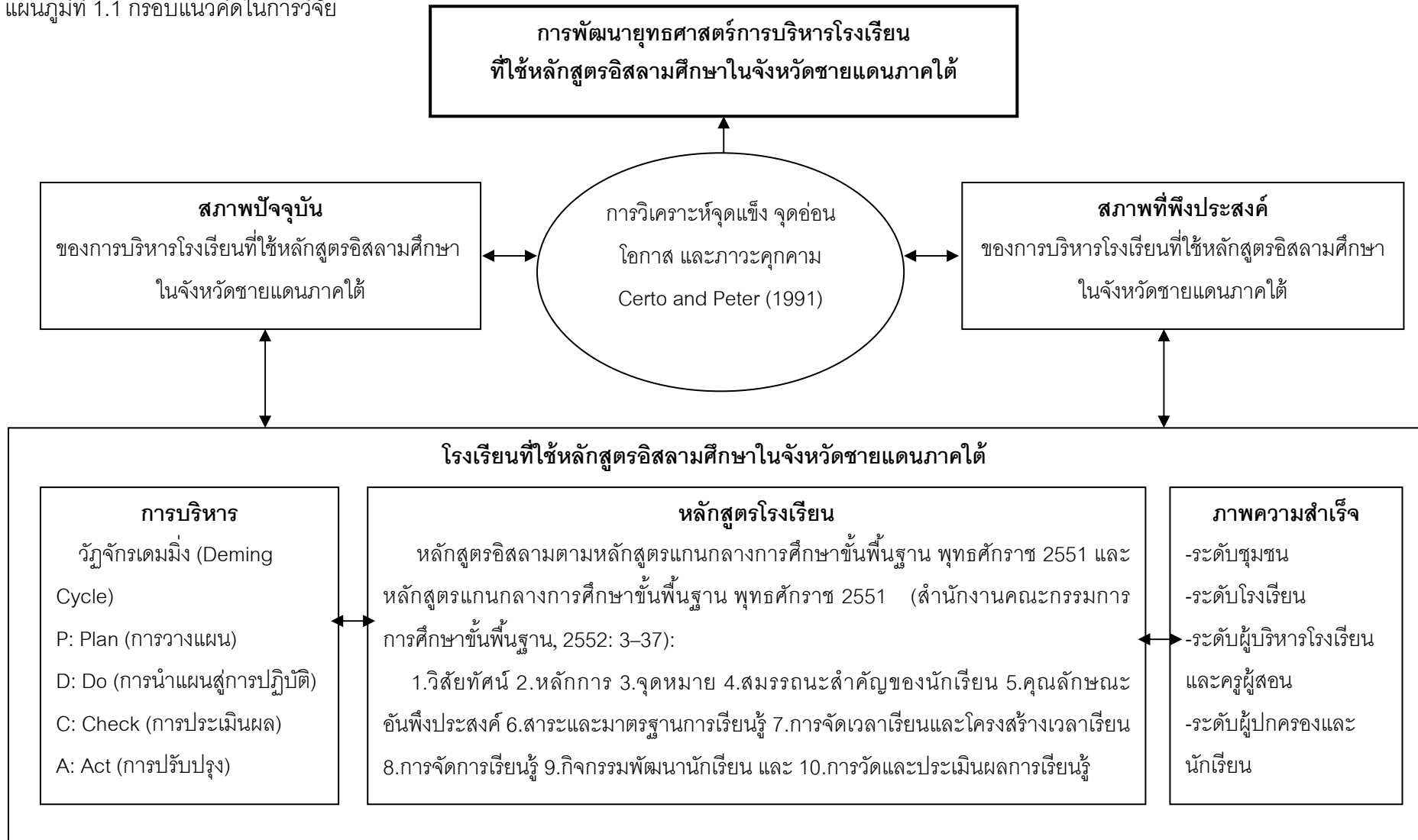
1. **หลักสูตรโรงเรียน** ใช้แนวคิดหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 1.วิสัยทัศน์ 2.หลักการ 3.จุดหมาย 4.สมรรถนะสำคัญของนักเรียน 5.คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 6. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ 7.การจัดเวลาเรียนและโครงสร้าง เวลาเรียน 8.การจัดการเรียนรู้ 9.กิจกรรมพัฒนานักเรียน และ 10.การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553:3-37)

2. **การบริหาร** ใช้แนวคิดวัฏจักรคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming Cycle) ได้แก่ การวางแผน (Plan) การนำแผนสู่การปฏิบัติ (Do) การประเมินผล (Check) และการปรับปรุง (Act)

3. **การพัฒนายุทธศาสตร์** ใช้แนวคิดการกำหนดยุทธศาสตร์ของหน่วยงานดัดแปลง ตามแนวคิด Certo and Peter (1991) ประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญ 2 ขั้นตอนคือ 1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) และ 2. การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategy Formulation)

ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแผนภูมิที่ 1.1 ดังนี้

แผนภูมิที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) (Johnson and Christensen, 2002; McMillan and Schumacher, 2006) คือ วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และดำเนินการวิจัย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 3 ร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินและตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุง และนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.8 ประโยชน์ที่จะได้รับ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีประโยชน์ที่จะได้รับ ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนสามารถบริหารโรงเรียนตามสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องได้ข้อมูลสารสนเทศสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้และใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา

3. โรงเรียนมีแนวทาง ทิศทางการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาปัจจัยในการบริหารโรงเรียนเพื่อขจัดจุดอ่อน คงจุดแข็ง ทำวิกฤตให้เป็นโอกาส และสร้างโอกาสในการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. เพื่อเป็นทิศทางในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาโดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการในการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประมวลและสังเคราะห์แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่สำคัญๆ เพื่อเป็นฐานในการสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการวิจัย และนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยจะนำเสนอเนื้อหาสาระที่สำคัญ ตามลำดับดังนี้

2.1 ความเป็นมาของโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2 แนวคิด และหลักการของหลักสูตรในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.3 แนวคิด และหลักการบริหาร

2.4 แนวคิด และหลักการพัฒนายุทธศาสตร์

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ซึ่งมีรายละเอียดของเนื้อหาสาระที่สำคัญตามลำดับดังนี้

2.1 ความเป็นมาของโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1.1 สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้

การบริหารโรงเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความหลากหลายทั้งในมิติของรูปแบบและประเภทการศึกษาได้แก่

1. สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสายสามัญและสายอาชีพ ได้แก่ สถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาเอกชน และสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. สถานศึกษา โรงเรียนและสถาบันที่จัดการเรียนการสอนด้านศาสนา ได้แก่ ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม (ซึ่งมีทั้งสอนควบคู่สามัญ และสอนศาสนาอย่างเดียว) สถาบันศึกษาปอเนาะ (ปอเนาะที่จัดทะเบียน)

3. การศึกษานอกระบบ ซึ่งจัดโดยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาด้านอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันการศึกษาที่จัดอิสลามศึกษามีอิทธิพลสำคัญตลอดช่วงชีวิตวัยเรียน ของนักเรียนไทยมุสลิมทุกระดับการศึกษาและทุกพื้นที่ในประเทศไทย กล่าวคือในระดับ ประถมศึกษา นักเรียนไทยมุสลิมส่วนใหญ่ยังเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาล แต่ด้วย หน้าที่ของผู้ปกครองที่ต้องส่งเสียให้ลูกได้เรียนวิชาทางศาสนา ผู้ปกครองจึงมักส่งบุตรหลานไป เรียนศาสนาขั้นต้นหรือขั้นพื้นฐานเพิ่มเติมในศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) เมื่อถึง ระดับมัธยมศึกษา นักเรียนเหล่านั้นจะย้ายไปเรียนต่อในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เนื่องจากมีการเรียนการสอนอิสลามศึกษาตอนกลางที่เข้มข้นกว่า

สภาพการจัดการศึกษาด้านอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งเป็น 2 แบบ แต่ละแบบมีลักษณะโดยสังเขปดังนี้

1. **โรงเรียนของรัฐ** โดยโรงเรียนของรัฐทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มี นักเรียนมุสลิมจำนวนมากจะจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษา อย่างไรก็ตาม สัดส่วน เวลาที่เรียนค่อนข้างน้อยคือ 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษาที่มีนักเรียนนับถือศาสนาอิสลามประมาณ 50% โดยจัดอยู่ในกลุ่มสร้างเสริม ประสพการณ์ชีวิตและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ในหลักสูตรประถมศึกษาและจัดเป็นรายวิชา ในหมวดสังคมศึกษาในหลักสูตรมัธยมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541:8) จึงไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในพื้นที่ นักเรียนมุสลิมใน โรงเรียนประถมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่จึงไปเรียนในศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) เพิ่มเติมด้วย กระทรวงศึกษาธิการตระหนักและเห็นความสำคัญของการศึกษาของผู้ที่นับถือ ศาสนาอิสลาม จึงได้กำหนดให้มีการสอนอิสลามศึกษาให้กับท้องถิ่นเรียกร้องให้โรงเรียนของรัฐ มีการสอนหลักสูตรอิสลามศึกษาที่เข้มข้นเพื่อให้บุตรหลานมีความรู้วิชาสามัญควบคู่กับวิชา ศาสนาอิสลามและได้รับวุฒิด้านศาสนาเพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นด้วย

ปี 2549 รัฐบาลโดยกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด ชายแดนภาคใต้ ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งมี ลักษณะ เฉพาะ และจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการบูรณาการการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถี ชีวิต อัตลักษณ์ ความหลากหลายของวัฒนธรรม และความต้องการของท้องถิ่น โดยเชื่อมโยงกับ หลักศาสนา จึงได้นำเป็นฐานหลักในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และมาตรการในการพัฒนา การศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ดังกล่าว สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 จึงได้ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

นราธิวาส เขต 1 และ 2 ยะลา เขต 1 และ 2 ปัตตานี เขต 1 และ 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สงขลา เขต 3 โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุข จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปีงบประมาณ 2549 จัดทำโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นโครงการเปิดสอนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ควบคู่กับหลักสูตรอิสลามศึกษาที่มีเนื้อหาสาระและเวลาเข้มข้นในโรงเรียนของรัฐ มีเวลาเรียนอิสลามศึกษาประมาณสัปดาห์ละ 8-10 ชั่วโมง และเมื่อจบหลักสูตรจะได้วุฒิทางศาสนาอิสลามสามารถใช้ประโยชน์ในการเรียนต่อด้านศาสนาในชั้นที่สูงขึ้น มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 142 โรงเรียน แยกเป็นระดับประถมศึกษา จำนวน 100 โรงเรียน และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 42 โรงเรียน และขยายถึง จำนวน 350 โรงเรียนในปีการศึกษา 2553

2. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแปรสภาพมาจากโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ซึ่งส่วนใหญ่เดิมเคยเป็นปอเนาะดั้งเดิมที่แปรสภาพตามนโยบายของรัฐ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลักคือ วิชาสามัญ และวิชาศาสนาตามสภาพข้อเท็จจริงพบว่า ในระดับมัธยมศึกษาผู้ปกครองส่วนใหญ่นิยมส่งบุตรหลานไปเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมากกว่าโรงเรียนของรัฐเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความเชื่อและวิถีชีวิต โดยจัดวิชาด้านศาสนา มากกว่าในโรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจัดเป็นโรงเรียนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ

2.1 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามมาตรา 15(1) เป็นโรงเรียนเอกชนที่สอนวิชาศาสนาควบคู่กับวิชาสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามมาตรา 15(1) แบ่งย่อยได้อีก 2 ลักษณะคือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเภทบริหารโดยสมาคมหรือมูลนิธิ ซึ่งเป็นองค์บุคคลนิติบุคคล ทางราชการอุดหนุนงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายรายหัว 100 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งโรงเรียนลักษณะดังกล่าวทางราชการจะถอนข้าราชการครูที่ไปช่วยสอนวิชาสามัญออก เนื่องจากได้รับการอุดหนุนไปจ้างครูโดยเฉพาะแล้ว หากโรงเรียนมีความจำเป็นต้องมีข้าราชการครูที่ทางราชการส่งไปช่วยสอนจะต้องคืนจำนวนเท่ากับวุฒิการศึกษาขั้นต้นของข้าราชการคนดังกล่าวให้แก่ทางราชการ และลักษณะที่ 2 คือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเภทบุคคลเป็นผู้รับใบอนุญาต ซึ่งทางราชการจะอุดหนุนงบประมาณค่าใช้จ่ายรายหัวเช่นเดียวกับโรงเรียนเอกชนสามัญทั่วไป แต่ทางราชการจะส่งข้าราชการครูส่วนหนึ่งสอนวิชาสามัญปฏิบัติการสอนร่วมกับครูที่โรงเรียนจ้างสอน

2.2 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามมาตรา 15(2) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ซึ่งส่วนหนึ่งจัดการเรียนการสอนทางอิสลามศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และอีกส่วนหนึ่งจัดการเรียนการสอนวิชาสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการควบคู่ไปด้วย แต่สภาพความพร้อมทั้งบุคลากรและระบบการจัดการเรียนรู้อยังไม่เข้าเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการที่จะยกระดับสู่การเป็นโรงเรียนตามมาตรา 15(1) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525

คุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามยังไม่เป็นที่น่าพอใจสืบเนื่องจากปัญหาด้านการบริหารจัดการโรงเรียน หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยพบว่า ในส่วนของการบริหารจัดการโรงเรียนนั้น ผู้บริหารขาดทักษะในการเป็นนักบริหาร ไม่มีระบบข้อมูล งบประมาณไม่เพียงพอ ขาดความพร้อมด้านสภาพแวดล้อม สถานที่ ในส่วนของหลักสูตรพบว่า หลักสูตรขาดความเชื่อมโยงและไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน การจัดการเรียนการสอนยังไม่สามารถบูรณาการระหว่างหลักสูตรศาสนาและหลักสูตรสามัญ สำหรับการจัดการเรียนการสอนพบว่า ครูขาดความรู้ใหม่ๆ และขาดทักษะกระบวนการสอน สื่อการเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องเรียนไม่สอดคล้องกับจำนวนนักเรียน นอกจากนี้ยังพบอีกว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาทางด้านเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอนหรือแหล่งการเรียนรู้ที่มีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจไม่ว่าเรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน ปัญหาการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนและนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการสอน (มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2549)

2.1.2 ปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้

แม้ว่าหน่วยงานต่างๆ จะได้ช่วยกันดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และปัญหาบางอย่างได้รับการคลี่คลาย แต่ยังคงมีปัญหามากมายด้านที่ต้องสานต่อและเร่งแก้ไข ทั้งนี้สามารถสรุปได้ดังนี้

1. คุณภาพการศึกษา

รายงานการติดตามด้านคุณภาพการศึกษาพบว่า นักเรียนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบของสำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติต่ำกว่าร้อยละ 50 และส่วนใหญ่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยยกเว้นจังหวัดสงขลาที่มีคะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศเล็กน้อยในวิชาคณิตศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net)

ระหว่างปีการศึกษา 2550 กับปีการศึกษา 2551 พบว่าวิชาที่คะแนนเพิ่มขึ้นมากกว่าที่ค่าเฉลี่ยระดับประเทศเพิ่มขึ้นได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ อย่างไรก็ตามวิชาอื่นๆ ส่วนใหญ่มีคะแนนลดลงมากกว่าที่ค่าเฉลี่ยของประเทศลดลง โดยเฉพาะวิชาภาษาไทย

นอกจากนี้ ผลการประเมินคุณภาพภายนอกพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กประมาณ 200 แห่งไม่ผ่านการรับรองของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่า ส่วนหนึ่งมีผลมาจากการเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบ ทำให้นักเรียนและครูไม่มีความปลอดภัยในการมาเรียน-สอน ทั้งนี้การเผาโรงเรียนทำให้การจัดการศึกษาไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ครบถ้วนตามตารางเรียน นอกจากนี้ ผลการสำรวจนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 (ประถมศึกษาปีที่ 3) ในปี 2550 พบว่า เด็กอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ถึง 11,073 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 30.82 ทั้งนี้ จากสภาพในพื้นที่พบว่าเด็กมุสลิมส่วนหนึ่งต้องการมีทักษะภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอาหรับ

นอกจากนี้ ปัญหาด้านคุณภาพยังมาจากการที่เด็กส่วนหนึ่งออกจากโรงเรียนสามัญไปเข้าเรียนปอเนาะต่างๆ ที่การจัดการศึกษาปอเนาะไม่มีการจัดทำเป็นหลักสูตรที่ชัดเจน จึงไม่สามารถเทียบโอนได้กับหลักสูตรพื้นฐานแต่ละช่วงชั้น

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา

ในช่วงที่รัฐบาลมีนโยบายอนุญาตให้ครูขอย้ายออกจากพื้นที่ได้ มีผู้แสดงความจำนงขอย้ายออกเป็นจำนวนมากประมาณ 1,500 คนในรอบ 3 ปี ซึ่งร้อยละ 70 ของคนกลุ่มนี้สอนวิชาหลัก 4 วิชาได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ทำให้เกิดภาวะการขาดแคลนครูอย่างมากในทุกพื้นที่ แม้ว่ารัฐจะเปิดให้มีการจ้างครูอัตราจ้าง แต่ความรู้และประสบการณ์ของครูอัตราจ้างยังมีไม่มากพอ จึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อโรงเรียนเอกชนด้วยเนื่องจากครูในโรงเรียนเอกชนส่วนหนึ่งลาออกไปสมัครเข้าทำงานในโรงเรียนของรัฐ

3. ความไม่ปลอดภัยในการเดินทาง

ประกอบกับนักเรียนในพื้นที่ส่วนใหญ่ยากจนจึงไม่สามารถเดินทางไปโรงเรียนของรัฐได้ และจากสถานการณ์ความไม่สงบในภาคใต้ทำให้รถประจำทางไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน อย่างไรก็ตาม พบว่าโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่มีบริการรถรับส่งครอบคลุมทุกพื้นที่

4. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

เนื่องจากโรงเรียนประมาณ 1 ใน 3 ของโรงเรียนในพื้นที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนน้อยกว่า 120 คน และกระจายในพื้นที่ห่างกัน รวมทั้งยังพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ในพื้นที่

ยังขาดปัจจัยพื้นฐานด้านเทคโนโลยี และปัจจัยอื่นที่จำเป็น นอกจากนี้ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ทำให้การทำงานไม่มีเอกภาพทั้งทางศาสนา วัฒนธรรม ภาษา ทำให้มีหลายหน่วยงานเข้ามาดูแล เพื่อแก้ไขปัญหาเป็นรายกรณี ซึ่งปรากฏว่า แม้การดำเนินงานได้มีการประสานงานจนประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่ในขณะเดียวกันการกระทำดังกล่าวก็สร้างปัญหาใหม่ขึ้นมาด้วย

นอกจากนี้ การที่สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนไม่มีหน่วยงานในส่วนภูมิภาคที่ดูแลรับผิดชอบโรงเรียนเอกชนโดยตรง แม้ตามเจตนารมณ์ของพ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ จะได้กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดูแลและบูรณาการการจัดการศึกษาทั้งรัฐและเอกชนในพื้นที่ แต่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องภารกิจหลายด้าน โดยเฉพาะการดูแล ส่งเสริม สนับสนุนโรงเรียนในสังกัดสพฐ. ซึ่งมีจำนวนมากอยู่แล้ว จึงไม่สามารถดูแลการศึกษาเอกชนได้อย่างทั่วถึงและจัดสรรบุคลากรมาดูแลสถานศึกษาเอกชนได้เพียง 3-5 คนเท่านั้น ส่งผลให้โรงเรียนเอกชนทั่วไป โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สถานศึกษา ปอเนาะ และศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ขาดการดูแลให้คำแนะนำช่วย แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเพียงพอและทันการณ์ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันได้รับการแก้ไขแล้ว โดย คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2552 ได้มีมติเห็นชอบให้จัดตั้งสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดใน 5 จังหวัด ได้แก่ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส สงขลา และสตูล และจัดตั้งสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส) และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา (จะนะ เทพา นาทวี และสะบ้าย้อย) รวม 37 อำเภอ และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) ได้เปิดสำนักงานเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2552

จะเห็นได้ว่า การบริหารโรงเรียน เป็นกระบวนการที่ต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการทำงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ การบริหารโรงเรียนยังสามารถแบ่งได้ในมิติที่เป็นกระบวนการบริหาร มิติที่เป็นงานบริหารโรงเรียน และมิติเชิงระบบ กล่าวคือ มิติที่เป็นกระบวนการบริหาร หมายถึง การวางแผนยุทธศาสตร์นำไปสู่องค์กรให้ประสบความสำเร็จ การจัดองค์กรที่มีโครงสร้างการทำงานและภารกิจงาน การจัดคนเข้าทำงานที่เหมาะสมกับความสามารถ การอำนวยความสะดวกเพื่อการบังคับบัญชา การควบคุมดูแล ซึ่งจะมองการบริหารโรงเรียนเชิงกระบวนการ มิติที่เป็นงานบริหารโรงเรียนคือ งาน 4 งานตามหลักการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลคือ บริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป มองการบริหารโรงเรียนใน ลักษณะภารกิจและงานหลักที่โรงเรียนต้องปฏิบัติ และมิติเชิงระบบ มองว่า การบริหารโรงเรียน

เป็นระบบๆ หนึ่งที่ประกอบด้วยปัจจัยหลักๆ 3 ส่วนที่สำคัญคือ ปัจจัยนำเข้า ปัจจัยกระบวนการ และปัจจัยผลผลิต ซึ่งทำให้สามารถวิเคราะห์การบริหารโรงเรียนได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งรูปแบบสถานศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการจัดการศึกษาที่มีรูปแบบที่มีความหลากหลาย เช่น สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสายสามัญและสายอาชีพ สถานศึกษา โรงเรียนและสถาบันที่จัดการเรียนการสอนด้านศาสนา และการศึกษานอกระบบ ซึ่งจัดโดยศูนย์การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และการจัดการศึกษาก็ยังประสบปัญหาในหลายๆด้าน เช่น ปัญหาคุณภาพการจัดการศึกษา ปัญหาด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ปัญหาด้านความไม่ปลอดภัยในการเดินทาง ปัญหาด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เป็นต้น

2.1.3 ความเป็นมาของโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียน

ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล และสงขลาบางอำเภอ ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งผู้นับถือศาสนาอิสลามจะต้องศึกษาในหลักศรัทธา หลักปฏิบัติและหลักธรรม เพื่อนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างเคร่งครัด ยึดมั่นในหลักคำสอนของศาสนาอิสลามเป็นหลักในการดำรงชีวิต ประกอบกับการศึกษามีความจำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน ดังปรากฏในหะดีษบทหนึ่ง “การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิม”

กระทรวงศึกษาธิการ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการศึกษาสำหรับผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม จึงได้กำหนดให้มีการสอนอิสลามศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดสอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีเวลาเรียนประมาณ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ซึ่งสาระดังกล่าวยังไม่มีความเข้มข้นในการเรียนรู้ศาสนาอิสลาม และเมื่อนักเรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้นแล้วจะไม่ได้รับวุฒิการศึกษาทางศาสนาที่จะเป็นหลักฐานนำไปใช้ในการศึกษาต่อด้านศาสนาของนักเรียนในชั้นที่สูงขึ้น ดังนั้นชุมชนจึงเรียกร้องให้มีการสอนอิสลามศึกษาให้มีความเข้มข้นควบคู่กับการสอนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และปีการศึกษา 2549 รัฐบาลได้กำหนดโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาไว้ในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นการตอบสนองของความต้องการของชุมชน โดยสนับสนุนงบประมาณจากกองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ดำเนินการในโรงเรียนนำร่อง จำนวน 142 โรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานดังต่อไปนี้ (สำนักพัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้, 2551)

1. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนที่นับถือศาสนาอิสลามได้เรียนรู้วิชาสามัญควบคู่กับวิชาอิสลามอย่างทั่วถึง

2. เพื่อให้นักเรียนที่จบหลักสูตรได้คุณวุฒิทางศาสนาและสามารถใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อทางศาสนาที่สูงขึ้น

3. เพื่อสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเยาวชนในสถานศึกษา

โดยมีเป้าหมายในการจัดการสอนอิสลามศึกษาในระดับประถมศึกษา เริ่มสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาในปีงบประมาณ 2550 จำนวน 100 โรงเรียน และจัดสอนอิสลามศึกษาตามหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาใน จำนวน 42 โรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้จัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาเพิ่มเติมในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาโดยมีการนำร่องตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 ในบางโรงเรียน และดำเนินการขยายให้หลักสูตรดังกล่าวเป็นจำนวน 350 โรงเรียนในปีการศึกษา 2553 การดำเนินงานตามโครงการนี้ได้มีการจัดจ้างครูสอนอิสลามศึกษาจำนวน 1,115 คน จากการติดตามประเมินผลการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนอิสลามศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับการปรับหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนของรัฐ ซึ่งถือว่าการเพิ่มทางเลือกทางการศึกษา ทำให้นักเรียนสามารถเรียนอิสลามศึกษาในโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 14)

วิธีการดำเนินงานโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในโรงเรียนของรัฐจะประกอบไปด้วยการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1 การประชุมชี้แจงการใช้หลักสูตร

กิจกรรมที่ 2 การประชุมนิเทศวิทยากรสอนอิสลามศึกษาที่จ้างสอนตามโครงการ

กิจกรรมที่ 3 การประชุมปฏิบัติการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาโรงเรียนในโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

กิจกรรมที่ 4 การประชุมปฏิบัติการบรรณาธิการแผนการจัดการเรียนรู้วิชาอิสลามศึกษา 8 สาระการเรียนรู้

กิจกรรมที่ 5 การประชุมปฏิบัติการสร้างเครื่องมือนิเทศ ติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

กิจกรรมที่ 6 โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษาดูงาน

กิจกรรมที่ 7 การผลิต จัดหา จัดทำสื่อการเรียนการสอน

กิจกรรมที่ 8 การพัฒนาบุคลากรและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในโรงเรียนของรัฐตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่องแนวทางการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาแบบเข้มในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2551 กำหนดหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการไว้ดังนี้

1. สถานศึกษา มีหน้าที่

1.1 สร้างความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษากับชุมชนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

1.2 จัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษาในระดับสถานศึกษา

1.3 สรรหาวิทยากรหรือครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด

1.4 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้อิสลามศึกษา

1.5 จัดให้มีสถานที่สำหรับปฏิบัติละหมาดตามสภาพของสถานศึกษา

1.6 สนับสนุนการจัดกิจกรรมทางศาสนาอิสลามทั้งภายในและภายนอกสถานที่

1.7 ส่งเสริมและสนับสนุนให้วิทยากร หรือครูผู้สอนศาสนาได้พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

1.8 จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดให้แก่ผู้เรียนที่เรียนจบหลักสูตรแต่ละระดับ

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่

2.1 จัดทำแผนงาน โครงการ การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 นิเทศ กำกับ ติดตาม สนับสนุน ช่วยเหลือ และให้คำแนะนำในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาแก่สถานศึกษา

2.3 ประสานการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาในสถานศึกษา และหน่วยงานอื่น

2.4 เสนอของบประมาณประจำปีสำหรับการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา

2.5 พัฒนาวิทยากร หรือครูผู้สอนอิสลามศึกษา แก่ผู้เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา

2.6 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย สรุปผล และรายงานผลการดำเนินงานประจำปี

3. วิทยากร หรือครูผู้สอน มีหน้าที่

3.1 ปฏิบัติศาสนกิจในชีวิตประจำวัน เป็นแบบอย่างแก่นักเรียนและชุมชน

3.2 วางแผนการจัดการเรียนรู้และจัดทำแผนการเรียนการสอนเป็นรายสัปดาห์ ล่วงหน้าก่อนดำเนินการสอน ส่งให้ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่รับมอบหมายตรวจและลงชื่อทุกครั้งก่อนดำเนินการสอน อย่างน้อย 1 สัปดาห์

3.3 ดำเนินการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ภาษาไทยยกเว้นในพื้นที่ที่ไม่อาจสอนภาษาไทยได้ ให้ใช้ภาษาที่ใช้ในพื้นที่นั้นๆ ตามความจำเป็น

3.4 จัดทำบันทึกการปฏิบัติรายวันตามที่สถานศึกษากำหนด

3.5 ดำเนินการประเมินผลตามสภาพจริง พร้อมทั้งจัดทำหลักฐานการประเมิน รายงานให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบ และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน

3.6 ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทั้งความรู้วิชาสามัญและวิชาทางศาสนาอิสลาม โดยมุ่งพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวปฏิรูปการเรียนรู้และหลักการของอิสลาม

3.7 ปฏิบัติตามการมอบหมายและการแนะนำ ซึ่งชอบด้วยระเบียบกฎหมาย หลักศาสนา และอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้ให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้บริหารสถานศึกษา

3.8 ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและเข้าร่วมกิจกรรมที่ไม่ขัดกับหลักการของ ศาสนาอิสลามที่สถานศึกษาจัดขึ้น

3.9 ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับศาสนา วัฒนธรรมแก่ผู้บริหารสถานศึกษา

3.10 ช่วยกันสร้างความสามัคคีในสถานศึกษา องค์กรและชุมชน

3.11 ไม่นำคำสอนในศาสนาอิสลามมาเป็นข้อพิพาทในศาสนาเดียวกันหรือต่าง ศาสนา

การดำเนินงานโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา จึงเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนที่ต้องการให้บุตรหลานได้เรียนรู้ อิสลามศึกษาที่เข้มข้นควบคู่กับการเรียนรู้วิชาสามัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดน ภาคใต้ที่ต้องการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยสนับสนุน งบประมาณสำหรับดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนให้การสอนอิสลามศึกษาตามหลักสูตร อิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐให้มีคุณภาพและสนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

2.2 แนวคิด และหลักการของหลักสูตรในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2.1 วิสัยทัศน์ หลักการ และจุดหมาย

2.2.1.1 วิสัยทัศน์

หลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ยึดวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนา นักเรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่ จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

นอกจากนี้ หลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น มีความจงรักภักดีต่ออัลลฮอฮ์ สุบหานะฮ์วะตะฮ์อะลา มีบุคลิกภาพตามแบบอย่างนบีมุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุละลัยฮิวะสัลลัม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่ดี เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัวและสังคม ก่อให้เกิดสันติสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

2.2.1.2 หลักการ

หลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ยึดหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐาน การเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสดำเนินการศึกษา อย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้

5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดหลักการเพิ่มเติม คือ

1. มุ่งเน้นพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลาม เพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

2. เป็นการศึกษาที่มุสลิมทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น

3. ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ

2.2.1.3 จุดหมายของหลักสูตร

จุดหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ยึดจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับนักเรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรม ของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีจิตสำนึกที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดจุดหมายเพิ่มเติม คือ

1. มีความศรัทธาต่ออัลลอฮ์ สُبْحَانَهُ رَبُّهُ رَبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ และปฏิบัติตามแบบอย่างของนบี มุฮัมมัด คืออัลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสَّلَام์ ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรมอิสลาม
2. มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการอ่านอัล-กุรอาน และสามารถนำหลักคำสอนไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้
3. มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ มีเหตุผลในการวินิจฉัย พิเคราะห์ปัญหาต่างๆโดยยึดหลักการอิสลาม
4. มีความภาคภูมิใจในความเป็นมุสลิมที่ดี มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต อดทนเสียสละเพื่อส่วนรวม เห็นคุณค่าของตนเอง สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ ให้อยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสันติสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553: 3-4)

2.2.2 สมรรถนะสำคัญของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ การจัดเวลาเรียนและโครงสร้างเวลาเรียน

2.2.2.1 สมรรถนะสำคัญของนักเรียน

หลักสูตรมุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้แก่นักเรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของนักเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551มุ่งให้นักเรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆในสังคม แสวงหาความรู้ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆและมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดสมรรถนะเพิ่มเติม คือ

ความสามารถในการอ่านอัล-กุรอาน เป็นความสามารถของนักเรียนในการอ่านอัล-กุรอานตามหลักการ อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ศาสนาอิสลาม เพื่อการพัฒนาตนเองด้านการยึดมั่นศรัทธาการปฏิบัติศาสนกิจ การมีคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเหมาะสม และสันติสุข

2.2.2.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้ 1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย และ 8. มีจิตสาธารณะ

หลักสูตรอิสลามศึกษา มุ่งพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติม คือ

1. รักการอ่านอัล-กุรอาน
2. รักการละหมาด
3. รักความสะอาด
4. มีมารยาทแบบอิสลาม
5. มีความรับผิดชอบ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของสถานศึกษาแต่ละแห่งได้

2.2.2.3 สารและมาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพนักเรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนานักเรียนให้เกิดความสมดุล โดยคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา ให้นักเรียนบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดตามสาระการเรียนรู้ ให้นักเรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ 1. ภาษาไทย 2. คณิตศาสตร์ 3. วิทยาศาสตร์ 4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5. สุขศึกษาและพลศึกษา 6. ศิลปะ 7. การงานอาชีพและเทคโนโลยีและ 8. ภาษาต่างประเทศ

หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสาระ ดังนี้

1. อัล-กุรอาน
2. อัล-หะดีษ
3. อัล-อะกีดะฮ์ (หลักศรัทธา)
4. อัล-ฟิกฮ์ (ศาสนบัญญัติ)
5. ฮัตตารีค (ศาสนประวัติ)
6. อัล-อัคลาก (จริยธรรม)
7. ภาษาอาหรับ
8. ภาษามลายู / ภาษาอาหรับเสริม

ในแต่ละสาระได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพนักเรียนมาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึง การทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษาและการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด ดังแผนภูมิที่ 2.1 สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แผนภูมิที่ 2.2 สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา และแผนภูมิที่ 2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกับหลักสูตรอิสลามศึกษา

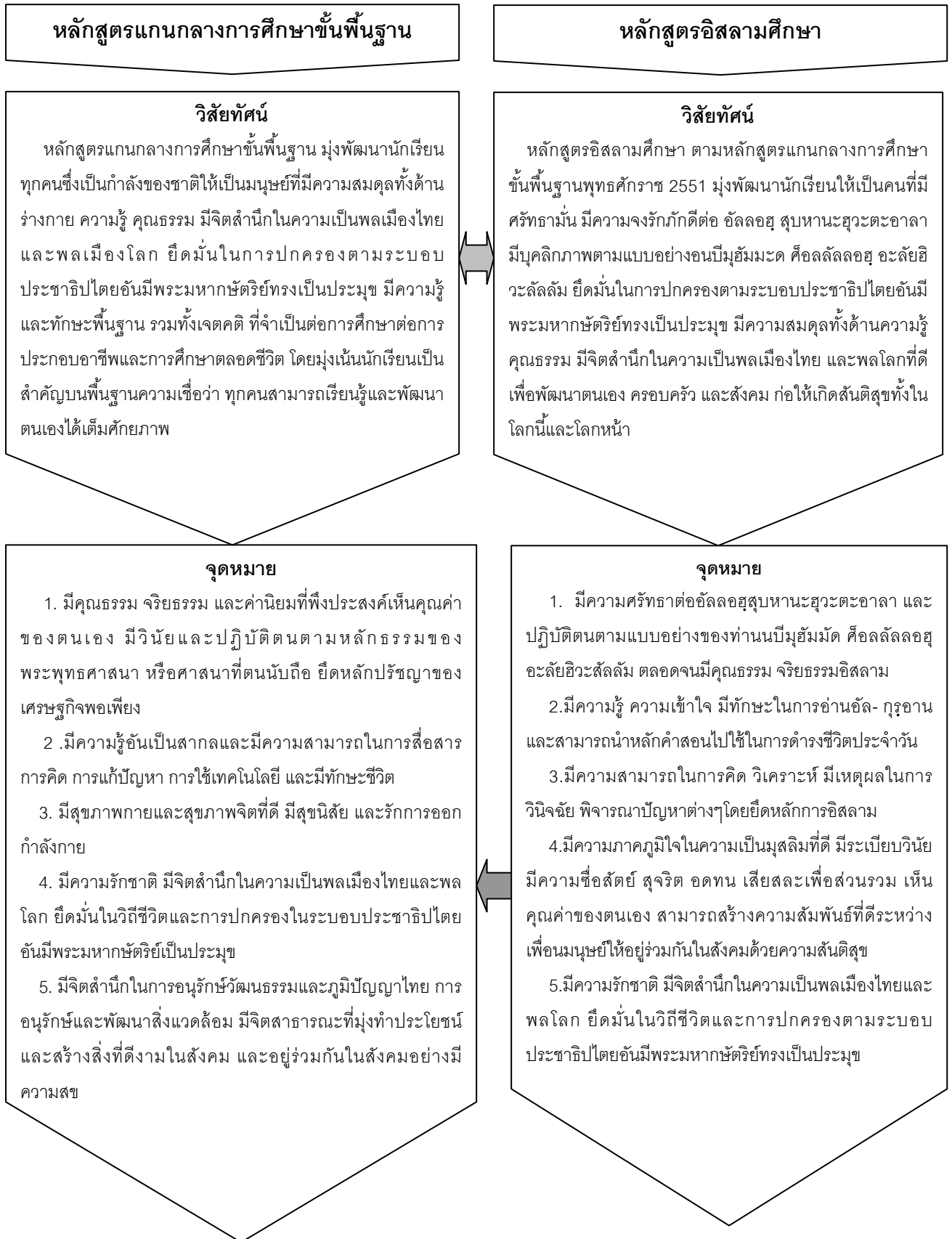
แผนภูมิที่ 2.1 สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ (2553: 10)

แผนภูมิที่ 2.3 ความสัมพันธ์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกับหลักสูตรอิสลามศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 1.ความสามารถในการสื่อสาร 2.ความสามารถในการคิด 3.ความสามารถในการแก้ปัญหา 4.ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5.ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 1.รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2.ซื่อสัตย์สุจริต 3.มีวินัย 4.ใฝ่เรียนรู้ 5.อยู่อย่างพอเพียง 6.มุ่งมั่นในการทำงาน 7.รักความเป็นไทย 8.มีจิตสาธารณะ
--	--

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ 1. ภาษาไทย 2. คณิตศาสตร์ 3. วิทยาศาสตร์ 4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 5. สุขศึกษาและพลศึกษา 6. ศิลปะ 7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8. ภาษาต่างประเทศ	กิจกรรมพัฒนานักเรียน 1. กิจกรรมแนะแนว 2. กิจกรรมนักเรียน 3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
---	--

ระดับการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน - ประถมศึกษา - มัธยมศึกษาตอนต้น - มัธยมศึกษาตอนปลาย

หลักสูตรอิสลามศึกษา (ต่อ)

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 1.ความสามารถในการอ่านอัล-กุรอาน 2.ความสามารถในการสื่อสารอัล-กุรอาน 3.ความสามารถในการคิดอัล-กุรอาน 4.ความสามารถในการแก้ปัญหาอัล-กุรอาน 5.ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตอัล-กุรอาน 6.ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอัล-กุรอาน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 1. รักการอ่านอัล-กุรอาน 2. รักการละหมาดอัล-กุรอาน 3. รักความสะอาดอัล-กุรอาน 4. มีมารยาทแบบอิสลามอัล-กุรอาน 5. มีความรับผิดชอบอัล-กุรอาน
---	--

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ 1. อัล-กุรอาน 2. อัล-หะดีษ 3. อัล-อะกีดะฮ์ (หลักศรัทธา) 4. อัล-ฟิถฮ์ (ศาสนบัญญัติ) 5. อัล-ตารีค (ศาสนประวัติ) 6. อัล-อัคลาภ (จริยธรรม) 7. ภาษาอาหรับ 8. ภาษามลายู / ภาษาอาหรับเสริม	กิจกรรมพัฒนานักเรียน 1. กิจกรรมพัฒนาจริยธรรมอิสลาม 2. กิจกรรมชมรม / ชุมนุมทางศาสนาอิสลาม
--	---

ระดับการศึกษาหลักสูตรอิสลามศึกษา - อิสลามศึกษาตอนต้น (อับดีดาอียะฮ์) - อิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะวัชชีญาฮ์) - อิสลามศึกษาตอนปลาย (ชานาเวียฮ์)
--

คุณภาพของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน + อิสลามศึกษา

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ (2553: 13)

หลักสูตรกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของนักเรียนเมื่อเรียนจบหลักสูตร โดยกำหนดให้เฉพาะส่วนที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ

ส่วนสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียนนั้น สถานศึกษาสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 67 มาตรฐาน

หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ 8 สาระ จำนวน 9 มาตรฐาน ดังนี้

สาระอัล-กุรอาน

มาตรฐาน ก 1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักการอ่าน และหลักการ อรรถาธิบายอัล-กุรอานสามารถอ่านท่องจำอรรถาธิบายเห็นคุณค่าและนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต อย่างสันติสุข

มาตรฐาน ก 2 ยึดมั่นในบทบัญญัติของอัล-กุรอาน และนำไปปฏิบัติเพื่อการอยู่ ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

สาระอัล-หะดีษ

มาตรฐาน ห 1 เข้าใจ ความหมาย ความสำคัญ หลักการ หลักคำสอน ท่องจำ อัล-หะดีษ ยึดมั่นและนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

สาระอัล-อะกีดะฮฺ (หลักศรัทธา)

มาตรฐาน อ 1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญ และหลักฐานของหลักศรัทธา ยึดมั่นและนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง

สาระอัล-ฟิกฮฺ (ศาสนบัญญัติ)

มาตรฐาน ฟ 1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และปฏิบัติตามกฎ หลักการ บทบัญญัติ อิสลามเกี่ยวกับ อิบาตัตมุอามาละต มุนากาฮัต และญินาญัต เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ศาสนกิจ และการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

สาระอัล-อัคลาภ (จริยธรรม)

มาตรฐาน ล 1 เข้าใจ ยึดมั่น และปฏิบัติตามจริยธรรมอิสลาม ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สาระภาษาอาหรับ

มาตรฐาน ร 1 รู้และเข้าใจกระบวนการฟัง พูด อ่านและเขียน มีทักษะและเห็นคุณค่า ในการใช้ภาษาอาหรับ เพื่อการเรียนรู้ สื่อความหมาย ค้นคว้าบทบัญญัติของศาสนา อิสลามอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

สาระภาษามลายู

มาตรฐาน ย 1 รู้และเข้าใจกระบวนการฟัง พูด อ่าน และเขียน มีทักษะและเห็นคุณค่าในการใช้ภาษามลายูเพื่อการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้า จากแหล่งวิทยาการเกี่ยวกับศาสนาอิสลามและการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์

สาระภาษาอาหรับเสริม

มาตรฐาน ส 1 รู้และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษามีทักษะในการใช้ภาษาที่ถูกต้องตามวัฒนธรรมทางภาษาอาหรับ และมีเจตคติที่ดีต่อภาษาและวัฒนธรรมอื่น

2.2.3 การจัดเวลาเรียน และโครงสร้างเวลาเรียน

2.2.3.1 การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรได้กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำสำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนานักเรียน ซึ่งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมได้ตามความพร้อมและจุดเน้น โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและสภาพของนักเรียน ดังนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. ระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 5 ชั่วโมง
2. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ได้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียนมีค่าน้ำหนักวิชาเท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)
3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาคมีเวลาเรียนวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมง ต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชาเท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)

หลักสูตรอิสลามศึกษา

1. ระดับอิสลามศึกษาตอนต้น มีเวลาเรียน 320-360 ชั่วโมงต่อปี ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนสัปดาห์ละ 8-10 ชั่วโมง
2. ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง มีเวลาเรียน 400-480 ชั่วโมงต่อปี ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนสัปดาห์ละ 10-12 ชั่วโมง คำนวณน้ำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชาเท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)

3. ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 480 ชั่วโมงต่อปี ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนสัปดาห์ละไม่น้อยกว่า 12 ชั่วโมง คัดนำหนักของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิตใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่านำหนักวิชาเท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก)

2.2.3.2 โครงสร้างเวลาเรียน

กรอบโครงสร้างเวลาเรียนสำหรับโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามกรอบโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้น มีเวลาเรียนที่สามารถจัดการเรียนรู้อุ้ร่วมกันได้ทั้ง 2 หลักสูตร และเวลาเรียนที่สถานศึกษาจะต้องจัดเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในกรอบโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ระดับประถมศึกษา หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดเวลาเรียน 320-360 ชั่วโมง/ปี โดยใช้เวลาเรียนดังนี้

- กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 40 ชั่วโมง/ปี
- รายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น จำนวน 40 ชั่วโมง/ปี
- ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเพิ่มเติมจากโครงสร้างที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 200 ชั่วโมง/ปี
- กิจกรรมพัฒนานักเรียน จำนวน 80 ชั่วโมง/ปี จัดกิจกรรมบูรณาการทั้งสองหลักสูตร

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดเวลาเรียน 400-480 ชั่วโมง /ปี โดยใช้เวลาเรียนดังนี้

- กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 40 ชั่วโมง/ปี
- รายวิชา/ กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น จำนวน 160 ชั่วโมง/ปี
- ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเพิ่มเติมจากโครงสร้างที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 200 ชั่วโมง/ปี

- กิจกรรมนักเรียน จำนวน 80 ชั่วโมง /ปี จัดกิจกรรมบูรณาการทั้งสองหลักสูตร

3.ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 480 ชั่วโมง/ปี โดยใช้เวลาเรียนดังนี้

- กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 80 ชั่วโมง/3ปี

- รายวิชา/ กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น จำนวน 520 ชั่วโมง/3 ปี

- ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเพิ่มเติมจากโครงสร้างที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 600 ชั่วโมง/ 3ปี

- กิจกรรมพัฒนานักเรียน จำนวน 240 ชั่วโมง/ 3 ปี จัดกิจกรรมบูรณาการทั้งสองหลักสูตร

สำหรับสถานศึกษาที่จัดสอนสาระอิสลามศึกษาในสาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ต้องจัดการเรียนการสอนสาระอิสลามศึกษาเป็นรายวิชา เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง /ต่อสัปดาห์ (80 ชั่วโมง / ปี /ห้องเรียน) โดยใช้เวลาเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 40 ชั่วโมง/ปี และเวลาเรียนจากรายวิชา/กิจกรรมที่จัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้นอีก 40 ชั่วโมง/ปี

หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียน ดังนี้

โครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนดในระดับอิสลามศึกษาตอนต้น (อิบติดาอียะฮฺ) สถานศึกษาสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมโดยพิจารณาจากพัฒนาการ ศักยภาพของนักเรียน แบบบริบทของสถานศึกษาทั้งนี้ นักเรียนต้องมีคุณภาพมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด สำหรับระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะว็ซซีฎฎะฮฺ) และระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย (ชานาเวียะฮฺ) สถานศึกษาต้องจัดให้เป็นไปตามโครงสร้างเวลาเรียนและสอดคล้องกับเกณฑ์การจบหลักสูตร

2.2.4 การจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนานักเรียน

2.2.4.1 การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรอิสลามศึกษา เป็นหลักสูตรที่มาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน

ในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆอันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่นักเรียน

1. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยยึดหลักว่า นักเรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้ เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนาเพราะจะสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตาม มาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและนักเรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอน และนักเรียนควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

1. ศึกษาวิเคราะห์ให้นักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของนักเรียน
2. กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมองเพื่อนำนักเรียนไปสู่เป้าหมาย
4. จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้
5. จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
6. ประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของนักเรียน
7. วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนานักเรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของนักเรียน

1. กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
 2. เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลความรู้ ตั้งคำถามคิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ
 3. ลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ
 4. มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและผู้สอน
 5. ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง
- ทั้งนี้ การเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงพัฒนาการทุกด้าน วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของนักเรียนเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง สำหรับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาในแต่ละระดับ มีจุดเน้นดังนี้

ระดับอิสลามศึกษาตอนต้น (อิบติดาอียะฮฺ) มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียนภาษามลายู/ภาษาอาหรับ การอ่านและท่องจำอัล-กุรอาน ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น โดยให้นักเรียนสามารถอ่านอัล-กุรอาน จบ

30 ยุช โดยใช้การสอนรูปแบบที่หลากหลาย และเน้นการสอนทักษะพื้นฐานสำหรับมุสลิมเพื่อนำไปใช้การปฏิบัติศาสนกิจในชีวิตประจำวัน ตลอดจนให้เรียนรู้ภาษาอาหรับ/ภาษามลายู เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ ศาสนาอิสลามและการสื่อสาร

ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะวัชชีฎาะฮฺ) มุ่งเน้นให้นักเรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเองและพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน พัฒนาความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้และทักษะในการดำเนินชีวิตตามหลักการอิสลาม ให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิดความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถเสริมสร้างสุขภาพส่วนตนและชุมชนตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ ควรเน้นการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานมากขึ้นเพื่อมุ่งให้นักเรียนเกิดความเข้าใจนำสู่การปฏิบัติจริงให้มากขึ้น และสามารถคิดพิจารณาอย่างมีวิจารณญาณ

ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย (ซานาเวียฮฺ) การจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสู่การศึกษาเฉพาะสาขามากขึ้น เน้นความสามารถ ความถนัด สามารถคิดพิจารณาอย่างมีวิจารณญาณในระดับสูง มีเป้าหมายให้สามารถปฏิบัติศาสนกิจเป็นกิจนิสัย มีวิถีแบบอิสลามในการตัดสินใจของตนในการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างสันติสุข

2.2.4.2 กิจกรรมพัฒนานักเรียน

กิจกรรมพัฒนานักเรียนมุ่งให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

กิจกรรมพัฒนานักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจคิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมนอกจากนี้ ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจนักเรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนานักเรียน

2. กิจกรรมนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบการทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกันเรื่องอาหาร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียนให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกชั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของนักเรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

- 2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร
- 2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชนและท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะเช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

หลักสูตรอิสลามศึกษา

กำหนดกิจกรรมเพิ่มเติมจากกิจกรรมพัฒนานักเรียนในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเพิ่มเติมจากการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาทั้ง 8 สาระ ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสม 2 ลักษณะ คือ

1. **กิจกรรมพัฒนาจริยธรรมอิสลาม** เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี โดยการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริง จนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างถูกต้องและมีคุณภาพ เช่น การเข้าค่าย การอบรมหลักการละหมาด การฝึกปฏิบัติศาสนกิจการพัฒนาบุคลิกภาพ การฝึกคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ตลอดจนฝึกการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

2. **กิจกรรมชมรม/ชุมนุมทางศาสนาอิสลาม** เป็นกิจกรรมที่นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจรในสถานการณ์จริง ตั้งแต่การศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ชมรม/ชุมนุม

นักอ่าน อัล- กุรอาน (กอรี) ชมรม/ชุมนุมนะซีด ชมรม/ชุมนุมนักปาฐกถาหรือบรรยายธรรม เป็นต้น โดยให้สถานศึกษาและนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้นตามความเหมาะสม

ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถนำผลการประเมินจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา อิสลามไปใช้เป็นเกณฑ์ตัดสินการผ่านกิจกรรมพัฒนานักเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

2.2.5 การวัด และประเมินผลการเรียนรู้

2.2.5.1 การวัด และประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานของ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การประเมินเพื่อพัฒนานักเรียนและเพื่อตัดสินผลการ เรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น นักเรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ในทุกๆปีไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และ ระดับชาติ การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพนักเรียนโดยใช้ผล การประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการ เรียนของนักเรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาและ เรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการ จัดการเรียนรู้ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคกา ประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมิน เองหรือเปิดโอกาสให้นักเรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ ไม่ผ่านตัวชี้วัดที่การสอนซ่อมเสริม

การประเมินระดับชั้นเรียนเรียนเป็นการตรวจสอบว่า นักเรียนมีพัฒนาการ ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมาก น้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูล ให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อ ตัดสินผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายปี/ รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์และกิจกรรมพัฒนานักเรียน นอกจากนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัด การศึกษาของสถานศึกษาว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนตามเป้าหมายหรือไม่ นักเรียนมีจุด พัฒนาในด้านใดรวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ระดับชาติ ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัด การศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพนักเรียนใน ระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาวะความ รับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่ จัดทำและดำเนินการ โดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการ ดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับ สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพนักเรียนในระดับชาติตาม มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตร สถานศึกษาต้องจัดให้นักเรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดให้นักเรียนทุกคนที่เรียนตามหลักสูตรอิสลามศึกษาในปี สุดท้ายของ แต่ละระดับ คือ อิสลามศึกษาตอนต้น (อิบติดาดียะฮฺ) อิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะวัชชีฎาะฮฺ) และอิสลามศึกษาตอนปลาย (ชานาวียะฮฺ) เข้ารับการประเมิน ซึ่งผลจากการ ประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่างๆเพื่อนำไปใช้ในการวางแผน ยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่างๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการ ตรวจสอบทบทวนพัฒนาพัฒนาคุณภาพนักเรียน ถือเป็นภาวะความรับผิดชอบต่อสถานศึกษาที่ จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตาม ศักยภาพบนพื้นฐาน ความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ

ได้แก่ กลุ่มนักเรียนทั่วไป กลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มนักเรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมิน จึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนได้ทันที่วงที่ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตร เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน

สรุปข้อมูลเปรียบเทียบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กับหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 เปรียบเทียบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กับหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	ความสอดคล้องของหลักสูตร	ความต่างของหลักสูตร
<p>1.วิสัยทัศน์</p> <p>หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551ที่มุ่งพัฒนานักเรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ</p>	<p>หลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น มีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์สุบฮานะฮฺวะตะอะลา มีบุคลิกภาพตามแบบอย่างนบีมุฮัมมัด คือลัลลลอฮุละลยฮวะลล์ลัมมีความสมดุลทั้งด้านความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่ดีเพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัวและสังคม ก่อให้เกิดสันติสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า</p>	<p>-มุ่งพัฒนานักเรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก</p>	<p>หลักสูตรอิสลามศึกษา 2551</p> <p>-มุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น มีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์สุบฮานะฮฺวะตะอะลา มีบุคลิกภาพตามแบบอย่างนบีมุฮัมมัด คือลัลลลอฮุละลยฮวะลล์ลัม</p> <p>-พัฒนาตนเอง ครอบครัว และสังคม ก่อให้เกิดสันติสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า</p> <p>หลักสูตรรพฐ. พ.ศ.2551</p> <p>-การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต</p> <p>-ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ</p>

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	ความสอดคล้องของหลักสูตร	ความต่างของหลักสูตร
<p>2.หลักการ</p> <p>หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐาน การเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล 2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ 3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น 4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้ 5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ 6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ 	<p>หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดหลักการเพิ่มเติม คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มุ่งเน้นพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลาม เพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต 2. เป็นการศึกษาที่มุสลิมทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น 3. ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ 	<p>-ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม</p> <p>-ความเสมอภาคในการได้รับการศึกษา</p> <p>-การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น</p> <p>-การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (ในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย)</p> <p>-พัฒนานักเรียนและให้เรียนรู้ด้วยตนเอง (เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ)</p>	<p>หลักสูตรอิสลามศึกษา 2551</p> <p>-ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลาม</p> <p>หลักสูตรกพฐ. พ.ศ. 2551</p> <p>-ยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้</p>

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

<p>หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551</p>	<p>หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551</p>	<p>ความสอดคล้องของ หลักสูตร</p>	<p>ความต่างของหลักสูตร</p>
<p>3.จุดมุ่งหมาย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ยึดจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับนักเรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรม ของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต 3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย 4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีจิตสำนึกสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข 	<p>หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดจุดหมายเพิ่มเติม คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความศรัทธาต่ออัลลอฮ์ สิบหามะสุวะตะอาลา และปฏิบัติตนตามแบบอย่างของนบี มุฮัมมัด คืออิลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรมอิสลาม 2. มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการอ่าน อัล-กุรอาน และสามารถนำหลักคำสอนไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้ 3. มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ มีเหตุผลในการวินิจฉัย พิเคราะห์ปัญหาต่างๆโดยยึดหลักการอิสลาม 4. มีความภาคภูมิใจในความเป็นมุสลิมที่ดี มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต อดทนเสียสละ เพื่อส่วนรวม เห็นคุณค่าของตนเอง สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ ให้อยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสันติสุข 	<p>-คุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามศาสนาที่ตนนับถือ -ความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร และการแก้ปัญหา -ภูมิใจในความเป็นไทย/มุสลิม -อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (สันติสุข)</p>	<p>หลักสูตรอิสลามศึกษา 2551 -ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ -ปฏิบัติตนตามแบบอย่างของนบีมุฮัมมัด -ทักษะการอ่าน อัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปใช้ในชีวิตรประจำวัน หลักสูตรรพฐ. พ.ศ. 2551 -ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง -กาย จิต ใจ</p>

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	ความสอดคล้องของ หลักสูตร	ความต่างของหลักสูตร
			สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย และ 8. มีจิตสาธารณะ
<p>6.มาตรฐานและสาระการเรียนรู้</p> <p>หลักสูตรได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพนักเรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนานักเรียนให้เกิดความสมดุล โดยคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา ให้นักเรียนบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดตามสาระการเรียนรู้ ให้นักเรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ 1.ภาษาไทย 2.คณิตศาสตร์ 3.วิทยาศาสตร์ 4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5. สุขศึกษาและพลศึกษา 6. ศิลปะ 7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ 8. ภาษาต่างประเทศ</p>	<p>หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสาระ ดังนี้ 1.อัล-กุรอาน 2.อัล-หะดีษ 3.อัล-อะกีดะฮ์(หลักศรัทธา) 4.อัล-ฟิกฮ์ (ศาสนบัญญัติ) 5.อัล-ตารีค (ศาสนประวัติ) 6.อัล-อัคลาภ (จริยธรรม) 7.ภาษาอาหรับ 8.ภาษามลายู / ภาษาอาหรับเสริม</p>	-	<p>หลักสูตรอิสลามศึกษา 2551</p> <p>-1.อัล-กุรอาน 2.อัล-หะดีษ 3.อัล-อะกีดะฮ์(หลักศรัทธา) 4.อัล-ฟิกฮ์ (ศาสนบัญญัติ) 5.อัล-ตารีค (ศาสนประวัติ) 6.อัล-อัคลาภ (จริยธรรม) 7.ภาษาอาหรับ 8.ภาษามลายู / ภาษาอาหรับเสริม</p> <p>หลักสูตรกพฐ. พ.ศ.2551</p> <p>-1.ภาษาไทย 2.คณิตศาสตร์ 3.วิทยาศาสตร์ 4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5. สุขศึกษาและพลศึกษา 6. ศิลปะ 7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ 8. ภาษาต่างประเทศ</p>

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	ความสอดคล้องของหลักสูตร	ความต่างของหลักสูตร
<p>7.กิจกรรมพัฒนานักเรียน</p> <p>กิจกรรมพัฒนานักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้</p> <p>1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักสิ่งสิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจคิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตนได้อย่างเหมาะสมนอกจากนี้ ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจนักเรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนานักเรียน</p> <p>2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบการทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกันเอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียนให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมและ</p>	<p>หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดกิจกรรมเพิ่มเติม ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสม 2 ลักษณะ คือ</p> <p>1. กิจกรรมพัฒนาจริยธรรมอิสลาม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต คุณลักษณะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี โดยการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริง จนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างถูกต้องและมีคุณภาพ เช่น การเข้าค่าย การอบรมหลักการละหมาด การฝึกปฏิบัติศาสนกิจการพัฒนาบุคลิกภาพ การฝึกคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ตลอดจนฝึกการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข</p>	<p>ข้อสังเกต</p> <p>-รูปแบบและจุดเน้นของกิจกรรมต่างกันแต่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบท</p>	<p>หลักสูตรอิสลามศึกษา 2551</p> <p>-พัฒนาจริยธรรมอิสลาม</p> <p>-กิจกรรมและชุมนุมเน้นเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม</p> <p>หลักสูตรทพฐ. พ.ศ.2551</p> <p>-กิจกรรมแนะแนว เน้นการวางแผนการเรียนและอาชีพ</p> <p>-กิจกรรมนักเรียนคือ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และกิจกรรมชุมนุม</p> <p>-กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์</p>

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	ความสอดคล้องของหลักสูตร	ความต่างของหลักสูตร
<p>สอดคล้องกับวุฒิภาวะของนักเรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย</p> <p>2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร</p> <p>2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม</p> <p>3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชนและท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะเช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆกิจกรรมสร้างสรรค์สังคม</p>	<p>2. กิจกรรมชมรม/ชุมนุมทางศาสนาอิสลาม เป็นกิจกรรมที่นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจรในสถานการณ์จริง ตั้งแต่การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ชมรม/ชุมนุมนักอ่าน อัล-กุรอาน (กอรี) ชมรม/ชุมนุมนะซีด ชมรม/ชุมนุมนักปาฐกถาหรือบรรยายธรรม เป็นต้น โดยให้สถานศึกษาและนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้นตามความเหมาะสม</p>		
<p>8. การจัดโครงสร้างเวลาเรียน</p> <p>หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>1. ระดับชั้นประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 5 ชั่วโมง</p> <p>2. ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ได้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง คัดค้านักขอรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียนมีค่า</p>	<p>หลักสูตรอิสลามศึกษา</p> <p>1. ระดับอิสลามศึกษาตอนต้น มีเวลาเรียน 360 ชั่วโมงต่อปี ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนสัปดาห์ละ 9 ชั่วโมง</p> <p>2. ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง มีเวลาเรียน 480 ชั่วโมงต่อปี ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มี</p>	<p>ข้อสังเกต</p> <p>-ขาดการบูรณาการเรื่องเวลาในการจัดการเรียนการสอน</p>	

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	ความสอดคล้องของหลักสูตร	ความต่างของหลักสูตร
<p>นำหน้าวิชาเท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)</p> <p>3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาคมีเวลาเรียนวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง คัดนำหน้าของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมง ต่อภาคเรียน มีค่านำหน้าวิชาเท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก.)</p>	<p>เวลาเรียนสัปดาห์ละ 12 ชั่วโมง คัดนำหน้าของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่านำหน้าวิชาเท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก)</p> <p>3. ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 480 ชั่วโมงต่อปี ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค มีเวลาเรียนสัปดาห์ละไม่น้อยกว่า 12 ชั่วโมง คัดนำหน้าของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิตใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่านำหน้าวิชาเท่ากับ 1 หน่วยกิต (นก)</p>		
<p>9.การจัดการเรียนรู้</p> <p>-ระดับประถมศึกษา</p> <p>มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐานการติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ</p>	<p>-ระดับอิสลามศึกษาตอนต้น</p> <p>มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษามลายู/ภาษาอาหรับ อ่านและท่องจำอัลกุรอาน ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น โดยให้นักเรียนสามารถอ่านอัลกุรอานจบ 30</p>	<p>-จุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้ในแต่ละระดับมีความสอดคล้องกันคือ</p> <p>-ระดับประถมศึกษา/อิสลามศึกษาตอนต้น มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้าน</p>	<p>หลักสูตรอิสลามศึกษา 2551</p> <p>-ระดับอิสลามศึกษาตอนต้น เน้นภาษามลายู/ภาษาอาหรับ และการ</p>

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	ความสอดคล้องของหลักสูตร	ความต่างของหลักสูตร
<p>-ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น</p> <p>มุ่งเน้นให้นักเรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ คัดกรองข้อมูล คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ</p> <p>-ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย</p> <p>เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาตนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่างๆ</p>	<p>ดูชย. โดยใช้การสอนที่หลากหลายและเน้นการสอนทักษะพื้นฐานสำหรับมุสลิมเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจในชีวิตประจำวัน ตลอดจนให้เรียนรู้ภาษาอาหรับ/ภาษามลายู เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ศาสนาอิสลามและการสื่อสาร</p> <p>-ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง</p> <p>มุ่งเน้นให้นักเรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเองและพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน พัฒนาความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้และทักษะในการดำเนินชีวิตตามหลักการอิสลาม ให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถเสริมสร้างสุขภาพส่วนตนและชุมชน ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ ควรเน้นการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานมากขึ้น เพื่อมุ่งให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ นำสู่การปฏิบัติจริงให้มากขึ้น และสามารถคิดพิจารณาอย่างมีวิจารณญาณ</p>	<p>การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร</p> <p>-ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/อิสลามศึกษาตอนกลาง มุ่งเน้นให้นักเรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง-ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/อิสลามศึกษาตอนปลาย เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ</p>	<p>อ่านอัลกุรอาน 30 ญุซฮ.</p>

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	ความสอดคล้องของหลักสูตร	ความต่าง ของ หลักสูตร
	<p>-ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย</p> <p>มุ่งเน้นสู่การศึกษาเฉพาะสาขามากขึ้น เน้นความสามารถ ความถนัด สามารถคิดพิจารณาอย่างมีวิจารณญาณในระดับสูง มีเป้าหมายให้สามารถปฏิบัติศาสนกิจเป็นกิจนิสัย มีวิถีคิดแบบอิสลามในการตัดสินใจของตนในการดำเนินชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข</p>		
<p>10. การวัดผลและประเมินผล</p> <p>-ระดับประถมศึกษา</p> <p>1. นักเรียนเรียนรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชา/ กิจกรรมเพิ่มเติมตามโครงสร้างเวลาเรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด</p> <p>2. นักเรียนต้องมีผลการประเมินรายวิชาพื้นฐาน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>3. นักเรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>4. นักเรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด</p>	<p>-ระดับอิสลามศึกษาตอนต้น (อิบติดาอียะฮฺ)</p> <p>1. นักเรียนเรียนรายวิชาและเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักเรียนตามโครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรอิสลามศึกษาที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>2. นักเรียนต้องมีผลการประเมินรายวิชาผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>3. นักเรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>-ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีฎาฮฺ</p>	<p>-นักเรียนเรียนรายวิชาตามโครงสร้างเวลาเรียนที่หลักสูตรกำหนด</p> <p>-นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักเรียน</p> <p>-นักเรียนต้องมีผลการประเมินรายวิชาพื้นฐาน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>-นักเรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับ</p>	

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	ความสอดคล้องของหลักสูตร	ความต่างของหลักสูตร
<p>5. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักเรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>-ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น</p> <p>1. นักเรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติมไม่เกิน 81 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 66 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>2. นักเรียนต้องได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 66 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติม ไม่น้อยกว่า 11 หน่วยกิต</p> <p>3. นักเรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการเขียน ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>4. นักเรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>5. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักเรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>-ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย</p> <p>1. นักเรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม ไม่น้อยกว่า 81</p>	<p>1. นักเรียนเรียนรายวิชาพื้นฐานไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิตและเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักเรียนตามโครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรอิสลามศึกษาที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>2. นักเรียนต้องได้หน่วยกิตรายวิชาพื้นฐานตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต</p> <p>3. นักเรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด-ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย (ชานาวิยะฮฺ)</p> <p>1. นักเรียนเรียนรายวิชาที่กำหนดไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักเรียนตามโครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรอิสลามศึกษาที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>2. นักเรียนต้องได้หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต</p> <p>3. นักเรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด</p>	<p>ผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>-นักเรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินที่สถานศึกษากำหนด</p>	

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551	ความสอดคล้องของหลักสูตร	ความต่างของหลักสูตร
<p>หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 41 หน่วยกิตและรายวิชาเพิ่มเติมตามที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>2. นักเรียนต้องได้หน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 77 หน่วยกิต โดยเป็นรายวิชาพื้นฐาน 41 หน่วยกิต และรายวิชาเพิ่มเติม ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต</p> <p>3. นักเรียนมีผลการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>4. นักเรียนมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด</p> <p>5. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนานักเรียนและมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด</p>			

2.3 แนวคิด และหลักการบริหาร

ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนประกอบด้วย ความหมายของการบริหารโรงเรียน กระบวนการบริหารโรงเรียน การบริหารโรงเรียนเชิงระบบ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 ความหมายของการบริหารโรงเรียน

มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการบริหารโรงเรียนที่สำคัญๆ สรุปได้ดังนี้

แนวคิดที่ 1 ให้ความสำคัญในด้านกระบวนการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรหรือบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้โดยอาศัยบุคคลหรือสมาชิกในองค์กรเป็นสำคัญ สอดคล้องกับแนวคิดของ Milstein และ Belasco (1973:161) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารเป็นกระบวนการที่กำหนดทิศทางและควบคุมกิจกรรมของสมาชิกทุกคนในองค์กร Drucker (1979) กล่าวว่า การบริหารคือ การทำงานต่างๆ ให้ลุล่วงไปโดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำ Hersey และ Blanchard (1982: 3) ได้ให้ความหมายการบริหารว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานร่วมกันและผ่านแต่ละบุคคลและกลุ่มบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร และ Robbins และ Coulter (1996: 8) เสนอว่า การบริหาร เป็นกระบวนการทำงานกับบุคคลอื่นและผ่านบุคคลอื่นให้บรรลุประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนแนวคิดที่ 2 ให้ความสำคัญในด้านการสร้างบรรยากาศในการทำงานและปัจจัยหรือองค์ประกอบการผลิตเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Koontz และ Wehrich (1990: 4) มีความเห็นว่า การบริหารเป็นกระบวนการในการออกแบบและสร้างบรรยากาศในการทำงานของแต่ละคนร่วมกัน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายของการบริหารโรงเรียนดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียนหมายถึง กระบวนการทำงานที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารโดยเฉพาะปัจจัยด้านคน ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.2 การบริหารโรงเรียนในมิติต่างๆ

การบริหารโรงเรียนในที่นี้จะมองถึง 3 มิติ คือ มิติที่เป็นกระบวนการบริหาร มิติที่เป็นงานบริหารโรงเรียน และมิติการบริหารเชิงระบบ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. มิติที่เป็นกระบวนการบริหาร

มีนักวิชาการหลายท่านได้แสดงทัศนะถึงความหมายของกระบวนการบริหารโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA สรุปได้ดังนี้

รุ่ง แก้วแดง (2544: 50) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารด้วยวงจรเดมมิ่งว่า “เป็นกระบวนการควบคุมคุณภาพที่สามารถนำมาใช้กับการบริหารการศึกษาได้อย่างสอดคล้องที่สุดในปัจจุบันคือ กระบวนการ PDCA”

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 12) กล่าวว่า “ระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องเดียวกับกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพหรือวงจร PDCA ที่ผู้บริหารทราบกันดีอยู่แล้ว” เช่นเดียวกับที่กรมวิชาการ (2544) กล่าวว่า “วงจรเดมมิ่งเป็นกระบวนการหนึ่งซึ่งนิยมนำมาใช้ในการบริหารจัดการที่แสดงการทำงานที่สมบูรณ์เป็นระบบ”

วรภัทร ภูเจริญ (2541: 27) วัฏจักรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) หมายถึง ระบบการบริหารงานที่มีคุณภาพ เป็นที่รู้จักแพร่หลายระบบหนึ่ง ประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) การนำผลการประเมินย้อนกลับไปปรับปรุงแก้ไขการทำงาน (Act) การใช้วัฏจักรคุณภาพของเดมมิ่งต้องดำเนินการอย่างมีวินัยให้ครบวงจรหมุนเวียนไปไม่มีหยุดหย่อน ซึ่งแนวคิดวัฏจักรคุณภาพนี้ วอลท์เตอร์ ชิวฮาร์ต เป็นผู้พัฒนาขึ้นเป็นคนแรกในปี ค.ศ. 1939 และเอ็ดวาร์ด เดมมิ่ง เป็นผู้นำมาเผยแพร่ในประเทศญี่ปุ่นในปี ค.ศ. 1950 จนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายทำให้นิยมเรียกวัฏจักรนี้ในอีกชื่อหนึ่งว่า “วัฏจักรเดมมิ่ง” (Deming Cycle) นอกจากนี้ ไนริอะคิ คะโน ยังได้กล่าวถึงวัฏจักรคุณภาพของเดมมิ่งว่า “PDCA ก็คือ วัฏจักรการบริหาร”

การบริหารโรงเรียนด้วยวงจรเดมมิ่ง

วรภัทร ภูเจริญ (2541: 26-27) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพเป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ในทางการศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการสร้างคนเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและต้องใช้เวลา จำเป็นต้องนำกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพมาใช้ในการควบคุม ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอนคือ การวางแผน (Plan) การวางแผนเป็นการคิดเตรียมการไว้ล่วงหน้า การดำเนินการตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Act) ซึ่งตรงกับกระบวนการบริหารงานของเดมมิ่ง (Deming) เรียกว่า วงจร PDCA ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) มีข้อพิจารณา ดังนี้ จะใช้ข้อมูลอะไรบ้างในการวางแผน เช่น เราจะประเมินคุณภาพในสถานศึกษาเราต้องศึกษาอะไรบ้าง เช่น ความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง ข้อมูล

น่าเชื่อถือหรือไม่ เพียงพอหรือไม่ ผู้เข้าร่วมวางแผนคือใครบ้าง เมื่อไรจะวางแผนเสร็จ รายละเอียดของแผนมีอะไรบ้าง ใครตรวจสอบแผน การหาจุดที่ต้องพัฒนา จุดแข็ง และมีมาตรการรองรับ

2. การลงมือทำ (Do) การลงมือทำ ให้ทำตามแผน แผนที่ดีมักลงรายละเอียดหรือมีแผนรองรับ

3. การตรวจสอบหรือประเมิน (Check) การตรวจสอบเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะได้เปลี่ยนแผนทัน (การเปลี่ยนแผนก็คือ การเข้าวงจร PDCA ใหม่ นั่นเอง) ซึ่งการตรวจสอบได้แก่ การประเมิน (Inspection) การวางแผนที่ดีต้องกำหนดดัชนีและเกณฑ์ที่จะชี้วัดด้วย

4. การลงมือแก้ไขและปรับปรุง (Act) เป็นการนำผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์พิจารณาหาต้นตอสาเหตุข้อบกพร่อง การระดมสมองเพื่อการแก้ไขป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำอีก การกำหนดมาตรฐาน การตัดสินใจว่าขั้นตอนการทำงานที่ผ่านมา น่าเชื่อถือเป็นมาตรฐานการทำงาน หรือต้องแก้ไขปรับปรุงอีก

การดำเนินการโดยใช้วงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) เริ่มจากกำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานแล้ววางแผน (P) เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนด จากนั้นจึงดำเนินการตามแผน (D) ในขณะที่ดำเนินการก็ทำการตรวจสอบ (C) ว่าการดำเนินการไปแล้วนำไปสู่เป้าหมายเพียงใด แล้วนำผลการตรวจสอบมาใช้ แก้ไข ปรับปรุง (A) แล้ววางแผนให้การดำเนินงานในข้อต่อไปดีขึ้น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะต่อทำให้เป็นวงจรตลอดเวลา

การพัฒนาคุณภาพทั้งระบบเพื่อให้บรรลุผลคุณภาพจะใช้จุดเน้นของการจัดการ 14 ข้อของเดมมิง (Deming Points) ปัจจุบันถือเป็นหลักการคุณภาพที่ทั่วโลกนำไปใช้ เดมมิงเป็นชาวอเมริกันที่ได้สอนแนวคิดเรื่องคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องให้แก่วงการอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น (กรมวิชาการ, 2543: 20-22) ซึ่งหลักการคุณภาพที่เดมมิงเสนอไว้มีดังต่อไปนี้

หลักการคุณภาพ 14 ประการของเดมมิง

1. มุ่งมั่นในการปรับปรุงสินค้าและบริการต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ ดำเนินอยู่ในธุรกิจและเพื่อการสร้างงาน

2. ปรับเปลี่ยนปรัชญาการทำงานใหม่ให้ทันสมัย

3. สร้างคุณภาพตั้งแต่ขั้นเริ่มต้น มิใช่อาศัยการตรวจสอบขั้นสุดท้ายเมื่อสินค้าผลิตเสร็จเรียบร้อยแล้ว (ทำให้เกิดการสูญเสียเพราะสินค้าที่บกพร่องต้องถูกตัดทิ้ง)

4. ราคาขายเพียงประการเดียวมิใช่ผลตอบแทนของธุรกิจ

5. มุ่งมั่นปรับปรุงระบบการผลิตและการให้บริการ

6. จัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับงานที่ทำ

7. สร้างภาวะผู้นำ

8. ขจัดความกลัว เช่น กลัวองค์ความรู้ใหม่ๆ กลัวการเปลี่ยนแปลงตลอดจนไม่ใช้ความกลัวในการบริหารจัดการ

9. ขจัดอุปสรรคระหว่างแผนก กลุ่ม ฝ่าย

10. ขจัดการตั้งกำแพงที่มุ่งเน้นเป้าหมายเชิงปริมาณ แต่ให้ตั้งกำแพงที่มุ่งแก้ไขข้อบกพร่องจากระบบการแทน เช่น ข้อบกพร่องเป็นศูนย์ ยกระดับผลผลิต ลดความซ้ำซ้อน เป็นต้น

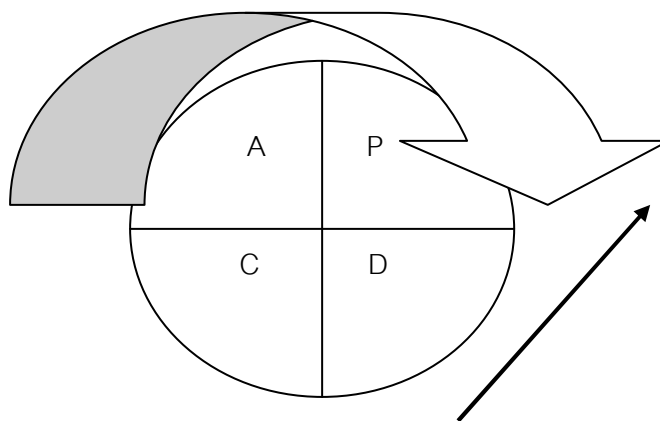
11. ขจัดการตั้งเป้าหมายเชิงปริมาณ

12. ขจัดอุปสรรคที่บั่นทอนความภาคภูมิใจในงาน

13. จัดให้มีโครงการอย่างหลากหลายเพื่อให้การศึกษาพัฒนาบุคลากร

14. จัดให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงองค์กร เพราะการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเป็นหน้าที่ของทุกคน

ฮิโตชิ คูเม กล่าวไว้ว่า “จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของ PDCA” ซึ่งกิจกรรมพื้นฐานในการบริหารคุณภาพนั้น มิใช่เพียงแค่การปรับแก้ผลลัพธ์ที่เบี่ยงเบนจากเกณฑ์มาตรฐานให้กลับมาอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องการเท่านั้น แต่เพื่อให้ก่อเกิดการปรับปรุงด้วยการป้องกันมิให้เกิดของเสียซ้ำซ้อน เร็วรั้งพร้อมกับยกระดับมาตรฐานให้สูงขึ้นในแต่ละรอบของ PDCA มิใช่แค่วงแหวนที่แบนราบ หากแต่เป็นขดลวดสปริงที่ม้วนสูงขึ้นเรื่อยๆ (จิรวจน์ ลือประสิทธิ์สกุล, 2540: 212) ดังแผนภูมิที่ 2.4 แผนภูมิที่ 2.4 การบริหารคุณภาพ “การหมุนวัฏจักร PDCA”

ขั้นตอนการบริหารงานตามวัฏจักรคุณภาพของเดมมิง (PDCA)

อิชิคาวะ คะโอรุ ได้แบ่งชอยวัฏจักรคุณภาพของเดมมิงให้ละเอียดแยกย่อยออกเป็น 8 ขั้นตอน ซึ่งรู้จักกันในนาม “QC Story” ดังนี้ คือ

1. กำหนดหัวข้อเป้าหมายและค่าเป้าหมาย

2. กำหนดวิธีการและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อการบรรลุเป้าหมาย (Plan)
3. ศึกษาหาความรู้ที่เกี่ยวข้อง (Do)
4. ดำเนินการ (Do)
5. ติดตามประเมินผล (Check) ถ้าไม่มีปัญหา ย้อนกลับไปขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการ
6. แก้ไขอาการของปัญหาเป็นการเร่งด่วนเฉพาะหน้า (Act)
7. ค้นหาสาเหตุของปัญหาและแก้ไขที่สาเหตุเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาซ้ำ (Act)
8. ตรวจสอบว่าแก้ปัญหานั้นได้ผลชะงัดหรือไม่ (Act)

เดมมิ่ง (วีรพจน์ ลือประสิทธิ์สกุล, 2540: 212, อ้างถึงใน Deming, 2540) ได้เสนอขั้นตอนการบริหารงานคุณภาพ “วัฏจักรเดมมิ่ง” (Deming Cycle) ไว้ 4 ขั้นตอนคือ

1. การจัดทำและวางแผน (Plan)

1.1 ทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน แล้วกำหนดหัวข้อควบคุม (Control Items) ซึ่งตามปกติได้แก่ Q-C-D-S-M-E (Quality Cost Delivery Safety Morale Environment)

1.2 กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุให้แก่หัวข้อควบคุมแต่ละข้อ

1.3 กำหนดวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

2. การปฏิบัติตามแผน (Do)

2.1 หาความรู้เกี่ยวกับวิธีดำเนินการนั้นด้วยวิธีการฝึกอบรมหรือศึกษาด้วย

2.2 ดำเนินการตามวิธีการที่กำหนด

2.3 เก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องและผลลัพธ์ของหัวข้อควบคุม

3. การติดตามประเมินผล (Check)

3.1 ตรวจสอบว่าการปฏิบัติงานเป็นไปตามวิธีการทำงานมาตรฐานหรือไม่

3.2 ตรวจสอบว่าค่าที่วัดได้ (ของตัวแปรที่เกี่ยวข้อง) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่

3.3 ตรวจสอบว่า (ของหัวข้อควบคุม) ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่

4. กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะที่ทำให้ไม่เป็นไปตามแผน (Act)

4.1 ถ้าการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามวิธีการทำงานมาตรฐาน ก็หามาตรฐานการแก้ไข

4.2 ถ้าผลลัพธ์ที่ได้ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ก็ค้นหาสาเหตุและแก้ไขที่ต้นตอเพื่อมิให้

เกิดปัญหาซ้ำขึ้นอีก

4.3 ปรับปรุงระบบการทำงานและเอกสารวิธีการทำงานมาตรฐาน

ดังตารางที่ 2.4 (วิฑูรย์ สิมะโชคดี, 2541: 84)

ตารางที่ 2.2 วัฏจักรคุณภาพของเดมมิง

วัฏจักรคุณภาพของเดมมิง	
P → Plan	ออกแบบหรือกำหนดสิ่งที่จะต้องทำผลิตต้นแบบและทดสอบ (หลังจากที่ทราบความต้องการของลูกค้าแล้ว)
D → Do	ผลิตตามแบบ ลงมือทำตามแผนที่วางไว้
C → Check	ตรวจสอบดูว่า สินค้าที่ผลิตได้มีคุณภาพตรงตามความต้องการหรือข้อกำหนดของลูกค้าหรือไม่
A → Act	บกพร่องก็แก้ไข ซ่อมแซมโดยส่งข้อมูลป้อนกลับเข้ากระบวนการเดิม ถ้าเป็นที่พอใจก็บันทึกไว้เป็นมาตรฐานวิธีทำงาน หากไม่บรรลุแผนให้หาสาเหตุและวางแผนแก้ไขใหม่ (เริ่มวงจร PDCA ใหม่) หากบรรลุแผน ให้กำหนดเป็นมาตรฐานเพื่อยึดปฏิบัติต่อไป

ซึ่งมีรายละเอียดในภาพรวมการบริหารงานตามวัฏจักรคุณภาพของเดมมิง PDCA มีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผน (P:Plan) คือ จุดเริ่มต้นที่ต้องระวัง รอบคอบ ต้องพิจารณาให้ดีว่าใช้ข้อมูลอะไรบ้างในการวางแผน ข้อมูลน่าเชื่อถือหรือไม่ เพียงพอหรือไม่ ผู้เข้าร่วมวางแผนคือใครบ้าง เมื่อไรจะวางแผนเสร็จ รายละเอียดของแผนมีอะไรบ้าง ใครตรวจสอบแผน พิจารณาหรือยัง หากจุดที่ต้องพัฒนา จุดแข็ง และมีมาตรการรองรับหรือไม่ แจกแผนไปให้ใครบ้าง ต้องทำประชาพิจารณ์หรือไม่ จะทำอะไรถ้าแผนไม่เป็นที่ยอมรับ จะใช้อะไรเป็นดัชนีที่จะบอกหรือเตือนว่า การบริหารของเราดีหรือไม่ดี อะไรเป็นเกณฑ์ตัดสินว่าดีหรือไม่ดี สอดคล้องกับอนันต์ เกตุวงศ์ (2543: 4-5) กล่าวว่า แผนคือ ข้อกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปดำเนินการในอนาคต

Anthony (อ้างถึงใน อนันต์ เกตุวงศ์, 2543: 50-54) แบ่งการวางแผนไว้ 3 ระดับตามระดับการบริหารในองค์กรคือ

1. ระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Plan) ในระดับนี้ การพยากรณ์มีความแน่นอนน้อยและความเสี่ยงสูง สภาพแวดล้อมจะเกี่ยวข้องกับสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและกฎหมาย การตัดสินใจมักใช้กระบวนการเชิงคุณภาพและมีความเป็นอัตวิสัยสูง

2. ระดับบริหาร (Management Control Plan) ในระดับนี้การพยากรณ์มีความเสี่ยง การวางแผนจะเป็นไปตามนโยบายของระดับยุทธศาสตร์ การตัดสินใจใช้วิธีการเชิงปริมาณมากขึ้น

3. ระดับปฏิบัติการ หรือระดับต่ำ (Operational Control Plan) ในระดับนี้การพยากรณ์มีความเสี่ยงไม่มาก แต่การวางแผนต้องยึดวัตถุประสงค์ นโยบาย แนวทาง ระเบียบกฎเกณฑ์และงบประมาณที่ได้รับเป็นหลัก การตัดสินใจต้องเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543:18) กล่าวว่า เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรทำแผนคือ

1. แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนระยะยาวที่คลุมเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

2. แผนปฏิบัติการประจำปี คือ แผนที่จะดำเนินการตามเป้าหมายของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระยะเวลา 1 ปี โดยกำหนดวิธีดำเนินการไว้ด้วย

3. แผนจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา

4. แผนการประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นแผนการกำกับตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติการ เพื่อดูแลความก้าวหน้ารวมทั้งปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ

5. แผนงบประมาณรับจ่ายของสถานศึกษา เป็นแผนเตรียมการ หรือบริหารเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการทำงาน

กระบวนการวางแผน จะครอบคลุมสาระสำคัญๆ ของการวางแผนคือ ทำทำไม (Why) ทำอะไร (What) ทำที่ไหน (Where) ทำเมื่อไร (When) ใครทำ (Who) และทำอย่างไร (How) กล่าวคือ การตั้งวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เป็นการตอบสนอง Why การหาทางแก้ไขและทางเลือกต่างๆ คือ What การกำหนดสถานที่ปฏิบัติการคือ Where การทำแผนปฏิบัติการซึ่งมีการกำหนดเวลาไว้อย่างชัดเจนคือ When การกำหนดตัวบุคคลหรือองค์กรที่รับผิดชอบในการปฏิบัติตามแผนคือ Who วิธีปฏิบัติต่างๆ คือ How

2. การลงมือปฏิบัติ (D:Do) การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ เป็นการศึกษาและฝึกอบรมให้เข้าใจในวิธีการทำงานในแต่ละครั้ง เก็บข้อมูลถึงคุณลักษณะทางด้านคุณภาพตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้และลงมือปฏิบัติ (บรรจง จันทมาศ, 2540: 7) ในการลงมือปฏิบัติให้ทำตามแผน แผนที่ดีมักจะเขียนรายละเอียดถึงขั้น What if (มีอะไรเกิดขึ้นถ้า) หรือมีแผนรอง แผน A แผน B มารองรับ เช่น ถ้าทำไปแล้วพบแบบนั้นก็ให้ทำแบบนี้ สอนไม่ทันก็ให้ทำแบบนี้ เด็กตึกันก็ให้ทำแบบนี้ ฯลฯ (วรภัทร์ ภูเจริญ, 2541: 27)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 29) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติตามแผนไว้ดังนี้

1. เป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข
2. จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. กำกับ ติดตาม ดูแล ทั้งระดับบุคคล รางกลุ่ม/หมวด/ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินการตามแผน
4. ให้การนิเทศการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

ในระหว่างปฏิบัติงานผู้บริหารต้องกำกับและติดตามว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาอะไรหากไม่เป็นไปตามแผนหรือมีปัญหาจะได้ให้การนิเทศเพื่อปรับปรุงแก้ไขการกำกับติดตาม การปฏิบัติงานมีหลายวิธี เช่น สอบถามเป็นรายบุคคล จัดประชุมกลุ่ม/หมวด/ฝ่าย หรือให้แต่ละคน/กลุ่ม/หมวด/ฝ่าย รายงานความก้าวหน้าของการทำงานเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน โดยรายงานปากเปล่าหรือจัดทำรายงานเสนอเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล/กลุ่ม/หมวด/ฝ่าย และในแต่ละเดือนมีการพิจารณาว่าบุคคล กลุ่ม/หมวด/ฝ่ายใดมีผลการดำเนินงานดีเยี่ยม เป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนด ซึ่งอาจมีการให้รางวัลเล็กๆ น้อยๆ เป็นการให้กำลังใจ

การปฏิบัติตามแผน ผู้บริหารควรให้การนิเทศเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในเรื่องการจัดการเรียนการสอน การประเมินตนเองและทักษะในด้านต่างๆ โดยผู้บริหารอาจให้การนิเทศหรือเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญแต่ละด้านมาให้การนิเทศหรือส่งบุคลากรไปฝึกอบรมเพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินการไปตามแผนที่กำหนดไว้

กรมวิชาการ (2541:15) เน้นขั้นปฏิบัติการ (Do) นั้น ประกอบด้วยการทำงาน 3 ระยะ

1. การวางกำหนดการ
 - 1.1 การแยกแยะกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องกระทำ
 - 1.2 กำหนดเวลาที่คาดว่าจะต้องใช้ในกิจกรรมแต่ละอย่าง
 - 1.3 การจัดสรรทรัพยากรต่างๆ
2. การจัดการแบบแมทริกซ์ (Matrix Management) การจัดการแบบนี้ สามารถช่วยดึงเอาผู้เชี่ยวชาญหลายแขนงจากแหล่งต่างๆ มาได้ และเป็นวิธีช่วยประสานงานระหว่างฝ่ายต่างๆ
3. การพัฒนาขีดความสามารถในการทำงานของผู้ร่วมงาน

3.1 ให้ผู้ร่วมงานเข้าใจถึงงานทั้งหมดและทราบเหตุผลที่ต้องกระทำนั้นๆ ให้ผู้ร่วมงานพร้อมในการใช้ดุลยพินิจอันเหมาะสมในการปฏิบัติงานด้วยความยืดหยุ่นภายใต้ขีดจำกัดของแนวทางที่กำหนดไว้

3.2 สอนให้ผู้ร่วมงานฝึกกระบวนการทางความคิด โดยการฝึกฝนด้วยการทำงาน (On-The-Job-Training)

3.2.1 อธิบาย/แสดงให้เห็นว่าทำอย่างไร

3.2.2 ให้ผู้เข้าฝึกอบรมได้ลองปฏิบัติจริง

3.2.3 ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนขณะกำลังฝึกสอน

3.2.4 ยอมรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่นนำมาให้ผู้ร่วมงานได้ปรับปรุงงาน

3.2.5 ใช้เอกสารการวางแผนเป็นอุปกรณ์ในการสอนให้มีรางวัลแก่ทุกคนที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุง

3.2.5.1 พัฒนาให้เป็นคนมีความสามารถหลายๆ ด้าน

3.2.5.2 พัฒนาจิตใจรักการร่วมมือกัน

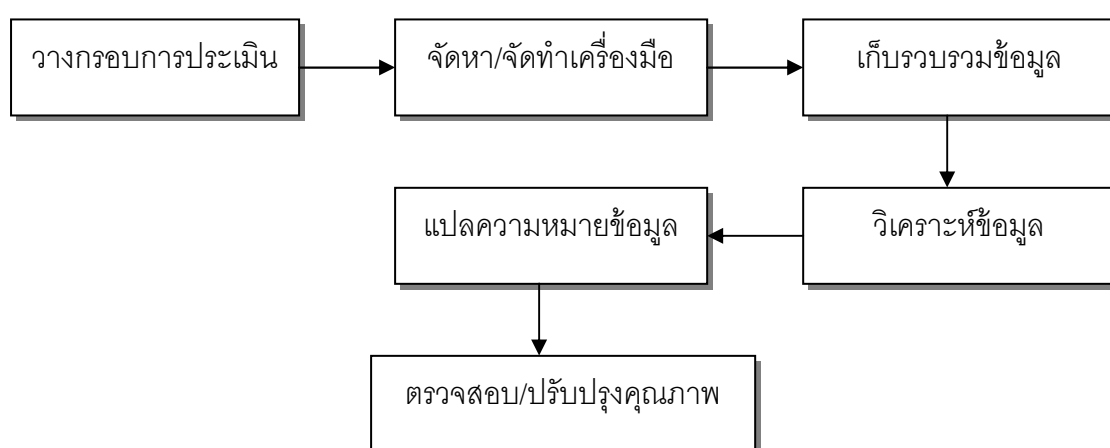
การปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพให้ได้ผลแน่นอนนั้น มีหลักปฏิบัติ 10 ประการที่ทุกคนจะต้องคำนึงถึงคือ

1. ทุกคนมีส่วนร่วม
2. สมาชิกรับผิดชอบและกระตือรือร้น
3. มีความคิดริเริ่ม
4. เมื่อเกิดปัญหาแม้จะเพียงเล็กน้อยต้องรีบแก้ไข
5. ทำงานด้วยความเชื่อมั่นและความเต็มใจ
6. ใช้ข้อมูลจริงในการหาปัญหาและแก้ปัญหา
7. วางแผนการทำงานล่วงหน้า
8. ริเริ่มและควบคุมด้วยตนเอง
9. ศึกษาและแลกเปลี่ยนความรู้กันเป็นประจำ
10. ตรวจสอบการทำงานด้วยตนเอง

3. การตรวจสอบประเมินผล (C:Check) การตรวจสอบเป็นสิ่งสำคัญเพราะจะได้เปลี่ยนแปลงทัน การเปลี่ยนแปลงก็คือ การเข้าวงจร PDCA ใหม่นั่นเอง (วรภัทร์ ภูเจริญ, 2541: 27) การตรวจสอบ ทำให้รับรู้สภาพการณ์ของงานที่เป็นอยู่ เปรียบเสมือนกับสิ่งที่วางแผน (กรมวิชาการ, 2541: 15) การตรวจสอบสิ่งที่ได้ทำไปแล้ว (Check) ซึ่งเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของงาน

และการประเมินผล เพื่อตรวจสอบว่างานที่ได้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่ เพื่อตรวจสอบคุณลักษณะทางด้านคุณภาพว่าตรงตามเป้าหมายหรือไม่ (บรรจง จันทมาศ, 2540: 7) การประเมินเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด ต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้าง ผู้บริหารและครูที่เข้าใจตระหนักถึงความสำคัญของการตรวจสอบประเมินผล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543: 29) การตรวจสอบประเมินผล เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาการประเมินผล เป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินการที่ผ่านมาว่า บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด ต้องปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใดบ้างในระหว่างที่สถานศึกษาดำเนินการตามแผนปฏิบัติงาน ควรมีการตรวจสอบประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อพิจารณาว่า การดำเนินการเป็นไปในทิศทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายหรือมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดในแผนพัฒนา แผนปฏิบัติการหรือไม่เพียงใด มีจุดอ่อนจุดแข็งประการใด มีส่วนใดบ้างที่จะต้องปรับปรุงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่กำหนดมากที่สุด และเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษาก็จะมีการประเมินรวม เพื่อนำมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงการดำเนินการในระยะต่อไป กิจกรรมที่ต้องดำเนินการในการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ การวางกรอบการประเมิน การจัดหา/จัดทำเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมาย การตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน ดังรายละเอียดจากแผนภูมิที่ 2.5

แผนภูมิที่ 2.5 กิจกรรมการตรวจสอบประเมินผลการปฏิบัติงาน

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 29)

1. การกำหนดกรอบการประเมิน เป็นการกำหนดแนวทางการประเมิน ประกอบด้วย สิ่งที่จะประเมิน และรูปแบบการประเมินว่าจะประเมินอะไร ใครเป็นผู้ประเมิน และมีรูปแบบในการประเมินอย่างไร ในการกำหนดกรอบการประเมินอาจพิจารณาประเด็นต่างๆ คือ เป้าหมาย/มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เครื่องมือ แหล่งข้อมูล ผู้ให้ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล เกณฑ์การประเมิน ช่วงเวลาที่ประเมิน ผู้รับผิดชอบในการประเมิน กรอบการประเมินจะต้องเชื่อมโยงกับเป้าหมาย คุณภาพหรือมาตรฐานการศึกษาที่ระบุในแผนพัฒนาหรือแผนปฏิบัติการเพื่อกำหนดว่าจะประเมินอะไร มีอะไรเป็นตัวบ่งชี้ ความสำเร็จของการดำเนินการตามเป้าหมาย ตัวบ่งชี้เหล่านั้นจะต้องใช้ข้อมูลอะไร แล้วสำรวจว่าสถานศึกษานี้มีข้อมูลนั้นแล้วหรือยัง จะนำมาใช้ได้หรือไม่ ถ้ามีข้อมูลอยู่แล้ว เช่น ข้อมูลน้ำหนัก ส่วนสูงที่ใช้วัดสุขภาพทางกายของนักเรียนก็ไม่เก็บข้อมูลใหม่ ถ้ายังไม่มีหรือมี แต่เป็นข้อมูลที่ล้าสมัยก็ต้องเก็บใหม่ โดยพิจารณาว่าข้อมูลที่ต้องการนั้นจะต้องใช้เครื่องมือชนิดใด จะเก็บข้อมูลจากใคร จะวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร รวมทั้งกำหนดเกณฑ์การประเมิน ช่วงเวลา ผู้รับผิดชอบในการประเมินเพื่อสะดวกในการกำกับ ติดตามงานของคณะกรรมการและผู้บริหาร

2. จัดหาและหรือจัดเครื่องมือการประเมินที่ง่ายต่อการใช้และแปลความหมายโดยครู การสร้างและปรับปรุงเครื่องมือจะต้องคำนึงถึงความสามารถในการวัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัด โดยอาจนำไปทดลองใช้แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ว่า ได้ผลตรงกับความจริงตามการสังเกตของครูหรือไม่ ควรพิจารณาความเหมาะสมที่จะใช้เครื่องมือ นั้นกับกลุ่มคนที่จะเก็บข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ต้องง่ายในการตอบไม่รบกวนเวลา และไม่เป็นภาระกับผู้ให้ข้อมูล ใช้คำถามให้น้อยเท่าที่จำเป็น ผลงานของนักเรียนเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นความสามารถและพัฒนาการของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ควรใช้สิ่งเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์ต่อการประเมิน เครื่องมือที่สำคัญคือ ตัวครูผู้สอน ครูควรมีแบบสังเกต แบบบันทึกพฤติกรรม หรือประเด็นหลักในการวิเคราะห์ผลงานหรือพัฒนาการของนักเรียน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล หากข้อมูลใดมีอยู่แล้วในสถานศึกษาไม่ควรจัดเก็บใหม่ให้นำข้อมูลมาประมวลผลวิเคราะห์แล้วนำไปใช้ได้เลย ควรวางแผนการจัดเก็บให้สอดคล้องกับการทำงานปกติของสถานศึกษาให้มากที่สุด เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและรายได้อาจให้ผู้ปกครองกรอกแบบสอบถามในวันที่เชิญมาประชุม การเก็บข้อมูลหากเป็นไปได้ควรเก็บจากหลายแหล่งเพื่อเป็นการตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณากรอบการวิเคราะห์ว่าข้อมูลแต่ละประเด็นจะวิเคราะห์ในระดับใด ระดับบุคคล ระดับห้องเรียน หรือระดับภาพรวมของสถานศึกษา ใครเป็นผู้วิเคราะห์ วิเคราะห์ในช่วงเวลาใดเพื่อจะได้นำผลมาใช้

5. การแปลความหมาย ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะนำมาใช้ประโยชน์ได้ก็ต่อเมื่อสถานศึกษาได้แปลความหมายของข้อมูล โดยมีการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด การกำหนดเกณฑ์การประเมินตนเองของสถานศึกษานั้นกำหนดเป็นระดับ ได้แก่ เกณฑ์ระดับบุคคล/ห้องเรียน/ชั้น/หมวดวิชาและเกณฑ์ระดับสถานศึกษา

6. การตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน เมื่อได้ดำเนินการประเมินตามแผนที่กำหนด ต้องมีการตรวจสอบกระบวนการและผลการประเมินว่ามีความเหมาะสมถูกต้องน่าเชื่อถือเพียงใด ผู้เกี่ยวข้องควรมีการประชุมร่วมกันเป็นระยะๆ โดยผู้บริหารควรมีการติดตาม ตรวจสอบ ในระหว่างการนิเทศและประชุมร่วมกับคณะกรรมการ เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประเมินคุณภาพให้มีประสิทธิภาพ มีความถูกต้อง และเชื่อถือได้โดยให้กระบวนการเหล่านี้บูรณาการอยู่ในการดำเนินงานปกติ

4. การลงมือแก้ไขป้องกัน (A: Act) เมื่อบุคลากรแต่ละคนแต่ละฝ่ายมีการประเมินผลเสร็จเรียบร้อยแล้วก็ส่งผลให้คณะกรรมการที่รับผิดชอบ ซึ่งจะต้องรวบรวมผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แปลผลในภาพรวมทั้งหมด แล้วนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้อง ผลการประเมินสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร และใช้ในการวางแผนต่อไป รวมทั้งจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543: 44-45) โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 การปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรในระหว่างดำเนินงาน มีการตรวจสอบประเมินผลทั้งในระดับรายบุคคล หรือระดับชั้น หมวดวิชา ผู้บริหารและบุคลากรสามารถนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการทำงานของตนเองเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนด

4.2 การวางแผนในระยะต่อไป นำผลการประเมินไปใช้ในภาคเรียนหรือปีการศึกษาต่อไป ควรมีการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงของสถานศึกษา หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขโดยให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามีส่วนร่วม เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

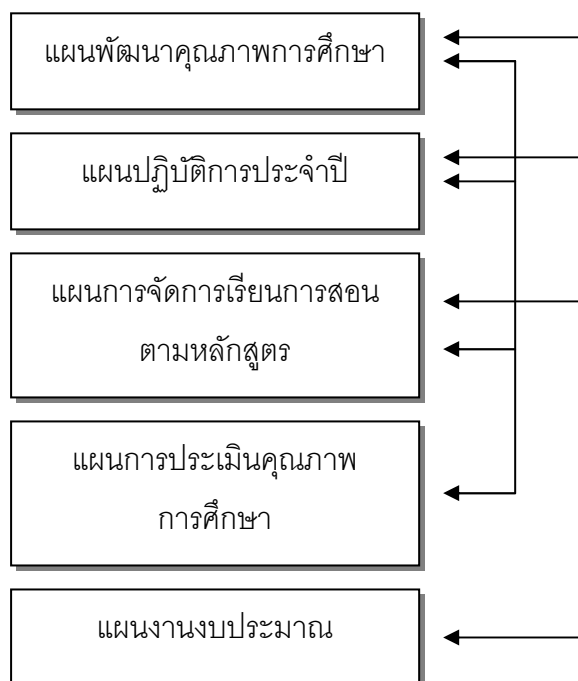
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544: 17-49) ได้ระบุว่า กระบวนการบริหารงานส่วนใหญ่จะใช้หลักการบริหารทั้ง 4 ขั้นตอนคือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบประเมินผล การปรับปรุงและแก้ไข ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การวางแผน (Plan) การวางแผนเป็นการคิดเตรียมการไว้ล่วงหน้า เพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวางแผนจะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องการใช้เพื่อทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ

สำหรับสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นจะต้องมีการจัดทำธรรมนูญสถานศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้เป็นแผนแม่บทสำหรับกำหนดทิศทางในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น 3-5 ปี

เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรมีการจัดทำแผนต่างๆ คือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพการศึกษา แผนงบประมาณ ซึ่งแผนต่างๆ มีความเชื่อมโยงกันดังแผนภูมิที่ 2.6

แผนภูมิที่ 2.6 ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของแผนต่างๆ ที่สถานศึกษาควรจัดทำ

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544:18)

แผนต่างๆ ดังกล่าวแม้จะมีหลายแผนแต่เป็นแผนใหญ่แผนเดียวกันเท่านั้น เพราะแผนต่างๆ มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกันโดยตลอด กล่าวคือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นแผน

ระยะยาวที่ครอบคลุมเป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ จากแผนระยะยาวดังกล่าวนำมาปรับปรุงเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งเป็นแผนระยะสั้นกว่า ภายในหนึ่งปี สถานศึกษามีเป้าหมายจะดำเนินการเรื่องใด และโดยวิธีใดแล้วจัดทำแผนการ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษาที่กำหนดไว้

2. การปฏิบัติตามแผน (Do) เมื่อสถานศึกษาได้วางแผนการปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว บุคลากรก็ร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้โดยในระหว่างการทำงานต้องมีการเรียนรู้ เพิ่มเติมตลอดเวลา และควรมุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ผู้บริหาร สถานศึกษาควรปฏิบัติดังนี้

2.1 ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข

2.2 จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 กำกับติดตาม (Monitoring) ทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม รายหมวดเพื่อ กระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน

2.4 ให้การนิเทศ ในระหว่างการทำงาน ผู้บริหารต้องกำกับและติดตามว่า เป็นไปตามเป้าหมายหรือแผนที่กำหนดไว้หรือไม่มีปัญหาอะไรหรือไม่ หากไม่เป็นไปตามแผนหรือ มีปัญหาจะได้ให้การนิเทศเพื่อปรับปรุงแก้ไข

ผู้บริหารควรให้การนิเทศเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่องการจัดการเรียนการสอน การประเมินตนเอง ทักษะในด้านต่างๆ โดยผู้บริหารอาจให้การ นิเทศเอง หรือเชิญวิทยากรที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญแต่ละด้านมาให้การนิเทศหรือส่ง บุคลากรไปอบรม

3. การตรวจสอบประเมินผล (Check) การตรวจสอบประเมินผลเป็นกลไกสำคัญที่จะ กระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการทำงานที่ ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด ต้องปรับปรุงแก้ไขเรื่องใดบ้าง ผู้บริหารและครูที่ เข้าใจระบบการประกันคุณภาพอย่างถูกต้องจะไม่กลัวการประเมินผล โดยเฉพาะการประเมิน ตนเองซึ่งเป็นการประเมินที่มุ่งเพื่อต้องการพัฒนา ไม่ใช่การตัดสินถูก-ผิด ไม่ใช่การประเมินเพื่อ ประเมินและไม่ใช่ว่าเรื่องทำยากไม่ต้องคิดเครื่องมือหรือแบบประเมินมากมาย แต่เป็นการประเมินใน งานที่ทำอยู่เป็นประจำ เครื่องมือที่ใช้อาจเป็นสิ่งที่มียู่แล้วโดยไม่ต้องสร้างขึ้นใหม่ เช่น สถิติที่เป็น ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของฝ่ายบริหาร ผลงานหรือการบ้าน ตลอดจนการทดสอบย่อยของนักเรียนใน ชั้นเรียน ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีอยู่แล้วเพียงแต่จัดเก็บให้เป็นระบบเท่านั้น

ในระหว่างที่สถานศึกษาดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ควรมีการตรวจสอบ ประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อพิจารณาว่าการดำเนินการเป็นไปในทิศทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ตามเป้าหมายหรือมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดในแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการหรือไม่ เพียงใดมีจุดอ่อน จุดแข็งประการใด มีส่วนใดที่จะต้องปรับปรุงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือ มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่กำหนดมากที่สุด และเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษาก็ต้องมีการ ประเมินสรุปพร้อมเพื่อนำผลมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงการดำเนินการระยะต่อไป

4. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (Act) เมื่อบุคลากรแต่ละคนแต่ละฝ่ายมีการ ประเมินผลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ส่งผลให้กับคณะกรรมการที่รับผิดชอบ ซึ่งจะรวบรวมผลการ ประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แปลผลในภาพรวมทั้งหมดแล้วนำผลการประเมินเสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้องเช่น ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา หัวหน้าหมวด ผู้บริหารเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนางาน ของตนเองต่อไป การเผยแพร่ผลการประเมินอาจใช้วิธีจัดประชุมครูภายในสถานศึกษาจัดบอร์ด หรือจัดทำรายงานผลการประเมินฉบับย่อแจกบุคลากร ผลการประเมินนำไปใช้เป็นข้อมูลในการ ปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรและใช้ในการวางแผนต่อไป รวมทั้งจัดทำเป็น ข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้

ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์ และคณะ (2545: 77) ได้กล่าวถึงรายละเอียดของขั้นตอนการ บริหารวงจรเดมมิง (Deming Circle) ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) เป็นจุดเริ่มต้นของวงจรบริหารคุณภาพ เพราะแผนจะกำหนด เป้าหมายทิศทางในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาขององค์กรเป็นหลักที่สมาชิกภายในองค์กรจะใช้ เป็นหลักในการร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติภารกิจให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการได้ ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนต่อไปนี้

1.1 ตระหนักและกำหนดปัญหา เป็นขั้นตอนที่สมาชิกตระหนักในปัญหาหรือความ ต้องการที่จะพัฒนาร่วมกัน แล้วร่วมมือกันกำหนดปัญหาความต้องการนั้นออกมา

1.2 เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการรวบรวมข้อมูลที่เป็นทั้งหมดสำหรับการวิเคราะห์ ปัญหาและกำหนดทางเลือกต่อไป

1.3 อธิบายและกำหนดทางเลือก เป็นการนำข้อมูลมาร่วมกันทำการวิเคราะห์ สาเหตุและลักษณะของปัญหาและกำหนดทางเลือกไว้หลายๆ ทางเลือก

1.4 เลือกวิธีการแก้ไขปัญหา หรือวิธีการปรับปรุงงาน เป็นขั้นตอนที่สมาชิกร่วมกัน ระดมความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ทางเลือกที่กำหนดไว้เพื่อร่วมกันตัดสินใจเลือกทางเลือก หรือ วิธีการที่ดีที่สุดไปใช้ดำเนินการต่อไป

2. การปฏิบัติ (Do) นำทางเลือกที่ตัดสินใจเลือกไปทำแผนปฏิบัติการ (Act Plan) แล้วร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติตามแผนให้ได้ผลดีตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

3. การตรวจสอบ (Check) คือ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งก่อนลงมือดำเนินงาน ระหว่างดำเนินงาน และหลังจากการดำเนินงานเสร็จสิ้นลง และดูผลที่ได้ โดยหากดีกว่ามาตรฐานที่ต้องการก็ใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานใหม่ ถ้าผลออกมาต่ำกว่าเกณฑ์ที่ต้องการก็วิเคราะห์หาสาเหตุและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

4. การปรับปรุง (Act) ในขั้นนี้จะกำหนดมาตรฐานจากผลการดำเนินงานใหม่เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินงานในอนาคตหรือเพื่อใช้ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นทั้งจากความไม่สอดคล้องกับความต้องการปัญหาที่ไม่คาดคิด และปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นในกระบวนการทำงาน

วัฏจักรคุณภาพของเดมมิงก็คือ แนวคิดและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับระบบการบริหารงานที่มุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพในการบริหารงานขององค์กร เป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ นักเรียนและผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวมว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้นักเรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543: 7)

2. มิตินี้เป็นงานบริหารโรงเรียน การบริหารโรงเรียน อาจกล่าวได้ในมิติของภารกิจ (Function) และงาน (Task) ของผู้บริหาร ซึ่งพอจะสรุปดังนี้

ในมิติของภารกิจ (Function) Gulick และ Urwick (1973: 13) ได้กล่าวถึง ภารกิจ (Function) สำคัญที่เป็นหน้าที่ของผู้บริหารไว้ 7 ประการ ที่เรียกย่อๆ ว่า POSDCoRB ดังนี้

2.1 การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางโครงการ แผน และวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

2.2 การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การกำหนดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ การแบ่งงาน และการจัดสายงานเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

2.3 การจัดบุคลากร (Staffing) หมายถึง การบริหารบุคลากรทั้งในด้านการจัดอัตรากำลัง การสรรหา และพัฒนาบุคลากร รวมทั้งการเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี

2.4 การอำนวยการ (Directing) การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมบังคับบัญชา การควบคุมดูแล การปฏิบัติงาน

2.5 การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การประสานกิจการด้านต่างๆ ของหน่วยงานเพื่อให้ดำเนินงานไปสู่จุดหมายปลายทางเดียวกัน

2.6 การรายงาน (Reporting) การรายงานผลการปฏิบัติงานทั้งตัวผู้บริหารและสมาชิกในหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ

2.7 การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การจัดทำงบประมาณ บัญชีการใช้จ่าย และการควบคุมตรวจสอบทางการเงินและทรัพย์สิน

ในมิติของงาน (Task) ของผู้บริหาร นักวิชาการส่วนใหญ่ได้แก่ Campbell and Gregg (1957) Smith and others (1961: 170) และอุทัย บุญประเสริฐ (2540: 23-24) ได้จำแนกงานบริหารโรงเรียนออกเป็น 6 งานดังนี้ 1. งานหลักสูตรและการสอน 2. งานบริหารบุคลากร 3. งานบริการนักเรียน 4. งานอาคารสถานที่ 5. งานงบประมาณและธุรการ และ 6. งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

มีนักวิชาการบางท่านและหน่วยงานบางหน่วยงานได้จำแนกงานบริหารโรงเรียนที่แตกต่างออกไป เช่น Kimbrough และ Nunnery (1988: 44) ได้เพิ่มเติมงานการจัดโครงสร้างองค์การ และความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ต่อสาธารณชน (Accountability to Public) ซึ่งเป็นแนวคิดที่เกี่ยวกับการควบคุมและการประกันคุณภาพ ส่วนกรมสามัญศึกษา (2539: 3-10) ได้จำแนกออกเป็น 7 งานคือ 1. การบริหารทั่วไป 2. งานธุรการ 3. งานวิชาการ 4. งานปกครองนักเรียน 5. งานบริการ 6. งานโรงเรียนกับชุมชน และ 7. งานบริการอาคารสถานที่

สำหรับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจทางการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปยังสถานศึกษาโดยตรงดังนี้

1. การบริหารวิชาการคือ กิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. การบริหารงานบุคคลคือ กระบวนการเกี่ยวกับการจัดการบุคคลตั้งแต่การสรรหาคัดเลือก อบรมและพัฒนา การประเมินผล การจ่ายค่าตอบแทน การให้พ้นจากงาน

3. การบริหารงบประมาณคือ การเงินของโรงเรียน ได้แก่ การหาแหล่งรายได้ การจัดทำงบประมาณของโรงเรียน การควบคุมตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน การจัดทำและการควบคุมตรวจสอบ การบัญชี การเงิน การพัสดุ และการจัดซื้อจัดหาพัสดุ

4. การบริหารทั่วไปคือ งานบริหารสถานศึกษาอื่นๆ ที่นอกเหนือจากงานวิชาการ งานบุคคล และการเงิน ได้แก่ งานความสัมพันธ์ชุมชน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ เป็นต้น

ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ (2550: 37) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหาร และจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดังแผนภูมิที่ 2.7

แผนภูมิที่ 2.7 ขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

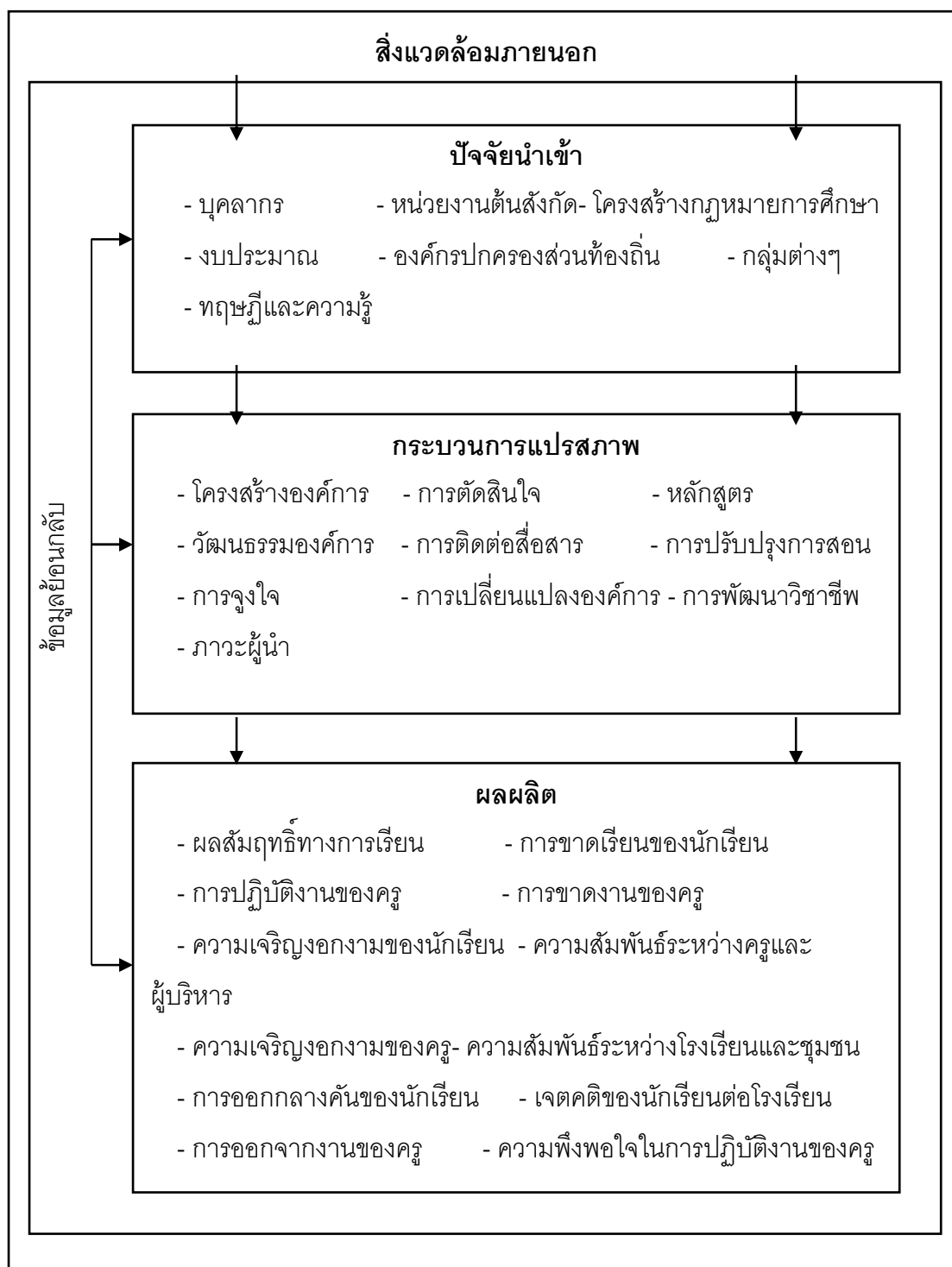
ที่มา: ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ (2550: 37)

3. มิติด้านมุมมองเชิงระบบของการบริหารโรงเรียน

การวิเคราะห์การปฏิบัติงานขององค์การทางการศึกษาและบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิบัติงานนั้น จากกรอบแนวคิดของระบบเปิด (Open Systems Framework) เป็นเรื่องที่มีประโยชน์มาก การปฏิบัติงานของเขตพื้นที่การศึกษา (School District's Operation) อาจจัดกลุ่มกว้างๆ ได้เป็น 3 ประเภทคือ ตัวป้อน กระบวนการแปรรูป และผลผลิต กรอบแนวคิดนี้ช่วยให้การวิเคราะห์การปฏิบัติงานของเขตพื้นที่ ในระบบการบริหารการปฏิบัติงานขององค์การกรอบแนวคิดมีส่วนช่วยอย่างมากในการวิเคราะห์อย่างรวดเร็วและแม่นยำ และยังช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาเน้นความพยายามในด้านสำคัญๆ ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบ (สุนทร โคตรบรรเทา, 2551: 95)

Lunenburg and Ornstein (2008: 31) ได้นำเสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนเชิงระบบไว้ว่า จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิเคราะห์การดำเนินงานขององค์การทางการศึกษาและบทบาทของผู้บริหารการศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดระบบเปิด (Open-Systems Framework) มิติการดำเนินงานของโรงเรียนสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการแปรสภาพ (Transformation Process) และผลผลิต (Outputs) กรอบแนวคิดดังกล่าวนี้ช่วยให้การวิเคราะห์การดำเนินงานของโรงเรียนและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบการบริหารดำเนินงานของโรงเรียน ทำให้การวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีความถูกต้อง และยังสามารชี้ให้เห็นถึงความพยายามของผู้บริหารในการริเริ่มให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในระบบอีกด้วย แนวคิดทฤษฎีระบบพื้นฐานแสดงให้เห็นบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการดำเนินงานของโรงเรียน ดังแผนภูมิที่ 2.8 แสดงความสัมพันธ์ของมิติระบบการบริหารดำเนินงานของโรงเรียน

แผนภูมิที่ 2.8 แนวคิดเชิงระบบในการบริหารสถานศึกษา

ที่มา: ดัดแปลงมาจาก Lunenburg and Ornstein. (2008: 32).

จากแผนภูมิที่ 2.8 แสดงให้เห็นแนวคิดเชิงระบบในการบริหารสถานศึกษาที่ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมภายนอก ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ปัจจัยนำออกหรือผลผลิต มีรายละเอียดตามที่เสนอของ Lunenburg and Ornstein (2008) และนักวิชาการอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

1. **ปัจจัยนำเข้า (Inputs)** สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนได้รับปัจจัยนำเข้าจาก บุคลากรงบประมาณ ทฤษฎีและความรู้ หน่วยงานต้นสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โครงสร้างกฎหมายการศึกษา ระเบียบในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในขณะที่กลุ่มต่างๆ มีข้อเรียกร้องหรือความต้องการจากโรงเรียน เช่น นักเรียนต้องการมีหลักสูตรที่สัมพันธ์และเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อ ครูต้องการเงินเดือนเพิ่ม สภาพการทำงานที่ดี ผลประโยชน์อื่นๆ และความมั่นคงในงาน คณะกรรมการโรงเรียนคาดหวังเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ชุมชนคาดหวังการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพปราศจากการขึ้นภาษี และกลุ่มที่มีความสนใจเฉพาะมีความคาดหวังอื่น ๆ จากโรงเรียน แต่ละกลุ่มจะมีเป้าหมายเป็นของตนเอง ซึ่งอาจเกิดความขัดแย้งกัน ภาระงานของผู้บริหารคือการบูรณาการเป้าหมายที่หลากหลายเหล่านี้โดยการวางแผนในการปฏิบัติงาน

2. **กระบวนการแปรสภาพ (Transformation Process)** องค์กรจะทำการเปลี่ยนแปลงปัจจัยนำเข้าจากสิ่งแวดล้อมภายนอกเพื่อให้เป็นผลผลิต ปัจจัยถูกนำเข้าสู่ระบบเพื่อเปลี่ยนเป็นผลผลิตระบบจะเพิ่มมูลค่าในการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการแปรสภาพประกอบด้วย การดำเนินงานภายในองค์กรและการบริหารการดำเนินงานของระบบ องค์กรประกอบบางอย่างของระบบการบริหารการดำเนินงานประกอบด้วย สมรรถนะด้านเทคนิคของผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ทักษะในการตัดสินใจและการติดต่อสื่อสาร แผนการดำเนินงาน ความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลง กิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการโดยผู้บริหารโรงเรียนในองค์กรจะส่งผลกระทบต่อผลผลิตของโรงเรียน

3. **ปัจจัยผลผลิต (Outputs)** ภาระหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนคือ ดำเนินการแปรสภาพปัจจัยนำเข้าผ่านกระบวนการแปรสภาพโดยใช้กิจกรรมการบริหาร เช่น โครงสร้างองค์กร วัฒนธรรมองค์กร การจูงใจ ภาวะผู้นำ การตัดสินใจ การติดต่อสื่อสาร การเปลี่ยนแปลงองค์กร การจัดหลักสูตร การพัฒนาการสอน และการพัฒนาอาชีพ เพื่อทำให้เกิดผลผลิต ผลผลิตในโรงเรียนประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการปฏิบัติงานของครู พัฒนาการของนักเรียนและครู การออกกลางคืนของนักเรียน การเปลี่ยนงานของครู การขาดเรียนของนักเรียนและการออกจากงานของครู ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับฝ่ายบริหารโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เจตคติของนักเรียนต่อโรงเรียน และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู

สภาพแวดล้อมภายนอกมีผลต่อปัจจัยผลผลิตและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ระบบ ข้อมูลย้อนกลับมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัด เช่น ข้อมูลย้อนกลับในทางลบ อาจนำไปสู่การแก้ปัญหาในแผนการดำเนินงานของผู้บริหารโรงเรียนซึ่งในขณะเดียวกันกลับจะมีผลผลิตของหน่วยงานต้นสังกัด

4. สภาพแวดล้อม (Environment)

Lunenburg and Ornstein (2008) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียน อันเกิดจากระดับของแรงกดดันในระดับท้องถิ่น ชุมชนเมือง และระดับชาติ ดังนั้นในการดำเนินงานจัดการสภาพแวดล้อมภายใน องค์การจะต้องมีการบริหารจัดการและพัฒนาองค์การ และตอบสนองความต้องการของสภาพแวดล้อมภายนอก

Smith (1982) ได้ให้แนวคิดที่ว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งที่อยู่ภายนอกอาณาเขตความสัมพันธ์ แต่เนื่องจากในแต่ละระบบอาจจะประกอบด้วยระบบย่อย (Subsystems) ต่างๆ ลงไปอีกหรือตรงข้ามในระบบใหญ่ (Supra Systems) อาจจะมีระบบที่ใหญ่กว่า ซึ่งเรียกว่า Supra-Supra Systems ฉะนั้นก่อนที่จะระบุว่าจะอะไรคือ สภาพแวดล้อมของระบบจึงต้องกำหนดอาณาเขตความสัมพันธ์ (Boundaries) ของระบบก่อน นั่นคือ จะต้องกำหนดหน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ให้ชัดเจนก่อนจึงจะสามารถระบุสภาพแวดล้อมได้

Kast and Rosenzweig (1985) สภาพแวดล้อมแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ สภาพแวดล้อมทั่วไประดับสังคมและสภาพแวดล้อมระดับภารกิจ ซึ่งสภาพแวดล้อมทั้งสองลักษณะ มีผลกระทบต่อระบบภายในองค์การ ทั้งในด้านการรับรู้และกระบวนการบริหาร ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเป้าหมายเทคโนโลยีโครงสร้างขององค์การ จิตวิทยาสังคมและกระบวนการจัดการ แม้จะไม่อาจจะระบุได้ว่าสภาพแวดล้อมใดส่งผลกระทบต่อระบบย่อยระบบใดก็ตาม

Certo (1992) ได้อธิบายถึงสภาพแวดล้อมขององค์การ ประกอบด้วย 1. สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment) ซึ่งแบ่งออกเป็น สภาพแวดล้อมทั่วไป ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเมืองและกฎหมาย เศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคมและวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อองค์การโดยตรง ได้แก่ ลูกค้า คู่แข่งขัน สภาพตลาดแรงงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ร่วมลงทุน 2. สภาพแวดล้อมภายในองค์การ (Internal Environment) ประกอบด้วย เจ้าของกิจการ โครงสร้างองค์การ ระบบการบริหารจัดการ ผู้ถือหุ้น ลูกจ้าง คณะกรรมการบริหาร วัฒนธรรมองค์การ รวมทั้งหน้าที่ต่างๆ (Functions) ขององค์การ

สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ เกี่ยวข้องกับความสามารถในการจัดหาทรัพยากร และ
แนวโน้มเศรษฐกิจซึ่งมีผลกระทบต่อองค์การ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ ระดับรายได้ของประชากร
ผลผลิตส่วนร่วมของประเทศ เป็นต้น

สภาพแวดล้อมทางสังคม เป็นวิธีการคิดและการปฏิบัติที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกัน
ของกลุ่มบุคคลและสังคม ประกอบด้วย ค่านิยม ทัศนคติ ความต้องการ ลักษณะด้าน
ประชากรศาสตร์ เป็นต้น

สภาพแวดล้อมทางการเมือง ประกอบด้วยนโยบายของรัฐบาล นโยบายทางด้าน
กฎหมายและการเมือง รวมทั้งการออกกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ซึ่งมีอิทธิพลต่อประชาชน
และองค์การ

สภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี เป็นการปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารให้ทันกับเทคโนโลยี
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานให้มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ทั้งนี้สภาพแวดล้อมดังกล่าวจะส่งผลต่อการกำหนดเป้าหมาย และระบบต่าง ๆ
ภายในองค์การ อันจะส่งผลไปสู่ประสิทธิภาพขององค์การในที่สุด

2.4 แนวคิดของการพัฒนายุทธศาสตร์

ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวคิดของการพัฒนายุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ที่มาของ
ยุทธศาสตร์ ความหมายของยุทธศาสตร์ ลำดับของยุทธศาสตร์ การกำหนดยุทธศาสตร์ และ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 ที่มาของยุทธศาสตร์

การศึกษาเรื่องการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Management) มีพัฒนาการมา
ตั้งแต่ปี 1950 - 1960 โดยธนาคารโลกและยูเอสเอ (USAID) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการ
วางแผนระยะยาวมาตั้งแต่ปี 1950 - 1960 เพื่อให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับประเทศ
สามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและมีทิศทางที่ชัดเจน แต่จากการประเมินผลพบว่า มีปัญหา
ช่องว่างระหว่าง “ผลที่คาดว่าจะได้รับ” กับ “ผลงานที่ปฏิบัติได้จริง” แนวความคิดในการวางแผน
ช่วงปี 1960 - 1970 จึงให้ความสำคัญต่อ “การเชื่อมโยงระหว่างแผนระยะยาวกับแผนประจำปี”
และต่อมาตั้งแต่ปี 1970 แนวความคิดเกี่ยวกับ “การจัดการกระบวนการดำเนินงาน” ก็ได้รับความ
สนใจมากขึ้นเรื่อยๆ และเป็นที่มาของการศึกษาเรื่องการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ขององค์การภาครัฐ

ส่วนเรื่องการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ในองค์กรธุรกิจเอกชนเริ่มต้นมาจากผลการวิจัยในกอร์ดอนโฮเวล (Gordon – Howel Report) เพื่อสร้างหลักสูตรการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิฟอร์ดร่วมกับคาร์เนกี (Carnegie Corporation) ในช่วงปี 1950 – 1960 ซึ่งเสนอให้มองภาพขององค์กรธุรกิจเอกชนในภาพกว้างโดยเน้นการศึกษานโยบายธุรกิจ (Business Policy) ที่สัมพันธ์กับการวางแผนระยะยาว และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในแทนที่จะศึกษาเพียงปัญหาการเงินและการตลาด และการจัดทำงบประมาณและการควบคุมงบประมาณแบบแสดงรายการ (Line - Item Budgeting) อย่างที่เคยทำในอดีต ข้อเสนอนี้ได้รับการยอมรับมากขึ้นในช่วงปี 1960- 1970 โดยเฉพาะการผลักดันให้ภาคธุรกิจเอกชนและรัฐบาลให้ความสนใจแนวความคิดในการจัดทำแผนระยะยาวและแผนแม่บทจนกระทั่งในช่วงปี 1970 วิชานโยบายธุรกิจก็เป็นหลักสูตรหนึ่งด้านการบริหารธุรกิจของสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ในสหรัฐอเมริกา ต่อมาเนื้อหาในหลักสูตรได้ขยายกว้างออกไปอีกทั้งในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศต่างๆ ในทวีปยุโรป โดยเฉพาะการให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นต่อเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กรนอกเหนือไปจากการพิจารณาสภาพแวดล้อมภายในองค์กร และรู้จักกันในชื่อวิชาการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ (วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์, 2552, 25)

2.4.2 ความหมายของยุทธศาสตร์

มีผู้ให้ความหมายของยุทธศาสตร์ที่สำคัญๆ สรุปได้เป็น 4 แนวคิดหลัก ดังนี้

แนวคิดที่ 1 ให้ความสำคัญว่ายุทธศาสตร์เป็นสิ่งที่ดีที่สุด เป็นเครื่องมือ ทิศทางในการบรรลุจุดมุ่งหมาย บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย สอดคล้องกับแนวคิดของ Beaufre (1965: 13-50) ที่กล่าวว่า ยุทธศาสตร์เป็นวิถีคิดที่มีเป้าหมายที่มาจากการรวบรวม เรียบเรียง โดยจัดลำดับความสำคัญ แล้วจึงเลือกวิธีการปฏิบัติที่ทำให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด ยุทธศาสตร์หนึ่งอาจเหมาะสมที่สุดในสถานการณ์หนึ่ง แต่อาจเป็นยุทธศาสตร์ที่เลวร้ายที่สุดในอีกสถานการณ์หนึ่ง เดิมทีนั้นยุทธศาสตร์มักใช้ในการวางแผนสงครามหรือแผนทางทหารเท่านั้น แต่ปัจจุบันสงครามไม่ได้เป็นเรื่องทางทหารเพียงอย่างเดียว สงครามเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกสิ่งทุกอย่าง ดังนั้น ยุทธศาสตร์จะเป็นวิถีคิดที่จะทำให้แน่ใจได้ว่า การที่ตัดสินใจกำหนดแนวทางหรือนโยบายใดก็ตามได้กระทำอย่างรอบคอบ ใคร่ครวญอย่างดีที่สุดแล้ว Beaufre ยอมรับว่า ยุทธศาสตร์เป็นเรื่องที่ซับซ้อนมาก จนบางครั้งเขาไม่อาจกำหนดความหมายที่ชัดเจนได้และเขายังเห็นว่าทุกวันนี้ผู้ที่ทำหน้าที่วางแผนยุทธศาสตร์ที่วางแผนต่อไป โดยที่ตนเองยังไม่ทราบแน่ชัดว่า ยุทธศาสตร์ที่แท้จริงคืออะไร อย่างไรก็ตามเขาสรุปว่า ยุทธศาสตร์ไม่ได้เป็นอะไรที่มากไปกว่าการเป็นเครื่องมือ

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ Rosinski (1977: 64) ได้กล่าวว่า ยุทธศาสตร์คือ การกำหนดทิศทางที่จะใช้พลังอำนาจทั้งหมด Clausewitz 1984: 177, Lykke, 1993: 24 และภานุมาต สีวะรา, 2548: 2) ได้กล่าวถึง ยุทธศาสตร์ว่าเป็นการใช้การรบปะทะเพื่อจุดมุ่งหมาย (Purpose) ดังนั้น นักยุทธศาสตร์ต้องกำหนดเป้าหมาย (Aim) ในการปฏิบัติทั้งปวงของสงครามเพื่อที่จะให้เกิดความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของสงคราม กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า นักยุทธศาสตร์จะวางแผนของสงครามโดยใช้เป้าหมายของสงครามในการกำหนดกลุ่มของการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยแท้จริงแล้วนักยุทธศาสตร์จะทำการปรับแก้กองทัพเองและตัดสินใจเกี่ยวกับการรบตามลำพัง Clausewitz ยังกล่าวถึงองค์ประกอบทางยุทธศาสตร์ที่มีผลต่อการปะทะหรือใช้กำลังว่าอาจแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้หลายอย่างคือ สภาพขวัญ (Moral) สภาพทางกายภาพ (Physical) หลักการคำนวณหรือหลักการคณิตศาสตร์ (Mathematical) สภาพทางภูมิศาสตร์ (Geographical) และหลักการสถิติ (Statistical) Certo and Peter (1991) ให้นิยามคำว่า ยุทธศาสตร์ว่า หมายถึง วิธีการดำเนินงานที่คาดว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร Wright and others (1992) กล่าวว่า ยุทธศาสตร์ หมายถึง แผนของผู้บริหารระดับสูงที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ต่างๆ ที่สอดคล้องกับภารกิจและเป้าประสงค์ขององค์กร อมรเทพ ฌ บางช้าง (2545: 53) ให้นิยามของคำว่ายุทธศาสตร์ หมายถึง ทิศทางหรือวิธีการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์เป็นทิศทางหรือวิธีการที่เราต้องพิจารณากำหนดด้วยความรอบคอบ โดยการศึกษาปัจจัยต่างๆ ในปัจจุบันและการคาดการณ์ไปสู่อนาคต และวิทยาลัยการทัพบก (2546: 1-2) ได้กำหนดว่า ยุทธศาสตร์ = วัตถุประสงค์ (การมุ่งไปยังวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นสิ่งที่พยายามมุ่งไป) + หนทางปฏิบัติ (วิธีการ) + เครื่องมือ (เครื่องมือที่วัตถุประสงค์บางอย่างสามารถถูกทำให้บรรลุได้)

แนวคิดที่ 2 ให้ความสำคัญว่ายุทธศาสตร์เป็นศิลป์และศาสตร์ที่ใช้ในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา สอดคล้องกับสอดคล้องกับคำจำกัดความที่ระบุในราชบัณฑิตยสถาน (2546: 911) ของคำว่า “ยุทธศาสตร์” ไว้ว่า “วิชาว่าด้วยการพัฒนาและการใช้อำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ จิตวิทยา และกำลังรบทางทหารตามความจำเป็นทั้งในยามสงบและยามสงคราม” จะเห็นว่ายุทธศาสตร์เป็นการทำให้เกิดพลังอำนาจ ชาติ นาวาวิชิต (2545: 2) ก็ได้กล่าวถึงการเมืองว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งของยุทธศาสตร์ ตามคำนิยามว่า ยุทธศาสตร์ หมายถึง ศิลป์และศาสตร์ในการพัฒนาและการใช้การเมือง เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา การทหารของชาติ และวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม ทั้งในยามปกติและยามสงคราม เพื่อสนับสนุนในการดำเนินนโยบายของชาติเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพที่สุดสำหรับคาดการณ์ในอนาคตนั้น และจุลชีพ ชินวรรณโณ (2546: 6) ได้กล่าวว่า ยุทธศาสตร์ในความหมายที่แคบคือ ยุทธศาสตร์เป็นแนวทาง

ในการใช้กำลัง หรือขู่ว่าจะใช้กำลังทางทหารในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้วยการวางแผนการใช้กำลังอย่างแยบยล เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ทางการเมือง อีกทั้งเป็นศิลปะการใช้กำลังเพื่อให้ประสพชัยชนะในสมรภูมิ เป็นการใช้กำลังอย่างไร เมื่อไร ที่ไหน เพื่อจัดการข้าศึก แต่ในปัจจุบัน คำว่า “ยุทธศาสตร์” ได้ถูกขยายความและนำไปใช้ในวงการต่างๆ นอกเหนือจากวงการทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคเอกชน ความหมายยุทธศาสตร์ จึงขยายความไปถึงการวางแผน การปฏิบัติการอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

แนวคิดที่ 3 ให้ความสำคัญว่ายุทธศาสตร์เน้นการเป็นเครื่องมือที่มุ่งเน้นผลหรือบรรลุวัตถุประสงค์ในระยะยาว สอดคล้องกับแนวคิดของ David (1995) ให้ความหมายว่ายุทธศาสตร์ เป็นวิถีทาง (Means) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในระยะยาว (Long-term Objective) และ Carroll (cited in Liotta and Lloyd, 2004:1) ได้กล่าวว่า ทั้งหลายทั้งมวลแล้ว ยุทธศาสตร์ไม่ใช่เรื่องที่จะแก้ปัญหาการเมืองได้อย่างรวดเร็ว ยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือที่มุ่งเน้นผลระยะยาว ซึ่งจะช่วยให้เกิดความผูกพันต่อสภาวะแวดล้อมในอนาคต

และแนวคิดสุดท้าย ให้ความสำคัญว่ายุทธศาสตร์เป็นศิลปะของวิธีการเพื่อนำไปสู่วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ต้องการ สอดคล้องกับแนวคิดของ Hart (อ้างถึงใน Eccles, 1997: ภาณุมาต สีวระวา, 2548: 5) ได้ให้ความหมายของยุทธศาสตร์ไว้ว่าเป็นศิลปะของการใช้และการปรับประยุกต์วิธีการทางทหารเพื่อบรรลุเป้าหมายแห่งนโยบาย และสิ่งแรกซึ่งสำคัญที่สุดของการบรรลุถึงความสำเร็จทางยุทธศาสตร์คือ การคำนวณที่แม่นยำ และการประสานระหว่างวัตถุประสงค์ (Ends) และเครื่องมือ (Means) โดยวัตถุประสงค์จะต้องสัมพันธ์กับเครื่องมือทั้งหมด และเครื่องมือที่ใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละช่วงถึงเป้าหมายสุดท้ายจะต้องได้สัดส่วนกับค่านิยม (Value) และความต้องการ (Needs) ของเป้าหมายในแต่ละช่วงนั้น ไม่ว่าจะ เป็นเพื่อให้ได้มาซึ่งวัตถุประสงค์ของ (Object) หรือเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมาย (Purpose) ที่ต้องการ ซึ่งถ้ามากหรือน้อยเกินไปอาจจะเป็นอันตรายได้เช่นกัน และศุภลักษณ์ สุวรรณระฆัง (2541:22) ได้สรุปว่า ยุทธศาสตร์เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์และเป็นศาสตร์หลายสาขาวิชา (สหวิทยา) ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 3 ประการคือ วัตถุประสงค์ วิธีการปฏิบัติ และทรัพยากร/ เครื่องมือ ถ้าขาดองค์ประกอบหนึ่งองค์ประกอบใดไปจะทำให้การวิเคราะห์หรือการประเมินยุทธศาสตร์ขาดความครบถ้วนสมบูรณ์

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า แนวคิดที่ 1 เน้นความสำคัญในแง่ของการเป็นเครื่องมือเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามที่ไดวางไว้ แนวคิดที่ 2 เน้นความสำคัญในแง่ของศาสตร์และศิลป์ที่ใช้ในการวางแผนทางการเมือง จิตวิทยา เศรษฐกิจ แนวคิดที่ 3 เน้นความสำคัญในแง่การบรรลุวัตถุประสงค์หรือจุดหมายปลายทางในระยะยาว และแนวคิดสุดท้าย

เน้นความสำคัญการใช้ศิลปะเพื่อนำไปสู่เป้าหมายปลายทางที่ต้องการ ผู้วิจัยจึงสรุปว่า ยุทธศาสตร์ หมายถึง วิธีการ เทคนิค ศิลปะในการดำเนินการหรือวางแผนกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่ต้องใช้วิธีการอันชาญฉลาด แฝบยล และเหนือกว่าวิธีการอันธรรมดา ปกติทั่วๆ ไป ซึ่งถ้ามองในแง่ของเวลาคือ ใช้ระยะเวลาน้อยกว่าวิธีธรรมดา แต่ผลที่ได้ดีกว่า ถ้ามองในแง่ของกระบวนการคือ เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ และสิ่งที่เป็นผลลัพธ์สุดท้ายหรือเป้าหมายต้องดีกว่าและมีประสิทธิผลมากที่สุด

2.4.3 ลำดับของยุทธศาสตร์

มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับลำดับของยุทธศาสตร์ที่สำคัญๆ สรุปได้ดังนี้

สมยศ นาวิการ (2539) ได้กล่าวว่า โดยทั่วไปบริษัทที่มีหน่วยธุรกิจหลายหน่วยจะมีระดับยุทธศาสตร์อยู่ 3 ระดับคือ บริษัท ธุรกิจ และหน้าที่

1. **ยุทธศาสตร์ระดับบริษัท (Corporate Strategy)** จะมุ่งการพัฒนาของกลุ่มธุรกิจของบริษัทที่เข้มแข็งขึ้นมาด้วยการพิจารณาว่าบริษัทควรจะดำเนินธุรกิจอะไรบ้าง และบริษัทควรจะจัดสรรทรัพยากรไปยังธุรกิจแต่ละอย่างอย่างไร ยุทธศาสตร์ระดับบริษัทอาจจะเป็นการอยู่คงที่ การเจริญเติบโต และการตัดทอน

2. **ยุทธศาสตร์ระดับธุรกิจ (Business Strategy)** จะมุ่งการปรับปรุงฐานะการแข่งผลิตภัณธ์ของบริษัทภายในอุตสาหกรรมให้สูงขึ้น บริษัทจะรวมกลุ่มผลิตภัณธ์ที่คล้ายคลึงกันไว้ภายในหน่วยธุรกิจเชิงยุทธศาสตร์ SBU เดียวกัน โดยทั่วไป SBU ของบริษัทจะเป็นหน่วยงานกึ่งอิสระ SBU สามารถพัฒนายุทธศาสตร์ของพวกเขาเองขึ้นมาภายใต้เป้าหมายและยุทธศาสตร์ระดับบริษัท ยุทธศาสตร์ระดับธุรกิจ SBU จะมุ่งการเพิ่มกำไรของการผลิตและการจัดจำหน่ายผลิตภัณธ์ของพวกเขาให้สูงขึ้น บางครั้งเราจะเรียกยุทธศาสตร์ระดับธุรกิจนี้ว่า ยุทธศาสตร์การแข่งขัน (Competitive Strategy) ยุทธศาสตร์ระดับธุรกิจโดยทั่วไปจะมีอยู่ 3 อย่างคือ การเป็นผู้นำทางต้นทุน การสร้างความแตกต่าง และการมุ่งเน้นเฉพาะ

3. **ยุทธศาสตร์ระดับหน้าที่ (Functional Strategy)** จะมุ่งการใช้ทรัพยากรของบริษัทให้มีประสิทธิภาพสูงสุด แผนงานตามหน้าที่จะพัฒนายุทธศาสตร์ของพวกเขาเองขึ้นมา (ภายใต้ข้อจำกัดของยุทธศาสตร์ระดับบริษัทและหน่วยธุรกิจ) ตัวอย่างเช่น ยุทธศาสตร์อย่างหนึ่งของแผนการตลาดคือ การพัฒนาตลาด พวกเขาจะพัฒนาวิธีการเพิ่มยอดขายของปีนี้ให้สูงกว่าปีที่ผ่านมาด้วยการจัดจำหน่ายผลิตภัณธ์เดิมไปยังกลุ่มลูกค้าใหม่ ตัวอย่างของยุทธศาสตร์ อาร์

แอนด์ ดี คือ การเป็นผู้ตามเทคโนโลยี (การลอกเลียนแบบผลิตภัณฑ์ของบริษัทอื่น) และการเป็นผู้นำทางเทคโนโลยี (ผู้บุกเบิกการคิดค้นสิ่งใหม่)

ยุทธศาสตร์ทั้ง 3 ระดับนี้ บริษัท ธุรกิจ และหน้าที่จะประกอบกันขึ้นเป็นลำดับของยุทธศาสตร์ภายในบริษัทที่มีหน่วยธุรกิจหลายหน่วยยุทธศาสตร์เหล่านี้จะมีผลกระทบระหว่างกัน และต้องถูกประสานเข้าด้วยกันเป็นอย่างดี เพื่อการบรรลุเป้าหมายโดยส่วนรวมของบริษัท

ถ้าจะเปรียบเทียบยุทธศาสตร์ขององค์กรธุรกิจทั้ง 3 ระดับนี้กับสถานศึกษาแล้ว

1. ยุทธศาสตร์ระดับบริษัทจะเท่ากับระดับของสถาบันการศึกษา โรงเรียน
2. ยุทธศาสตร์ระดับธุรกิจจะเท่ากับระดับของกลุ่มสาระ ฝ่าย โครงสร้างหลักสูตร

(เช่น สายวิทย์คณิตฯ เป็นต้น)

3. ยุทธศาสตร์ระดับหน้าที่จะเท่ากับหน่วยงานตามหน้าที่ภายในกลุ่มสาระ ฝ่าย โครงการ หลักสูตร

ส่วนศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2540) มองว่า ยุทธศาสตร์นับเป็นส่วนหนึ่งของแผน ลักษณะสำคัญของยุทธศาสตร์คือ เป็นจุดสุดท้ายของจุดมุ่งหมาย (Purpose) ภารกิจ (Mission) เป้าหมาย (Goals) วัตถุประสงค์ (Objective) และวิธีการบรรลุเป้าหมายนั้น ยุทธศาสตร์จึงเป็นการพิจารณาจุดมุ่งหมาย ภารกิจ วัตถุประสงค์พื้นฐาน ระยะยาวขององค์กร การยอมรับการปฏิบัติและการจัดสรรทรัพยากรให้บรรลุเป้าหมาย หน้าที่สำคัญของยุทธศาสตร์คือการกำหนดทิศทางสำหรับแผนเพื่อให้องค์กรพยายามที่จะไปถึงเป้าหมาย ยุทธศาสตร์จะช่วยผู้บริหารในการวางแผน โดยแนะแนวทางในการตัดสินใจในการปฏิบัติการ ดังนั้นยุทธศาสตร์จะต้องมีลักษณะที่สามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจน และสามารถปฏิบัติตามได้ มีความสอดคล้องต้องกันและมีประสิทธิผล เพื่อให้ยุทธศาสตร์สามารถปฏิบัติได้ การเพิ่มรายละเอียดสามารถกำหนดการปฏิบัติการได้แก่ ยุทธวิธี (Tactics) ซึ่งหมายถึง วิธีการปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์บรรลุจุดมุ่งหมายเชิงยุทธวิธี ซึ่งจะพัฒนาโดยฝ่ายบริหารระดับกลางเพื่อให้ข้อเสนอแนะแก่ฝ่ายบริหารระดับต้น

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า แนวคิดแรก ยุทธศาสตร์มี 3 ระดับคือ ระดับบริษัท ระดับธุรกิจ และระดับหน้าที่ ส่วนแนวคิดหลังมองว่า ระดับยุทธศาสตร์นั้น เป็นระดับที่ผู้บริหารระดับกลางใช้สั่งการผู้ได้บังคับบัญชา ผู้วิจัยจึงสรุปว่า การแบ่งระดับยุทธศาสตร์ขึ้นอยู่กับลักษณะหรือเป้าหมายของภารกิจงานมากกว่าอาจจะแบ่งเป็น 3 ระดับตามแนวคิดแรกก็ได้หรืออาจแบ่งเป็น 3 ระดับตามลำดับขั้นของการบังคับบัญชาก็ได้ เช่น ยุทธศาสตร์ระดับสูง อาจหมายถึงระดับนโยบาย ระดับกลาง หมายถึง ระดับประสานงาน และระดับล่าง หมายถึง ระดับการนำไปสู่ปฏิบัติ

ถ้าการกำหนดยุทธศาสตร์โดยยึดแผนการดำเนินงานอาจกำหนดยุทธศาสตร์เป็น 2 ระดับก็ได้ คือ ยุทธศาสตร์ระยะยาว และยุทธศาสตร์ระยะเร่งด่วน เป็นต้น ซึ่งการแบ่งระดับยุทธศาสตร์ในองค์กรที่เป็นสถานศึกษาก็ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และลักษณะงานที่กำหนด เป็นต้น โดยคำนึงถึงสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การบรรลุเป้าหมายสุดท้ายให้มากที่สุด

2.4.4 การกำหนดยุทธศาสตร์

มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ที่สำคัญๆ สรุปได้ดังนี้

Kotler and Murphy (1981) ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนยุทธศาสตร์มาใช้ในวงการอุดมศึกษา จากเอกสาร Strategy Planning for Higher Education สรุปว่า การวางแผนยุทธศาสตร์ หมายถึง การวางแผนรวมขององค์กรที่คำนึงถึงองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมภายนอกและได้แบ่งกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ออกเป็น 5 ขั้นตอนคือ

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (Environment Analysis)
2. การตั้งเป้าประสงค์ (Goal Formulation)
3. การทำแผนยุทธศาสตร์ (Strategy Formulation)
4. การออกแบบองค์กร (Organization Design)
5. การออกแบบแนวปฏิบัติงาน (System Design)

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (Environment Analysis) องค์ประกอบที่ควรวิเคราะห์มีดังนี้ (Keller, 1983)

1.1 ธรรมชาติของสถาบัน คุณค่า ความคาดหวัง และปณิธานของสถาบันควรจะต้องคิดวิเคราะห์ว่า 10 ปีข้างหน้า สถาบันควรจะเป็นอย่างไร สิ่งเหล่านี้เปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมตามกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป

1.2 วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของสถาบัน ประกอบด้วย

- บุคลากรในองค์กรได้แก่ คณาจารย์ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่อื่นๆ จะต้องวิเคราะห์ว่าในอนาคตทุกประเภทจะเป็นอย่างไรทั้งในแง่ปริมาณและศักยภาพในการปฏิบัติงาน ลักษณะผู้นำเป็นอย่างไร

- งบประมาณ สถานะทางการเงินปัจจุบันเป็นอย่างไร ในอนาคตจะเป็นอย่างไร แหล่งงบประมาณที่จะได้ การใช้จ่ายในอนาคต ค่าธรรมเนียมการศึกษา ระบบค่าตอบแทน

- สิ่งอำนวยความสะดวกจะมีผลกระทบต่อการทำงานของสถาบันอย่างไร

- หลักสูตร จะขยายหรือเพิ่มหลักสูตรหรือปิดหลักสูตร

- ลักษณะทางกายภาพในอนาคตจะพัฒนาอย่างไร

1.3 วิเคราะห์ความสามารถของผู้นำ การวางยุทธศาสตร์ต้องเป็นความคิดเชิงยุทธศาสตร์ (Strategy Thinking) ของผู้นำในแต่ละระดับ

1.4 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เป็นการคาดการณ์หรือทำนายการเปลี่ยนแปลงในอนาคตจะต้องวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่อองค์กรใน 4 ด้าน

1.4.1 ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social)

1.4.2 ด้านเทคโนโลยี (Technology)

1.4.3 ด้านเศรษฐกิจ (Economics)

1.4.4 ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political)

2. การตั้งเป้าประสงค์ (Goal Formulation) เมื่อประเมินจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกแล้ว จะทราบว่าเราทำอะไรบ้างในอนาคต โดยกำหนดภารกิจ (Mission) เป้าหมาย (Goal) และวัตถุประสงค์ (Objectives) ให้ชัดเจน

3. การทำแผนยุทธศาสตร์ (Strategy Formulation) จากการประเมินสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกทำให้มองเห็นภาพอนาคตภาพของมหาวิทยาลัยในอนาคตที่ตั้งเป้าหมายควรเป็นอย่างไร โดยใช้เทคนิควิธีต่างๆ ในการดำเนินการเพื่อให้ได้แผนซึ่งเป็นข้อความที่บอกชัดเจนว่า จะต้องทำอะไร

4. การออกแบบองค์กร (Organization Design) เมื่อภารกิจและวัตถุประสงค์ใหม่ จะต้องมีการจัดองค์กรให้เอื้อต่อภารกิจเกี่ยวกับการจัดองค์กร บุคลากร และวัฒนธรรมในองค์กร

5. การออกแบบแนวปฏิบัติงาน (System Design) เมื่อทราบเป้าหมายของการดำเนินงานและทราบถึงยุทธศาสตร์ที่จะใช้ในการปฏิบัติเพื่อให้สำเร็จลุล่วงไปได้นั้นต้องอาศัยการออกแบบระบบการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้

Certo and Peter (1991) ได้เสนอกระบวนการจัดการยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมพิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อน ภายในองค์กร และโอกาส อุปสรรคจากภายนอกองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

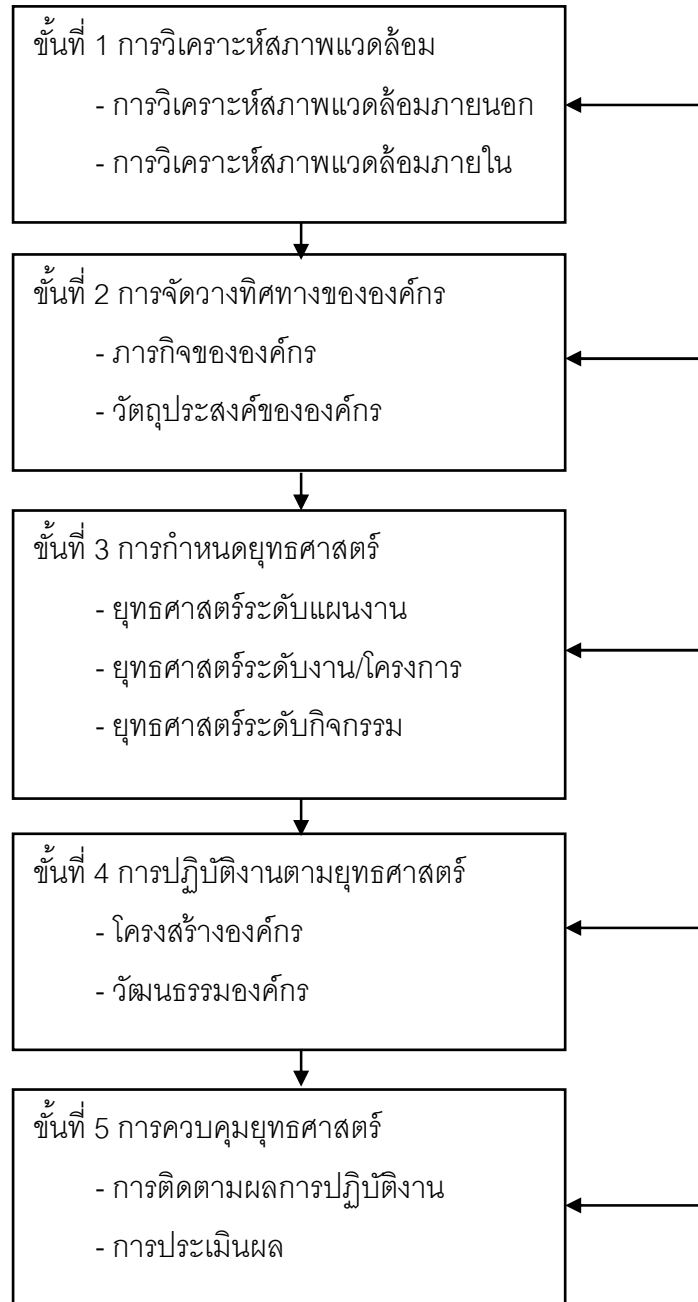
2. การจัดวางทิศทางขององค์กร (Establishing Organization Direction) ตัวชี้วัดทิศทางขององค์กรมี 2 ตัวคือ ภารกิจ (Mission) ขององค์กร ซึ่งเน้นเหตุผลในการมีองค์กรและวัตถุประสงค์ (Objective) ขององค์กร ซึ่งเน้นประโยชน์ที่ได้รับจากองค์กร

3. การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategy Formulation) ในการกำหนดยุทธศาสตร์ เป็นกระบวนการออกแบบและเลือกยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ จากการวิเคราะห์ทางเลือกด้วยเทคนิคต่างๆ เช่น การวิเคราะห์คำถามวิกฤติ (Critical Question Analysis) การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค (SWOT Analysis) วิธีเมตริกซ์ของกลุ่ม (Boston Consulting Group Growth-Share Matrix) และวิธีเมตริกซ์ภาพฉายหลายองค์ประกอบของ GE (General Electric' Multifactor Portfolio Matrix)

4. การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ (Strategy Implementation) เป็นการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ โดยคำนึงถึงโครงสร้างขององค์กรและวัฒนธรรมขององค์กรเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามที่พึงประสงค์

5. การควบคุมเชิงยุทธศาสตร์ (Strategy Control) เป็นการติดตามผลการปฏิบัติงาน ประเมินผลกระบวนการประเมินผลสำเร็จขององค์กรโดยแสดงดังแผนภูมิกระบวนการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ดังแผนภูมิที่ 2.9

แผนภูมิที่ 2.9 กระบวนการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ของ Certo and Peter

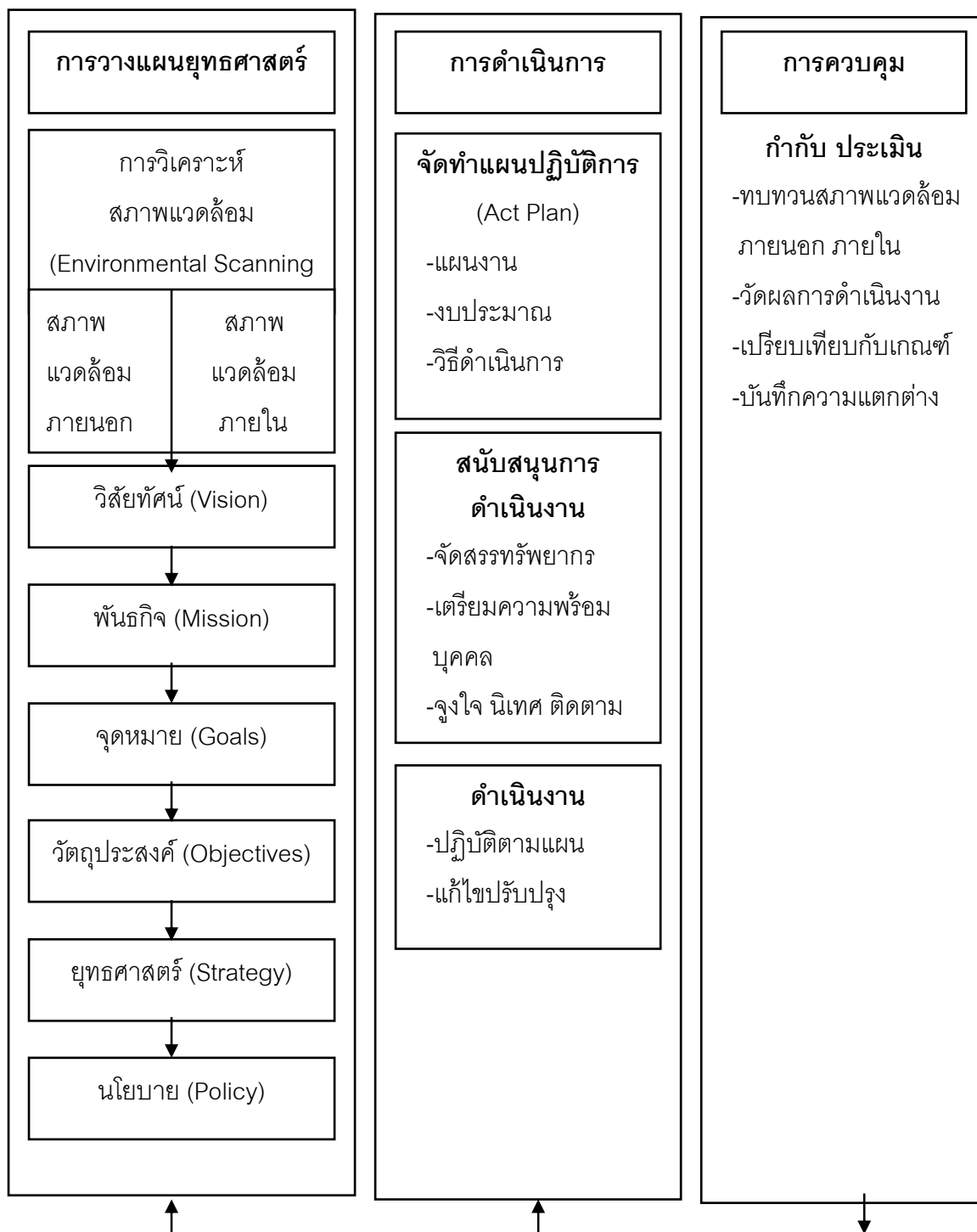

สนานจิตร์ สุขนรินทร์พย์ (ม.ป.ป.:43-49) กล่าวถึงการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Management) ว่าเป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการตัดสินใจและการปฏิบัติการด้านบริการเพื่อกำหนดผลงานขององค์กรในระยะยาว และยุทธศาสตร์ในภาพรวมที่ทำให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ร่วมกัน แต่เดิมนั้นเข้าใจกันว่า การบริหาร

เชิงยุทธศาสตร์จะใช้ได้เฉพาะในองค์กรขนาดใหญ่ และมักจะหมายถึงองค์การทางการผลิตที่ซับซ้อน แต่ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าองค์กรทุกประเภททั่วโลกต้องให้ความสนใจกับการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นผลมาจากปรากฏการณ์ร่วมในเรื่องหายนะทางเศรษฐกิจ ทำให้ทรัพยากรซึ่งเคยมีความจำกัดอยู่แล้วในระดับหนึ่งทวีความจำกัดมากขึ้น องค์กรทุกขนาดทุกประเภทที่มีการแข่งขันและความเสี่ยงมากขึ้น ภาวะโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดธุรกิจและการแข่งขันข้ามชาติเพื่อให้องค์กรของตนแข่งขันได้ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและคาดการณ์ได้อย่างจำกัด

สำหรับรูปแบบการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ มีกระบวนการที่กำหนดไว้เป็นขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategic Formulation) การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่กำหนด (Strategic Implementation) และการควบคุมหรือการประเมินและควบคุม (Evaluation and Control) สำหรับผู้ที่กำหนดต่างออกไปอาจจำแนกการวิเคราะห์บริบท (Environmental Scanning) ไว้เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการหรือกำหนดกระบวนการไว้เป็นขั้นตอนย่อยๆ โดยในที่นี้จะกำหนดรูปแบบการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ โดยเน้นหน้าที่สำคัญของผู้บริหาร 3 ประการคือ การวางแผน การสนับสนุนการนำแผนสู่การปฏิบัติและการควบคุม ดังแผนภูมิที่ 2.10

แผนภูมิที่ 2.10 รูปแบบการบริหารเชิงยุทธศาสตร์

ที่มา: สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์. (ม.ป.ป.: 46)

จากรูปแบบการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ ประกอบด้วยกิจกรรมหลักดังนี้

1. การวางแผนยุทธศาสตร์ ประกอบด้วยกิจกรรมหลักดังนี้

1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก และสภาพแวดล้อมภายใน จุดมุ่งหมายเพื่อจะหาปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ ได้แก่ องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่จะเป็นตัวกำหนดอนาคตขององค์การ วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ SWOT คือ วิเคราะห์จุดแข็ง (Strength) และจุดอ่อน ภายในองค์การ (Weakness) รวมทั้งโอกาส (Opportunity) และข้อจำกัดหรือภัยคุกคาม (Threat) จากภายนอก โดยที่สภาพแวดล้อมภายนอกประกอบด้วย สภาพแวดล้อมในระดับมหภาค อันได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยี และสภาพแวดล้อมเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานขององค์การ เช่น สภาพแวดล้อมเฉพาะของโรงเรียน ได้แก่ ระบบการศึกษา ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยกำลังมีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่คือ การมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ส่งผลกระทบต่อระบบการบริหารงานของโรงเรียน ส่วนสภาพแวดล้อมภายในส่วนใหญ่จะกล่าวถึงโครงสร้างองค์การ (เช่น รวมอำนาจ กระจายอำนาจ สายการบังคับบัญชา เป็นต้น) ทรัพยากรขององค์การและในปัจจุบันได้เน้นย้ำเรื่องวัฒนธรรมองค์การ (เช่น ปรัชญา/ความเชื่อ ความคาดหวัง ค่านิยม เป็นต้น) จะเห็นได้ว่าสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในนี้อาจเป็นได้ทั้งปัจจัยเกื้อหนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

1.2 การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ผลจากการวิเคราะห์ SWOT จะนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์คือ ภาพอนาคตขององค์การที่ต้องการจะไปให้ถึง เมื่อมีการกำหนดวิสัยทัศน์แล้ว ก็จะต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ เช่น ถ้าภาพอนาคตของโรงเรียนคือ จะเป็นองค์การที่ยึดความต้องการของนักเรียนเป็นสำคัญ ตัวอย่างตัวชี้วัดอาจเป็นจำนวนรายวิชาเลือกโดยอิสระ การกำหนดวิสัยทัศน์ควรใช้การมีส่วนร่วม ซึ่งตามพ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เน้นการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของทุกกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา หลักการมีส่วนร่วมโดยทั่วไปคือ เป็นผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น มีหน้าที่รับผิดชอบหรือเป็นผู้รับผลกระทบ เป็นผู้มีความสามารถในเรื่องที่จะมีส่วนร่วม และเต็มใจมีส่วนร่วม ดังนั้นสถานศึกษาทางทหารต่างๆ ที่เป็นผู้ใช้ผลผลิตของสถานศึกษาและสังคมประเทศชาติโดยรวม วิสัยทัศน์ที่กำหนดขึ้นจะต้องมีความชัดเจน ให้ทุกคนรับทราบเข้าใจ และยอมรับเป็นข้อสัญญาที่จะยึดถือและใช้เป็นทิศทางร่วมกัน โดยมีแผนปฏิบัติการรองรับ

1.3 การกำหนดพันธกิจ (Mission) เป็นการกล่าวถึงสิ่งที่องค์กรจะกระทำพันธกิจ ต้องเชื่อมโยงกับจุดมุ่งหมายหรือเหตุผลในการจัดตั้งองค์กรนั้น พันธกิจอาจตั้งให้กว้างเพื่อให้ยืดหยุ่นได้ แต่ต้องมีความชัดเจนและต้องกำหนดโดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมด้วย

1.4 การกำหนดจุดหมาย (Goals) เป็นผลที่ต้องการให้เกิดในระยะยาว

1.5 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives) เป็นผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นในลักษณะจำเพาะเจาะจง จะเกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมตามที่ได้วางแผนไว้ วัตถุประสงค์ที่กำหนดในแผนยุทธศาสตร์จะระบุว่าต้องทำอะไรให้สำเร็จเมื่อไรและควรจะทำได้อย่างไร วัตถุประสงค์

1.6 การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategies) ยุทธศาสตร์เป็นวิธีการที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งในการกำหนดทั้งวัตถุประสงค์และยุทธศาสตร์จะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญเพื่อเลือกปฏิบัติในเรื่องที่มีความสำคัญสูง ยุทธศาสตร์ที่ปฏิบัติจริงอาจมีทั้งส่วนที่เป็นยุทธศาสตร์ตามแผนและยุทธศาสตร์ที่ปรับให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ในการกำหนดยุทธศาสตร์จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทั้งภายนอกและภายในเพื่อจะเลือกวิธีการที่ได้ใช้โอกาสจากภายนอกและจุดแข็งที่องค์กรมีอยู่ แปลงข้อจำกัดและภัยคุกคามจากภายนอกเป็นโอกาส กำจัดหรือขจัดจุดด้อยหรือใช้จุดด้อยขององค์กรให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นจะต้องกำหนดให้สอดคล้องกันไปทิศทางเดียวกันทุกระดับขององค์กร และทุกหน่วยย่อยในระดับเดียวกัน เช่น ความสอดคล้องระหว่างยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา ฝ่ายและงาน หรือระหว่างส่วนวิชา เป็นต้น เป็นที่น่าสังเกตว่าองค์กรทางธุรกิจมีการกำหนดรูปแบบยุทธศาสตร์ที่จะใช้กับองค์กรในสภาวะการณ์ต่างๆ ไว้อย่างหลากหลาย

1.7 การกำหนดนโยบาย (Policies) เป็นแนวการดำเนินงานอย่างกว้างๆ ซึ่งจะเชื่อมโยงการกำหนดยุทธศาสตร์กับการนำไปปฏิบัติ นโยบายจะเป็นสิ่งที่ช่วยกำกับให้ทุกจุดในองค์กรตัดสินใจและปฏิบัติการไปในทิศทางที่สนับสนุน การบรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดหมาย วัตถุประสงค์ และยุทธศาสตร์ที่วางไว้

ในขั้นตอน 1.2 -1.7 ดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า เป็นขั้นการกำหนดหรือจัดทำยุทธศาสตร์ (Strategy Formulation)

2. การดำเนินงาน เป็นการนำแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ ซึ่งมีกิจกรรมที่ต้องทำใน 2 ระดับคือ ระดับบริหาร และระดับปฏิบัติการ เมื่อองค์กรได้กำหนดนโยบายแล้วก็เป็นที่ของหน่วยปฏิบัติที่จะนำนโยบายไปจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วยแผนงาน (Program) งบประมาณ (Budget) และวิธีดำเนินการ (Procedures) ในทางธุรกิจอาจใช้ว่า Standard Operating Procedures (SOP) ซึ่งการระบุ ขั้นตอนหรือเทคนิคการดำเนินงานในรายละเอียดว่า

แต่ละงานจะต้องทำอย่างไร แผนปฏิบัติการนี้จะใช้วิสัยทัศน์เป็นเครื่องนำทางโดยเน้นว่า แนวทางการดำเนินงานของแต่ละคนจะต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ในการปฏิบัติงานจริง ผลสำเร็จของงานจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการที่ฝ่ายบริหารทำหน้าที่ในการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสมทั้งตรงตามประเภท ตรงตามปริมาณ และคุณภาพที่กำหนดตรงเวลา ในส่วนของทรัพยากรบุคคลก็จะต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ดี มีการจูงใจ การนิเทศ ติดตาม เพื่อให้งานเป็นไปตามที่กำหนด ส่วนฝ่ายปฏิบัติการก็จะต้องลงมือดำเนินการไปตามแผน และแก้ไขปรับปรุงเมื่อผลงานไม่เป็นไปตามที่วางแผนไว้โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมิน

3. การควบคุม สำหรับขั้นตอนของการควบคุม ประกอบด้วย การกำกับและประเมิน การประเมินผล ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารเชิงยุทธศาสตร์จะมีขั้นตอนของการทบทวนสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในด้วยเพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานและผลงานยังสามารถตอบสนองความจำเป็นของสภาพแวดล้อมที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ และเมื่อมีการวัดผลงานตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สิ่งที่ควรให้ความสนใจคือ สิ่งที่แตกต่างกันจากเกณฑ์ ซึ่งถ้าแตกต่างในทางลบก็จะเป็นข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ให้เกิดแก้ไขปรับปรุง ถ้าเกิดความแตกต่างในทางบวก ก็อาจมีการปรับเป้าหมายหรือปรับเปลี่ยนวัตถุประสงค์ขององค์การ ผลประเมินในภาพรวมจะเป็นข้อมูลป้อนกลับไปสู่วัฏจักรใหม่ของการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ในขั้นตอนแรกคือ การวางแผนยุทธศาสตร์ต่อไป

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ (2552: 27) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Management Process) มี 5 ขั้นตอนประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environment Analysis) โดยพิจารณา “จุดแข็ง-จุดอ่อน” และ “โอกาส-ภัยอุปสรรค” จากภายนอกองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยเงื่อนไขที่มีอิทธิพลต่อการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ทั้งที่เป็นปัจจัยเงื่อนไขในระยะเวลาที่ผ่านมา และที่จะเป็นปัจจัยเงื่อนไขในอนาคต

2. การจัดวางทิศทางของหน่วยงาน (Establishing Organization Direction) โดยพิจารณาภารกิจของหน่วยงาน (Organization Mission) ซึ่งเน้นเหตุผลในการมีหน่วยงาน และเป้าประสงค์ของหน่วยงาน (Organizational Objectives) ซึ่งเน้นประโยชน์ที่ได้รับจากการมีหน่วยงาน)

3. การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategic Formulation) โดยพิจารณาออกแบบและเลือกยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงจากการวิเคราะห์ทางเลือกด้วยเทคนิคต่างๆ

4. การปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ (Strategy Implementation) โดยดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ให้เป็นไปอย่างราบรื่น คำนึงถึงโครงสร้างขององค์กร (Organizational Structure) และวัฒนธรรมองค์กร (Organizational Structure) เพื่อนำสู่ความสำเร็จตามที่พึงประสงค์

5. การควบคุมเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Control) โดยวิธีการติดตามผลการปฏิบัติงาน และวิธีการประเมินผลกระบวนการและประเมินผลสำเร็จของหน่วยงาน

พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ (2542) กล่าวถึง การวางแผนยุทธศาสตร์เป็นทีมโดยเริ่มจากกระบวนการบริหารและวางแผนยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (Environment Analysis)
2. พิจารณา Corporate Analysis จุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และภาวะคุกคาม (Threat)

3. เลือกยุทธศาสตร์และจัดวางยุทธศาสตร์ (Generating Strategic Alternatives)

4. กำหนดนโยบายและแผนงานโครงการตามยุทธศาสตร์ (Act Plan)

5. การปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ (Implementation)

นอกจากนี้นำเสนอขั้นตอนการกำหนดวิสัยทัศน์ และแผนปฏิบัติการโดยใช้คำย่อว่า “MVOSA” M = Mission (พันธกิจ) V = Vision (วิสัยทัศน์) O = Obstacle (อุปสรรค)

S = Strategy (ยุทธศาสตร์) A = Act Plan (แผนปฏิบัติการ)

พสุ เดชะรินทร์ และชัยวัฒน์ หฤทัยพันธ์. (2553: 29 - 33) กระบวนการบริหารยุทธศาสตร์นั้นสามารถอธิบายได้โดยง่ายดังนี้ “ยุทธศาสตร์” คือ สิ่งที่ต้องการทำเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ โดยความสำเร็จนั้นของแต่ละองค์กรนั้นแตกต่างกัน ถ้าเป็นองค์กรเอกชนความสำเร็จอาจจะอยู่ที่ตัวเลขทางการเงิน แต่ถ้าเป็นหน่วยงานราชการ ความสำเร็จนั้นก็อยู่ที่การบรรลุวิสัยทัศน์ สำหรับการบริหารยุทธศาสตร์นั้นสามารถทำความเข้าใจง่าย ๆ 4 คำถามสำคัญดังนี้

1. ในอนาคต เราต้องการไปสู่จุดไหน (Where do we want to be)
2. ปัจจุบัน เราอยู่ ณ จุดไหน (Where are we now)
3. เราจะไปสู่จุดนั้นได้อย่างไร (How do we get there)
4. เราจะต้องทำหรือปรับเปลี่ยนอะไรบ้าง เพื่อไปถึงจุดนั้น (What do we have to do or change in order to get there)

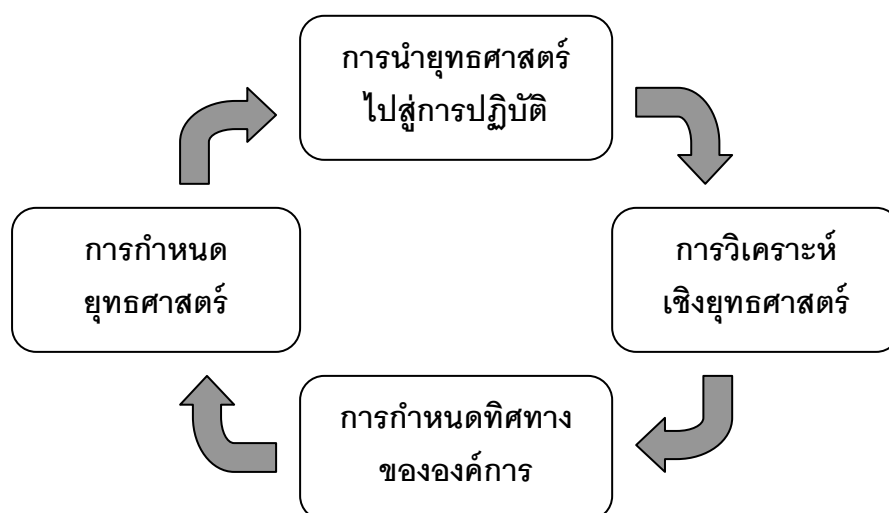
ซึ่งทั้ง 4 คำถามนี้สามารถเชื่อมโยงได้กับองค์ประกอบของการบริหารยุทธศาสตร์ คือ

1. เราต้องการไปสู่จุดไหน เชื่อมโยงกับการกำหนดวิสัยทัศน์ และทิศทางขององค์กร 2. ปัจจุบัน

เราอยู่ ณ จุดไหน เชื่อมโยงกับการวินิจฉัยองค์การ เช่น การวิเคราะห์ SWOT 3. เราจะไปสู่จุดนั้นได้อย่างไร เชื่อมโยงกับการกำหนดยุทธศาสตร์ และการเขียนแผนที่ยุทธศาสตร์ และ 4. เราจะต้องทำหรือปรับเปลี่ยนอะไรเพื่อไปถึงจุดนั้น เชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ เช่น การกำหนดแผนงานโครงการรองรับยุทธศาสตร์นั้น และการติดตามประเมินผลระดับองค์การ

ขั้นตอนการได้มาซึ่งยุทธศาสตร์มักทำการศึกษาสภาพปัจจุบัน 2. ของเราก่อนด้วยการทำ SWOT Analysis แล้วจึงไปดูว่าองค์การจะไปที่ไหน 1. ซึ่งวิธีการนี้ทำให้เราอาจต้องวินิจฉัยองค์การซ้ำ เพราะครั้งแรกที่เราทำการวินิจฉัยองค์การนั้นเราไม่ทราบว่าองค์การเราจะเป็นอย่างไร ดังที่ Chermack และ Kasshanna (2007) ได้กล่าวถึงการใช้ SWOT Analysis ว่าคนส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือนี้ เพื่อค้นหาสภาวะการแข่งขันหรือจัดทำยุทธศาสตร์ในปัจจุบันเท่านั้น ทั้งที่เครื่องมือนี้ควรใช้ในการมองอนาคต เพื่อการบริหารการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมกับองค์การ เช่น หากเราตั้งวิสัยทัศน์ไว้ว่าเราต้องการเป็น “องค์กรสมรรถนะสูง” (Where do we want to be) การวินิจฉัยองค์การด้วย SWOT Analysis ควรวินิจฉัยว่าอะไรเป็นจุดแข็งหรือโอกาส (Strength and Opportunity) รวมถึงจุดอ่อนและอุปสรรคภายนอก (Weakness and Threat) ที่จะทำให้เราสามารถเป็นองค์กรสมรรถนะสูงได้ ซึ่งเป็นการวินิจฉัยองค์การตามเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ที่ต้องการจะเป็นนี้ จะทำให้เราได้ผลของ SWOT Analysis ไว้ใช้ในการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อการเปลี่ยนแปลงองค์การ ซึ่งการบริหารยุทธศาสตร์มีองค์ประกอบที่สำคัญๆ ดังแผนภูมิที่ 2.11

แผนภูมิที่ 2.11 องค์ประกอบของการบริหารยุทธศาสตร์

ที่มา: พสุ เดชะรินทร์ และชัยวัฒน์ ฤกษ์พันธ์ (2553: 31)

จากแผนภูมิที่ 2.11 พบว่า องค์ประกอบของการบริหารยุทธศาสตร์ ประกอบไปด้วย กระบวนการที่สำคัญ 4 ขั้นตอนได้แก่

1. การวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Analysis) การวิเคราะห์ถึงปัจจัยและสภาวะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์การ ทั้งภายนอกและภายในองค์การด้วยเครื่องมือต่างๆ ที่เหมาะสมเพื่อที่จะได้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ รวมทั้งสถานะของตัวองค์การได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น การวิเคราะห์ทางยุทธศาสตร์จะบอกให้ทราบว่าปัจจัยหรือสภาวะแวดล้อมภายนอกมีลักษณะอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะใด และก่อให้เกิดโอกาสและข้อจำกัดต่อองค์การได้อย่างไรบ้าง นอกจากนี้การวิเคราะห์ทางยุทธศาสตร์จะช่วยให้องค์การทราบถึงทรัพยากร (Resources) และความสามารถ (Capabilities) ต่างๆ ที่มีอยู่ภายในองค์การว่าเป็นจุดแข็งหรือจุดอ่อนอย่างไร ซึ่งการวิเคราะห์ทางยุทธศาสตร์ เปรียบเสมือนการตอบคำถามที่สำคัญคือ ปัจจุบันองค์การของเราอยู่ ณ จุดไหน (Where are we now?)

2. การกำหนดทิศทางขององค์การ (Strategic Direction Setting) เป็นการกำหนดทิศทางที่องค์การต้องการมุ่งไปสู่ เปรียบเสมือนเป็นผลลัพธ์ระดับสูงที่องค์การต้องการที่จะบรรลุได้แก่ การกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ ค่านิยม เป้าประสงค์ระยะสั้นและระยะยาวขององค์การ การกำหนดทิศทางขององค์การจะเป็นการบ่งชี้ว่าองค์การจะมุ่งไปในทิศทางใด ในการกำหนดทิศทางขององค์การนั้นเปรียบเสมือนการตอบคำถามที่สำคัญที่สุดและมักจะเป็นคำถามที่ถูกละเลยมากที่สุดก็คือ องค์การของเราต้องการไปสู่จุดไหน (Where do we want to go?) ซึ่งการตอบคำถามนี้จะช่วยให้ผู้บริหารระดับสูงสามารถพิจารณาได้ว่าทิศทางหรือสิ่งที่องค์การจะเป็นในอนาคตข้างหน้าคืออะไร การกำหนดทิศทางขององค์การที่ดีและชัดเจนย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การต่อไป เนื่องจากองค์การจะมีความชัดเจนในการปฏิบัติงานและมีเป้าหมายที่ชัดเจนบรรลุได้ และวัดผลได้ ซึ่งทำให้การกำหนดยุทธศาสตร์มีความชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้ ดังนั้นในการวางแผนยุทธศาสตร์ถ้าขาดการกำหนดทิศทางขององค์การที่ดีและชัดเจนแล้ว องค์ประกอบอื่นๆ ย่อมไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategic Formulation) คือ การนำข้อมูลและความรู้ต่างๆ ที่ได้รับจากการกำหนดทิศทางขององค์การและการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกและภายในองค์การมาจัดทำเป็นยุทธศาสตร์ในระดับและรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการประเมินและคัดเลือกว่ายุทธศาสตร์ใดที่มีความเหมาะสมกับองค์การมากที่สุด ซึ่งการจัดทำยุทธศาสตร์เปรียบเสมือนการตอบคำถามว่า เราจะไปสู่จุดนั้นได้อย่างไรหรือเราจะไปสู่การบรรลุทิศทางขององค์การได้อย่างไร (How do we get there?) ซึ่งในการจัดทำยุทธศาสตร์นั้นผู้จัดทำต้องพึงระลึกเสมอว่าการจัดทำ

ยุทธศาสตร์นั้นเป็นการกำหนดแนวทาง วิธีการ และกิจกรรมต่างๆ ขององค์การเพื่อช่วยให้องค์การสามารถบรรลุถึงวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่ได้กำหนดไว้ โดยนำเอาปัจจัยทั้งภายนอกและภายในองค์การมาพิจารณาประกอบ

4. การนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ (Strategic Implementation) เป็นขั้นตอนสุดท้ายแต่เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างมากในการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ เมื่อองค์การได้กำหนดทิศทางขององค์การ วิเคราะห์ปัจจัยด้านต่างๆ และจัดทำยุทธศาสตร์แล้ว จะต้องนำยุทธศาสตร์ที่ได้วางแผน จัดทำและคัดเลือกไว้มาดำเนินการประยุกต์ปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ถ้าในการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ขาดขั้นตอนนี้แล้ว สิ่งที่ผู้บริหารขององค์การได้วิเคราะห์ จัดทำไว้ก็จะไม่เกิดผลขึ้นจริง นอกจากนี้ถึงแม้จะมีการวิเคราะห์หรือวางแผนทางยุทธศาสตร์ไว้ดีเพียงใด แต่ถ้าการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ขององค์การไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ความพยายามในการวิเคราะห์หรือวางแผนก็จะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใดๆ ต่อองค์การ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความสามารถในการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ขององค์การเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติเปรียบเสมือนการตอบคำถามว่าเราจะต้องทำหรือเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง เพื่อนำยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติ (What do we have to do or change)

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ประกอบด้วยกระบวนการหลักๆ 4 ขั้นตอนคือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก (SWOT) การวางเป้าหมายหรือทิศทางขององค์การ การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ และการควบคุม

2.4.5 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) หมายถึง การวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินสถานภาพของสภาพแวดล้อมภายในระหว่างจุดแข็งและจุดอ่อน และผลการประเมินสถานภาพแวดล้อมภายนอกระหว่างโอกาสและภัยอุปสรรค โดยกำหนดสถานภาพของสภาพแวดล้อมภายในระหว่างจุดแข็งและจุดอ่อนว่ามีสถานภาพโน้มเอียงไปในทางเด่นหรือด้อย และกำหนดสถานภาพของสภาพแวดล้อมระหว่างโอกาสและภัยอุปสรรคว่ามีสถานภาพโน้มเอียงไปในทางเอื้อหรือไม่เอื้อ ซึ่งทำให้เกิดกรณีโน้มเอียง 4 กรณี (Wright and others, 1992: 69-79) ได้แก่ กรณี “เด่นและเอื้อ” ควรจะเลือกยุทธศาสตร์การสร้างความเติบโต (Growth Strategy) โดยการขยายกิจการด้วยตนเอง หรือการขยายกิจการด้วยการร่วมทุนกับองค์กรอื่น

กรณี “ด้อยและไม่เอื้อ” ควรจะเลือกยุทธศาสตร์การตัดทอน (Retrenchment Strategy) โดยการตัดบางกิจกรรมออกไป หรือตัดบางส่วนขององค์กรออกไป หรือเลิกกิจการ กรณี “เด่นแต่ไม่เอื้อ” และ “เอื้อแต่ไม่เด่น” ควรจะเลือกยุทธศาสตร์การรักษาเสถียรภาพ (Stability Strategy) โดยเลือกดำเนินงานชนิดของกิจการหรือประเภทของกิจการที่กำลังดำเนินการอยู่ และจะไม่ขยายไปดำเนินกิจการประเภทอื่น

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) ถูกใช้เป็นรากฐานของการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อบรรลุภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กร ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการวิเคราะห์อาจเสนอแนะว่า องค์กรควรจะเปลี่ยนแปลงภารกิจวัตถุประสงค์นโยบายหรือยุทธศาสตร์ขององค์กร (สมยศ นาวิการ, 2544)

การกำหนดยุทธศาสตร์ วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ (2542) ได้เสนอขั้นตอนของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) ไว้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ตำแหน่งสถานภาพขององค์กร เป็นการประเมินสถานภาพขององค์กรในปัจจุบันว่าอยู่ในตำแหน่งที่มีความโน้มเอียงไปในทางที่พึงประสงค์หรือไม่เพียงใด จากการสังเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กร และการสังเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กรพร้อมกับสรุปลักษณะเด่นเชิงโอกาสและลักษณะด้อยเชิงอุปสรรค ในขณะเดียวกันก็สรุปจุดแข็งและจุดอ่อนเชิงทรัพยากร แล้วจึงกำหนดตำแหน่งในตาราง 2X2 ว่าอยู่ในตำแหน่งที่ “เอื้อและแข็งแกร่ง” “เอื้อแต่อ่อน” “ไม่เอื้อแต่แข็งแกร่ง” และ “ไม่เอื้อและอ่อน”

2. พิจารณาทางเลือกยุทธศาสตร์ในระดับองค์กร เช่น เลือกยุทธศาสตร์การรักษาเสถียรภาพ (Stability Strategies) โดยดำเนินงานเฉพาะแผนงานที่มีความรู้ความชำนาญเพียงชนิดเดียว และจะไม่ขยายแผนงานด้วยการทำแผนงานอื่น หรือเลือกยุทธศาสตร์การสร้างเติบโต (Growth Strategies) โดยขยายงานด้วยการทำแผนงานอื่นๆ เพิ่มเติม นอกเหนือไปจากแผนงานเดิม หรือเพิ่มงาน/โครงการใหม่ที่มีหน่วยงานที่มีสมรรถนะที่เพียงพอในการจัดทำ หรือเพิ่มกิจกรรมใหม่ที่จะช่วยให้งาน/โครงการใหม่ที่มีหน่วยงานที่มีสมรรถนะที่เพียงพอในการจัดทำ หรือเพิ่มกิจกรรมใหม่ที่จะช่วยให้งาน/โครงการเดิมมีความสมบูรณ์มากขึ้น หรือส่งเสริมโครงการที่สนับสนุนให้ภาคธุรกิจเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยการจ้างเหมา หรือเลือกยุทธศาสตร์การตัดทอน (Retrenchment Strategies) โดยยกเลิกแผนงานที่หมดความจำเป็นออกไป หรือยกเลิกแผนงานประเภทที่มีหน่วยงานอื่นทำได้ดี ดีกว่า ออกไป หรือลดกิจกรรมบางประเภทในงาน/โครงการที่ยังต้องทำอยู่ ให้เอกชนไปทำ

3. การวิเคราะห์ตำแหน่งของสถานภาพของแผนงาน เป็นการประเมินสถานภาพของแผนงานขององค์กรที่เลือกจะจัดทำว่า อยู่ในตำแหน่งที่มีความโน้มเอียงไปในทางที่พึงประสงค์หรือไม่เพียงใด พร้อมกับสรุปลักษณะเด่นเชิงโอกาสและลักษณะด้อยเชิงอุปสรรค ในขณะเดียวกันก็สรุปจุดแข็งและจุดอ่อนเชิงทรัพยากร แล้วจึงกำหนดตำแหน่งในตาราง 2X2 ว่าอยู่ในตำแหน่งที่ “เอื้อและแข็ง” “เอื้อแต่อ่อน” “ไม่เอื้อแต่แข็ง” และ “ไม่เอื้อและอ่อน”

4. พิจารณาทางเลือกยุทธศาสตร์ในระดับของแผนงาน เช่น เพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการผลิตและการให้บริการ ส่งเสริมการประสานงาน/โครงการ ภายใต้แผนงานเดียวกัน สลับสับเปลี่ยนผู้บริหารระดับกองและฝ่าย เพื่อให้มีประสบการณ์ในงานขององค์กรอย่างกว้างขวาง สร้างขวัญและแรงจูงใจของบุคลากรในการดำเนินงาน/โครงการ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมของงาน/โครงการ ศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของผู้รับบริการค้นคว้าวิธีลดต้นทุนในการดำเนินงาน/โครงการและระดมทุนจากเงินนอกงบประมาณแผ่นดิน

5. การวิเคราะห์ตำแหน่งของสถานภาพของงาน/โครงการ ประเมินสถานภาพของงาน/โครงการขององค์กรที่เลือกจะจัดทำว่าอยู่ในตำแหน่งที่มีความโน้มเอียงไปในทางที่พึงประสงค์หรือไม่เพียงใด พร้อมกับสรุปลักษณะเด่นเชิงโอกาสและลักษณะด้อยเชิงอุปสรรค ในขณะเดียวกันก็สรุปจุดแข็งและจุดอ่อนเชิงทรัพยากร แล้วจึงกำหนดตำแหน่งในตาราง 2X2 ว่าอยู่ในตำแหน่งที่ “เอื้อและแข็ง” “เอื้อแต่อ่อน” “ไม่เอื้อแต่แข็ง” และ “ไม่เอื้อและอ่อน”

6. พิจารณาทางเลือกยุทธศาสตร์ในระดับงาน/โครงการ เช่น ปรับปรุงรูปแบบของการผลิตและการให้บริการ ส่งเสริมการประสานงานกิจกรรมภายใต้งาน/โครงการเดียวกัน ศึกษาความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรม พัฒนาบุคลากรทั้งในด้านความรู้และทักษะในการทำงาน และส่งเสริมความรู้แก่ประชาชนผ่านการฝึกอบรม

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนยุทธศาสตร์ 3 ประการ (สมยศ นาวิกาน, 2544) ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) จะให้ขอบเขตที่มีเหตุผลเพื่อการประเมินฐานะปัจจุบันและอนาคตขององค์กรแก่ผู้บริหาร

2. ผู้บริหารสามารถกำหนดยุทธศาสตร์ทางเลือกขององค์กรที่เหมาะสมกับสถานการณ์ บนรากฐานของการวิเคราะห์ SWOT ได้เป็นอย่างดี

3. การวิเคราะห์ SWOT เป็นระยะๆ จะช่วยให้ผู้บริหารรู้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในขององค์กรอยู่ตลอดเวลา

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโดยใช้ SWOT คือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในว่ามีจุดแข็งหรือจุดอ่อนในขณะที่เดียวกันมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกด้วยว่ามีโอกาสหรืออุปสรรค เพื่อต้องการทราบว่าหน่วยงานหรือองค์กรของเราอยู่ในสภาพใดและหาแนวทางในการพัฒนาองค์กรต่อไปได้อย่างเหมาะสม

2.4.6 เทคนิคการจัดลำดับสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองคู่

รูปแบบของการให้ตอบข้อมูลแบบตอบสนองคู่ (Dual – Response Format) มักปรากฏในแบบสอบถามที่มีข้อความให้ตอบในรูปมาตราประมาณค่า โดยให้ระบุข้อมูลทั้งสองชุดคือระดับของสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็น รูปแบบนี้สร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานแนวคิดของการนิยามความต้องการจำเป็นตามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy Model) วิธีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในกลุ่มวิธีที่ใช้หลักประเมินความแตกต่าง วิธีการที่ใช้หลักประเมินความแตกต่างพบว่า เป็นที่นิยมใช้กันมาก เป็นวิธีที่มีรากฐานมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นที่ใช้โมเดลความแตกต่าง ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลแบบการตอบสนองคู่จากมาตรวัดที่แสดงระดับความสำคัญ ($I = \text{Importance}$) ของข้อความนั้น เปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ “What should be” และมาตรวัดที่แสดงระดับที่ข้อรายการนั้นได้รับการตอบสนองหรือระดับสัมฤทธิ์ผล ($D = \text{Degree of Success}$) ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ “What Is” สูตรในการคำนวณระดับความต้องการจำเป็นแต่ละวิธีมีดังนี้ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550: 275-281)

1. วิธี Mean Difference Method (MDF) กำหนดโดยหาผลต่างของค่าเฉลี่ยของ I และค่าเฉลี่ยของ D บางคนเรียกวิธีนี้ว่า Rank Order of Difference Scores

$$\text{MDF} = I - D$$

ข้อดีของการใช้วิธีการจัดลำดับความสำคัญตามผลต่างของค่าเฉลี่ยคือ เป็นวิธีที่สามารถวิเคราะห์ได้ง่าย ไม่ต้องใช้สถิติวิเคราะห์ขั้นสูง สามารถวิเคราะห์ด้วยมือ และเป็นที่น่าสนใจง่าย ข้อเสียของวิธีนี้คือ บางครั้งความต้องการจำเป็นหลายข้อมีคะแนนความแตกต่าง (Difference Score) เท่ากัน ทำให้มีการตีความว่าเป็นความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญเท่ากัน โดยไม่ได้ให้ความสนใจกับระดับสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็นว่ามากหรือน้อย วิธีนี้จึงเป็นที่วิจารณ์กันว่าข้อรายการหลายข้ออาจจะมีระดับความคาดหวัง (Expected หรือ What should be) สูงมาก แต่ผลการวิเคราะห์อาจปรากฏว่าไม่ใช่ความต้องการจำเป็นในระดับต้นๆ ถ้าหากว่าข้อรายการนั้น

มีระดับบรรลุความสำเร็จหรือสภาพที่เป็นจริง (What Is) สูงด้วย ในขณะที่บางข้อรายการซึ่งไม่ได้เป็นข้อที่มีระดับความคาดหวังสูง (สำคัญน้อยกว่า) แต่ระดับสัมฤทธิ์ผลหรือสภาพที่เป็นจริงต่ำ อาจเป็นความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญสูงกว่า ด้วยข้อจำกัดของวิธีนี้จึงทำให้นักวิชาการคิดหาวิธีอื่นที่เหมาะสมกว่ามาใช้แทนโดยใช้น้ำหนักความสำคัญให้กับระดับที่คาดหวังเป็นตัวถ่วงคະแนน เรียกว่า วิธี Priority Needs Index (PNI)

2. **วิธี Priority Needs Index (PNI)** เป็นวิธีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดยใช้ค่าสถิติในรูปดัชนีที่สามารถบอกค่าต่ำสุดและสูงสุดได้ Lane, Crofton และ Hall (1983, อ้างถึงใน Witkin, 1984) ได้สร้างดัชนีชื่อว่า Priority Needs Index (PNI) ซึ่งดัดแปลงมาจากวิธีการเรียงตำแหน่งความต้องการจำเป็นจากความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวังกับที่เป็นอยู่จริง (Mean Difference) โดยการถ่วงน้ำหนักของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง I และ D ด้วยน้ำหนักความสำคัญของ I

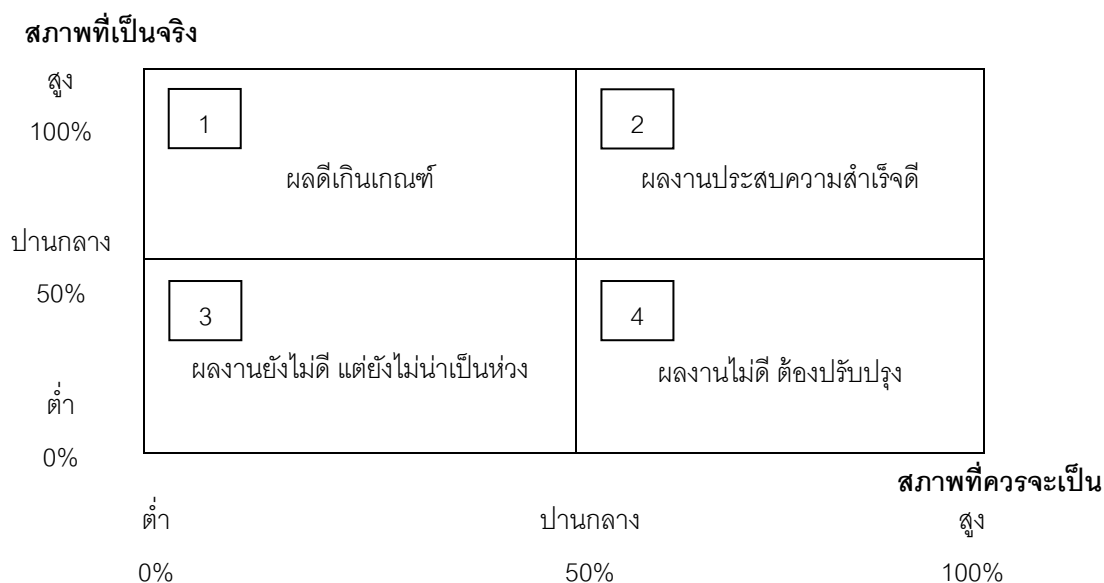
$$PNI = (I - D) \times I$$

3. **วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง** เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิม โดยนางลักษณะน์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช เป็นวิธีการที่หาค่าผลต่างของ (I - D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม

$$PNI_{modified} = (I - D) / D$$

4. **การวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis)** เป็นวิธีการวิเคราะห์ที่เน้นการเสนอผลการดำเนินงานของหน่วยงานในส่วนที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนที่ควรได้รับการพัฒนา โดยการแบ่งตารางออกเป็น 4 ช่อง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่มุ่งหวัง (หรือเรียกว่าเกณฑ์ที่ควรจะเป็น) และสภาพที่เกิดขึ้นจริง จุดที่ใช้ในการแบ่งอาจเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนสูง-ต่ำที่กำหนด หรือเกณฑ์ที่ผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสมที่จะเป็นจุดตัด (Cut - Off Score) ดังแผนภูมิที่ 2.12

แผนภูมิที่ 2.12 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้การวิเคราะห์เมทริกซ์

1 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็นมีระดับต่ำ แต่ผลการดำเนินงานสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานมีคุณภาพเกินเกณฑ์ที่กำหนด
2 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็นมีระดับสูง และผลการดำเนินงานสูงกว่าที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานประสบความสำเร็จในระดับดี
3 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็นมีระดับสูง แต่ผลการดำเนินงานต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จต้องทำการแก้ไขปรับปรุง
4 หมายถึง เกณฑ์ที่ควรจะเป็นมีระดับต่ำ และผลการดำเนินงานต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด หมายความว่า ผลการดำเนินงานอยู่ในสภาพไม่ดีนัก แต่ยังไม่วิกฤตมาก

ที่มา: สุวิมล ว่องวานิช (2550: 280)

แผนภาพที่ 13 เป็นเมทริกซ์แสดงความสัมพันธ์ 2 มิติ ระหว่างสภาพที่ควรจะเป็น (เกณฑ์) และสภาพที่เป็นอยู่จริง ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 จตุภาค (Quadrant) โดยแกน “สภาพที่ควรจะเป็น” และแกน “สภาพที่เป็นจริง” แบ่งครึ่งที่คะแนน 50% ในบางครั้งนักประเมินอาจใช้คะแนนเฉลี่ยของคะแนนจากข้อรายการทั้งหมดเป็นตัวแบ่งจตุภาค (Quadrant)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฮัจยะ มาลินี (2546: 98-102) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูล การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการประเมินการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูล ในองค์ประกอบด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิตของการใช้หลักสูตร และรูปแบบการประเมินการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model ของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Danieal L. Stufflebeam) ประยุกต์ใช้ร่วมกับการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal-Attainment Model) ตามแนวคิดของไทเลอร์ (Tyler) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 101 คน ครูผู้สอนวิชาอิสลามศึกษา จำนวน 105 คน นักเรียน จำนวน 365 คน และผู้ปกครอง จำนวน 365 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบประเมิน แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบทดสอบ ผลการศึกษาพบว่า

1. องค์ประกอบด้านบริบท พบว่า หลักการ และจุดหมายของหลักสูตรสอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช พ.ศ. 2544 เป็นอย่างดี และยังคงสอดคล้องกับความต้องการของชาวไทยมุสลิม และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรวมถึงสอดคล้องกับสภาพ และการแก้ปัญหาในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีอยู่ในปัจจุบัน และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

2. องค์ประกอบด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ด้านบุคลากรมีความเหมาะสม แต่ด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และสื่อมีไม่เพียงพอ ขาดความหลากหลาย ซึ่งจะมีผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนหากอุปกรณ์ งบประมาณ และสื่ออื่นๆ ไม่พอ

3. องค์ประกอบด้านกระบวนการ พบว่า กระบวนการเรียนการสอน การประเมินผล การเรียน และการบริหารหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีคือ มีกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการวัดผลประเมินผลและนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน มีการส่งเสริมและวางแผนเตรียมการต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมในลักษณะต่างๆ ในส่วนของการนิเทศติดตาม และประเมินผลยังอยู่ในระดับปรับปรุง และส่วนของผู้ปกครอง ด้านการมีส่วนร่วมในหลักสูตรยังมีน้อยมาก โรงเรียนยังไม่เปิดให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากเท่าใดนัก

4. องค์ประกอบด้านผลผลิตพบว่า ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี คือ บุคลากรได้รับการพัฒนาขึ้นเป็นที่น่าพอใจ นักเรียนมีค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรมตามที่กำหนด สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ได้ ทำตามแบบอย่างและเป็นแบบอย่างที่ดีได้ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 76.20

दारง เสดสัน (2548: 87-92) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบี่มีวัดอุปประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอิสลามศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2537) ใน 4 ด้านคือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านพัฒนาการเรียนการสอน ประชากรในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรอิสลามศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบี่จำนวน 112 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาด้านการเตรียมการสอน ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และมีการปฏิบัติในระดับมากเป็นส่วนน้อย กิจกรรมที่ครูสอนอิสลามศึกษาปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาอิสลามศึกษาไว้ล่วงหน้า ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นคือ เรื่องการขาดความพร้อมด้านการขาดวัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้

2. ด้านการดำเนินการสอนส่วนใหญ่ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอนแบบมุ่งสร้างให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี เน้นกิจกรรมที่ให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ กิจกรรมที่ครูปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย ส่วนปัญหาด้านการดำเนินการสอนคือ ครูขาดทักษะในการผลิตและ การใช้สื่อการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่ครูนำมาใช้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน

3. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่ครูใช้วิธีการประเมินโดยใช้แบบทดสอบเป็นหลัก ครูไม่ได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลการเรียนรู้ และไม่ได้ทดลองใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลก่อนนำไปใช้จริง ส่วนปัญหาที่พบในด้านนี้คือ ไม่มีการกำหนดเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และครูขาดทักษะด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

4. ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ครูได้ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนและด้อยโอกาสทางการศึกษา มีการจัดทำแบบบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาของนักเรียน กิจกรรมที่ครูปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การวิจัยชั้นเรียนกับการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษา ส่วนปัญหาในด้านนี้คือ ไม่ได้มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครูผู้สอนวิชาอิสลามศึกษา และไม่ได้นำนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัย ผู้บริหารควรรีความสนใจในเรื่องด้านการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอิสลามศึกษา มีการนิเทศติดตามผลการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ควรให้ครูได้รับการฝึกอบรมเรื่องเทคนิคและวิธีการสอนเพิ่มเติมเพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง ปรับกระบวนการทัศนในการสอนให้นักเรียน นักเรียนได้มีส่วนร่วมและเรียนรู้อย่างมีความสุข ควรมีการนิเทศครูผู้สอนด้านการวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ให้ครูได้ฝึกอบรมพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้การวัดและประเมินผลของครูเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูทำวิจัยชั้นเรียนเพื่อหาสาเหตุ หน้าที่มาของปัญหาของนักเรียนเพื่อจะได้หาทางปรับปรุงแก้ไขพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดีขึ้นได้

พิสิทธิ์ สุขสวัสดิ์ (2548:118-147) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรอิสลามศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารจัดการ ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรอิสลามศึกษา ประชากรคือ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา จำนวน 21 โรงเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบบันทึกข้อมูล และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มีการปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตรอิสลามศึกษา ทั้ง 7 ภารกิจคือ 1. ปัญหาการใช้หลักสูตร การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจการจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษาและการจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อใช้ในการจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษา 2. การจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษา การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลตามความต้องการของนักเรียน ครู ชุมชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดโครงสร้างของหลักสูตรอิสลามศึกษา การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจและเป้าหมายการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในส่วนของอิสลามศึกษาและเรื่องการจัดทำหน่วยกิต 3. การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา การดำเนินการจัดหา เลือกรู้ ใช้ ทำและพัฒนาสื่อทางการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำการวิจัยและนำผลมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการวางแผนในการนิเทศ ติดตามการเรียนการสอน 4. การดำเนินการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษา ขาดเครื่องมือในการประเมิน เช่น คู่มือการประเมินคุณภาพ แบบประเมิน ไม่มีแผนการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่มีความรู้ในการประเมินภายนอก 5. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลหลักสูตรอิสลามศึกษา ขาดแคลนบุคลากรที่ชำนาญการด้านการกำกับ นิเทศ ติดตามและประเมินผล ผู้ที่เกี่ยวข้องขาดทักษะในการจัดทำแผนโครงการติดตาม กำกับมีบุคลากรไม่เพียงพอในการดำเนินการจัดทำเอกสารหลักฐานการดำเนินงานบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษา

และผู้ได้รับมอบหมาย หน้าที่ขาดความรู้ในการจัดทำเอกสาร 6. การสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรอิสลามศึกษา ไม่มีรูปแบบรายงานและการประเมินที่ชัดเจน และ 7. ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรอิสลามศึกษา การนำผลการดำเนินงานรวมทั้งปัญหาข้อเสนอนี้ต่าง ๆ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรอิสลามศึกษา และดำเนินการปรับปรุง และพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรอิสลามศึกษา

เฉลิมพล และชัน (2549: 78-94) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตภาคกลาง มีวัตถุประสงค์การวิจัยคือ 1. ศึกษาสภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษา 2. เปรียบเทียบสภาพการดำเนินการสอนอิสลามศึกษาตามความเห็นของครูที่มีอายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การสอน เพศ ระดับการศึกษา และการศึกษาศาสนาแตกต่างกัน และ 3. ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน ใช้แบบสอบถามครูอิสลามศึกษา จำนวน 66 คน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 355 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหารพบว่า หลักสูตรยังไม่มีความเหมาะสมเท่าที่ควร ต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา เด็กนักเรียนเรียนเยอะมีผลต่อคะแนน GPA ด้วย การจัดหลักสูตรควรมีลักษณะร่วมกันคือ น่าจะมีบางรายวิชาที่ลดลงไปบ้างแม้กระทั่งในกลุ่ม 8 วิชาหลักของสามัญเพราะมีวิชาศาสนาเพิ่มเติมมา เพราะนักเรียนไม่สามารถรับได้หมด ยังมีครูส่วนหนึ่งที่ใช้การสอนแบบเดิมๆ ไม่มีความทันสมัย ครูไม่มีความสามารถเพียงพอกับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่ยังไม่มีความสามารถในการนำสื่อประกอบการเรียนการสอนมาปรับใช้เพียงแค่นำข้อมูลจากคอมพิวเตอร์หรือจากอินเทอร์เน็ตมาสอนได้บ้าง ขาดการประเมินการใช้สื่อ ต้องมีการพัฒนาเพื่อนำมาปรับแก้ไขในแต่ละกลุ่มสาระที่มีปัญหา

2. ปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตภาคกลางตามความเห็นของครูพบว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หลักสูตรมีการปรับปรุงบ่อย ไม่แน่นอน บางครั้งน้อยเกินไป บางครั้งมากเกินไป และไม่ต่อเนื่อง ผู้ปฏิบัติไม่รู้รายละเอียดของหลักสูตร ไม่เข้าใจหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนเวลาเรียนในแต่ละคาบมีน้อย ตารางเรียนไม่เหมาะสมกับเนื้อหาและการเรียนการสอนแบบบูรณา

การทำให้คาบเรียนเพิ่มขึ้นและเวลาเรียนในแต่ละคาบน้อยลง จำนวนนักเรียนมีมากเกินไปในแต่ละห้อง นักเรียนขาดความเอาใจใส่ต่อการเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนมีน้อย ไม่หลากหลาย ขาดความทันสมัย ไม่มีแบบใหม่ๆ รวมทั้งสื่อด้านอิเล็กทรอนิกส์ไม่เพียงพอ ครูไม่มีเวลาในการทำสื่อเอง อีกทั้งยังขาดทักษะในการทำสื่อ และด้านการวัดและประเมินผล การวัดผลเป็นแบบเดิมๆ ไม่สามารถบ่งชี้ความจริงในตัวเด็กได้และการวัดผลและประเมินผลด้วยวิธีการอภิปรายหน้าชั้นหรือรายงานหน้าชั้นมีน้อย

3. ปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตภาคกลางตามความเห็นของนักเรียนพบว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ เนื้อหาจากตัวหลักสูตร เช่น เนื้อหาไม่ค่อยรัดกุม เนื้อหาน้อยเกินไป ทำความเข้าใจยาก เนื้อหาในบางวิชายังไม่ชัดเจน เนื้อหายากเกินไป ด้านการจัดการเรียนการสอน เวลา มีน้อยสำหรับทำความเข้าใจในบทเรียนและคาบเรียนเยอะเกินไป ใช้เวลาในการสอนต่อเนื่องนานเกินไปและไม่สนใจเรียน ครูอธิบายไม่ค่อยเข้าใจ ด้านสื่อการเรียนการสอน สื่อที่นำมาประกอบการเรียนการสอนไม่หลากหลายและไม่ทันสมัย ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนยาก และด้านการวัดและประเมินผล การวัดผลของครูใช้วิธีการที่ไม่หลากหลาย ไม่ค่อยมีการประเมินโดยให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น เกณฑ์การวัดผลไม่แน่นอน มีมาตรฐานน้อย

4. ปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หลักสูตรยังไม่ค่อยมีความชัดเจน ไม่มีความแน่นอน ยังไม่มีเอกภาพในการใช้หลักสูตรร่วมกันในโรงเรียนเครือข่าย รวมทั้งขาดเอกสารประกอบหลักสูตร เช่น คู่มือการใช้หลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนไม่มีเทคนิควิธีการสอนที่ดีพอ ยังใช้วิธีการสอนแบบเดิมๆ มีอุปสรรคในการถ่ายทอดความรู้ รวมทั้งไม่มีความสนใจในเรื่องเทคโนโลยี ด้านสื่อการเรียนการสอน ยังไม่มีสื่อสำเร็จรูปที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ไม่มีการสร้างสรรค์สื่อออกมาใช้ และด้านการวัดและประเมินผล ครูบางคนยังไม่เข้าใจวิธีการ ขั้นตอน การวัดประเมินผล ยังสร้างเครื่องมือการวัดผลที่ไม่เหมาะสม ไม่มีเทคนิคในการออกข้อสอบ

อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต และคณะ (2549: 550-551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการที่แท้จริงของประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการที่แท้จริงของประชาชนกลุ่มต่างๆ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการเมือง สังคม เศรษฐกิจ การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม วิถีชีวิต สาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม งานวิจัยนี้ได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนา โดยสำรวจความต้องการของประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยแบบสอบถาม

และสัมภาษณ์กลุ่ม การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณได้จากกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำสตรี ผู้นำเยาวชน ตัวแทนไทยพุทธ กลุ่มอาชีพต่างๆ นักการเมือง นักศึกษาและกลุ่มอื่นๆ จำนวน 2,730 คน ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการที่แท้จริงของประชาชนมี 4 ประการคือ ความต้องการในการมีส่วนร่วม ความต้องการให้มีการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความต้องการความยุติธรรมและความเท่าเทียมกันและความต้องการให้มีการยอมรับความเป็นอัตลักษณ์พิเศษของคนในพื้นที่ โดยมีข้อเสนอแนะคือ การนำนโยบาย แผนงาน และโครงการต่างๆ จะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับความต้องการในมิติต่างๆ

ผู้วิจัยจะสรุปรายละเอียดเฉพาะความต้องการด้านการศึกษาด้านการศึกษาเพื่อเชื่อมโยงกับหัวข้อวิทยานิพนธ์ดังนี้

ประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความต้องการด้านการศึกษาอยู่ในระดับมาก การสอนวิชาศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ การจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสอนในโรงเรียนสามัญแต่ยังคงมีโรงเรียนตาดีกา การสอนอิสลามศึกษาในตาดีกาโดยไม่ต้องมีการสอนในโรงเรียนสามัญและในรูปแบบอื่นๆ ประชาชนต้องการให้มีการเพิ่มสัดส่วนชั่วโมงการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษาในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐเพราะสัดส่วนชั่วโมงการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษาในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยขอให้เพิ่มอย่างน้อยสามชั่วโมงต่อสัปดาห์ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของสำนักงานวิจัยกองทุนสนับสนุนการวิจัย (2545) ที่พบว่า การจัดการศึกษาของรัฐบาลไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น นอกจากนั้น ผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับงานวิจัยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (2546 อ่างใน อิบราฮีม ณรงค์รักษาเขต และคณะ, 2549: 551) ที่พบว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่สอดคล้องกับท้องถิ่น ประชาชนยังต้องการให้รัฐพัฒนาการเรียนการสอน ความสัมพันธ์โรงเรียนกับชุมชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาษาต่างประเทศ การบริหารจัดการ การเกษตร งานช่าง การทำอาหาร และเย็บปักถักร้อย

ปิติสุข ชูชื่น (2550: 114-121) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาด้านการบริหารและพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษางานด้านบริหารและพฤติกรรมของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 40 คน และกลุ่มครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่เป็นกรณีศึกษาจาก 3 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารวิชาการ ควรมีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาหรือกลุ่มที่อยู่ในเครือข่ายของโรงเรียนเอกชนในการจัดทำหลักสูตรที่มีมาตรฐานเดียวกันและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันอย่างจริงจัง ควรกระตุ้นให้ครูอาจารย์ศึกษาวิจัยและนำมาพัฒนาการเรียนการสอน สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษาแก่ครู ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาวิธีการสอนหรือผลิตสื่อเพื่อนำมาปรับปรุงรวมทั้งพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งปัญหาที่พบคือ ครูอิสลามศึกษามีความรู้มาก แต่ขาดทักษะและประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ และใช้วิธีการสอนที่ไม่หลากหลาย ส่วนใหญ่จะยึดติดกับการสอนแบบบรรยาย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ไม่มีการกำกับติดตาม ด้านบริหารงบประมาณ จัดลำดับความสำคัญของงานเพื่อใช้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ควรหาวิธีการระดมทุนโดยการจัดทุนโรงเรียนประจำปีเพื่อหารายได้มาสนับสนุน ปัญหาที่พบคือ ขาดความเข้าใจในการจัดทำบัญชีงบดุลอย่างเป็นระบบ ขาดงบประมาณเพื่อการพัฒนาบุคลากร สื่อ และการจัดการศึกษาอย่างมีคุณค่า ด้านบริหารงานบุคคล การสนับสนุนให้ครูได้มีการหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ ควรจัดให้ครูศึกษาดูงานและทัศนศึกษาในโรงเรียนต้นแบบ ปัญหาที่พบคือ ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดพื้นฐานทางวิชาชีพครู และด้านบริหารทั่วไป ควรวางระบบและกำกับติดตามการบริหารทั่วไปให้ชัดเจน โรงเรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อการรวมตัวของชุมชน มัสยิดในการทำกิจกรรมร่วมกัน ควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศสำหรับบริหารและพัฒนาการศึกษาเชื่อมโยงกับสถานศึกษาอื่น ปัญหาที่พบคือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาบางแห่งยังขาดอาคารสถานที่และห้องปฏิบัติการที่เพียงพอแก่นักเรียนจำนวนมาก ขาดการประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ

2. พฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาทั้ง 4 ด้านพบว่า พฤติกรรมด้านเทคนิคและวิธีการสอน ครูบางคนยังไม่เข้าใจกับคำว่า หลักสูตร แต่เข้าใจว่า หลักสูตรอิสลามศึกษาคือ ตำราเรียน มีการใช้เทคนิคและวิธีการสอนที่ยังไม่หลากหลายในบางโรงเรียนและบางรายวิชา ยังคงรูปแบบการสอนแบบบรรยาย พฤติกรรมด้านการใช้สื่อการสอน ครูผู้สอนอิสลามศึกษาใช้สื่อการสอนได้ตรงกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ เป็นสื่อสำเร็จรูปและครูได้จัดทำสื่อโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม ซึ่งได้จากการสอนบูรณาการผ่านชิ้นงานของนักเรียน พฤติกรรมด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ครูได้สร้างบรรยากาศให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และมีความสุขสนุกสนานและเกิดความอบอุ่นเพราะครูได้ใช้การปกครองแบบประชาธิปไตย แต่ภายในห้องเรียนของบางโรงเรียนไม่ได้ให้มีการตกแต่งห้องเรียนด้วยป้ายนิเทศหรือผลงานนักเรียนเท่าที่ควร และพฤติกรรมด้านการ

วัดผลและประเมินผล ผู้สอนได้ศึกษาเอกสารรวมทั้งได้รับการอบรมความรู้เพิ่มเติมเรื่องของการวัดผลและประเมินผลจากวิทยากรภายนอก อีกทั้งครูได้ประเมินผลตามสภาพจริงโดยครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย

อับดุลชอเมะ ไตะอาลิม (2550: 70-72) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (อิสลามศึกษา) ของวิทยากรอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปัตตานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาปัญหา เปรียบเทียบปัญหา รวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ใน 3 ด้านคือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร และด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 12 คน หัวหน้างานวิชาการ 12 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามคือ วิทยากรอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปัตตานี 178 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (อิสลามศึกษา) ตามความคิดเห็นของวิทยากรสอนศาสนาอิสลามพบว่า ด้านการบริหารหลักสูตร ควรกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากขึ้น ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรจัดกิจกรรมนิทรรศการให้นักเรียนอิสลามศึกษาได้ศึกษาอย่างเต็มที่ และด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร พัฒนาสื่อการเรียนการสอน เช่น แบบเรียน แผ่นดิสก์ วีซีดี ดีวีดี และสไลด์ เป็นต้น

2. ระดับปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (อิสลามศึกษา) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนพบว่า ด้านการบริหารหลักสูตร หลักสูตรไม่ค่อยเหมาะสมกับนักเรียนที่มีพื้นฐานศาสนาน้อยโดยเฉพาะนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่ไม่ค่อยมีพื้นฐานด้านศาสนาต้องใช้เวลาอย่างมาก ไม่มีคู่มือครูและตำราที่ใช้ในการสอน ด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนได้จัดทำแผนการสอนวิชาอิสลามศึกษาครบทุกสาระวิชา แต่ไม่ตามสาระที่กำหนดในหลักสูตร 100 % ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนขาดหนังสือประกอบการเรียนการสอนทำให้นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน และด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร โรงเรียนได้มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้วิทยากรอิสลามเข้ารับการอบรม และสัมมนา

3. ระดับปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (อิสลามศึกษา) ตามความคิดเห็นของนักวิชาการพบว่า ด้านการ

บริหารหลักสูตร หลักสูตรยังไม่เหมาะสมเพราะเนื้อหาของหลักสูตรมีมากเกินไป แต่มีเวลาเรียนเพียง 2 คาบ/สัปดาห์ ซึ่งไม่สามารถที่จะจัดการเรียนการสอนให้ครบตามเนื้อหาของหลักสูตรได้ ด้านการจัดการเรียนการสอน รายละเอียดของเนื้อหาเน้นวิชาการมากเกินไป ไม่ค่อยมีเวลาให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ และด้านด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร มีการสนับสนุนให้มีการทดลองนำความรู้ใหม่ๆ มาใช้ในการสอนอิสลามศึกษา

จากปัญหาดังกล่าวได้รับข้อเสนอแนะจากวิทยากรอิสลามศึกษาคือ ควรกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากขึ้น จัดกิจกรรมนิทรรศการให้นักเรียนอิสลามศึกษาได้ศึกษาอย่างเต็มที่ ควรมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษา และควรจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อเอกสาร หนังสือประกอบการค้นคว้า อุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนอิสลามศึกษาที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

มูฮัมมัดนาเซ สามะ (2551: 86-110) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนสองหลักสูตรจังหวัดยะลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา เปรียบเทียบและหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนสองหลักสูตรจังหวัดยะลา ด้านการวางแผนการสอน ด้านการดำเนินการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน และประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามคือ ครูอิสลามศึกษา จำนวน 106 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาพบว่า ด้านการวางแผนการสอน ครูอิสลามศึกษาไม่มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นของตนเอง ไม่มีการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน และด้านสื่อการเรียนการสอน มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน

2. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของครูอิสลามศึกษาพบว่า ด้านการวางแผนการสอนที่มีปัญหามากที่สุดคือ ขาดความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร หลักสูตรไม่ชัดเจนจึงเกิดความยุ่งยากในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการสอนที่มีปัญหามากที่สุดคือ ขาดเทคนิค จิตวิทยาและประสบการณ์ที่สามารถดึงดูดให้นักเรียนสนใจอยากเรียนในบทเรียนมากขึ้น ด้านสื่อการเรียนการสอนที่มีปัญหามากที่สุดคือ งบประมาณมีไม่เพียงพอในการผลิตสื่อให้มีความหลากหลายและมีความทันสมัย และด้านการวัดและประเมินผลที่มีปัญหามากที่สุดคือ นักเรียนไม่ค่อยให้ความสำคัญไม่ตระหนักต่อการวัดและประเมินผลรายวิชาอิสลามศึกษา

3. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า ด้านการวางแผนการสอนคือ หลักสูตรไม่ชัดเจน บางส่วทำให้หลักสูตรของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในขณะอีกโรงเรียนหนึ่งใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาชั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2549 จึงขาดความเป็นเอกภาพในการใช้หลักสูตร ยากต่อการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการสอน ครูอิสลามศึกษาส่วนใหญ่จะใช้วิธีการสอนแบบเดิมๆ โดยยึดหนังสือเป็นหลัก อธิบายตามหนังสือเป็นส่วนใหญ่ ขาดเทคนิคที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน ครูอิสลามศึกษาไม่ค่อยใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนหรือใช้สื่อแบบเดิมๆ สื่อมีน้อย และไม่ตรงกับเนื้อหาสาระที่สอน ขาดแคลนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และด้านการวัดและประเมินผล วิธีการวัดและประเมินผลยังไม่ชัดเจน ครูอิสลามศึกษาบางคนยังขาดเทคนิคและประสบการณ์ในการสร้างเครื่องมือหรือแบบทดสอบ

นุรีซัน ดอเลาะ (2551: 69-81) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอนและแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียน จังหวัดปัตตานีใน 4 ด้านคือ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารโรงเรียน และวิทยากรอิสลามศึกษา จำนวน 240 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานีตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนพบว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ที่มีปัญหามากที่สุดคือ หลักสูตรไม่ค่อยรัดกุม เนื้อหาน้อยเกินไป ไม่มีงบประมาณในการจัดทำหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อทำการปรับปรุงต่อไป ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูอิสลามศึกษาบางคนขาดจิตวิทยาในการจัดการเรียนการสอน ขาดความรู้ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน นักเรียนบางคนยังไม่มีหนังสือเรียนอิสลามศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล ครูอิสลามศึกษาบางคนไม่ดำเนินการวัดผลและประเมินผลตามสภาพที่เป็นจริง

2. สภาพการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปัตตานีตามความคิดเห็นของครูอิสลามศึกษาพบว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ เนื้อหาในแต่ละบทไม่ครอบคลุม ไม่ชัดเจน ไม่รัดกุม และมีเนื้อหาในภาพรวมน้อยเกินไป ด้านการจัดการเรียนการสอนไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่เนื่องจากมีข้อจำกัดในเรื่องเวลา ด้านสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล รูปแบบ เกณฑ์การวัดและประเมินผลไม่หลากหลาย

จากปัญหาดังกล่าวได้รับข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขคือ จัดให้มีการอบรมวิทยากรอิสลามศึกษาในเรื่องการจัดทำสื่อการเรียนการสอนอิสลามศึกษา พร้อมทั้งแนะนำวิธีการใช้สื่ออย่างถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 20-27) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา วัตถุประสงค์เพื่อประเมินปัจจัย กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตลอดจนปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการ ประชากรในการประเมินครั้งนี้มีจำนวน 142 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินผล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษาหรือผู้นำศาสนา โดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 1,278 คน ผลการประเมินพบว่า

1. ด้านปัจจัย พบว่า หลักสูตร ด้านความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ด้านงบประมาณ ผ่านเกณฑ์ประเมินทุกตัวชี้วัด ส่วนด้านสื่อการสอนไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินทั้ง 2 ตัวชี้วัดคือ สื่อการสอนอิสลามศึกษาที่เป็นวัสดุ หรืออุปกรณ์ และสื่อการสอนอิสลามศึกษาที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ด้านอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้มีตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมิน 4 ตัวชี้วัดจากจำนวนตัวชี้วัด 7 ตัว โดยมีตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคือ สถานที่ละหมาดหรืออาคารละหมาด สถานที่อาบน้ำละหมาด แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา แหล่งเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น ด้านงบประมาณ ตัวชี้วัดที่ไม่ผ่าน งบประมาณในการประชุมชี้แจงผู้บริหารและผู้แทนชุมชนที่เข้าร่วมโครงการและงบประมาณในการจัดพิมพ์เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ด้านครูผู้สอนศาสนาอิสลาม ตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์ประเมินคือ ด้านวุฒิการศึกษาปริญญาตรีทางศาสนาอิสลาม ส่วนตัวชี้วัดด้านจำนวนครูผู้สอนศาสนาอิสลามมีเพียงพอ กับจำนวนนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ประเมิน และด้านความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่เอื้อและสอดคล้องกับหลักศาสนา

2. ด้านกระบวนการ พบว่า ด้านกระบวนการบริหารของผู้บริหาร ด้านการนิเทศติดตามของผู้บริหาร ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนผ่านการประเมินทุกตัวชี้วัดโดยมีคะแนนประเมินผ่านการประเมินในระดับสูง ส่วนด้านกระบวนการเรียนการสอน ตัวชี้วัดการเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยมีตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินคือ ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดทำรายงาน

และเผยแพร่รายงานการวิจัยในชั้นเรียนและครูมีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง การสอน
 ซ่อมเสริมศักยภาพนักเรียน และการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม

3. ด้านผลผลิต พบว่า ผลการประเมินในตัวชี้วัดด้านผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้อิสลามศึกษา
 8 รายวิชาของนักเรียนในโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาและ
 มัธยมศึกษา โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยทั้ง 8 รายวิชาร้อยละ 67.67 และทุกรายวิชามีร้อยละ
 คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์การประเมิน (เกณฑ์มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 60) โดยมีวิชาภาษา
 อหรับและวิชาอัล-ฟิกฮ. มีคะแนนในระดับน้อยที่สุด ส่วนผลการประเมินระดับความพึงพอใจของ
 กลุ่มเป้าหมายของโครงการ ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษา
 หรือผู้นำศาสนามีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการในทุกด้านอยู่ในระดับสูง และถือว่าผ่าน
 เกณฑ์การประเมิน (มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.5)

4. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลาม
 ศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาคือ งบประมาณการดำเนินการน้อย เช่น การสร้างที่
 ละครุมาตสำหรับนักเรียน ความไม่ต่อเนื่องของงบประมาณที่จะดำเนินการ ความล่าช้าในการ
 จัดสรรงบประมาณ เช่น ค่าจ้างสอนของผู้สอนอิสลามศึกษา ความต่อเนื่องของนโยบาย โดยไม่
 มั่นใจในความต่อเนื่องของนโยบาย การขาดหลักสูตรอิสลามศึกษาที่เป็นมาตรฐานกลางของ
 โครงการทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติของโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการแก้ปัญหาในการจัดการ
 เรียนการสอนทั้งในด้านการจัดชั่วโมง การจัดเตรียมเอกสารประกอบการสอน ปัญหาการจัดเตรียม
 แหล่งเรียนรู้ในด้านอิสลามศึกษา แหล่งเรียนรู้คือ การปฏิบัติตนเองตามหลักปฏิบัติของศาสนา
 อิสลามจึงจำเป็นต้องมีสถานที่ในการประกอบศาสนกิจของนักเรียน ได้แก่ ห้องหรืออาคารละครุมาต
 ปัญหาจากความไม่พอเพียงของวิทยากรสอนศาสนาอิสลามที่มีปัญหาอยู่ในบางโรงเรียนไม่
 พอเพียงต่อจำนวนนักเรียน เนื่องจากการขอตำแหน่งเพื่อบรรจุหรือจัดจ้างวิทยากรสอนศาสนา
 คำนวณจากยอดนักเรียนในปีงบประมาณ ปัญหาการใช้หนังสือหรือเอกสารประกอบการเรียนการ
 สอนที่ไม่มีเอกสารการสอนที่เป็นแกนกลางของโครงการทำให้โรงเรียนจะต้องนำเอกสารการสอน
 หรือหนังสือเรียนที่มีจำหน่ายอยู่ตามท้องตลาด ทำให้การใช้หนังสือไม่มีมาตรฐานกลางที่แน่นอน

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และคณะ (2551: จ-ช) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการ
 จัดการศึกษาตามวิถีอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเพื่อบูรณาการสังคมในจังหวัด
 ชายแดนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
 อิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนการสอน และ
 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนตามแนวทางการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 อย่างสอดคล้องตามหลักการศาสนาอิสลาม ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

1.1 ด้านการบริหารจัดการ ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษามีดังนี้ 1. ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 2. กระบวนการบริหารไม่เป็นระบบชัดเจนตามกระบวนการบริหาร 3. การบริหารงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดและงบประมาณมีจำกัด 4. ขาดการบริหารแบบมีส่วนร่วม 5. การได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานต้นสังกัดมีน้อย

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษามีดังนี้ 1. ความมั่นคงในอาชีพครู 2. ความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนของครู 3. การขาดแคลนอัตรากำลังครู 4. สื่อ แหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5. ผู้ปกครองและชุมชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

1.3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษามีดังนี้ 1. กิจกรรมที่สนองความต้องการในการเรียนของนักเรียนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น 2. การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน 3. นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ด้านวิชาการ 4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ 5. ปัญหาคุณธรรมและจริยธรรมตามวิถีอิสลามของนักเรียน

2. รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

2.1 รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามวิถีอิสลามของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการในการพัฒนาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นรูปแบบการพัฒนาตามวิธีการเชิงระบบ (System Approach) ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบการจัดการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษา ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิต

2.2 องค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามวิถีอิสลามของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งระบบของการจัดการศึกษามีดังนี้

2.2.1 สิ่งแวดล้อมหรือบริบทของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้แก่ สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนคือ การจัดการศึกษาตามหลักการศาสนาอิสลาม สิ่งแวดล้อมภายนอก

โรงเรียนมี 2 ประการคือ 1. วัฒนธรรมท้องถิ่น 2. ความคาดหวังของชุมชนและสังคมที่มีต่อคุณภาพสถานศึกษาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

2.2.2 ปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อกระบวนการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษามีดังนี้ 1. อุดมการณ์การก่อตั้งโรงเรียน 2. ปรัชญา คำขวัญ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน 3. คุณธรรมจริยธรรมตามหลักการศาสนาอิสลามและความรู้ความสามารถของผู้บริหารครู บุคลากรสายสนับสนุนการสอน 4. ความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 5. ปัจจัยเกื้อหนุนและสภาพแวดล้อมภายในที่เหมาะสมต่อการดำเนินงานและเอื้อต่อการเรียนรู้

2.2.3 กระบวนการจัดการศึกษา มีการดำเนินการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการจัดการดังนี้ 1. ใช้หลักคุณธรรมจริยธรรมตามหลักการศาสนาอิสลามในการบริหาร 2. ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการบริหารบนพื้นฐานของการเป็นพี่น้องกัน 3. ใช้กระบวนการบริหารตามวงจร PDCA ในทุกงาน 4. พัฒนาบุคลากรให้มีคุณธรรมและความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ 5. การบริหารงบประมาณตามศักยภาพของตนเองให้โปร่งใส เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพสูงสุด 6. การติดตามงานโดยใช้กระบวนการพบปะกลุ่มย่อย

2.2.4 กระบวนการจัดการเรียนการสอน มีการดำเนินการพัฒนาดังนี้ 1. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสายอิสลามศึกษา สายสามัญศึกษา และสายอาชีพที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความต้องการของท้องถิ่น 2. การถ่ายทอดความรู้และหลักการศาสนาอิสลามโดยผ่านศาสตร์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย 3. ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง สามารถเชื่อมโยงและนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้ 4. ประเมินผลตามสภาพจริงและนำผลการประเมินไปพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลและกลุ่ม

2.2.5 การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน มีการดำเนินการพัฒนาดังนี้ 1. จัดกิจกรรมตามหลักการศาสนาอิสลาม 2. จัดกิจกรรมตามวัฒนธรรมและวิถีชุมชน 3. จัดกิจกรรมปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพที่สุจริต 4. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและได้แสดงออกอย่างเต็มศักยภาพ

2.2.6 ผลผลิตของการจัดการศึกษา กำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน มี 2 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านคุณภาพสถานศึกษาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านคุณภาพสถานศึกษาประกอบด้วย 1.1 คุณภาพของการบริหารจัดการ 1.2 คุณภาพการ จัดกระบวนการเรียนรู้ 2. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วย 2.1 บุคลิกภาพ

ตามหลักการศาสนาอิสลาม 2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้และทักษะตามหลักสูตร
2.3 สามารถศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

2.3 วิธีการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่เหมาะสมและส่งผลการพัฒนา
เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ดังนี้ 1. การนำกระบวนการพัฒนาเข้าสู่งานปกติของโรงเรียนตามบริบท
และศักยภาพของแต่ละโรงเรียน 2. การใช้หลักคุณธรรมจริยธรรมตามหลักการศาสนาอิสลามใน
การบริหาร โดยผู้บริหารเป็นแกนหลัก เป็นผู้นำและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ดูแล
ติดตามอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง 3. การจัดโครงสร้างบริหารงานและแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่ชัดเจน
4. การบริหารโดยหลักการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และกรรมการ
สถานศึกษา 5. การดำเนินการพัฒนาในรูปแบบของโครงการและกิจกรรมต่างๆ 6. สร้างความ
เข้าใจและความร่วมมือระหว่างครูสายสามัญกับครูสายศาสนาและบุคลากรอื่นๆ 7. การ
ประสานงานระหว่างผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติ ต้องมีวิธีการที่เหมาะสมสามารถบรรลุผลทั้ง
สองฝ่าย 8. การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานดี

3. ผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้น ปรากฏผลดังนี้

3.1 ด้านกระบวนการบริหารจัดการ มีดังนี้ 1. ฝ่ายบริหารโรงเรียนเกิดความ
ตระหนักและตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษามากขึ้น 2. ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเอง
และให้ความสำคัญในการใช้หลักคุณธรรมจริยธรรมตามหลักการศาสนาอิสลามในการบริหาร
3. กระบวนการบริหารของโรงเรียนมีความชัดเจนเป็นระบบมากขึ้น และสามารถดำเนินการได้
อย่างต่อเนื่อง 4. โรงเรียนเห็นแนวทางการพัฒนา เนื่องจากรูปแบบจะเป็นกรอบความคิดในการ
พัฒนาและช่วยให้ผู้บริหารกับครูมองทิศทางการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนมีดังนี้ 1. ครูได้รับการพัฒนาด้านความรู้และ
เปลี่ยนแปลงการจัดกระบวนการเรียนรู้ 2. ครูมีการพัฒนาศักยภาพด้วยตนเอง 3. มีการดำเนินการ
เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสายอิสลามศึกษา และสายสามัญศึกษา รวมทั้งจัดให้มี
การเรียนในสายอาชีพที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความต้องการของท้องถิ่นโดยให้
ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการศาสนาอิสลามและความต้องการของชุมชน
4. การจัดกระบวนการเรียนรู้โดยสอดแทรกหลักการศาสนาอิสลามในเนื้อหาของรายวิชา ใช้
หลักการถ่ายทอดความรู้และหลักการศาสนาอิสลามโดยผ่านศาสตร์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว
5. การจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมให้นักเรียนมีทักษะการดำรงชีวิตตามหลักการอิสลาม
6. เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง สามารถเชื่อมโยงและนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้

3.3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนมีดังนี้ 1. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมตามวัฒนธรรมและวิถีชุมชนโดยไม่ขัดต่อหลักการศาสนา 2. มีการจัดกิจกรรมปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพที่สุจริต 3. การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและได้แสดงออกอย่างเต็มศักยภาพ 4. การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนที่ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อส่วนรวม 5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนรักการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต และทำงานอย่างมีความสุข 6. การจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตตามวิถีอิสลามทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

4. ผลกระทบจากการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้น ส่งผลต่อนักเรียนชุมชนและสังคม ดังนี้

4.1 ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน มีดังนี้ 1. นักเรียนส่วนใหญ่มีการพัฒนาด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักคำสอนของศาสนาอิสลามและมีบุคลิกภาพตามหลักการศาสนาอิสลาม 2. โรงเรียนสามารถลดอัตรานักเรียนกลุ่มเสี่ยงลงได้ 3. นักเรียนรู้จักรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความสามารถในการแสดงออกได้อย่างเต็มศักยภาพ 4. นักเรียนรู้จักวิถีการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับหลักคำสอนของอิสลาม และมีความรู้ความเข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น 5. นักเรียนมีการพัฒนาในด้านทักษะและกระบวนการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับความคาดหวังของชุมชน 6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้และทักษะตามหลักสูตรอยู่ในระดับที่สูงขึ้น อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ 7. นักเรียนสามารถศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาได้ในอัตราที่สูงขึ้น 8. นักเรียนที่มีความจำเป็นทางครอบครัวและไม่สามารถศึกษาต่อได้ สามารถประกอบอาชีพในชุมชนได้ตามความถนัด

4.2 ผลกระทบต่อชุมชนและสังคม มีดังนี้ 1. ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนและไว้วางใจในการดำเนินงานของโรงเรียน 2. โรงเรียนและนักเรียนให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสังคมเพิ่มขึ้น ทำให้ชุมชนมีความผูกพันต่อโรงเรียนมากขึ้น 3. นักเรียนมีระเบียบวินัย มีพฤติกรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ดี สามารถปฏิบัติตนเป็นคนดีต่อสังคมและประเทศชาติ

ธเนศ จิตสุทธิภากร (2547: 295-318) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการโปรแกรมนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาไทย โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1. ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการโปรแกรมนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาไทย 2. ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบการจัดการโปรแกรมนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาไทย 3. ศึกษาเชิง

เปรียบเทียบปัจจัยแห่งความสำเร็จการจัดการโปรแกรมนานาชาติในแต่ละรูปแบบ และ 4. เพื่อนำเสนอยุทธศาสตร์ในการจัดการโปรแกรมนานาชาติตามประเภทรูปแบบของการจัดการโปรแกรมนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาไทย ผลการวิจัยพบว่า

องค์ประกอบของโปรแกรมนานาชาติเพื่อสู่ความเป็นสากลมีองค์ประกอบด้วยกัน 6 ด้าน ประกอบด้วย นักศึกษา อาจารย์ กิจกรรมนานาชาติ ทรัพยากรสนับสนุนในการเรียนค้นคว้าหาข้อมูล การบริหารจัดการ และหลักสูตรนานาชาติ

ปี 2547 มีโปรแกรมนานาชาติที่เปิดสอนอยู่ 520 หลักสูตร ในปี 2546 มีนักศึกษาต่างชาติ จำนวน 4,170 คน เป็นนักศึกษาจากประเทศจีนมากที่สุดคือ ร้อยละ 28.44 ของนักศึกษาต่างชาติทั้งหมด และนักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ทุนส่วนตัวคิดเป็นร้อยละ 67.53 การจัดการโปรแกรมนานาชาติมีการจัดอยู่ใน 4 รูปแบบคือ รูปแบบที่ 1 สถาบันอุดมศึกษาไทยจัดเอง รูปแบบที่ 2 สถาบันอุดมศึกษาไทยร่วมมือกันระหว่างสถาบันในประเทศ รูปแบบที่ 3 สถาบันอุดมศึกษาไทยร่วมมือกับต่างประเทศ รูปแบบที่ 4 สถาบันอุดมศึกษาไทยร่วมมือกับต่างประเทศ จัดเป็นสถาบันนานาชาติ โปรแกรมนานาชาติอยู่ในรูปแบบที่ 1 มีมากที่สุด รองลงมาคือรูปแบบที่ 3 ส่วนรูปแบบที่ 2 และรูปแบบที่ 4 มีเท่ากัน ปัญหาของการจัดโปรแกรมนานาชาติส่วนมากคือ จำนวนนักศึกษาต่างชาติน้อย และไม่มีความหลากหลาย ขณะที่การจัดกิจกรรมนานาชาติมีน้อยเนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ

โปรแกรมนานาชาติ ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ หลักสูตรที่เป็นสากลและสภาพแวดล้อมที่เป็นนานาชาติ โครงสร้างการบริหารโปรแกรมนานาชาติมีอยู่ใน 2 ลักษณะคือ เป็นหน่วยงานเทียบเท่าภาควิชาภายใต้คณะหรือเป็นหน่วยงานเทียบเท่าคณะในรูปแบบของวิทยาลัยนานาชาติ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการจัดการโปรแกรมนานาชาติประกอบด้วย 13 ปัจจัยคือ วิสัยทัศน์ ภาวะความเป็นผู้นำ ความคล่องตัวในการบริหาร คุณภาพอาจารย์ หลักสูตรทันสมัย เว็บไซต์ทันสมัย การสื่อสารดี ประชาสัมพันธ์เชิงรุก ใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีแหล่งเงินทุนสนับสนุนภายนอก ความมีชื่อเสียงของสถาบัน ความสนใจร่วมกัน และการบอกต่อของศิษย์เก่า โดยใน 8 ปัจจัยแห่งความสำเร็จแรกมีอยู่ร่วมกันทุกโปรแกรมนานาชาติ ทั้ง 4 รูปแบบ

ยุทธศาสตร์ในการจัดการโปรแกรมนานาชาติประกอบด้วย 2 ส่วนคือ 1. ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสู่ความเป็นนานาชาติ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ในการเพิ่มความหลากหลายของนักศึกษา ยุทธศาสตร์การเพิ่มความหลากหลายของคณาจารย์ ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาในการพัฒนากิจกรรมนานาชาติ ยุทธศาสตร์ในการจัดสรรทรัพยากรที่เอื้ออำนวยความสะดวกต่อนักเรียนในการค้นคว้าหาข้อมูล ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเป็นสากล และ

ยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการโปรแกรมนานาชาติ 2. ยุทธศาสตร์ในการเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันให้มีความได้เปรียบทางการแข่งขัน ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ในการสร้างความร่วมมือและยุทธศาสตร์ในการสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของเนื้อหาหลักสูตร

ปิยวัฒน์ แก้วกัณฑ์รัตน์ (2553: 230-236) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการผลการปฏิบัติงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบและคุณลักษณะที่เหมาะสมในการจัดการผลการปฏิบัติงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และนำเสนอยุทธศาสตร์การจัดการผลการปฏิบัติงานของบุคลากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 1.ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและคุณลักษณะในการจัดการผลการปฏิบัติงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 2.บุคลากรประจำในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นพนักงานมหาวิทยาลัยสายวิชาการ (อาจารย์) จำนวน 295 คน จากประชากร 1,472 คนและพนักงานมหาวิทยาลัยสายปฏิบัติการ จำนวน 345 คน จากประชากร 2,000 คน 3) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน ในการสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นไปได้ในร่างยุทธศาสตร์การจัดการผลการปฏิบัติงานของบุคลากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า

องค์ประกอบสำคัญในการจัดการผลการปฏิบัติงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มี 2 ส่วน คือ 1) การบริหารระบบการจัดการผลการปฏิบัติงาน ซึ่งมีองค์ประกอบย่อยคือ วัตถุประสงค์ของระบบประโยชน์ของระบบ การกำหนดบทบาทความรับผิดชอบ การปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่อง และ 2) กระบวนการจัดการผลการปฏิบัติงาน ในส่วนนี้ใช้วงจรการจัดการ (PDCA) ประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผนผลการปฏิบัติงานขั้นตอนการติดตามและปรับปรุงผลการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการประเมินผลการปฏิบัติงาน และขั้นตอนการให้รางวัลตอบแทนผลการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบใน 2 ส่วนดังกล่าวมาจัดเป็นรูปแบบเชิงระบบ ได้ระบบการจัดการผลการปฏิบัติงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการผลการปฏิบัติงานของบุคลากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ 7 ยุทธศาสตร์ คือ 1. ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารระบบการจัดการผลการปฏิบัติงาน 2) ยุทธศาสตร์การวางแผนผลการปฏิบัติงาน 3. ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารระบบการจัดการผลการปฏิบัติงาน การวางแผนผลการปฏิบัติงาน 4. ยุทธศาสตร์ด้านการติดตามและปรับปรุงผลการปฏิบัติงาน 5.ยุทธศาสตร์ด้านการติดตามและปรับปรุงผลการปฏิบัติงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน 6.ยุทธศาสตร์ด้านการให้รางวัลตอบแทนผลการปฏิบัติงาน และ 7.ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารระบบการจัดการผลการ

ปฏิบัติงาน การวางแผนผลการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 ถึง 6 ใช้กับบุคลากรทั้งสายวิชาการ(อาจารย์) และสายปฏิบัติการ ส่วนยุทธศาสตร์ที่ 7 คือ เน้นเฉพาะสำหรับบุคลากรสายปฏิบัติการ

บทที่ 3

วิธิดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2. เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 3. เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 3 ร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินและตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุง และนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในแต่ละขั้นตอนของวิธิดำเนินการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

3.1.1.1 ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนของรัฐที่ปัจจุบันมีการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา (ช่วงชั้นที่

1-2) ระดับขยายโอกาส (ช่วงชั้นที่ 1-3) และระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3-4) ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 350 โรงเรียน

3.1.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนของรัฐในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 186 โรงเรียน แล้วใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างย่อยตามสัดส่วน (Proportional Allocations) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550: 134-135) ของโรงเรียนในแต่ละสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของแต่ละจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1.1.3 ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 186 โรงเรียน และ จำนวน 7 เขต ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1.1.3.1 โรงเรียนระดับประถมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 1-2) ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ ครูผู้สอนสามัญศึกษา ครูผู้สอนอิสลามศึกษา ประธานคณะกรรมการการศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ผู้ปกครอง และนักเรียน จำนวน 9 คน

3.1.1.3.2 โรงเรียนระดับขยายโอกาส (ช่วงชั้นที่ 1-3) ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ ครูผู้สอนสามัญศึกษา ครูผู้สอนอิสลามศึกษา ประธานคณะกรรมการการศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ผู้ปกครอง และนักเรียน จำนวน 10 คน

3.1.1.3.3 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3-4) ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ ครูผู้สอนสามัญศึกษา ครูผู้สอนอิสลามศึกษา ประธานคณะกรรมการการศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ผู้ปกครอง และนักเรียน จำนวน 11 คน

รวม จำนวน 1,611 คน

3.1.1.3.4 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบอิสลามศึกษา เขตละ จำนวน 2 คน

รวม จำนวน 14 คน

รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,625 คน

ซึ่งมีรายละเอียดตามตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์
ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เขตพื้นที่ ระดับ	ประถมศึกษา		ขยายโอกาส		มัธยมศึกษา		สพป./สพม.		รวม	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
สพป.ยะลา 1	30	16	5	2	-	-	2	2	37	20
สพป.ยะลา 2	35	18	7	4	-	-	2	2	43	25
สพป.ยะลา 3	9	5	3	2	-	-	2	2	14	9
รวม	74	39	15	8	-	-	6	6	94	54
สพป.ปัตตานี 1	31	17	13	7	-	-	2	2	44	24
สพป.ปัตตานี 2	28	14	8	4	-	-	2	2	38	20
สพป.ปัตตานี 3	21	11	5	3	-	-	2	2	28	16
รวม	80	42	26	14	-	-	6	6	110	60
สพป.นราธิวาส 1	25	14	15	8	-	-	2	2	42	24
สพป.นราธิวาส 2	19	10	12	7	-	-	2	2	33	19
สพป.นราธิวาส 3	21	11	14	7	-	-	2	2	37	20
รวม	65	35	41	22	-	-	6	6	112	63
สพป.สงขลา 3	12	6	8	4	-	-	2	2	22	12
รวม	12	6	8	4	-	-	2	2	22	12
สพป.สตูล	1	1	1	1	-	-	2	2	6	6
รวม	1	1	1	1	-	-	2	2	6	6
สพม.15	-	-	-	-	23	12	2	2	25	15
รวม	-	-	-	-	23	12	2	2	25	14
สพม.16	-	-	-	-	4	2	2	2	7	4
รวม	-	-	-	-	4	2	2	2	7	4
รวมทั้งสิ้น	232	123	91	49	27	14	26	26	377	221

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด คือ

3.1.2.1 ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของ
การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา และยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนบรรลุ

ความสำเร็จตามที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะ สำหรับผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ศึกษาในเทศก์ที่รับผิดชอบอิสลามศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ ครูผู้สอนสามัญศึกษา ครูผู้สอนอิสลามศึกษา และประธานคณะกรรมการการศึกษา จำนวน 117 ข้อ

3.1.2.2 ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา และยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะสำหรับผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และผู้ปกครอง จำนวน 46 ข้อ

3.1.2.3 ชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา และยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะ สำหรับนักเรียนอิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6 อิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 และอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 3 จำนวน 45 ข้อ

แบบสอบถาม ทั้ง 3 ชุด ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 สอบถามยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามที่กำหนดไว้ และข้อเสนอแนะ

3.1.3 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย และการหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน ยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามที่กำหนดไว้ และข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1.3.1 ศึกษา ค้นคว้า และวิเคราะห์แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร หลักสูตรโรงเรียน การพัฒนายุทธศาสตร์ การบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อรวบรวมข้อมูลมาสร้างเป็นข้อคำถาม โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย

3.1.3.2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม พร้อมทั้งขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการตรวจสอบแก้ไข

3.1.3.3 ปรับปรุงแก้ไข และนำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ 3 ด้านๆ ละ จำนวน 3 คน คือ

3.1.3.3.1 ผู้ที่มีประสบการณ์และมีความรู้ด้านการวิจัยทางการศึกษา

3.1.3.3.2 ผู้ที่มีประสบการณ์และมีความรู้ด้านการบริหารการศึกษาและการพัฒนายุทธศาสตร์

3.1.3.3.3 ผู้ที่มีประสบการณ์และมีความรู้ด้านการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาและเข้าใจบริบทในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างดี

เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา การสื่อความหมาย ความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์การวิจัย และความครอบคลุมของเนื้อหา ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความคิดเห็น และตรวจสอบค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ 2 ประเภทคือ ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อ (Item-Level CVI) ใช้เกณฑ์ .78 - .80 และค่าดัชนีความตรงเนื้อหาของเครื่องมือทั้งหมดใช้เกณฑ์ขั้นต่ำ เท่ากับ 0.90 (Scale-Level CVI) (Lynn,1986; Polit & Beck, 2006) โดยแบบสอบถามสำหรับให้ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นตามประเด็นที่แจ้งเป็นแบบวัด (Scale) มีตัวเลือกเป็นมาตราส่วน 4 ระดับ คือ (Grant & Davis, 1997)

คะแนน 4 หมายถึง เกี่ยวข้องมาก

คะแนน 3 หมายถึง เกี่ยวข้องพอควรหรือเกี่ยวข้องแต่ต้องปรับ

คะแนน 2 หมายถึง เกี่ยวข้องเล็กน้อยหรือไม่สามารถประเมินได้ถ้าไม่ปรับ และ

คะแนน 1 หมายถึง ไม่เกี่ยวข้อง

3.1.3.4 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง

3.1.3.5 นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ ครูผู้สอนสามัญศึกษา ครูผู้สอนอิสลามศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ผู้ปกครอง และนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนบ้านกวาลอซีรา โรงเรียนผดุงมาตรฐาน และโรงเรียนร่มเกล้า จำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้รับไปตรวจสอบเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้การประมาณค่าความเที่ยงตรงตามสูตรของ Cronbach' Alpha ได้ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามชุดที่ 1 ของสภาพปัจจุบันทั้งฉบับเท่ากับ

0.92 ารยด้านเท่ากับ 0.77 - 0.99 สภาพพึงประสงค์ทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 ารยด้านเท่ากับ 0.91 - 0.97 แบบสอบถามชุดที่ 2 สภาพปัจจุบันทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 ารยด้านเท่ากับ 0.90 - 0.92 สภาพที่พึงประสงค์ทั้งฉบับเท่ากับ 0.88 ารยด้านเท่ากับ 0.90 - 1.00 แบบสอบถามชุดที่ 3 สภาพปัจจุบันทั้งฉบับเท่ากับ 0.75 ารยด้านเท่ากับ 0.70 - 0.99 สภาพที่พึงประสงค์ทั้งฉบับเท่ากับ 0.79 ารยด้านเท่ากับ 0.72 - 1.00 เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษาในการสื่อความเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ และรับคืนด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ตามวันเวลาที่ได้นัดหมายไว้

3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

3.1.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ซึ่งเป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ

3.1.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ซึ่งเป็นความคิดเห็นสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันและระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันและระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตมาก
- 3 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันและระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันและระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตน้อย

1 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันและระดับสภาพ
ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตน้อยที่สุด
ผลการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแปล
ความหมายตามเกณฑ์การแปลผล ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์เฉลี่ย ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความนั้นระดับน้อยที่สุด

3.1.5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 ซึ่งเป็นข้อมูลจากคำถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaires) ที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะ ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แยกเป็นประเด็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามตามกระบวนการ PDCA เพื่อนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ในขั้นตอนต่อไป

3.2 **ขั้นตอนที่ 2** วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.2.1 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนจากการวิเคราะห์ความสำคัญความต้องการจำเป็นจากสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนโดยใช้โปรแกรมคำนวณเพื่อหาค่าความต้องการจำเป็นกำหนดโดยวิธี $PNI_{modified}$ แบบปรับปรุง ที่เป็นผลต่างตามโมเดลความแตกต่าง (Discrepancy Model) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2552: 275 - 279)

$$PNI_{modified} = (I - D) / D$$

$PNI_{modified}$ = ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I = ระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต

D = ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบัน

3.2.2 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามจากแบบสอบถาม
ปลายเปิดและข้อเสนอแนะในแบบสอบถามตอนที่ 3 เพื่อนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์การบริหาร
โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.3 ขั้นตอนที่ 3 ร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดน ภาคใต้

1. ผู้วิจัยศึกษายุทธศาสตร์ในการบริหารโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาที่ประสบ
ความสำเร็จในการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

3.3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนของรัฐที่ปัจจุบันมีการใช้
หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาที่
ประสบความสำเร็จในการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ใน 3 ระดับ ๆ ละ
จำนวน 1 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนระดับประถมศึกษาคือ โรงเรียนบ้านปะกาฮารัง สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ระดับขยายโอกาสคือ โรงเรียนบ้านจะนะ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 และระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสวนพระยาวิทยา สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ซึ่งใช้เวลาในการศึกษาโรงเรียนละ ประมาณ 1 สัปดาห์ ระหว่าง
เดือนธันวาคม 2554 - มีนาคม 2555

3.3.1.3 ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่าย
บริหารวิชาการ ครูผู้สอนสามัญศึกษา จำนวน 2 คน ครูผู้สอนอิสลามศึกษา จำนวน 2 คน ประธาน
คณะกรรมการการศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ผู้ปกครอง และนักเรียน จำนวน 13 คน จำนวน 3
โรงเรียนรวมทั้งสิ้น จำนวน 39 คน

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 1 ชุด
ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สอบถามภาพความสำเร็จของโรงเรียน ยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหาร
โรงเรียนประสบความสำเร็จ และข้อเสนอแนะอื่นๆ

3.3.3 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย และการหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.3.3.1 ศึกษาตัวอย่างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในงานวิจัย ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ตาม วัตถุประสงค์และศึกษาแนวทางการตั้งคำถามเพื่อร่างและจัดทำร่างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3.3.3.2 กำหนดประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ระบุรายการข้อมูลที่ต้องการโดยใช้คำถามที่เฉพาะเจาะจง

3.3.3.3 จัดทำประเด็นการสัมภาษณ์และร่างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3.3.3.4 ปรึกษาประเด็นการสัมภาษณ์และร่างแบบสัมภาษณ์แบบมี โครงสร้างแล้วตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยนำเสนออาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการ ใช้ภาษา ความตรงของประเด็นคำถามหลักๆ และรายการข้อมูลข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

3.3.3.5 นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบ ความถูกต้องในการใช้ภาษา ความเข้าใจในประเด็นการสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

3.3.3.6 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ มาแก้ไขและปรับปรุงเป็นแบบ สัมภาษณ์ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม แล้วนำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างโดย ดำเนินการดังนี้

3.3.3.6.1 การสังเกตเอกสารที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ รายงาน การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ปีการศึกษา 2554 (Self Access Report: SAR) ธรรมนูญ โรงเรียน (School Charter) แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2554 (Operational Plan) รายงาน การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพ รายงานการประชุม คณะกรรมการสถานศึกษา ปฏิทินปฏิบัติงานโรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษา รายงานผลการ ดำเนินงาน ประจำปีการศึกษา พ.ศ. 2553 และโครงการสำคัญๆ ของโรงเรียน นอกจากนี้ยังมี เอกสารเกี่ยวกับระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ แผนภูมิการบริหารงาน และประกาศต่างๆ ของโรงเรียน

3.3.3.6.2 การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังกล่าว โรงเรียนละจำนวน 13 คนโดยมีเกณฑ์ในการเลือกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการ สัมภาษณ์ ดังนี้

3.3.3.6.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าความต้องการ
จำเป็นกำหนดโดยวิธี $PNI_{modified}$ แบบปรับปรุงที่มีค่าเฉลี่ยความต่างระหว่างสภาพที่พึงประสงค์กับ
สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยความต้องการจำเป็นเรียงลำดับน้อยที่สุดในแต่ละระดับ

3.3.3.6.2.2 ผลจากการศึกษาข้อมูลจากสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษา โรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องเพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้นโรงเรียนที่มีความเข้มแข็งในการ
บริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้และจุดเด่นด้านต่างๆ เช่น
บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนอิสลามศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาในการเป็น
วิทยากรแกนนำ วิทยากรต้นแบบ และผู้บรรยายให้ความรู้ด้านการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาให้กับ
โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในระดับโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.3.3.6.2.3 ผลจากการศึกษาข้อมูลโรงเรียนที่สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐานได้คัดเลือกเป็นโรงเรียนต้นแบบ และโรงเรียนนำร่องด้านการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาใน
แต่ละระดับ

3.3.3.6.2.4 ผลจากการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์
โรงเรียนที่ได้รับการยอมรับจากต่างโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และองค์กรภายนอกได้มาศึกษาดูงานด้านการใช้หลักสูตร
อิสลามศึกษาซึ่งเปรียบเสมือนแหล่งเรียนรู้ด้านการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.3.3.6.2.5 ผลจากการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์
โรงเรียนที่ชุมชนให้การยอมรับ มีความไว้วางใจและมีความศรัทธาโดยการส่งบุตรหลานเข้าเรียนใน
แต่ละปีการศึกษาในจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนหลังจากเปิดใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา

3.3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้บริหารโรงเรียน
ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการชี้แจงและทำความเข้าใจ
กับผู้บริหารโรงเรียนถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลการวิจัย ผู้เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูล เอกสาร
ต่างๆ ประกอบการศึกษา และได้นัดหมายวัน เวลาในการเก็บข้อมูล ดำเนินการศึกษาเอกสารก่อน
การเก็บข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ก่อนการสัมภาษณ์ และสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ปรากฏใน
เอกสาร และประเด็นอื่นๆ เพิ่มเติมได้แก่ ภาพความสำเร็จของโรงเรียน ยุทธศาสตร์ที่จะทำการ

บริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จ และข้อเสนอแนะอื่นๆ และผู้วิจัยได้มีการบันทึกเสียงในขั้นตอนการสนทนาเพื่อนำข้อมูลมาถอดเทปเป็นบทสัมภาษณ์ แล้วสรุปประเด็นตามแบบสัมภาษณ์

3.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร และจากการสัมภาษณ์ มาสรุปเป็นประเด็นตามแบบสัมภาษณ์ คือ ภาพความสำเร็จของโรงเรียน ยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จ และข้อเสนอแนะอื่นๆ

2. ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนจากการวิเคราะห์ความสำคัญความต้องการจำเป็นสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และจากแบบสอบถามปลายเปิดตอนที่ 3 ในขั้นตอนที่ 2 โดยนำผลจากการวิเคราะห์และประมวลจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามจากการวิเคราะห์ความสำคัญความต้องการจำเป็นจากสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และจากการวิเคราะห์และประมวลจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามจากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จในแบบสอบถามคำถามปลายเปิด ตอนที่ 3 ของแบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับเพื่อมาสังเคราะห์ และร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. ผู้วิจัยนำยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้จากการวิเคราะห์และประมวลจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามจากการวิเคราะห์ความสำคัญความต้องการจำเป็นจากสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และจากแบบสอบถามคำถามปลายเปิด ตอนที่ 3 และยุทธศาสตร์จากโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ และร่างยุทธศาสตร์บริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 1)

3.4 ขั้นตอนที่ 4 ประเมินและตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 1)

3.4.1 ประเมินความและตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 1) จำนวน 2 ครั้ง โดยดำเนินการดังนี้

ครั้งที่ 1 ประเมินความถูกต้องและความครอบคลุม ความเหมาะสม ความ เป็นไปได้ และมีประโยชน์ของยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ (ร่าง 1) โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องจากแบบประเมินฯ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.4.1.1 กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

3.4.1.1.1 กลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ใน 3 ด้าน คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการที่เกี่ยวข้องด้านการบริหาร การศึกษา และมีความรู้ด้านยุทธศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักบริหารการศึกษาและนักบริหาร สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องด้านการบริหารสถานศึกษาและการบริหารการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องด้านหลักสูตรอิสลามศึกษา จำนวน 34 คน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.4.1.1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการที่เกี่ยวข้องด้านการบริหาร การศึกษาและมีความรู้ด้านยุทธศาสตร์ หมายถึง คณาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนใน สถาบันอุดมศึกษา มีความรู้และทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนายุทธศาสตร์ทางการศึกษา จำนวน 7 ท่าน

3.4.1.1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักบริหารการศึกษาและนักบริหาร สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องด้านการบริหารสถานศึกษาและการบริหารการศึกษา หมายถึง ผู้บริหาร การศึกษาที่ปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาหรือนโยบายด้านการศึกษาในระดับ กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ ที่ปรึกษา ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจราชการ กระทรวงศึกษาธิการ ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการสำนัก ระดับเขตพื้นที่ การศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา/ ประถมศึกษา ระดับโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 15 คน

3.4.1.1.4 ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องด้านหลักสูตร อิสลามศึกษา หมายถึง ตัวแทนผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา ระดับขยายโอกาส และระดับ มัธยมศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ศิษยานุศิษย์หรือนักวิชาการที่ รับผิดชอบอิสลามศึกษา หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ ครูผู้สอนอิสลามศึกษา และนักวิชาการที่มี ความรู้ด้านอิสลามศึกษา จำนวน 12 คน

รวมทั้งสิ้น จำนวน 34 คน

3.4.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความถูกต้องและความครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ของยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 1) จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องด้านความถูกต้องและความครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ของยุทธศาสตร์หลักการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้กับการผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องด้านความถูกต้องและความครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ของยุทธศาสตร์หลักกับยุทธศาสตร์รองการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องด้านความถูกต้องและความครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ของวิธีดำเนินการกับยุทธศาสตร์รอง

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงยุทธศาสตร์ให้มีคุณภาพ และมีความสมบูรณ์มากขึ้น

3.4.1.3 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย และการหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.4.1.3.1 ศึกษาตัวอย่างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์หลักการบริหารโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางจัดทำแบบประเมิน

3.4.1.3.2 นำผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในภาพรวมมากำหนดวิธีดำเนินการ ยุทธศาสตร์หลัก และยุทธศาสตร์รองในแบบประเมิน

3.4.1.3.3 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา ความสอดคล้องและความตรงของวิธีดำเนินการ ยุทธศาสตร์รอง และยุทธศาสตร์หลัก

3.4.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1.4.1 นำแบบประเมินความถูกต้องและความครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ของยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 1) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องประเมินด้วยตนเองและรับคืนแบบประเมินฯ ของยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนฯ (ร่าง 1) ด้วยตนเองตาม วัน เวลา และสถานที่ๆ ได้นัดหมายไว้

3.4.1.4.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาแก้ไขและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 2) แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมเพื่อดำเนินการในขั้นตอนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ต่อไป

3.4.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยสรุปและปรับปรุงยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 1) ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องและนำเสนอผลให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ครั้งที่ 2 ประเมินความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 2) โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใน 3 ด้าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการที่เกี่ยวข้องด้านการบริหารการศึกษาและยุทธศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักบริหารการศึกษาและนักบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องด้านการบริหารการศึกษาและการบริหารสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องด้านหลักสูตรอิสลามศึกษา จำนวน 12 คน และเป็นกลุ่มเดียวกันกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนการประเมินความถูกต้องและความครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ของร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.4.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นแบบตรวจสอบความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 2) ที่ผู้วิจัยปรับและพัฒนาขึ้นมาจากยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 1) โดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

3.4.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพิจารณา วิพากษ์ วิจัยนัยยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 2) ซึ่งมีขั้นตอนในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ตามลำดับ ดังนี้

3.4.1.4.1 เรียงเชิญที่ปรึกษาประจำกระทรวงศึกษาธิการทำหน้าที่เป็น ประธานเปิดการสนทนากลุ่มและเป็นผู้ดำเนินการประชุม (Moderator)

3.4.1.4.2 ผู้วิจัยนำเสนอโครงการวิจัยโดยสรุป

3.4.1.4.3 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

3.4.1.4.4 ผู้วิจัยนำเสนอผลการประเมินความถูกต้องและความครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์และข้อเสนอแนะของยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 1)

3.4.1.4.5 ผู้วิจัยนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 2)

3.4.1.4.6 ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 2)

3.4.1.4.7 ผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิจัยสรุปผลการประชุมร่วมกัน

3.4.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) แล้วนำคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องมาพิจารณา ปรับปรุงและแก้ไข ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 3)

3.5 ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุง และนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการประเมินเหมาะสมของยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 3) เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมและดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.5.1 นำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 3) ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อพิจารณาและให้ความคิดเห็น

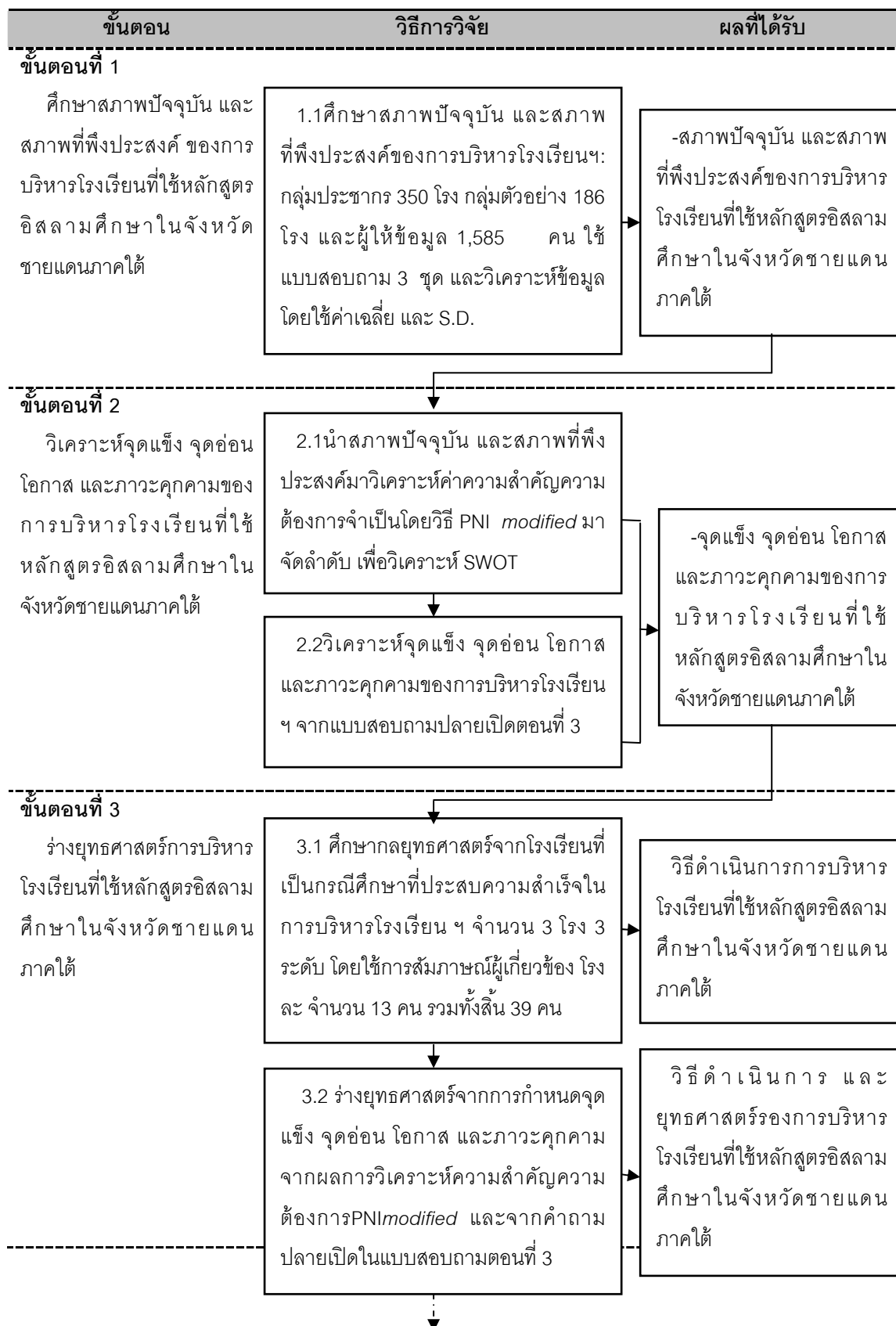
3.5.2 แก้ไข และปรับปรุงยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 3) ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

3.5.3 สรุปเป็นยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ฉบับสมบูรณ์) และดำเนินการจัดทำรายงานผลการวิจัยเพื่อนำเสนอคณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์

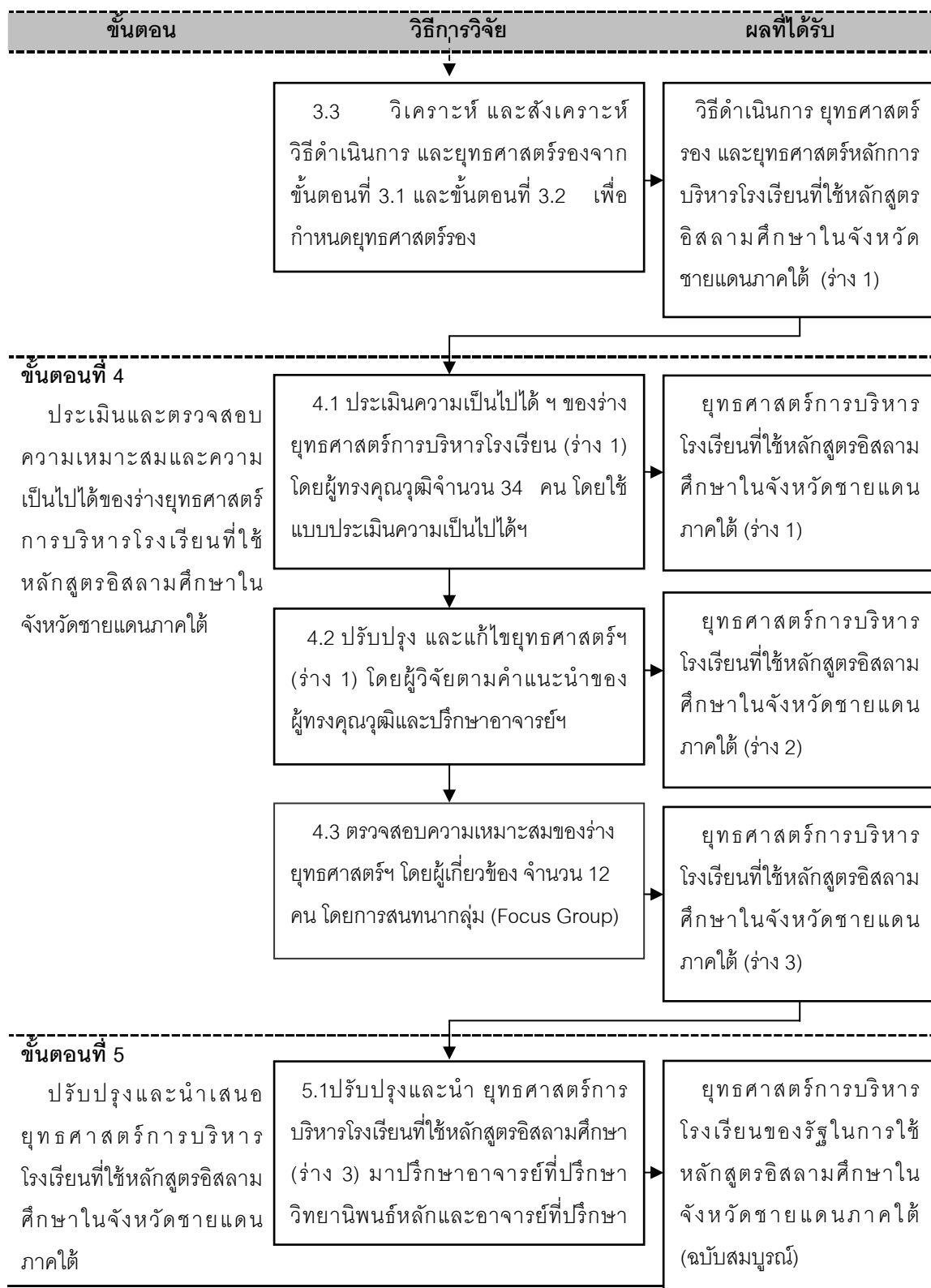
3.5.4 ขยายผล และเผยแพร่ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้กับโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานทางการศึกษาต่อไป

ซึ่งสรุปขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังแผนภูมิที่ 3.1 ดังนี้

แผนภูมิที่ 3.1 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

แผนภูมิที่ 3.1 (ต่อ)

ผู้วิจัยดำเนินการนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีการพรรณนา และการพรรณนาวิเคราะห์ โดยแบ่งเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วยเนื้อหา ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย คำถามของการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และประโยชน์ที่จะได้รับ

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการความเป็นมาของโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แนวคิด และหลักการของหลักสูตรในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การบริหาร และหลักการพัฒนายุทธศาสตร์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการนำเสนอข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และการจัดลำดับความสำคัญความต้องการของการบริหารโรงเรียนฯ ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนฯ และยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ เป็นการนำเสนอเนื้อหาโดยสรุปของการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย และสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามและพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 4.1

1.2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังตารางที่ 4.2-4.27

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 การนำผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์มาจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังตารางที่ 4.28-4.32

2.2 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามจากยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะในแบบสอบถามคำถามปลายเปิดตอนที่ 3 ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังตารางที่ 4.33-4.36

2.3 การนำผลจากขั้นตอนที่ 2.1-2.2 มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในภาพรวม ดังตารางที่ 4.37 - 4.41

ขั้นตอนที่ 3 ร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1 การศึกษายุทธศาสตร์ในการบริหารโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ใน 3 ระดับ ๆ ละ จำนวน 1 โรงเรียน รวมจำนวน 3 โรงเรียน ดังตารางที่ 4.42 – 4.45

3.2 การนำผลจากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนจากการวิเคราะห์ความสำคัญความต้องการจำเป็นสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และจากแบบสอบถามปลายเปิดตอนที่ 3 มาสังเคราะห์ และร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังตารางที่ 4.46

3.3 การนำยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในขั้นตอนที่ 3.1 และขั้นตอนที่ 3.2 มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ และร่างยุทธศาสตร์บริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 1) ดังตารางที่ 4.47

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินและตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 1) จำนวน 2 ครั้งคือ

4.1 ครั้งที่ 1 การประเมินความถูกต้องและความครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ของยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 1) จากแบบประเมินฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง จำนวน 34 คน ดังตารางที่ 4.48

4.2 ครั้งที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง จำนวน 12 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมที่มีต่อยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 2) ดังตารางที่ 4.49

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุง และนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

5.1 นำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 3) ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลักและที่ปรึกษาร่วม เพื่อพิจารณาและให้ความคิดเห็น แก้ไข และปรับปรุงยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

5.2 สรุปเป็นยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ฉบับสมบูรณ์) ขยายผล และเผยแพร่ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และจัดลำดับความสำคัญ ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 186 โรงเรียน โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามโรงเรียนละ จำนวน 9-11 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ ครูผู้สอนสามัญศึกษา ครูผู้สอนอิสลามศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ผู้ปกครอง และนักเรียน จำนวน 1,571 คน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา จำนวน 7 เขต โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามเขตละ จำนวน 2 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา ศิกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบอิสลามศึกษา จำนวน 14 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,585 คนและผู้วิจัยได้รับข้อมูลตอบกลับ จำนวน 171 โรงเรียน และจำนวน 7 เขต คิดเป็นร้อยละ 91.94 และ 100.00 ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับ	(n =1,585)	
1.1 ระดับประถมศึกษา	1,032	65.11
1.2 ระดับขยายโอกาส	409	25.80
1.3 ระดับมัธยมศึกษา	144	9.09
รวม	1,585	100.00
2. ตำแหน่ง	(n =1,585)	
2.1 ระดับหน่วยงานต้นสังกัดและระดับโรงเรียน		
2.1.1 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	4	0.25
2.1.2 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา	1	0.06
2.1.3 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	1	0.06
2.1.4 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา	1	0.06
2.1.5 ศิกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบอิสลามศึกษา	7	0.88
2.1.6 ผู้อำนวยการโรงเรียน	137	8.64
2.1.7 รองผู้อำนวยการโรงเรียน	34	2.15
2.1.8 หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ	171	10.78
2.1.9 ครูผู้สอนสามัญศึกษา	171	10.78

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
2.1.10 ครูผู้สอนอิสลามศึกษา	171	10.78
2.1.11 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา	171	10.78
2.2 ระดับชุมชน		
2.2.1 ผู้นำชุมชน	171	10.78
2.2.2 ผู้นำศาสนา	171	10.78
2.2.3 ผู้ปกครองนักเรียน	171	10.78
2.3 ระดับนักเรียน		
2.3.1 อิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6	141	8.90
2.3.2 อิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3	37	2.33
2.3.3 อิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 3	25	1.58
รวม	1,585	100.00
3. เพศ	(n =1,585)	
3.1 ชาย	974	61.45
3.2 หญิง	611	38.55
รวม	1,585	100.00
4. อายุ	(n =1,382)	
4.1 ต่ำกว่า 30 ปี	161	11.65
4.2 30 – 40 ปี	446	32.27
4.3 41 – 50 ปี	430	31.11
4.4 มากกว่า 50 ปี	345	24.97
รวม	1,382	100.00
5. ประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่ง	(n =869)	
5.1 ต่ำกว่า 10 ปี	578	66.51
5.2 10 – 20 ปี	158	18.18
5.3 21 – 30 ปี	70	8.06
5.4 31 – 40 ปี	63	7.25
รวม	869	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
6. ประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งของโรงเรียน/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัจจุบัน	(n =869)	
6.1 ต่ำกว่า 10 ปี	668	76.87
6.2 10 – 20 ปี	114	16.57
6.3 21 – 30 ปี	51	5.87
6.4 31 – 40 ปี	36	4.14
	869	100.00
7. วุฒิการศึกษาด้านอิสลามศึกษา	(n =1,382)	
7.1 ไม่มีวุฒิการศึกษาด้านอิสลามศึกษา	448	32.42
7.2 มีวุฒิการศึกษาด้านอิสลามศึกษา		
7.2.1 อิสลามศึกษาตอนต้น	186	13.46
7.2.2 อิสลามศึกษาตอนกลาง	208	15.05
7.2.3 อิสลามศึกษาตอนปลาย	315	22.79
7.2.4 ปริญญาตรีอิสลามศึกษา	185	13.39
7.2.5 สูงกว่าปริญญาตรี	19	1.37
7.2.6 อื่นๆ	21	1.52
	รวม	1,382
		100.00
8. วุฒิการศึกษาด้านสามัญศึกษา	(n =1,382)	
8.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	472	34.15
8.2 ปริญญาตรี	600	43.42
8.3 สูงกว่าปริญญาตรี	228	16.50
8.4 อื่นๆ	82	5.93
	รวม	1,382
		100.00
9. อาชีพ	(n =513)	
9.1 รับราชการ	95	18.50
9.2 พนักงานบริษัทเอกชน	17	3.30
9.3 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	139	27.10
9.4 เกษตรกร/ชาวนา	169	32.90
9.5 อื่นๆ	93	18.10
	รวม	513
		100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
10. ระดับชั้นอิสลามศึกษา	(n =203)	
10.1 อิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6	141	69.50
10.2 อิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3	37	18.20
10.3 อิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 3	25	12.30
รวม	203	100.00
11. ระดับชั้นสามัญศึกษา	(n =203)	
11.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	0	0
11.2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	2	1.00
11.3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	6	3.00
11.4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	8	3.90
11.5 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	5	2.50
11.6 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	110	54.20
11.7 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	1	0.50
11.8 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	7	3.40
11.9 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	45	22.20
11.10 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	1	0.50
11.11 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	3	1.50
11.12 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	15	7.40
รวม	203	100.00
12. จังหวัด	(n =203)	
12.1 นราธิวาส	103	50.70
12.2 ปัตตานี	60	29.60
12.3 ยะลา	27	13.30
12.4 สงขลา	12	5.90
12.5 สตูล	1	0.50
รวม	203	100.00
13. บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย	(n =203)	
13.1 บิดาและหรือมารดา	195	96.10
13.2 บุคคลที่มีไต่บิดาและหรือมารดา	8	3.90
รวม	203	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
14. อาชีพของบิดาและหรือมารดาหรือผู้ปกครอง	(n =203)	
14.1 รับราชการ	9	4.40
14.2 พนักงานบริษัทเอกชน	1	0.50
14.3 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	38	18.70
14.4 เกษตรกร/ชาวนา	107	52.70
14.5 อื่นๆ	48	23.60
รวม	203	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องกับโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มีจำนวนมากที่สุด (n=1,032) คิดเป็นร้อยละ 65.11 รองลงมาระดับขยายโอกาส (n=409) คิดเป็นร้อยละ 25.80 และระดับมัธยมศึกษา (n= 144) คิดเป็นร้อยละ 9.09 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร วิชาการ ครูผู้สอนสามัญศึกษา ครูผู้สอนอิสลามศึกษา และประธานคณะกรรมการการศึกษา (n=171) ร้อยละ 10.78 ซึ่งมีจำนวนและร้อยละเท่ากัน รองลงมาเป็นนักเรียนอิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6 (n=141) ร้อยละ 8.90 และผู้อำนวยการโรงเรียน (n=137) ร้อยละ 8.64 ตามลำดับ ส่วนตำแหน่งที่มีจำนวนและร้อยละน้อยที่สุดคือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา (n=1) ร้อยละ 0.06 ซึ่งมีจำนวนและร้อยละเท่ากัน ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (n=974) ร้อยละ 61.45 มากกว่าเพศหญิง (n=611) ร้อยละ 38.55 มีอายุระหว่าง 30-40 ปี มีจำนวนและร้อยละมากที่สุด (n=446) ร้อยละ 32.27 รองลงมา อายุระหว่าง 41-50 ปี (n=430) ร้อยละ 31.11 และอายุต่ำกว่า 30 ปีมีจำนวนและร้อยละน้อยที่สุด (n=116) ร้อยละ 11.65 ประสบการณ์ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี มีจำนวนและร้อยละมากที่สุด (n=578) ร้อยละ 66.51 รองลงมา ประสบการณ์ระหว่าง 10-20 ปี (n=158) ร้อยละ 18.18 ส่วนประสบการณ์ 31-40 ปี มีจำนวนและร้อยละน้อยที่สุด (n=63) ร้อยละ 7.25 ประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งของโรงเรียน/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี มีจำนวนและร้อยละมากที่สุด (n=668) ร้อยละ 76.87 รองลงมาประสบการณ์ระหว่าง 10-20 ปี (n=114) ร้อยละ 16.57 ส่วนประสบการณ์ระหว่าง 31-40 ปีมีจำนวนและร้อยละน้อยที่สุด (n=36) ร้อยละ 4.14 ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิ

การศึกษาด้านอิสลามศึกษา (n=448) ร้อยละ 32.42 รองลงมาคือมีวุฒิอิสลามศึกษาตอนปลาย (n=315) ร้อยละ 22.79 และมีวุฒิอื่นๆ เช่น เรียนสถาบันปอเนาะ มีจำนวนและร้อยละน้อยที่สุด (n=21) ร้อยละ 1.52 ในขณะที่เดียวกันผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาด้านสามัญศึกษาปริญญาตรี (n=600) ร้อยละ 43.42 รองลงมาวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี (n=472) ร้อยละ 34.15 และมีวุฒิอื่นๆ เช่น ประกาศนียบัตร มีจำนวนและร้อยละน้อยที่สุด (n=82) ร้อยละ 5.93 ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนาและผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร/ชาวนา (n=169) ร้อยละ 32.90 รองลงมาทำธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย (n=139) ร้อยละ 27.10 และประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น ประมง ทำงานประเทศมาเลเซีย มีจำนวนและร้อยละน้อยที่สุด (n=93) ร้อยละ 18.10 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นนักเรียนอิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6 (n=141) ร้อยละ 69.50 รองลงมาอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3 (n=37) ร้อยละ 18.20 และอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 3 (n=25) ร้อยละ 12.30 ในขณะที่เดียวกันพบว่าส่วนใหญ่เรียนสามัญศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (n=110) ร้อยละ 54.20 รองลงมาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (n=45) ร้อยละ 22.20 และจะไม่ปรากฏนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นผู้ให้ข้อมูลในครั้งนี้ นักเรียนผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ศึกษาในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดนราธิวาส (n=103) ร้อยละ 50.70 รองลงมาคือ จังหวัดปัตตานี (n=60) ร้อยละ 29.60 และจำนวนและร้อยละน้อยที่สุดคือ จังหวัดสตูล (n=1) ร้อยละ 0.50 บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วยส่วนใหญ่เป็นบิดาและหรือมารดา (n=195) ร้อยละ 96.10 มากกว่าบุคคลที่มีใช้บิดาและหรือมารดา (n=8) ร้อยละ 3.90 อาชีพของบิดาและหรือมารดาหรือผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร/ชาวนา (n=107) ร้อยละ 52.70 รองลงมาประกอบอาชีพอื่นๆ ประมง รับจ้างทั่วไป ทำงานในโรงเรียน ทำงานประเทศมาเลเซีย (n=48) ร้อยละ 23.60 ส่วนอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนมีจำนวนและร้อยละน้อยที่สุด (n=1) ร้อยละ 0.50

1.2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังตารางที่ 4.2-4.27

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จ

การบริหารโรงเรียน ด้านภาพความสำเร็จ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
ภาพรวม	3.89	0.35	มาก	4.64	0.29	มากที่สุด	0.19	
ระดับประถมศึกษา	3.90	0.34	มาก	4.66	0.27	มากที่สุด	0.19	2
ระดับขยายโอกาส	3.85	0.36	มาก	4.69	0.28	มากที่สุด	0.22	1
ระดับมัธยมศึกษา	3.91	0.39	มาก	4.46	0.27	มาก	0.14	3

จากตารางที่ 4.2 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับมากเช่นกันตามลำดับคือ ระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X}=3.91$) ระดับประถมศึกษา ($\bar{X}=3.90$) และระดับขยายโอกาส ($\bar{X}=3.85$) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกันตามลำดับคือ ระดับขยายโอกาส ($\bar{X}=4.69$) ระดับประถมศึกษา ($\bar{X}=4.66$) และระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X}=4.46$)

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ $PNI_{modified}=0.19$ คิดเป็นร้อยละ 19 และเมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าดัชนีความต้องการ ($PNI_{modified}$) ตามลำดับคือ ระดับขยายโอกาส ($PNI_{modified}=0.22$) ระดับประถมศึกษา ($PNI_{modified}=0.19$) และระดับมัธยมศึกษา ($PNI_{modified}=0.14$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหาร โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในภาพรวม

การบริหารโรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
ภาพรวม	3.57	0.44	มาก	4.50	0.26	มากที่สุด	0.26	
ระดับประถมศึกษา	3.55	0.48	มาก	4.49	0.24	มาก	0.27	1
ระดับขยายโอกาส	3.60	0.36	มาก	4.52	0.24	มากที่สุด	0.25	2
ระดับมัธยมศึกษา	3.75	0.32	มาก	4.42	0.26	มาก	0.18	3

จากตารางที่ 4.3 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกันตามลำดับคือ ระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X}=3.75$) ระดับขยายโอกาส ($\bar{X}=3.60$) และระดับประถมศึกษา ($\bar{X}=3.55$) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ระดับขยายโอกาส ($\bar{X}=4.52$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับคือ ระดับประถมศึกษา ($\bar{X}=4.49$) และระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X}=4.42$)

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการบริหารโรงเรียนในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ $PNI_{modified}=0.26$ คิดเป็นร้อยละ 26 และเมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าดัชนีความต้องการ ($PNI_{modified}$) ตามลำดับคือ ระดับประถมศึกษา ($PNI_{modified}=0.27$) ระดับขยายโอกาส ($PNI_{modified}=0.25$) และระดับมัธยมศึกษา ($PNI_{modified}=0.18$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผน

การบริหารโรงเรียน ด้านการวางแผน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
ภาพรวม	3.59	0.47	มาก	4.63	0.34	มากที่สุด	0.32	
ระดับประถมศึกษา	3.57	0.48	มาก	4.66	0.32	มากที่สุด	0.30	1
ระดับขยายโอกาส	3.57	0.45	มาก	4.59	0.33	มากที่สุด	0.29	2
ระดับมัธยมศึกษา	3.78	0.42	มาก	4.52	0.39	มากที่สุด	0.20	3

จากตารางที่ 4.4 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกันตามลำดับคือ ระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X}=3.78$) ระดับประถมศึกษาและระดับขยายโอกาสมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติเท่ากันคือ ($\bar{X}=3.60$) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับคือ ระดับประถมศึกษา ($\bar{X}=4.66$) ระดับขยาย ($\bar{X}=4.59$) และระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X}=4.52$)

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ PNI_{modified}=0.32 คิดเป็นร้อยละ 32 และเมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าดัชนีความต้องการ (PNI_{modified}) ตามลำดับคือ ระดับประถมศึกษา (PNI_{modified}=0.30) ระดับขยายโอกาส (PNI_{modified}=0.29) และระดับมัธยมศึกษา (PNI_{modified}=0.20)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหาร โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ

การบริหารโรงเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
ภาพรวม	3.60	0.42	มาก	4.44	0.23	มาก	0.23	
ระดับประถมศึกษา	3.57	0.45	มาก	3.88	0.39	มาก	0.09	3
ระดับขยายโอกาส	3.64	0.34	มาก	4.47	0.21	มาก	0.23	1
ระดับมัธยมศึกษา	3.75	0.31	มาก	4.37	0.22	มาก	0.16	2

จากตารางที่ 4.5 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นกันตามลำดับคือ ระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X}=3.75$) ระดับขยายโอกาส ($\bar{X}=3.64$) และระดับประถมศึกษา ($\bar{X}=3.57$) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับคือ ระดับขยายโอกาส ($\bar{X}=4.47$) ระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X}=4.37$) และระดับประถมศึกษา ($\bar{X}=3.88$)

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ PNI_{modified}=0.23 คิดเป็นร้อยละ 23 และเมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าดัชนีความต้องการ (PNI_{modified}) ตามลำดับคือ ระดับขยายโอกาส (PNI_{modified}=0.23) ระดับมัธยมศึกษา (PNI_{modified}=0.16) และระดับประถมศึกษา (PNI_{modified}=0.09)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนี
ลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียน
ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผล

การบริหารโรงเรียน ด้านการประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
ภาพรวม	3.59	0.69	มาก	4.52	0.44	มากที่สุด	0.26	
ระดับประถมศึกษา	3.61	0.72	มาก	4.54	0.41	มากที่สุด	0.26	2
ระดับขยายโอกาส	3.59	0.61	มาก	4.59	0.39	มากที่สุด	0.28	1
ระดับมัธยมศึกษา	3.75	0.57	มาก	4.47	0.55	มาก	0.19	3

จากตารางที่ 4.6 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
($\bar{X}=3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน
ตามลำดับคือ ระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X}=3.75$) ระดับประถมศึกษา ($\bar{X}=3.61$) และระดับขยาย
โอกาส ($\bar{X}=3.59$) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\bar{X}=4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก
ที่สุดตามลำดับคือ ระดับขยายโอกาส ($\bar{X}=4.59$) และประถมศึกษา ($\bar{X}=4.54$) ยกเว้นระดับ
ระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X}=4.47$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้
หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูล
มีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ PNI_{modified}=0.26 คิดเป็นร้อยละ 26 และเมื่อพิจารณาเป็น
รายระดับพบว่า มีค่าดัชนีความต้องการ (PNI_{modified}) ตามลำดับคือ ระดับขยายโอกาส
(PNI_{modified}=0.28) ระดับประถมศึกษา (PNI_{modified}=0.26) และระดับมัธยมศึกษา (PNI_{modified}=0.19)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุง

การบริหารโรงเรียน ด้านการปรับปรุง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
ภาพรวม	3.39	0.69	ปานกลาง	4.49	0.47	มาก	0.32	
ระดับประถมศึกษา	3.36	0.71	ปานกลาง	4.50	0.46	มากที่สุด	0.34	1
ระดับขยายโอกาส	3.41	0.53	ปานกลาง	4.55	0.49	มากที่สุด	0.33	2
ระดับมัธยมศึกษา	3.50	0.68	มาก	4.48	0.44	มาก	0.28	3

จากตารางที่ 4.7 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ ระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X}=3.50$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับคือ ระดับขยายโอกาส ($\bar{X}=3.41$) และระดับประถมศึกษา ($\bar{X}=3.36$) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับคือ ระดับขยายโอกาส ($\bar{X}=4.55$) และประถมศึกษา ($\bar{X}=4.50$) ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากคือ ระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X}=4.48$)

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ PNI_{modified}=0.32 คิดเป็นร้อยละ 32 และเมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าดัชนีความต้องการ (PNI_{modified}) ตามลำดับคือ ระดับประถมศึกษา (PNI_{modified}=0.34) ระดับขยายโอกาส (PNI_{modified}=0.33) และระดับมัธยมศึกษา (PNI_{modified}=0.28)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนี
ลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียน
ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จ
ในภาพรวมรายด้านและรายข้อ

การบริหารโรงเรียน ด้านภาพความสำเร็จ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
98.การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำให้บุคลากรในชุมชนมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น	4.15	0.60	มาก	4.62	0.63	มากที่สุด	0.11	19
99.การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน	4.07	0.74	มาก	4.74	0.55	มากที่สุด	0.16	12
100.การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติดมากขึ้น	4.03	0.50	มาก	4.68	0.60	มากที่สุด	0.16	12
101.โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษาเปิดใช้หลักสูตรอิสลามศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้น	3.90	0.79	มาก	4.47	0.68	มาก	0.15	15
102.ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการยอมรับและความศรัทธาจากชุมชน	3.74	0.71	มาก	4.63	0.63	มากที่สุด	0.24	5
103.ครูผู้สอนมีความภูมิใจในวิชาชีพของตนเอง	4.03	0.73	มาก	4.70	0.62	มากที่สุด	0.17	10

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านภาพความสำเร็จ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
104.ครูผู้สอนมีศักยภาพการ จัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ หลักสูตรอิสลามศึกษาและ หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	3.56	0.71	มาก	4.72	0.56	มากที่สุด	0.32	3
105.ครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจ การจัดเวลาเรียนของโรงเรียน อย่างต่อเนื่อง	3.26	0.96	ปานกลาง	4.29	0.59	มาก	0.32	3
106.ครูผู้สอนอิสลามศึกษา พึงพอใจค่าตอบแทนหรือ เงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง	3.95	0.73	มาก	4.43	0.62	มาก	0.15	15
107.ครูผู้สอนอิสลามศึกษามี ความก้าวหน้าและมั่นคงใน อาชีพเช่นการบรรจุเป็นพนักงาน ราชการหรือข้าราชการครู	3.50	0.81	มาก	4.47	0.57	มาก	0.35	2
108.ครูผู้สอนอิสลามศึกษามี ขวัญและกำลังใจในการ ปฏิบัติงาน	3.87	0.81	มาก	4.69	0.61	มากที่สุด	0.21	8
109.ครูผู้สอนสามัญศึกษา พึงพอใจค่าตอบแทนหรือ เงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง	3.46	0.80	ปานกลาง	4.22	0.87	มาก	0.22	7
110.ครูผู้สอนสามัญศึกษามี ความก้าวหน้าและมีความมั่นคง ในอาชีพเช่นการบรรจุเป็น พนักงานราชการหรือข้าราชการครู	3.85	0.81	มาก	4.77	0.58	มากที่สุด	0.24	5
111.ครูผู้สอนสามัญศึกษาใน โรงเรียนมีขวัญและกำลังใจใน การปฏิบัติงาน	3.95	0.65	มาก	4.73	0.55	มากที่สุด	0.20	9

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านภาพความสำเร็จ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
112.นักเรียนสามารถปฏิบัติ ศาสนกิจตามหลักการของ ศาสนาอิสลามในชีวิตประจำวัน ได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง	4.12	0.73	มาก	4.60	0.64	มากที่สุด	0.12	18
113.นักเรียนสามารถอ่าน อัลกุรอาน และนำหลักคำสอนไป ปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่าง ถูกต้อง	4.08	0.73	มาก	4.60	0.62	มากที่สุด	0.13	17
114.นักเรียนได้พัฒนาตนเอง ครบครัน และสังคมที่สอดคล้อง กับความต้องการของชุมชนและ หลักการของศาสนาอิสลาม	4.00	0.57	มาก	4.70	0.59	มากที่สุด	0.17	10
115.แนวโน้มนักเรียนมีความพึง พอใจการจัดเวลาเรียนของ โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.42	0.60	ปานกลาง	4.73	0.53	มากที่สุด	0.38	1*
116.แนวโน้มผู้ปกครองมีความ พึงพอใจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมของบุตรหลานที่ สำเร็จการศึกษา	4.02	0.78	มาก	4.65	0.61	มากที่สุด	0.16	12
117.แนวโน้มผู้ปกครองไว้วางใจ ในการส่งบุตรหลานมาเรียนใน โรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา	4.21	0.77	มาก	4.66	0.61	มากที่สุด	0.11	19*
รวม	3.89	0.35	มาก	4.64	0.29	มากที่สุด	0.19	

จากตารางที่ 4.8 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X}=3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับมาก

เช่นกัน ยกเว้นข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาพึงพอใจค่าตอบแทนหรือเงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.46$) ข้อแนวโน้มนักเรียนมีความพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.42$) และข้อครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.26$) มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ยกเว้นข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษามีความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู และโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษาเปิดใช้หลักสูตรอิสลามศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้น ($\bar{X}=4.47$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาพึงพอใจค่าตอบแทนหรือเงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.43$) ข้อครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.29$) และข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาพึงพอใจค่าตอบแทนหรือเงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.22$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ $PNI_{modified}=0.19$ คิดเป็นร้อยละ 19 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อแนวโน้มนักเรียนมีความพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง มีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด ($PNI_{modified}=0.38$) ส่วนข้อการจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำให้บุตรหลานในชุมชนมีโอกาสดำเนินการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น และข้อแนวโน้มผู้ปกครองไว้วางใจในการส่งบุตรหลานมาเรียนในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified}=0.11$)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนี
ลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียน
ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จ
ระดับประถมศึกษาและรายข้อ

การบริหารโรงเรียน ด้านภาพความสำเร็จ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
98.การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำให้บุคลากรในชุมชนมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น	4.14	0.59	มาก	4.61	0.62	มากที่สุด	0.12	17
99.การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน	4.06	0.80	มาก	4.76	0.54	มากที่สุด	0.17	11
100.การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติดมากขึ้น	3.97	0.48	มาก	4.66	0.64	มากที่สุด	0.17	11
101.โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษาเปิดใช้หลักสูตรอิสลามศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้น	3.92	0.76	มาก	4.47	0.67	มาก	0.14	16
102.ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการยอมรับและความศรัทธาจากชุมชน	3.57	0.54	มาก	4.64	0.61	มากที่สุด	0.24	5
103.ครูผู้สอนมีความภูมิใจในวิชาชีพของตนเอง	4.06	0.68	มาก	4.73	0.59	มากที่สุด	0.16	13

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านภาพความสำเร็จ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
104.ครูผู้สอนมีศักยภาพการ จัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ หลักสูตรอิสลามศึกษาและ หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	3.63	0.70	มาก	4.77	0.49	มากที่สุด	0.32	4
105.ครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจ การจัดเวลาเรียนของโรงเรียน อย่างต่อเนื่อง	3.20	0.98	ปานกลาง	4.26	0.55	มาก	0.33	3
106.ครูผู้สอนอิสลามศึกษา พึงพอใจค่าตอบแทนหรือ เงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง	4.04	0.74	มาก	4.41	0.59	มาก	0.15	14
107.ครูผู้สอนอิสลามศึกษามี ความก้าวหน้าและมั่นคงใน อาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงาน ราชการหรือข้าราชการครู	3.56	0.85	มาก	4.77	0.53	มากที่สุด	0.34	2
108.ครูผู้สอนอิสลามศึกษามี ขวัญและกำลังใจในการ ปฏิบัติงาน	3.89	0.74	มาก	4.70	0.59	มากที่สุด	0.21	7
109.ครูผู้สอนสามัญศึกษา พึงพอใจค่าตอบแทนหรือ เงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง	3.40	0.81	ปานกลาง	4.11	0.91	มาก	0.21	7
110.ครูผู้สอนสามัญศึกษามี ความก้าวหน้าและมีความมั่นคง ในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็น พนักงานราชการหรือข้าราชการครู	3.90	0.80	มาก	4.78	0.56	มากที่สุด	0.22	6
111.ครูผู้สอนสามัญศึกษาใน โรงเรียนมีขวัญและกำลังใจใน การปฏิบัติงาน	4.03	0.61	มาก	4.80	0.48	มากที่สุด	0.19	9

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านภาพความสำเร็จ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
112.นักเรียนสามารถปฏิบัติ ศาสนกิจตามหลักการของ ศาสนาอิสลามในชีวิตประจำวัน ได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง	4.13	0.73	มาก	4.63	0.61	มากที่สุด	0.12	17
113.นักเรียนสามารถอ่าน อัลกุรอาน และนำหลักคำสอนไป ปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่าง ถูกต้อง	4.10	0.75	มาก	4.60	0.64	มากที่สุด	0.12	17
114.นักเรียนได้พัฒนาตนเอง ครบครัน และสังคมที่สอดคล้อง กับความต้องการของชุมชนและ หลักการของศาสนาอิสลาม	4.01	0.55	มาก	4.74	0.55	มากที่สุด	0.18	10
115.แนวโน้มนักเรียนมีความ พึงพอใจการจัดเวลาเรียนของ โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.40	0.59	มาก	4.74	0.50	มากที่สุด	0.39	1*
116.แนวโน้มผู้ปกครองมีความ พึงพอใจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมของบุตรหลานที่ สำเร็จการศึกษา	4.05	0.76	มาก	4.67	0.59	มากที่สุด	0.15	14
117.แนวโน้มผู้ปกครองไว้วางใจ ในการส่งบุตรหลานมาเรียนใน โรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา	4.26	0.72	มาก	4.72	0.55	มากที่สุด	0.11	20*
รวม	3.90	0.34	มาก	4.66	0.27	มากที่สุด	0.19	2

จากตารางที่ 4.9 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ย
ความสำเร็จอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.90) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ย

ความสำเร็จอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นข้อครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.20$) มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ยกเว้นข้อโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษาเปิดใช้หลักสูตรอิสลามศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้น ($\bar{X}=4.47$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาพึงพอใจค่าตอบแทนหรือเงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.41$) ข้อครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.26$) และข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาพึงพอใจค่าตอบแทนหรือเงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.11$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ $PNI_{modified}=0.19$ คิดเป็นร้อยละ 19 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อแนวโน้มนักเรียนมีความพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง มีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด ($PNI_{modified}=0.39$) ส่วนข้อแนวโน้มผู้ปกครองไว้วางใจในการส่งบุตรหลานมาเรียนในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified}=0.11$)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนี

ลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จระดับขยายโอกาสและรายชื่อ

การบริหารโรงเรียน ด้านภาพความสำเร็จ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
98.การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำให้บุตรหลานในชุมชนมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น	4.26	0.46	มาก	4.89	0.32	มากที่สุด	0.15	16

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
99.การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน	4.11	0.65	มาก	4.71	0.52	มากที่สุด	0.15	16
100.การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติดมากขึ้น	4.14	0.37	มาก	4.84	0.37	มากที่สุด	0.17	13
101.โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษาเปิดใช้หลักสูตรอิสลามศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้น	3.86	0.82	มาก	4.51	0.69	มากที่สุด	0.17	13
102.ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการยอมรับและความศรัทธาจากชุมชน	3.95	0.85	มาก	4.62	0.65	มากที่สุด	0.17	13
103.ครูผู้สอนมีความภูมิใจในวิชาชีพของตนเอง	3.93	0.81	มาก	4.67	0.62	มากที่สุด	0.19	11
104.ครูผู้สอนมีศักยภาพการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.47	0.69	ปานกลาง	4.72	0.56	มากที่สุด	0.36	3
105.ครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.16	0.89	ปานกลาง	4.17	0.40	มาก	0.32	4
106.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาพึงพอใจค่าตอบแทนหรือเงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง	3.75	0.59	มาก	4.62	0.49	มากที่สุด	0.23	8

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
107.ครูผู้สอนอิสลามศึกษามีความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู	3.35	0.64	ปานกลาง	4.72	0.59	มากที่สุด	0.41	1*
108.ครูผู้สอนอิสลามศึกษามีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน	3.79	0.95	มาก	4.59	0.71	มากที่สุด	0.21	9
109.ครูผู้สอนสามัญศึกษาพึงพอใจค่าตอบแทนหรือเงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง	3.54	0.80	มาก	4.62	0.50	มากที่สุด	0.30	6
110.ครูผู้สอนสามัญศึกษามีความก้าวหน้าและมีความมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู	3.68	0.78	มาก	4.85	0.44	มากที่สุด	0.32	4
111.ครูผู้สอนสามัญศึกษาในโรงเรียนมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน	3.67	0.58	มาก	4.67	0.48	มากที่สุด	0.27	7
112.นักเรียนสามารถปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามในชีวิตประจำวันได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง	4.09	0.80	มาก	4.59	0.64	มากที่สุด	0.12	19*
113.นักเรียนสามารถอ่านอัลกุรอาน และนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง	4.06	0.63	มาก	4.61	0.57	มากที่สุด	0.13	18
114.นักเรียนได้พัฒนาตนเองครบถ้วน และสังคมที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและหลักการของศาสนาอิสลาม	3.95	0.57	มาก	4.75	0.51	มากที่สุด	0.20	10

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
115.แนวโน้มนักเรียนมีความพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.49	0.60	ปานกลาง	4.85	0.37	มากที่สุด	0.39	2
116.แนวโน้มผู้ปกครองมีความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมของบุตรหลานที่สำเร็จการศึกษา	3.91	0.85	มาก	4.61	0.60	มากที่สุด	0.18	12
117.แนวโน้มผู้ปกครองไว้วางใจในการส่งบุตรหลานมาเรียนในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	4.10	0.93	มาก	4.61	0.65	มากที่สุด	0.12	19*
รวม	3.85	0.36	มาก	4.69	0.28	มากที่สุด	0.22	1

จากตารางที่ 4.10 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นข้อแนวโน้มนักเรียนมีความพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.49$) ข้อครูผู้สอนมีศักยภาพการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X}=3.47$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษามีความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู ($\bar{X}=3.35$) และข้อครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.16$) มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยข้อการจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำให้บุตรหลานในชุมชนมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ($\bar{X}=4.89$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการ

ภาพความสำเร็จในระดับมากที่สุด ส่วนข้อครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.17$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จในระดับน้อยที่สุด

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ $PNI_{modified}=0.22$ คิดเป็นร้อยละ 22 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษามีความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู มีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด ($PNI_{modified}=0.41$) ส่วนข้อนักเรียนสามารถปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามในชีวิตประจำวันได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง และข้อแนวโน้มผู้ปกครองไว้วางใจในการส่งบุตรหลานมาเรียนในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified}=0.12$)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จระดับมัธยมศึกษาและรายข้อ

การบริหารโรงเรียน ด้านภาพความสำเร็จ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
98.การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำให้บุตรหลานในชุมชนมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น	3.87	0.94	มาก	4.17	0.91	มาก	0.08	17
99.การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน	4.04	0.54	มาก	4.53	0.75	มากที่สุด	0.12	12

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านภาพความสำเร็จ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
100.การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติดมากขึ้น	4.20	0.78	มาก	4.64	0.58	มากที่สุด	0.11	14
101.โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษาเปิดใช้หลักสูตรอิสลามศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้น	3.85	0.86	มาก	4.49	0.63	มาก	0.17	7
102.ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการยอมรับและความศรัทธาจากชุมชน	3.96	0.61	มาก	4.44	0.78	มาก	0.12	12
103.ครูผู้สอนมีความภูมิใจในวิชาชีพของตนเอง	4.19	0.80	มาก	4.72	0.62	มากที่สุด	0.13	11
104.ครูผู้สอนมีศักยภาพการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.16	0.94	ปานกลาง	4.01	0.82	มาก	0.27	2
105.ครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.81	0.88	มาก	4.68	0.71	มากที่สุด	0.23	4
106.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาพึงพอใจค่าตอบแทนหรือเงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง	3.60	0.74	มาก	4.36	0.86	มาก	0.21	5
107.ครูผู้สอนอิสลามศึกษามีความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู	3.45	0.98	ปานกลาง	4.66	0.68	มากที่สุด	0.35	1*

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านภาพความสำเร็จ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
108.ครูผู้สอนอิสลามศึกษามี ขวัญและกำลังใจในการ ปฏิบัติงาน	3.92	0.90	มาก	4.71	0.53	มากที่สุด	0.20	6
109.ครูผู้สอนสามัญศึกษา พึงพอใจค่าตอบแทนหรือ เงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง	3.72	0.71	มาก	4.24	0.82	มาก	0.14	8
110.ครูผู้สอนสามัญศึกษามี ความก้าวหน้าและมีความมั่นคง ในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็น พนักงานราชการหรือข้าราชการครู	3.93	0.92	มาก	4.49	0.83	มาก	0.14	8
111.ครูผู้สอนสามัญศึกษาใน โรงเรียนมีขวัญและกำลังใจใน การปฏิบัติงาน	4.08	0.83	มาก	4.43	0.79	มาก	0.09	16
112.นักเรียนสามารถปฏิบัติ ศาสนกิจตามหลักการของ ศาสนาอิสลามในชีวิตประจำวัน ได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง	4.09	0.38	มาก	4.31	0.82	มาก	0.06	19
113.นักเรียนสามารถอ่าน อัลกุรอาน และนำหลักคำสอนไป ปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่าง ถูกต้อง	4.03	0.82	มาก	4.61	0.64	มากที่สุด	0.14	8
114.นักเรียนได้พัฒนาตนเอง ครบถ้วน และสังคมที่สอดคล้อง กับความต้องการของชุมชนและ หลักการของศาสนาอิสลาม	4.09	0.67	มาก	4.19	0.89	มาก	0.03	20*
115.แนวโน้มนักเรียนมีความ พึงพอใจการจัดเวลาเรียนของ โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.39	0.63	ปานกลาง	4.39	0.85	มาก	0.27	2

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านภาพความสำเร็จ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
116.แนวโน้มผู้ปกครองมีความ พึงพอใจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมของบุตรหลานที่ สำเร็จการศึกษา	4.15	0.72	มาก	4.59	0.72	มากที่สุด	0.11	14
117.แนวโน้มผู้ปกครองไว้วางใจ ในการส่งบุตรหลานมาเรียนใน โรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา	4.17	0.54	มาก	4.41	0.87	มาก	0.06	18
รวม	3.91	0.39	มาก	4.46	0.27	มาก	0.14	3

จากตารางที่ 4.11 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษามีความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู ($\bar{X}=3.45$) ข้อแนวโน้มนักเรียนมีความพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.39$) และข้อครูผู้สอนมีศักยภาพการจัดการเรียนรู้อิงบูรณาการหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X}=3.16$) มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นข้อครูผู้สอนมีความภูมิใจในวิชาชีพของตนเอง ($\bar{X}=4.72$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษามีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.71$) ข้อครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.68$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษามีความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู ($\bar{X}=4.66$) ข้อการจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติดมากขึ้น ($\bar{X}=4.64$)

ข้อนักเรียนสามารถอ่านอัลกุรอาน และนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง ($\bar{X}=4.61$) ข้อแนวโน้มผู้ปกครองมีความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมของบุตรหลานที่สำเร็จการศึกษา ($\bar{X}=4.59$) ข้อการจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน ($\bar{X}=4.53$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ $PNI_{modified}=0.14$ คิดเป็นร้อยละ 14 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษามีความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู มีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด ($PNI_{modified}=0.35$) ส่วนข้อนักเรียนได้พัฒนาตนเอง ครอบครัวยุ และสังคมที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและหลักการของศาสนาอิสลามมีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified}=0.03$)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนในภาพรวม

การบริหารโรงเรียน ด้านการวางแผน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
1.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดนโยบาย และจัดสรรงบประมาณด้านอิสลามศึกษาให้กับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.04	0.86	มาก	4.62	0.63	มากที่สุด	0.14	17

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการวางแผน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
2.สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานและ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกันจัดทำแผนอัตรากำลังที่ พร้อมบรรจุครูผู้สอนอิสลาม ศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษา เป็นพนักงานราชการหรือ ข้าราชการครู	2.80	0.73	ปานกลาง	4.64	0.53	มากที่สุด	0.66	4
3.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามี ส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน และโครงการการจัดการเรียนรู้ อิสลามศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	3.00	0.60	ปานกลาง	4.62	0.72	มากที่สุด	0.54	5
4.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนร่วมกันจัดทำ แผนการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลและปฏิทินการนิเทศ ของแต่ละโรงเรียนอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง	2.60	0.66	ปานกลาง	4.63	0.63	มากที่สุด	0.78	1*
5.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนร่วมกันจัดทำ แผนพัฒนาครูผู้สอนอิสลาม ศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษา อย่างเป็นระบบ	3.81	0.83	มาก	4.60	0.61	มากที่สุด	0.21	14
6.แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติ การของโรงเรียนมีตัวชี้วัด ความสำเร็จของการจัดอิสลาม ศึกษาที่ชัดเจน	2.64	0.67	ปานกลาง	4.65	0.66	มากที่สุด	0.76	2

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการวางแผน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
7.โรงเรียนศึกษาบริบทภายใน และบริบทภายนอกเพื่อวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะ คุกคามในการจัดอิสลามศึกษา ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.72	0.81	ปานกลาง	4.56	0.66	มากที่สุด	0.68	3
8.โรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์ การสร้างโอกาสทางการศึกษา อย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ	3.19	0.93	ปานกลาง	4.76	0.48	มากที่สุด	0.49	6
9.โรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์ที่ สอดคล้องกับสภาพและความ ต้องการของท้องถิ่น	4.11	0.81	มาก	4.60	0.65	มากที่สุด	0.12	19*
10.โรงเรียนกำหนดแนวทางการ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียน ครอบครัวและสังคมให้เกิดสันติ สุขทั้งโลกนี้ (โลกดุนยา) และโลก หน้า (โลกอาคีเราะฮ์)	4.01	0.79	มาก	4.64	0.63	มากที่สุด	0.16	15
11.โรงเรียนมุ่งพัฒนานักเรียนให้ เป็นคนที่มีความมั่นใจ และมี ความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์และ นบีมุฮัมมัด (ศ็อล)	4.16	0.79	มาก	4.71	0.57	มากที่สุด	0.13	18
12.โรงเรียนมีแนวทางการ คัดเลือกบุคคลที่มีความ เหมาะสมเป็นครูผู้สอนอิสลาม ศึกษา	3.48	0.76	ปานกลาง	4.59	0.64	มากที่สุด	0.32	10
13.โรงเรียนสำรวจความต้องการ และประชาสัมพันธ์การจัด หลักสูตรอิสลามศึกษาให้กับ นักเรียนและผู้ปกครองในชุมชน	3.46	0.93	ปานกลาง	4.63	0.59	มากที่สุด	0.34	9

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการวางแผน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
14.ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนการนำหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียน	3.16	0.79	ปานกลาง	4.55	0.65	มากที่สุด	0.44	7
15.ผู้บริหารโรงเรียน ครู และชุมชนร่วมกันวางแผนระดับงบประมาณในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน	3.49	0.88	ปานกลาง	4.47	0.73	มาก	0.28	12
16.คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.64	0.93	มาก	4.54	0.61	มากที่สุด	0.25	13
17.แนวโน้มโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานโครงการที่กำหนดไว้อย่างเพียงพอและต่อเนื่อง	3.57	0.81	มาก	4.60	0.58	มากที่สุด	0.29	11
18.แนวโน้มโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง	4.01	0.75	มาก	4.61	0.62	มากที่สุด	0.15	16
19.แนวโน้มโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาห้องปฏิบัติการศาสนกิจ (ห้องละหมาด) อย่างเพียงพอ	3.45	0.82	ปานกลาง	4.74	0.47	มากที่สุด	0.38	8
รวม	3.59	0.47	มาก	4.63	0.34	มากที่สุด	0.29	

จากตารางที่ 4.12 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

($\bar{X}=3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อโรงเรียนมุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น และมีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์ และนบีมุฮัมมัด (ศ็อล) ($\bar{X}=4.16$) ข้อโรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{X}=4.11$) ข้อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดนโยบายและจัดสรรงบประมาณด้านอิสลามศึกษาให้กับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ข้อโรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียน ครอบครัวและสังคมให้เกิดสันติสุขทั้งโลกนี้ (โลกดุนยา) และโลกหน้า (โลกอาคีเราะฮ์) และข้อแนวโน้มโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.04$) ข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=3.81$) และข้อแนวโน้มโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงาน โครงการที่กำหนดไว้อย่างเพียงพอและต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.57$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นข้อผู้บริหารโรงเรียน ครู และชุมชนร่วมกันวางแผนระดมงบประมาณในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน ($\bar{X}=4.47$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ ($PNI_{modified}=0.29$) คิดเป็นร้อยละ 29 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนการนิเทศ ติดตามและประเมินผลและปฏิทินการนิเทศของแต่ละโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด ($PNI_{modified}=0.78$) ส่วนข้อโรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นมีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified}=0.12$)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนี
ลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียน
ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผน
ระดับประถมศึกษา

การบริหารโรงเรียน ด้านการวางแผน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
1.สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด นโยบาย และจัดสรรงบประมาณ ด้านอิสลามศึกษาให้กับโรงเรียน อย่างต่อเนื่อง	4.08	0.87	มาก	4.62	0.61	มากที่สุด	0.13	17
2.สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานและ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกันจัดทำแผนอัตรากำลังที่ พร้อมบรรจุครูผู้สอนอิสลาม ศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษา เป็นพนักงานราชการหรือ ข้าราชการครู	2.63	0.54	ปานกลาง	4.60	0.54	มากที่สุด	0.74	4
3.สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามี ส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน และโครงการการจัดการเรียนรู้ อิสลามศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	2.89	0.52	ปานกลาง	4.64	0.76	มากที่สุด	0.60	6
4.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนร่วมกันจัดทำ แผนการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลและปฏิทินการนิเทศ ของแต่ละโรงเรียนอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง	2.48	0.60	น้อย	4.71	0.55	มากที่สุด	0.90	2

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการวางแผน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
5.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนร่วมกันจัดทำ แผนพัฒนาครูผู้สอนอิสลาม ศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษา อย่างเป็นระบบ	3.83	0.84	มาก	4.60	0.62	มากที่สุด	0.20	3
6.แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติ การของโรงเรียนมีตัวชี้วัด ความสำเร็จของการจัดอิสลาม ศึกษาที่ชัดเจน	2.45	0.56	น้อย	4.69	0.59	มากที่สุด	0.91	1*
7.โรงเรียนศึกษาบริบทภายใน และบริบทภายนอกเพื่อวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะ คุกคามในการจัดอิสลามศึกษา ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.60	0.80	ปานกลาง	4.62	0.59	มากที่สุด	0.78	3
8.โรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์ การสร้างโอกาสทางการศึกษา อย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ	2.92	0.88	ปานกลาง	4.87	0.34	มากที่สุด	0.67	5
9.โรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์ที่ สอดคล้องกับสภาพและความ ต้องการของท้องถิ่น	4.14	0.75	มาก	4.60	0.64	มากที่สุด	0.11	19*
10.โรงเรียนกำหนดแนวทางการ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียน ครอบครัวและสังคมให้เกิดสันติ สุขทั้งโลกนี้ (โลกดุนยา) และโลก หน้า (โลกอาคีเราะฮ์)	4.05	0.77	มาก	4.67	0.60	มากที่สุด	0.15	15
11.โรงเรียนมุ่งพัฒนานักเรียนให้ เป็นคนที่มีความมั่นใจ และมีความ จงรักภักดีต่ออัลลอฮ์และ นบีมุฮัมมัด (ศ็อล)	4.19	0.78	มาก	4.73	0.53	มากที่สุด	0.13	17

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการวางแผน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
12.โรงเรียนมีแนวทางการคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมเป็นครูผู้สอนอิสลามศึกษา	3.36	0.73	ปานกลาง	4.62	0.62	มากที่สุด	0.37	9
13.โรงเรียนสำรวจความต้องการและประชาสัมพันธ์การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาให้กับนักเรียนและผู้ปกครองในชุมชน	3.39	0.95	ปานกลาง	4.61	0.60	มากที่สุด	0.36	10
14.ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนการนำหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียน	3.20	0.75	ปานกลาง	4.70	0.53	มากที่สุด	0.47	7
15.ผู้บริหารโรงเรียน ครู และชุมชนร่วมกันวางแผนระดมงบประมาณในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน	3.44	0.87	ปานกลาง	4.47	0.73	มาก	0.30	12
16.คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.93	0.77	มาก	4.57	0.64	มากที่สุด	0.16	14
17.แนวโน้มโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานโครงการที่กำหนดไว้ได้อย่างเพียงพอและต่อเนื่อง	3.46	0.75	ปานกลาง	4.62	0.54	มากที่สุด	0.34	11
18.แนวโน้มโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง	4.01	0.71	มาก	4.62	0.62	มากที่สุด	0.15	15

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการวางแผน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
19.แนวโน้มโรงเรียนได้รับการ จัดสรรงบประมาณในการพัฒนา ห้องปฏิบัติการสาธิต (ห้อง ละหมาด) อย่างเพียงพอ	3.37	0.86	ปานกลาง	4.75	0.43	มากที่สุด	0.41	8
รวม	3.57	0.48	มาก	4.66	0.32	มากที่สุด	0.30	1

จากตารางที่ 4.13 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อโรงเรียนมุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น และมีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์และนบีมุฮัมมัด (ศ็อล) ($\bar{X}=4.19$) ข้อโรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ($\bar{X}=4.14$) ข้อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดนโยบายและจัดสรรงบประมาณด้านอิสลามศึกษาให้กับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.08$) ข้อโรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียน ครอบครัวและสังคมให้เกิดสันติสุขทั้งโลกนี้ (โลกดุนยา) และโลกหน้า (โลกอาคีเราะฮ์) ($\bar{X}=4.05$) ข้อแนวโน้มโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.01$) และข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=3.83$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยข้อโรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ ($\bar{X}=4.87$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนข้อผู้บริหารโรงเรียน ครู และชุมชนร่วมกันวางแผนระดมงบประมาณในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน ($\bar{X}=4.47$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ $PNI_{modified}=0.30$ คิดเป็นร้อยละ 30 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดอิสลามศึกษาที่ชัดเจน มีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด ($PNI_{modified}=0.91$) ส่วนข้อโรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นมีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified}=0.11$)

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนระดับขยายโอกาส

การบริหารโรงเรียน ด้านการวางแผน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
1.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดนโยบาย และจัดสรรงบประมาณด้านอิสลามศึกษาให้กับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.99	0.86	มาก	4.58	0.66	มากที่สุด	0.15	16
2.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกันจัดทำแผนอัตรากำลังที่พร้อมบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู	2.96	0.85	ปานกลาง	4.79	0.42	มากที่สุด	0.62	3
3.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานและโครงการการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	3.12	0.61	ปานกลาง	4.66	0.53	มากที่สุด	0.50	5

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการวางแผน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
4.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนร่วมกันจัดทำ แผนการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลและปฏิทินการนิเทศ ของแต่ละโรงเรียนอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง	2.69	0.64	ปานกลาง	4.39	0.79	มาก	0.63	2
5.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนร่วมกันจัดทำ แผนพัฒนาครูผู้สอนอิสลาม ศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษา อย่างเป็นระบบ	3.64	0.77	มาก	4.54	0.63	มากที่สุด	0.25	11
6.แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติ การของโรงเรียนมีตัวชี้วัด ความสำเร็จของการจัดอิสลาม ศึกษาที่ชัดเจน	2.80	0.57	ปานกลาง	4.61	0.77	มากที่สุด	0.65	1*
7.โรงเรียนศึกษาบริบทภายใน และบริบทภายนอกเพื่อวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะ คุกคามในการจัดอิสลามศึกษา ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.80	0.66	ปานกลาง	4.46	0.81	มาก	0.59	4
8.โรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์ การสร้างโอกาสทางการศึกษา อย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ	3.78	0.60	มาก	4.46	0.64	มาก	0.18	14
9.โรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์ที่ สอดคล้องกับสภาพและความ ต้องการของท้องถิ่น	4.02	0.93	มาก	4.59	0.69	มากที่สุด	0.14	18

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการวางแผน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
10.โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนครอบครัวและสังคมให้เกิดสันติสุขทั้งโลกนี้ (โลกดุนยา) และโลกหน้า (โลกอาคีเราะฮ์)	3.90	0.83	มาก	4.53	0.68	มากที่สุด	0.16	15
11.โรงเรียนมุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น และมีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์และนบีมุฮัมมัด (ศ็อล)	4.12	0.82	มาก	4.65	0.66	มากที่สุด	0.13	19*
12.โรงเรียนมีแนวทางการคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมเป็นครูผู้สอนอิสลามศึกษา	3.79	0.70	มาก	4.50	0.69	มากที่สุด	0.19	13
13.โรงเรียนสำรวจความต้องการและประชาสัมพันธ์การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาให้กับนักเรียนและผู้ปกครองในชุมชน	3.51	0.83	มาก	4.66	0.59	มากที่สุด	0.33	9
14.ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนการนำหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียน	2.75	0.58	ปานกลาง	4.14	0.73	มาก	0.50	5
15.ผู้บริหารโรงเรียน ครู และชุมชนร่วมกันวางแผนระดมงบประมาณในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน	3.56	0.89	มาก	4.49	0.74	มาก	0.26	10

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการวางแผน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
19.แนวโน้มโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาห้องปฏิบัติการ (ห้องละหมาด) อย่างเพียงพอ	3.53	0.74	มาก	4.87	0.34	มากที่สุด	0.38	8
16.คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนรู้อะกัจกรรณของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	2.98	0.96	ปานกลาง	4.47	0.57	มาก	0.50	5
17.แนวโน้มโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงานโครงการที่กำหนดไว้อย่างเพียงพอและต่อเนื่อง	3.80	0.86	มาก	4.55	0.65	มากที่สุด	0.20	12
18.แนวโน้มโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง	3.99	0.78	มาก	4.58	0.66	มากที่สุด	0.15	16
19.แนวโน้มโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาห้องปฏิบัติการ (ห้องละหมาด) อย่างเพียงพอ	3.53	0.74	มาก	4.87	0.34	มากที่สุด	0.38	8
รวม	3.57	0.36	มาก	4.69	0.28	มากที่สุด	0.29	2

จากตารางที่ 4.14 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานและโครงการการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.12$) ข้อคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนรู้อะกัจกรรณของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

($\bar{X}=2.98$) ข้อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกันจัดทำแผนอัตรากำลังที่พร้อมบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาเป็น พนักงานราชการหรือข้าราชการครู ($\bar{X}=2.96$) ข้อแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมี ตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดอิสลามศึกษาที่ชัดเจน และข้อโรงเรียนศึกษาบริบทภายในและ บริบทภายนอกเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษาใน โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=2.80$) ข้อผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนการนำหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียน ($\bar{X}=2.75$) และข้อสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลและปฏิทินการ นิเทศของแต่ละโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ($\bar{X}=2.69$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ ในระดับมากที่สุด ยกเว้นข้อผู้บริหารโรงเรียน ครู และชุมชนร่วมกันวางแผนระดมงบประมาณใน การจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน ($\bar{X}=4.49$) ข้อคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนการเรียนรู้อะกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.47$) ข้อโรงเรียนศึกษาบริบทภายใน และบริบทภายนอกเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษา ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และข้อโรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่าง เสมอภาคและมีคุณภาพ ($\bar{X}=4.46$) ข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำ แผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลและปฏิทินการนิเทศของแต่ละโรงเรียนอย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.39$) และข้อผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนการนำหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียน ($\bar{X}=4.14$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้ หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนระดับขยายโอกาสในภาพรวม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลาม ศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ $PNI_{modified}=0.29$ คิดเป็นร้อยละ 29 และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จ ของการจัดอิสลามศึกษาที่ชัดเจน มีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด ($PNI_{modified}=0.65$) ส่วนข้อ

โรงเรียนมุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น และมีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์และนบี มุฮัมมัด (ศ็อล) มีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified}=0.13$)

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนี ลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียน ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผน ระดับมัธยมศึกษา

การบริหารโรงเรียน ด้านการวางแผน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
1.สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด นโยบาย และจัดสรรงบประมาณ ด้านอิสลามศึกษาให้กับโรงเรียน อย่างต่อเนื่อง	3.78	0.79	มาก	4.50	0.79	มากที่สุด	0.22	7
2.สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานและ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกันจัดทำแผนอัตรากำลังที่ พร้อมบรรจุครูผู้สอนอิสลาม ศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษา เป็นพนักงานราชการหรือ ข้าราชการครู	3.37	0.90	ปานกลาง	4.40	0.72	มาก	0.31	5
3.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามี ส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน และโครงการการจัดการเรียนรู้ อิสลามศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	3.43	0.89	มาก	4.51	0.74	มากที่สุด	0.32	4
4.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนร่วมกันจัดทำ แผนการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลและปฏิทินการนิเทศ ของแต่ละโรงเรียนอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง	3.22	0.83	ปานกลาง	4.56	0.68	มากที่สุด	0.42	1*

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
5.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.19	0.76	มาก	4.68	0.58	มากที่สุด	0.12	18
6.แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดอิสลามศึกษาที่ชัดเจน	3.30	0.88	ปานกลาง	4.50	0.81	มากที่สุด	0.36	2
7.โรงเรียนศึกษาบริบทภายในและบริบทภายนอกเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.50	0.94	มาก	4.44	0.80	มาก	0.27	6
8.โรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ	3.98	0.83	มาก	4.54	0.61	มากที่สุด	0.14	16
9.โรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น	4.09	0.82	มาก	4.63	0.66	มากที่สุด	0.13	17
10.โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนครบถ้วนและสังคมให้เกิดสันติสุขทั้งโลกนี้ (โลกดุนยา) และโลกหน้า (โลกอาคีเราะฮ์)	3.99	0.86	มาก	4.63	0.63	มากที่สุด	0.16	15

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
11.โรงเรียนมุ่งพัฒนานักเรียนให้ เป็นคนที่มีความมั่นใจ และมีความ จงรักภักดีต่ออัลลอฮ์และ นบีมุฮัมมัด (ศ็อล)	4.01	0.80	มาก	4.69	0.58	มากที่สุด	0.17	13
12.โรงเรียนมีแนวทางการ คัดเลือกบุคคลที่มีความ เหมาะสมเป็นครูผู้สอนอิสลาม ศึกษา	3.81	0.76	มาก	4.57	0.73	มากที่สุด	0.20	11
13.โรงเรียนสำรวจความต้องการ และประชาสัมพันธ์การจัด หลักสูตรอิสลามศึกษาให้กับ นักเรียนและผู้ปกครองในชุมชน	3.85	0.94	มาก	4.49	0.67	มาก	0.17	13
14.ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาส ให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ แผนการนำหลักสูตรมาใช้ใน โรงเรียน	3.83	0.89	มาก	4.62	0.67	มากที่สุด	0.21	10
15.ผู้บริหารโรงเรียน ครู และ ชุมชนร่วมกันวางแผนระดม งบประมาณในการจัดอิสลาม ศึกษาในโรงเรียน	3.72	0.92	มาก	4.54	0.71	มากที่สุด	0.22	7
16.คณะกรรมการสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการจัดทำแผนการ เรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียน อย่างต่อเนื่อง	3.44	0.89	ปานกลาง	4.59	0.50	มากที่สุด	0.33	3
17.แนวโน้มโรงเรียนได้รับการ จัดสรรงบประมาณตามแผนงาน โครงการที่กำหนดไว้อย่าง เพียงพอและต่อเนื่อง	3.78	0.94	มาก	4.62	0.60	มากที่สุด	0.22	7

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
18.แนวโน้มโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง	4.03	0.83	มาก	4.49	0.68	มาก	0.11	19*
19.แนวโน้มโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาห้องปฏิบัติการศึกษาสนัก (ห้องละหมาด) อย่างเพียงพอ	3.78	0.72	มาก	4.54	0.76	มากที่สุด	0.20	11
รวม	3.78	0.42	มาก	4.52	0.39	มากที่สุด	0.20	3

จากตารางที่ 4.15 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นข้อคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.44$) ข้อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกันจัดทำแผนอัตรากำลังที่พร้อมบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษา และครูผู้สอนสามัญศึกษาเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู ($\bar{X}=3.37$) ข้อแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดอิสลามศึกษาที่ชัดเจน ($\bar{X}=3.30$) ข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล และปฏิทินการนิเทศของแต่ละโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.22$) และข้อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกันจัดทำแผนอัตรากำลังที่พร้อมบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู ($\bar{X}=3.37$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น

ข้อโรงเรียนสำรวจความต้องการและประชาสัมพันธ์การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาให้กับนักเรียนและผู้ปกครองในชุมชนและข้อแนวโน้มโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.49$) ข้อโรงเรียนศึกษาบริบทภายในและบริบทภายนอกเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.44$) และข้อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกันจัดทำแผนอัตรากำลังที่พร้อมบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู ($\bar{X}=4.40$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ $PNI_{modified}=0.20$ คิดเป็นร้อยละ 20 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลและปฏิทินการนิเทศของแต่ละโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด ($PNI_{modified}=0.41$) ส่วนข้อแนวโน้มโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified}=0.11$)

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวม

การบริหารโรงเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
20.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้แก่ครูในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	2.99	0.80	ปานกลาง	4.72	0.54	มากที่สุด	0.58	5

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
21.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้ มีความสามารถในการ บูรณาการจัดการเรียนรู้ด้าน ทักษะชีวิตและการปฏิบัติ ศาสนกิจของนักเรียน	2.70	0.88	ปานกลาง	4.60	0.63	มากที่สุด	0.70	2
22.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พัฒนาครูผู้สอนสามัญศึกษาให้ มีความสามารถในการ บูรณาการจัดการเรียนรู้ด้าน ทักษะชีวิตและการปฏิบัติ ศาสนกิจของนักเรียน	3.93	0.78	มาก	4.53	0.65	มากที่สุด	0.15	48
23.โรงเรียนปฏิบัติตาม แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ ประจำปีที่กำหนดไว้อย่าง สม่ำเสมอ	2.80	1.00	ปานกลาง	4.52	0.57	มากที่สุด	0.62	4
24.โรงเรียนบูรณาการโครงสร้าง เวลาเรียนตามหลักสูตรอิสลาม ศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่าง ชัดเจน	3.66	0.79	มาก	4.53	0.62	มากที่สุด	0.24	28
25.โรงเรียนจัดบรรยากาศที่เอื้อ ต่อการจัดอิสลามศึกษาอย่าง เหมาะสม	4.18	0.74	มาก	4.73	0.53	มากที่สุด	0.13	53
26.ผู้บริหารโรงเรียนบริหาร หลักสูตรอิสลามศึกษาและ หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ	3.96	0.79	มาก	4.59	0.62	มากที่สุด	0.16	46

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
27.ผู้บริหารโรงเรียนสร้างความเข้าใจการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้กับชุมชนด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง	3.82	0.86	มาก	4.50	0.67	มากที่สุด	0.18	43
28.ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนกิจกรรมอิสลามศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.06	0.86	มาก	4.61	0.62	มากที่สุด	0.14	51
29.ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง	2.66	0.93	ปานกลาง	4.73	0.51	มากที่สุด	0.78	1*
30.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ	3.07	0.71	ปานกลาง	4.57	0.58	มากที่สุด	0.49	7
31.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านอิสลามศึกษา	3.67	0.83	มาก	4.54	0.67	มากที่สุด	0.24	28
32.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ และเข้าใจหลักสูตรอิสลามศึกษา	3.72	0.65	มาก	4.78	0.48	มากที่สุด	0.28	19
33.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ	3.95	0.80	มาก	4.56	0.66	มากที่สุด	0.15	50
34.ครูผู้สอนอิสลามศึกษานำบูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ	2.87	0.75	ปานกลาง	4.72	0.52	มากที่สุด	0.64	3

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
35.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้วิชาสามัญศึกษาเพื่อบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน	3.83	0.80	มาก	4.60	0.59	มากที่สุด	0.20	37
36.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจ (ละหมาด) ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.30	0.79	มาก	4.67	0.58	มากที่สุด	0.09	54
37.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	3.88	0.48	มาก	4.65	0.54	มากที่สุด	0.20	37
38.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของโรงเรียน	3.78	0.79	มาก	4.60	0.62	มากที่สุด	0.22	34
39.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ	3.69	0.81	มาก	4.62	0.62	มากที่สุด	0.25	25
40.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาใช้วิธีการวัดผลที่มีความหลากหลายและประเมินผลตามสภาพจริง	3.67	0.82	มาก	4.57	0.59	มากที่สุด	0.25	25
41.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง	3.37	0.77	ปานกลาง	4.17	1.01	มาก	0.24	28

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
42.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับ ค่าตอบแทนเหมาะสมกับค่า ครองชีพ	3.36	0.64	ปานกลาง	4.65	0.57	มากที่สุด	0.38	8
43.ครูผู้สอนอิสลามศึกษามี โอกาสได้รับสวัสดิการอย่างเท่า เทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเลี้ยงภัย เงินพร. เป็นต้น	3.60	0.78	มาก	4.53	0.65	มากที่สุด	0.26	23
44.ครูผู้สอนอิสลามศึกษามี โอกาสได้รับทุนการศึกษาใน ระดับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง	3.91	0.75	มาก	4.57	0.62	มากที่สุด	0.17	45
45.ครูผู้สอนสามัญศึกษาของ โรงเรียนมีจำนวนเพียงพอต่อ	3.37	0.94	ปานกลาง	4.52	0.56	มากที่สุด	0.34	13
46.ครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วน ใหญ่สอนตามกลุ่มสาระการ เรียนรู้ตามสาขาวิชาที่สำเร็จ การศึกษา	3.49	0.75	ปานกลาง	4.70	0.56	มากที่สุด	0.34	13
47.ครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วน ใหญ่มีความรู้ และเข้าใจ หลักสูตรอิสลามศึกษา	3.37	0.94	ปานกลาง	4.64	0.53	มากที่สุด	0.38	8
48.ครูผู้สอนสามัญศึกษา บูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตร อิสลามศึกษาและหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างเป็นระบบ	3.65	0.82	มาก	4.38	0.64	มาก	0.20	37

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
49.ครูผู้สอนสามัญศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้ และความเข้าใจวิชาอิสลามศึกษาเพื่อบรรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิต และการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน	3.54	0.73	มาก	4.27	0.86	มาก	0.20	37
50.ครูผู้สอนสามัญศึกษามีทักษะการดูแล และควบคุมนักเรียนให้ปฏิบัติศาสนกิจ (ละหมาด) ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.65	0.80	มาก	4.67	0.52	มากที่สุด	0.28	19
51.ครูผู้สอนสามัญศึกษาที่เป็นมุสลิมมีทักษะและช่วยฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง	3.94	0.56	มาก	4.63	0.56	มากที่สุด	0.18	44
52.ครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของโรงเรียน	3.40	0.69	ปานกลาง	4.40	0.56	มาก	0.29	18
53.ครูผู้สอนสามัญศึกษาวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ	3.55	0.69	มาก	4.63	0.55	มากที่สุด	0.30	17
54.ครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้วิธีการวัดผลที่มีความหลากหลายและประเมินผลตามสภาพจริง	3.48	0.79	ปานกลาง	4.61	0.57	มากที่สุด	0.32	15

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
55.ครูผู้สอนสามัญศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง	3.66	0.83	มาก	4.53	0.60	มากที่สุด	0.24	28
56.ครูผู้สอนสามัญศึกษาได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมกับค่าครองชีพอย่างต่อเนื่อง	3.74	0.88	มาก	4.70	0.53	มากที่สุด	0.26	23
57.ครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเสี่ยงภัยเงินพร. เป็นต้น	3.38	0.89	ปานกลาง	4.64	0.60	มากที่สุด	0.21	35
58.ครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง	3.37	0.84	ปานกลาง	4.57	0.62	มากที่สุด	0.36	11
59.แบบเรียนและหนังสือเรียนของโรงเรียนมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาและนักเรียน	3.76	0.56	มาก	4.67	0.58	มากที่สุด	0.24	28
60.สื่อการสอนของโรงเรียน เช่น รูปภาพ CD และภาพเคลื่อนไหว มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาและนักเรียน	3.57	0.73	มาก	4.57	0.59	มากที่สุด	0.28	19

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
61.อุปกรณ์การสอนของโรงเรียน เช่น เทป ไทพท์สครีน เครื่องเล่น CD และเครื่องคอมพิวเตอร์มีความทันสมัยและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอย่างต่อเนื่อง	3.48	0.72	ปานกลาง	4.69	0.54	มากที่สุด	0.35	12
62.ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.15	0.95	มาก	4.58	0.84	มากที่สุด	0.06	56*
63.คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.73	0.90	มาก	4.48	0.73	มาก	0.20	37
64.แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ด้านอิสลามศึกษาเป็นที่ประจักษ์	3.86	0.72	มาก	4.67	0.61	มากที่สุด	0.21	35
65.แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.92	0.68	มาก	4.26	0.76	มาก	0.09	54
66.แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น	3.62	0.81	มาก	4.42	0.66	มาก	0.22	33
67.แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหารการ ศึกษาจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน	2.81	0.97	ปานกลาง	3.52	0.91	มาก	0.25	25

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
68. แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น	2.09	0.76	น้อย	2.28	0.98	น้อย	0.09	49
69. แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น	3.48	0.89	ปานกลาง	4.39	0.63	มาก	0.26	22
70. แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหารการศึกษจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน	3.48	0.85	ปานกลาง	4.55	0.58	มากที่สุด	0.31	16
71. แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น	2.77	1.03	ปานกลาง	2.38	0.93	น้อย	0.16	46
72. แนวโน้มการใช้จ่ายเงินที่ได้รับจัดสรรตามแผนงานโครงการของโรงเรียนมีความโปร่งใส และตรวจสอบได้	3.89	0.53	มาก	4.64	0.62	มากที่สุด	0.19	42
73. แนวโน้มสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับจากบริจาคจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความทันสมัยและเพียงพอ	2.84	0.94	ปานกลาง	4.36	0.81	มาก	0.54	6
74. แนวโน้มเครื่องคอมพิวเตอร์ที่พร้อมใช้งานของโรงเรียนมีสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนอยู่เสมอ	4.04	0.63	มาก	4.61	0.54	มากที่สุด	0.14	51

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
75. แนวโน้ม อินเทอร์เน็ต ความเร็วสูงเพื่อการเรียนการ สอนและการบริหารงานของ โรงเรียนสามารถใช้งานได้อย่าง ต่อเนื่อง	3.39	0.89	ปานกลาง	4.67	0.56	มากที่สุด	0.30	8
รวม	3.60	0.42	มาก	4.44	0.23	มาก	0.23	

จากตารางที่ 4.16 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่สอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ($\bar{X}=3.49$) ข้ออุปกรณ์การสอนของโรงเรียน เช่น เทป ไทท์ทัศน์ เครื่องเล่น CD และเครื่องคอมพิวเตอร์มีความทันสมัยและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอย่างต่อเนื่อง ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้วิธีการวัดผลที่มีความหลากหลายและประเมินผลตามสภาพจริง ข้อแนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น และข้อแนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหารการ ศึกษาจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน ($\bar{X}=3.48$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติเท่ากัน ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของโรงเรียน ($\bar{X}=3.40$) ข้อแนวโน้มอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการเรียนการสอนและการบริหารงานของโรงเรียนสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.39$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเลี้ยงชีพ เงินพร. เป็นต้น ($\bar{X}=3.38$) ข้อผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน มีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ และเข้าใจหลักสูตรอิสลามศึกษา และข้อครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.37$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมกับค่าครองชีพ ($\bar{X}=3.36$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ ($\bar{X}=3.07$)

ข้อเสนอแนะงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ให้แก่ครูในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=2.99$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาบูรณาการ เนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=2.87$) ข้อเสนอแนะสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับจากบริจาคจาก หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความทันสมัยและเพียงพอ ($\bar{X}=2.84$) ข้อเสนอแนะครูผู้สอนอิสลาม ศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหารการ ศึกษาจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน ($\bar{X}=2.81$) ข้อเสนอแนะโรงเรียนปฏิบัติตามแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้อย่าง สม่าเสมอ ($\bar{X}=2.80$) ข้อเสนอแนะครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น ($\bar{X}=2.77$) ข้อเสนอแนะงานเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความสามารถในการ บูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน ($\bar{X}=2.70$) ข้อเสนอแนะผู้บริหารโรงเรียนนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง ($\bar{X}=2.66$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางลำดับ ส่วนข้อเสนอแนะครูผู้สอน อิสลามศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น ($\bar{X}=2.09$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ใน ระดับน้อย สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ดำเนินการนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก ที่สุด ยกเว้นข้อคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรม ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.48$) ข้อเสนอแนะครูผู้สอนอิสลามศึกษาจะได้รับการยอมรับจาก ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น ($\bar{X}=4.42$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษา ใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของโรงเรียน ($\bar{X}=4.40$) ข้อเสนอแนะ ครูผู้สอนสามัญศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับ บุคลากรอื่น ($\bar{X}=4.39$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาบูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษา และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=4.38$) ข้อเสนอแนะสื่อ วัสดุ และ อุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับจากบริจาคจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความทันสมัย และเพียงพอ ($\bar{X}=4.36$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้ และความเข้าใจวิชา อิสลามศึกษาเพื่อบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน ($\bar{X}=4.27$) ข้อเสนอแนะครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการจัดการเรียนการ สอนอิสลามศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.26$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับเงินเดือน ตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.17$) ข้อเสนอแนะครูผู้สอนอิสลาม

ศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหาร การศึกษาจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน ($\bar{X}=3.52$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนข้อแนวนอนมีครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น ($\bar{X}=2.38$) และข้อแนวนอนมีครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น ($\bar{X}=2.28$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับน้อยตามลำดับ

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ $PNI_{modified}=0.23$ คิดเป็นร้อยละ 23 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อผู้บริหารโรงเรียนนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด ($PNI_{modified}=0.78$) ส่วนข้อผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง มีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified}=0.06$)

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินการนำแผนสู่การปฏิบัติระดับประถมศึกษา

การบริหารโรงเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
20.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้ความรู้ และความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลาม ศึกษาให้แก่ครูในโรงเรียน และ ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	3.02	0.82	ปานกลาง	4.77	0.52	มากที่สุด	0.58	4
21.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้ มีความสามารถในการบูรณา การจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิต และการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน	2.69	0.92	ปานกลาง	4.69	0.55	มากที่สุด	0.74	2

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
22.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พัฒนาครูผู้สอนสามัญศึกษาให้ มีความสามารถในการบูรณา การจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิต และการปฏิบัติศาสนกิจของ นักเรียน	3.94	0.77	มาก	4.55	0.63	มากที่สุด	0.15	46
23.โรงเรียนปฏิบัติตาม แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ ประจำปีที่กำหนดไว้อย่าง สม่ำเสมอ	2.66	0.94	ปานกลาง	4.52	0.55	มากที่สุด	0.70	3
24.โรงเรียนบูรณาการโครงสร้าง เวลาเรียนตามหลักสูตรอิสลาม ศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่าง ชัดเจน	3.63	0.77	มาก	4.54	0.63	มากที่สุด	0.25	31
25.โรงเรียนจัดบรรยากาศที่เอื้อ ต่อการจัดอิสลามศึกษาอย่าง เหมาะสม	4.22	0.81	มาก	4.73	0.54	มากที่สุด	0.12	51
26.ผู้บริหารโรงเรียนบริหาร หลักสูตรอิสลามศึกษาและ หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ	3.98	0.75	มาก	4.59	0.62	มากที่สุด	0.15	46
27.ผู้บริหารโรงเรียนสร้างความ เข้าใจการจัดการเรียนรู้อิสลาม ศึกษาให้กับชุมชนด้วยวิธีการที่ หลากหลายอย่างต่อเนื่อง	3.83	0.83	มาก	4.52	0.64	มากที่สุด	0.18	39

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
28.ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนกิจกรรมอิสลามศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.08	0.81	มาก	4.61	0.61	มากที่สุด	0.13	49
29.ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง	2.53	0.97	ปานกลาง	4.73	0.50	มากที่สุด	0.87	1*
30.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ	2.92	0.74	ปานกลาง	4.58	0.56	มากที่สุด	0.57	5
31.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านอิสลามศึกษา	3.67	0.81	มาก	4.61	0.63	มากที่สุด	0.26	29
32.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ และเข้าใจหลักสูตรอิสลามศึกษา	3.67	0.66	มาก	4.81	0.45	มากที่สุด	0.31	23
33.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ	3.96	0.79	มาก	4.60	0.64	มากที่สุด	0.16	43
34.ครูผู้สอนอิสลามศึกษามุ่งเน้นการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ	3.01	0.63	ปานกลาง	4.69	0.54	มากที่สุด	0.56	6
35.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้วิชาสามัญศึกษาเพื่อบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน	3.95	0.75	มาก	4.60	0.62	มากที่สุด	0.16	43

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
36.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจ (ละหมาด) ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.31	0.82	มาก	4.73	0.57	มากที่สุด	0.10	53
37.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	3.79	0.43	มาก	4.79	0.47	มากที่สุด	0.25	34
38.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของโรงเรียน	3.82	0.76	มาก	4.61	0.60	มากที่สุด	0.21	37
39.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ	3.62	0.79	มาก	4.57	0.67	มากที่สุด	0.26	29
40.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาใช้วิธีการวัดผลที่มีความหลากหลายและประเมินผลตามสภาพจริง	3.64	0.82	มาก	4.54	0.60	มากที่สุด	0.25	31
41.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง	3.20	0.75	ปานกลาง	4.44	0.67	มาก	0.39	13
42.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมกับค่าครองชีพ	3.26	0.65	ปานกลาง	4.68	0.55	มากที่สุด	0.43	10
43.ครูผู้สอนอิสลามศึกษามีโอกาสได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเลี้ยงชีพเงินพร. เป็นต้น	3.49	0.81	ปานกลาง	4.52	0.66	มากที่สุด	0.29	27

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
44.ครูผู้สอนอิสลามศึกษามีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง	3.94	0.75	มาก	4.62	0.60	มากที่สุด	0.17	41
45.ครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน มีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ	3.30	1.04	ปานกลาง	4.50	0.53	มากที่สุด	0.36	15
46.ครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่สอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	3.34	0.79	ปานกลาง	4.72	0.54	มากที่สุด	0.41	12
47.ครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ และเข้าใจหลักสูตรอิสลามศึกษา	3.23	0.97	ปานกลาง	4.64	0.52	มากที่สุด	0.43	10
48.ครูผู้สอนสามัญศึกษานำเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ	3.56	0.82	มาก	4.36	0.57	มาก	0.35	18
49.ครูผู้สอนสามัญศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้ และความเข้าใจวิชาอิสลามศึกษาเพื่อบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิต และการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน	3.58	0.81	มาก	4.15	0.91	มาก	0.16	43
50.ครูผู้สอนสามัญศึกษามีทักษะการดูแล และควบคุมนักเรียนให้ปฏิบัติศาสนกิจ (ละหมาด) ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.59	0.85	มาก	4.67	0.50	มากที่สุด	0.30	25

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
51.ครูผู้สอนสามัญศึกษาที่เป็นมุสลิมมีทักษะและช่วยฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง	3.99	0.49	มาก	4.68	0.52	มากที่สุด	0.17	41
52.ครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของโรงเรียน	3.28	0.72	ปานกลาง	4.36	0.54	มาก	0.33	21
53.ครูผู้สอนสามัญศึกษาวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ	3.52	0.75	มาก	4.63	0.54	มากที่สุด	0.32	22
54.ครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้วิธีการวัดผลที่มีความหลากหลายและประเมินผลตามสภาพจริง	3.44	0.85	ปานกลาง	4.61	0.56	มากที่สุด	0.34	20
55.ครูผู้สอนสามัญศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง	3.36	0.65	ปานกลาง	4.53	0.57	มากที่สุด	0.35	18
56.ครูผู้สอนสามัญศึกษาได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมกับค่าครองชีพอย่างต่อเนื่อง	3.65	0.93	มาก	4.73	0.48	มากที่สุด	0.30	25
57.ครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเสี่ยงภัยเงินพสร. เป็นต้น	3.79	0.98	มาก	4.66	0.60	มากที่สุด	0.23	35
58.ครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง	3.03	0.90	ปานกลาง	4.46	0.67	มาก	0.47	9

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
59.แบบเรียนและหนังสือเรียน ของโรงเรียนมีความทันสมัยและ สอดคล้องกับความต้องการของ ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและ ครูผู้สอนสามัญศึกษาและ นักเรียน	3.69	0.54	มาก	4.68	0.59	มากที่สุด	0.27	28
60.สื่อการสอนของโรงเรียน เช่น รูปภาพ CD และภาพเคลื่อนไหว มีความทันสมัยและสอดคล้อง กับความต้องการของครู ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและ ครูผู้สอนสามัญศึกษาและนักเรียน	3.51	0.76	มาก	4.61	0.60	มากที่สุด	0.31	23
61.อุปกรณ์การสอนของโรงเรียน เช่น เทป ไทพท์สกรีน เครื่องเล่น CD และเครื่องคอมพิวเตอร์มีความ ทันสมัยและอยู่ในสภาพพร้อมใช้ งานอย่างต่อเนื่อง	3.36	0.74	ปานกลาง	4.67	0.57	มากที่สุด	0.39	13
62.ผู้ปกครองให้ความร่วมมือใน การจัดกิจกรรมอิสลามศึกษาใน โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.01	0.99	มาก	4.69	0.63	มากที่สุด	0.04	54
63.คณะกรรมการสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการพัฒนาการ จัดการเรียนรู้และกิจกรรมของ โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.74	0.88	มาก	4.47	0.72	มาก	0.19	38
64.แนวโน้มครูผู้สอนอิสลาม ศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ด้าน อิสลามศึกษาเป็นที่ประจักษ์	3.80	0.66	มาก	4.72	0.57	มากที่สุด	0.15	46

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
65.แนวโน้มครูผู้สอนอิสลาม ศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถ ในการจัดการเรียนการสอน อิสลามศึกษาได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	3.60	0.50	มาก	3.99	0.73	มาก	0.11	52
66.แนวโน้มครูผู้สอนอิสลาม ศึกษาจะได้รับการยอมรับจาก ผู้บริหารโรงเรียนและครูใน โรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น	3.60	0.80	มาก	4.39	0.70	มาก	0.22	36
67.แนวโน้มครูผู้สอนอิสลาม ศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการ บริหารการ ศึกษาจะไปสอบ คัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหาร โรงเรียน	2.50	0.87	ปานกลาง	3.12	0.60	ปานกลาง	0.25	31
68.แนวโน้มครูผู้สอนอิสลาม ศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไป ประกอบอาชีพอื่น	2.02	0.53	น้อย	2.07	0.72	น้อย	0.03	55*
69.แนวโน้มครูผู้สอนสามัญ ศึกษาจะได้รับการยอมรับจาก ผู้บริหารโรงเรียนและครูใน โรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น	3.20	0.98	ปานกลาง	4.35	0.59	มาก	0.36	15
70.แนวโน้มครูผู้สอนสามัญ ศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการ บริหารการ ศึกษาจะไปสอบ คัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหาร โรงเรียน	3.32	0.93	ปานกลาง	4.51	0.56	มากที่สุด	0.36	15

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
71.แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น							0.15	46
72.แนวโน้มการใช้จ่ายเงินที่ได้รับจัดสรรตามแผนงานโครงการของโรงเรียนมีความโปร่งใส และตรวจสอบได้	3.94	0.43	มาก	4.66	0.64	มากที่สุด	0.18	39
73.แนวโน้มสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับจากบริจาคจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความทันสมัยและเพียงพอ	3.00	0.89	ปานกลาง	4.60	0.57	มากที่สุด	0.54	7
74.แนวโน้มเครื่องคอมพิวเตอร์ที่พร้อมใช้งานของโรงเรียนมีสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนอยู่เสมอ	4.10	0.51	มาก	4.62	0.49	มากที่สุด	0.13	49
75.แนวโน้มอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการเรียนการสอนและการบริหารงานของโรงเรียนสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง	3.11	0.78	ปานกลาง	4.66	0.56	มากที่สุด	0.50	13
รวม	3.57	0.45	มาก	3.88	0.39	มาก	0.09	3

จากตารางที่ 4.17 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นกันยกเว้น ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษามีโอกาสได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเลี้ยงชีพ เงินพร. เป็นต้น ($\bar{X}=3.49$) ข้อครูผู้สอน

สามัญศึกษาใช้วิธีการวัดผลที่มีความหลากหลายและประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X}=3.44$)
 ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง
 และข้ออุปกรณ์การสอนของโรงเรียน เช่น เทป โทรทัศน์ เครื่องเล่น CD และเครื่องคอมพิวเตอร์มี
 ความทันสมัยและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.36$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่สอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ($\bar{X}=3.34$) ข้อแนวโน้ม
 ครูผู้สอนสามัญศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหารการ ศึกษาจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็น
 ผู้บริหารโรงเรียน ($\bar{X}=3.32$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียนมีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ
 ($\bar{X}=3.30$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของ
 โรงเรียน ($\bar{X}=3.28$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมกับค่าครองชีพ
 ($\bar{X}=3.26$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ และเข้าใจหลักสูตรอิสลามศึกษา
 ($\bar{X}=3.23$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่าง
 ต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.20$) ข้อแนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียน
 และครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น ($\bar{X}=3.20$) ข้อแนวโน้มอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการ
 เรียนการสอนและการบริหารงานของโรงเรียนสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.11$)
 ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.03$)
 ข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา
 ให้แก่ครูในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.02$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษานำเนื้อหา
 เนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ
 ($\bar{X}=3.01$) ข้อแนวโน้มสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับจากบริจาคจาก
 หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความทันสมัยและเพียงพอ ($\bar{X}=3.00$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษา
 ของแต่ละโรงเรียนมีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ ($\bar{X}=2.92$) ข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนา
 ครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการ
 ปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน ($\bar{X}=2.69$) ข้อโรงเรียนปฏิบัติตามแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการ
 ประจำปีที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=2.66$) ข้อผู้บริหารโรงเรียนนิเทศภายในให้กับครูผู้สอน
 อิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=2.53$) ข้อแนวโน้มครูผู้สอนอิสลาม
 ศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหารการ ศึกษาจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน
 ($\bar{X}=2.50$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ และข้อแนวโน้มครูผู้สอนอิสลาม
 ศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น ($\bar{X}=2.02$) ข้อแนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น ($\bar{X}=1.96$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น ข้อคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.47$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.46$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.44$) ข้อแนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น ($\bar{X}=4.39$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาบูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=4.36$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของโรงเรียน ($\bar{X}=4.36$) ข้อแนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น ($\bar{X}=4.35$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้ และความเข้าใจวิชาอิสลามศึกษาเพื่อบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิต และการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน ($\bar{X}=4.15$) ข้อแนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=3.99$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับ และข้อแนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น ($\bar{X}=2.56$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง และข้อแนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น ($\bar{X}=2.07$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับน้อย

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านนำแผนสู่การปฏิบัติระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ $PNI_{modified}=0.09$ คิดเป็นร้อยละ 9 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อผู้บริหารโรงเรียนนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด ($PNI_{modified}=0.87$) ส่วนข้อแนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น มีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified}=0.03$)

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติระดับขยายโอกาส

การบริหารโรงเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
20.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้แก่ครูในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	2.83	0.73	ปานกลาง	4.64	0.54	มากที่สุด	0.64	3
21.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน	2.81	0.75	ปานกลาง	4.68	0.51	มากที่สุด	0.67	2
22.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาครูผู้สอนสามัญศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน	3.94	0.83	มาก	4.57	0.73	มากที่สุด	0.16	43
23.โรงเรียนปฏิบัติตามแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ	2.76	0.99	ปานกลาง	4.54	0.53	มากที่สุด	0.64	3
24.โรงเรียนบูรณาการโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน	3.93	0.68	มาก	4.50	0.59	มากที่สุด	0.15	46

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
25.โรงเรียนจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดอิสลามศึกษาอย่างเหมาะสม	4.22	0.48	มาก	4.62	0.50	มากที่สุด	0.09	53
26.ผู้บริหารโรงเรียนบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ	3.89	0.88	มาก	4.57	0.65	มากที่สุด	0.18	37
27.ผู้บริหารโรงเรียนสร้างความเข้าใจการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้กับชุมชนด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง	3.75	0.94	มาก	4.51	0.73	มากที่สุด	0.20	34
28.ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนกิจกรรมอิสลามศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.02	0.96	มาก	4.58	0.68	มากที่สุด	0.14	49
29.ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง	2.87	0.80	ปานกลาง	4.83	0.38	มากที่สุด	0.68	1*
30.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ	3.42	0.49	ปานกลาง	4.64	0.53	มากที่สุด	0.36	7
31.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านอิสลามศึกษา	3.64	0.96	มาก	4.33	0.71	มาก	0.19	36
32.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ และเข้าใจหลักสูตรอิสลามศึกษา	3.77	0.63	มาก	4.84	0.37	มากที่สุด	0.28	20

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
33.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ	3.89	0.83	มาก	4.54	0.73	มากที่สุด	0.17	40
34.ครูผู้สอนอิสลามศึกษามุ่งหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ	3.02	0.61	ปานกลาง	4.73	0.45	มากที่สุด	0.57	5
35.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้วิชาสามัญศึกษาเพื่อบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน	3.53	0.84	มาก	4.58	0.50	มากที่สุด	0.30	17
36.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจ (ละหมาด) ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.40	0.49	มาก	4.59	0.49	มากที่สุด	0.04	56*
37.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	4.13	0.39	มาก	4.02	0.34	มาก	0.17	54
38.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของโรงเรียน	3.66	0.83	มาก	4.56	0.66	มากที่สุด	0.25	26
39.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ	3.86	0.79	มาก	4.79	0.41	มากที่สุด	0.24	29

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
40.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาใช้วิธีการวัดผลที่มีความหลากหลายและประเมินผลตามสภาพจริง	3.91	0.79	มาก	4.73	0.45	มากที่สุด	0.21	32
41.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง	3.87	0.65	มาก	4.67	0.52	มากที่สุด	0.20	34
42.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมกับค่าครองชีพ	3.50	0.51	มาก	4.64	0.54	มากที่สุด	0.33	12
43.ครูผู้สอนอิสลามศึกษามีโอกาสได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเลี้ยงชีพเงินพร. เป็นต้น	3.79	0.75	มาก	4.36	0.64	มาก	0.15	46
44.ครูผู้สอนอิสลามศึกษามีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง	3.90	0.79	มาก	4.54	0.62	มากที่สุด	0.16	43
45.ครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน มีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ	3.38	0.51	ปานกลาง	4.48	0.60	มาก	0.32	13
46.ครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่สอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	3.72	0.47	มาก	4.77	0.43	มากที่สุด	0.28	20
47.ครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ และเข้าใจหลักสูตรอิสลามศึกษา	3.59	0.84	มาก	4.70	0.46	มากที่สุด	0.31	14

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
48.ครูผู้สอนสามัญศึกษามัธยมศึกษาบูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ	3.75	0.87	มาก	4.39	0.83	มาก	0.17	40
49.ครูผู้สอนสามัญศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้และความเข้าใจวิชาอิสลามศึกษาเพื่อบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน	3.52	0.53	มาก	4.75	0.43	มากที่สุด	0.35	10
50.ครูผู้สอนสามัญศึกษามีทักษะการดูแล และควบคุมนักเรียนให้ปฏิบัติศาสนกิจ (ละหมาด) ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.72	0.68	มาก	4.73	0.45	มากที่สุด	0.27	22
51.ครูผู้สอนสามัญศึกษาที่เป็นมุสลิมมีทักษะและช่วยฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง	3.96	0.56	มาก	4.66	0.49	มากที่สุด	0.18	37
52.ครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของโรงเรียน	3.56	0.51	มาก	4.58	0.51	มากที่สุด	0.29	19
53.ครูผู้สอนสามัญศึกษาวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ	3.50	0.50	มาก	4.71	0.46	มากที่สุด	0.35	10

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
54.ครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้วิธีการวัดผลที่มีความหลากหลายและประเมินผลตามสภาพจริง	3.48	0.65	มาก	4.73	0.45	มากที่สุด	0.36	7
55.ครูผู้สอนสามัญศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง	4.13	0.87	มาก	4.73	0.58	มากที่สุด	0.15	46
56.ครูผู้สอนสามัญศึกษาได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมกับค่าครองชีพอย่างต่อเนื่อง	3.99	0.63	มาก	4.72	0.47	มากที่สุด	0.18	37
57.ครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเลี้ยงชีพเงินพร. เป็นต้น	3.91	0.66	มาก	4.76	0.45	มากที่สุด	0.22	31
58.ครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง	3.75	0.47	มาก	4.86	0.35	มากที่สุด	0.30	17
59.แบบเรียนและหนังสือเรียนของโรงเรียนมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาและนักเรียน	3.82	0.47	มาก	4.76	0.44	มากที่สุด	0.25	26
60.สื่อการสอนของโรงเรียน เช่น รูปภาพ CD และภาพเคลื่อนไหว มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาและนักเรียน	3.62	0.58	มาก	4.59	0.51	มากที่สุด	0.27	22

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
61.อุปกรณ์การสอนของโรงเรียน เช่น เทป ไทพท์สครีน เครื่องเล่น CD และเครื่องคอมพิวเตอร์มีความทันสมัยและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอย่างต่อเนื่อง	3.67	0.54	มาก	4.79	0.41	มากที่สุด	0.31	14
62.ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.88	0.60	มาก	3.99	0.87	มาก	0.06	55
63.คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.59	0.93	มาก	4.52	0.79	มากที่สุด	0.26	24
64.แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ด้านอิสลามศึกษาเป็นที่ประจักษ์	3.99	0.85	มาก	4.55	0.65	มากที่สุด	0.14	49
65.แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.33	0.67	มาก	4.81	0.44	มากที่สุด	0.11	52
66.แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น	3.53	0.81	มาก	4.33	0.48	มาก	0.23	30
67.แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหารการ ศึกษาจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน	3.75	0.49	มาก	4.48	0.37	มาก	0.07	40

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
68. แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น	1.78	0.49	น้อย	2.25	0.67	น้อย	0.26	24
69. แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น	3.79	0.42	มาก	4.40	0.61	มาก	0.16	43
70. แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหารการศึกษจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน	3.68	0.72	มาก	4.84	0.37	มากที่สุด	0.31	14
71. แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น	1.83	0.89	น้อย	2.63	0.61	ปานกลาง	0.21	32
72. แนวโน้มการใช้จ่ายเงินที่ได้รับจัดสรรตามแผนงานโครงการของโรงเรียนมีความโปร่งใส และตรวจสอบได้	3.52	0.52	มาก	4.40	0.49	มาก	0.25	26
73. แนวโน้มสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับจากบริจาคจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความทันสมัยและเพียงพอ	2.38	0.86	น้อย	3.36	0.99	ปานกลาง	0.41	6
74. แนวโน้มเครื่องคอมพิวเตอร์ที่พร้อมใช้งานของโรงเรียนมีสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนอยู่เสมอ	3.92	0.83	มาก	4.42	0.81	มาก	0.13	51

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
75.แนวโน้มนวัตกรรมเพื่อ ความเร็วสูงเพื่อการเรียนการ สอนและการบริหารงานของ โรงเรียนสามารถใช้งานได้อย่าง ต่อเนื่อง	3.54	0.83	มาก	4.83	0.38	มากที่สุด	0.36	7
รวม	3.64	0.34	มาก	4.47	0.21	มาก	0.23	1

จากตารางที่ 4.18 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ย การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีจำนวนเพียงพออยู่ เสมอ ($\bar{X}=3.42$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน มีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ ($\bar{X}=3.38$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษานูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=3.02$) ข้อผู้บริหารโรงเรียนนิกายภายในให้กับครูผู้สอน อิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=2.87$) ข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้แก่ครูในโรงเรียน และ ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=2.83$) ข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาครูผู้สอนอิสลาม ศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของ นักเรียน ($\bar{X}=2.81$) ข้อโรงเรียนปฏิบัติตามแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้ อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=2.76$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ และข้อแนวโน้มน วัตกรรม และอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับจากบริจาคจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมี ความทันสมัยและเพียงพอ ($\bar{X}=2.38$) ข้อแนวโน้มนครผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไป ประกอบอาชีพอื่น ($\bar{X}=1.83$) ข้อแนวโน้มนครผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบ อาชีพอื่น ($\bar{X}=1.78$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการ บริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ ระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$) เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียนมีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ และข้อแนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหารการ ศึกษาจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน ($\bar{X}=4.48$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการเท่ากัน ข้อแนวโน้มเครื่องคอมพิวเตอร์ที่พร้อมใช้งานของโรงเรียนมีสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนอยู่เสมอ ($\bar{X}=4.42$) ข้อแนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น ($\bar{X}=4.40$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษานูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=4.39$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษามีโอกาสได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเลี้ยงชีพ เงินพร. เป็นต้น ($\bar{X}=4.36$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรีด้านอิสลามศึกษา ($\bar{X}=4.33$) ข้อแนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น ($\bar{X}=4.33$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ($\bar{X}=4.02$) ข้อผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.99$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับ และข้อแนวโน้มสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับจากบริจาคจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความทันสมัยและเพียงพอ ($\bar{X}=3.36$) ข้อแนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น ($\bar{X}=2.63$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ และข้อแนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น ($\bar{X}=2.25$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับน้อยตามลำดับ

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนาศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านนำแผนสู่การปฏิบัติระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนาศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ $PNI_{modified}=0.23$ คิดเป็นร้อยละ 23 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อผู้บริหารโรงเรียนนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด ($PNI_{modified}=0.68$) ส่วนข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจ(ละหมาด)ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอมีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified}=0.04$)

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติระดับมัธยมศึกษา

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
20.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้แก่ครูในโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	3.19	0.67	ปานกลาง	4.53	0.70	มากที่สุด	0.42	4
21.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน	2.52	0.87	ปานกลาง	3.91	0.80	มาก	0.55	2
22.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาครูผู้สอนสามัญศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน	3.82	0.75	มาก	4.40	0.58	มาก	0.15	30
23.โรงเรียนปฏิบัติตามแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ	4.01	0.74	มาก	4.44	0.78	มาก	0.11	40
24.โรงเรียนบูรณาการโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน	2.97	0.81	ปานกลาง	4.47	0.63	มาก	0.50	3

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
25.โรงเรียนจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดอิสลามศึกษาอย่างเหมาะสม	3.76	0.62	มาก	4.67	0.60	มากที่สุด	0.24	14
26.ผู้บริหารโรงเรียนบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ	4.03	0.77	มาก	4.72	0.51	มากที่สุด	0.17	24
27.ผู้บริหารโรงเรียนสร้างควมเข้าใจการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้กับชุมชนด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง	3.97	0.75	มาก	4.19	0.82	มาก	0.06	51
28.ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนกิจกรรมอิสลามศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.98	0.93	มาก	4.60	0.58	มากที่สุด	0.15	30
29.ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง	2.87	0.96	ปานกลาง	4.49	0.76	มาก	0.56	1*
30.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ	3.31	0.53	ปานกลาง	4.33	0.73	มาก	0.31	6
31.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านอิสลามศึกษา	3.76	0.43	มาก	4.53	0.74	มากที่สุด	0.20	19
32.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ และเข้าใจหลักสูตรอิสลามศึกษา	3.95	0.62	มาก	4.44	0.68	มาก	0.13	35

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
33.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ	4.13	0.71	มาก	4.16	0.48	มาก	0.01	55*
34.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาบูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตร์อิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ	1.74	0.65	น้อย	4.68	0.65	มากที่สุด	0.29	6
35.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้วิชาสามัญศึกษาเพื่อบูรณาการการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน	4.01	0.70	มาก	4.71	0.55	มากที่สุด	0.17	24
36.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจ (ละหมาด) ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.96	0.68	มาก	4.06	0.73	มาก	0.03	53
37.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	4.56	0.50	มากที่สุด	4.59	0.65	มากที่สุด	0.01	55
38.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของโรงเรียน	3.95	0.77	มาก	4.72	0.56	มากที่สุด	0.2	19
39.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ	4.00	0.78	มาก	4.62	0.62	มากที่สุด	0.16	27

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
40.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาใช้วิธีการวัดผลที่มีความหลากหลายและประเมินผลตามสภาพจริง	3.81	0.87	มาก	4.16	0.70	มาก	0.09	43
41.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง	2.24	0.74	น้อย	3.75	0.83	มาก	0.22	16
42.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมกับค่าครองชีพ	3.68	0.74	มาก	4.41	0.72	มาก	0.20	29
43.ครูผู้สอนอิสลามศึกษามีโอกาสได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเลี้ยงชีพเงินพร. เป็นต้น	3.56	0.52	มาก	4.56	0.68	มากที่สุด	0.31	8
44.ครูผู้สอนอิสลามศึกษามีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง	3.69	0.55	มาก	4.13	0.81	มาก	0.12	38
45.ครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียนมีจำนวนเพียงพอเหมาะสม	3.92	0.71	มาก	4.70	0.62	มากที่สุด	0.20	19
46.ครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่สอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	4.00	0.69	มาก	4.41	0.81	มาก	0.10	42
47.ครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ และเข้าใจหลักสูตรอิสลามศึกษา	3.96	0.64	มาก	4.39	0.78	มาก	0.11	40

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
48.ครูผู้สอนสามัญศึกษามัธยมศึกษา การเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลาม ศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ	4.14	0.46	มาก	4.52	0.78	มากที่สุด	0.09	43
49.ครูผู้สอนสามัญศึกษาพัฒนา ตนเองให้มีความรู้ และความ เข้าใจวิชาอิสลามศึกษาเพื่อ บูรณาการจัดการเรียนรู้ด้าน ทักษะชีวิต และการปฏิบัติ ศาสนกิจของนักเรียน	3.32	0.56	ปานกลาง	4.26	0.84	มาก	0.28	10
50.ครูผู้สอนสามัญศึกษามี ทักษะการดูแล และควบคุม นักเรียนให้ปฏิบัติศาสนกิจ (ละหมาด) ในโรงเรียนอย่าง สม่ำเสมอ	4.10	0.52	มาก	4.52	0.69	มากที่สุด	0.08	46
51.ครูผู้สอนสามัญศึกษาที่เป็น มุสลิมมีทักษะและช่วยฝึกให้ นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำ หลักคำสอนไปปฏิบัติใน ชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง	3.40	0.79	ปานกลาง	4.28	0.77	มาก	0.26	12
52.ครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้สื่อ และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม กับเนื้อหาและบริบทของโรงเรียน	3.88	0.57	มาก	4.46	0.70	มาก	0.15	32
53.ครูผู้สอนสามัญศึกษาวัดและ ประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ครอบคลุมด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ	3.91	0.58	มาก	4.43	0.70	มาก	0.13	35

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
54.ครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้วิธีการวัดผลที่มีความหลากหลายและประเมินผลตามสภาพจริง	3.80	0.64	มาก	4.40	0.68	มาก	0.16	27
55.ครูผู้สอนสามัญศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง	3.55	0.78	มาก	4.41	0.78	มาก	0.27	11
56.ครูผู้สอนสามัญศึกษาได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมกับค่าครองชีพอย่างต่อเนื่อง	3.70	0.98	มาก	4.58	0.72	มากที่สุด	0.24	14
57.ครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเลี้ยงชีพเงินพร. เป็นต้น	3.91	0.66	มาก	4.26	0.78	มาก	0.09	43
58.ครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง	3.73	0.82	มาก	4.57	0.60	มากที่สุด	0.22	16
59.แบบเรียนและหนังสือเรียนของโรงเรียนมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาและนักเรียน	4.12	0.73	มาก	4.45	0.73	มาก	0.08	46
60.สื่อการสอนของโรงเรียน เช่น รูปภาพ CD และภาพเคลื่อนไหว มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาและนักเรียน	3.81	0.85	มาก	4.32	0.59	มาก	0.14	34

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
61.อุปกรณ์การสอนของโรงเรียน เช่น เทป ไทพท์สครีน เครื่องเล่น CD และเครื่องคอมพิวเตอร์มีความทันสมัยและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอย่างต่อเนื่อง	3.83	0.79	มาก	4.61	0.61	มากที่สุด	0.21	18
62.ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.90	0.76	มาก	4.58	0.68	มากที่สุด	0.17	24
63.คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.24	0.77	มาก	4.32	0.80	มาก	0.02	54
64.แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ด้านอิสลามศึกษาเป็นที่ประจักษ์	4.07	0.87	มาก	4.37	0.71	มาก	0.07	49
65.แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.08	0.70	มาก	4.38	0.74	มาก	0.07	49
66.แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น	3.86	0.81	มาก	4.62	0.63	มากที่สุด	0.20	19
67.แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหารการ ศึกษาจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน	3.84	0.82	มาก	4.44	0.82	มาก	0.16	27

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
68. แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น	4.04	0.76	มาก	4.65	0.54	มากที่สุด	0.15	33
69. แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น	4.16	0.50	มาก	4.51	0.76	มากที่สุด	0.08	46
70. แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหารการศึกษจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน	3.81	0.44	มาก	4.26	0.79	มาก	0.12	38
71. แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น	1.64	0.68	น้อย	2.07	0.80	น้อย	0.26	12
72. แนวโน้มการใช้จ่ายเงินที่ได้รับจัดสรรตามแผนงานโครงการของโรงเรียนมีความโปร่งใส และตรวจสอบได้	4.19	0.89	มาก	4.72	0.60	มากที่สุด	0.13	35
73. แนวโน้มสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับจากบริจาคจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความทันสมัยและเพียงพอ	3.42	0.62	ปานกลาง	4.50	0.59	มากที่สุด	0.32	5
74. แนวโน้มเครื่องคอมพิวเตอร์ที่พร้อมใช้งานของโรงเรียนมีสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนอยู่เสมอ	3.56	1.00	มาก	4.60	0.72	มากที่สุด	0.29	8

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
75.แนวโน้มนวัตกรรมเพื่อ ความเร็วสูงเพื่อการเรียนการ สอนและการบริหารงานของ โรงเรียนสามารถใช้งานได้อย่าง ต่อเนื่อง	4.32	0.77	มาก	4.47	0.73	มาก	0.03	52
รวม	3.75	0.31	มาก	4.37	0.22	มาก	0.16	3

จากตารางที่ 4.19 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ย การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นกัน ยกเว้นข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอาน และนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ($\bar{X}=4.56$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่สุด และข้อแนวโน้มนวัตกรรม และอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับจากบริจาคจากหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชนมีความทันสมัยและเพียงพอ ($\bar{X}=3.42$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาที่เป็นมุสลิมมี ทักษะและช่วยฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่าง ต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.40$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้ และความเข้าใจวิชา อิสลามศึกษาเพื่อบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน ($\bar{X}=3.32$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ ($\bar{X}=3.31$) ข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา ให้แก่ครูในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.19$) ข้อโรงเรียนบูรณาการโครงสร้างเวลา เรียนตามหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน ($\bar{X}=2.97$) ข้อผู้บริหารโรงเรียนนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญ ศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=2.87$) ข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้ มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน ($\bar{X}=2.52$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ และข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษา ได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=2.24$) ข้อครูผู้สอน

อิสลามศึกษาบูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
 ขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=1.74$) ข้อแนะนําคู่มือผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไป
 ประกอบอาชีพอื่น ($\bar{X}=1.64$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์
 ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การ
 ปฏิบัติระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$)
 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ
 ผู้บริหารโรงเรียนบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่าง
 เป็นระบบ ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบท
 ของโรงเรียนและข้อแนะนําคู่มือการใช้จ่ายเงินที่ได้รับจัดสรรตามแผนงาน โครงการของโรงเรียนมี
 ความโปร่งใส และตรวจสอบได้มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}=4.72$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาพัฒนา
 ตนเองให้มีความรู้วิชาสามัญศึกษาเพื่อบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติ
 ศาสนกิจของนักเรียน ($\bar{X}=4.71$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน มีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ
 ($\bar{X}=4.70$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาบูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตร
 แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=4.68$) ข้อโรงเรียนจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการ
 จัดอิสลามศึกษาอย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.67$) ข้อแนะนําคู่มือผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่จะ
 ลาออกไปประกอบอาชีพอื่น ($\bar{X}=4.65$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาวัดและประเมินผลการจัดการ
 เรียนรู้ครอบคลุมด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ และข้อแนะนําคู่มือผู้สอนอิสลามศึกษาจะได้รับ
 การยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น ($\bar{X}=4.62$)
 ข้ออุปกรณ์การสอนของโรงเรียน เช่น เทป โทรทัศน์ เครื่องเล่น CD และเครื่องคอมพิวเตอร์มีความ
 ทันสมัยและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.61$) ข้อผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุน
 กิจกรรมอิสลามศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและข้อแนะนําคู่มือ
 คอมพิวเตอร์ที่พร้อมใช้งานของโรงเรียนมีสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนอยู่เสมอ
 ($\bar{X}=4.60$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติใน
 ชีวิตประจำวัน ($\bar{X}=4.59$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษาได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมกับค่าครองชีพ
 อย่างต่อเนื่อง และข้อผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่าง
 ต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.58$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับสูงขึ้นอย่าง
 ต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.57$) ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษามีโอกาสได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น
 เงินเลี้ยงชีพ เงินพร. เป็นต้น ($\bar{X}=4.56$) ข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความรู้ และความรู้
 เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้แก่ครูในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

และข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านอิสลามศึกษา ($\bar{X}=4.53$) ข้อครูผู้สอนสามัญศึกษามัธยมศึกษาบูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบและข้อครูผู้สอนสามัญศึกษามีทักษะการดูแล และควบคุมนักเรียนให้ปฏิบัติศาสนกิจ(ละหมาด)ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=4.52$) ข้อแนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น ($\bar{X}=4.51$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านนำแผนสู่การปฏิบัติระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ $PNI_{modified}=0.16$ คิดเป็นร้อยละ 16 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อผู้บริหารโรงเรียนนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด ($PNI_{modified}=0.56$) ส่วนข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน มีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified}=0.01$)

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการประเมินผลในภาพรวม

การบริหารโรงเรียน ด้านการประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
76.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศที่กำหนดอย่างครบถ้วน	2.77	0.83	ปานกลาง	4.54	0.71	มากที่สุด	0.64	1*
77.สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานิเทศก์ กำกับ ติดตาม และให้คำแนะนำการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาแก่ครูและผู้บริหารโรงเรียนอย่าง	3.07	0.76	ปานกลาง	4.45	0.77	มาก	0.45	2

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
เป็นระบบและต่อเนื่อง								
78.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนบรรจครูผู้สอน อิสลามศึกษาและครูผู้สอน สามัญศึกษาเพื่อเป็นพนักงาน ราชการหรือข้าราชการครูอย่าง เป็นธรรม	2.88	0.74	ปานกลาง	3.82	1.01	มาก	0.32	7
79.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นำผลการดำเนินงานของ โรงเรียนในสังกัดมาเผยแพร่แก่ ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	3.35	0.69	ปานกลาง	4.48	0.67	มาก	0.34	6
80.โรงเรียนติดตามและ ประเมินผลตามตัวชี้วัด ความสำเร็จที่กำหนดไว้ใน แผนพัฒนาของโรงเรียนอย่าง ครบถ้วนและต่อเนื่อง	3.11	0.94	ปานกลาง	4.48	0.76	มาก	0.44	3
81.โรงเรียนมีการประเมินข้อมูล ตามตัวชี้วัดที่กำหนดใน แผนปฏิบัติการอย่างสมบูรณ์ และต่อเนื่อง	3.20	0.66	ปานกลาง	4.47	0.73	มาก	0.40	4
82.โรงเรียนจัดให้มีผู้แสดงความ คิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การจัดอิสลามศึกษาในด้าน ต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง	3.87	0.91	มาก	4.80	0.42	มากที่สุด	0.24	9*
83.คณะกรรมการสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้จ่าย งบประมาณของโรงเรียนให้เป็นไปตาม แผนที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้อง	3.31	0.65	ปานกลาง	4.51	0.65	มากที่สุด	0.37	5

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
84.แนวโน้มการจัดอิสลามศึกษา ในโรงเรียนทำให้นักเรียนมา โรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ	3.54	0.78	มาก	4.51	0.70	มากที่สุด	0.27	8
รวม	3.59	0.69	มาก	4.52	0.44	มากที่สุด	0.26	

จากตารางที่ 4.20 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อโรงเรียนจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอิสลามศึกษาในด้านต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.87$) ข้อแนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.54$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลทุกระดับในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อโรงเรียนจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอิสลามศึกษาในด้านต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=4.80$) ข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศที่กำหนดอย่างครบถ้วน ($\bar{X}=4.54$) ข้อคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้อง และข้อแนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=4.51$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ PNI_{modified}=0.26 คิดเป็นร้อยละ 26 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันนิเทศ ติดตาม และประเมินผล

การจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศที่กำหนดอย่างครบถ้วน มีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด ($PNI_{modified}=0.64$) ส่วนข้อโรงเรียนจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอิสลามศึกษาในด้านต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง มีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified}=0.24$)

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการประเมินผลระดับประถมศึกษา

การบริหารโรงเรียน ด้านการประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
76.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศที่กำหนดอย่างครบถ้วน	2.60	0.80	ปานกลาง	4.60	0.67	มากที่สุด	0.77	1*
76.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศที่กำหนดอย่างครบถ้วน	2.60	0.80	ปานกลาง	4.60	0.67	มากที่สุด	0.77	1*
77.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาค กากับ ติดตาม และให้คำแนะนำการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาแก่ครูและผู้บริหารโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3.05	0.69	ปานกลาง	4.45	0.73	มาก	0.46	2

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
78.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนบรรจครูผู้สอน อิสลามศึกษาและครูผู้สอน สามัญศึกษาเพื่อเป็นพนักงาน ราชการหรือข้าราชการครูอย่าง เป็นธรรม	2.63	0.54	ปานกลาง	3.53	0.99	มาก	0.34	8
79.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นำผลการดำเนินงานของ โรงเรียนในสังกัดมาเผยแพร่แก่ ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	3.35	0.64	ปานกลาง	4.49	0.65	มาก	0.35	5
80.โรงเรียนติดตามและ ประเมินผลตามตัวชี้วัด ความสำเร็จที่กำหนดไว้ใน แผนพัฒนาของโรงเรียนอย่าง ครบถ้วนและต่อเนื่อง	3.11	0.98	ปานกลาง	4.51	0.74	มากที่สุด	0.45	3
81.โรงเรียนมีการประเมินข้อมูล ตามตัวชี้วัดที่กำหนดใน แผนปฏิบัติการอย่างสมบูรณ์ และต่อเนื่อง	3.27	0.63	ปานกลาง	4.46	0.69	มาก	0.36	4
82.โรงเรียนจัดให้มีผู้แสดงความ คิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การจัดอิสลามศึกษาในด้าน ต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง	3.97	0.92	มาก	4.48	0.37	มาก	0.22	9*
83.คณะกรรมการสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้จ่าย งบประมาณของโรงเรียนให้ เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ได้ อย่างถูกต้อง	3.30	0.63	ปานกลาง	4.52	0.65	มากที่สุด	0.36	4

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
84.แนวโน้มการจัดอิสลามศึกษา ในโรงเรียนทำให้นักเรียนมา โรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ	3.37	0.80	ปานกลาง	4.53	0.69	มากที่สุด	0.35	6
รวม	3.61	0.72	มาก	4.54	0.41	มากที่สุด	0.26	2

จากตารางที่ 4.21 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการประเมินผลระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ย การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อโรงเรียนจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ จัดอิสลามศึกษาในด้านต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.97$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการประเมินผลระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก ที่สุด ($\bar{X}=4.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัด อิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศที่กำหนดอย่างครบถ้วน ($\bar{X}=4.60$) ข้อแนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=4.53$) ข้อคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้ จ่ายงบประมาณของโรงเรียนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้อง ($\bar{X}=4.52$) ข้อโรงเรียน ติดตามและประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาของโรงเรียนอย่าง ครบถ้วนและต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.51$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้ หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลระดับประถมศึกษาใน ภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้ หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ PNI_{modified}=0.26 คิดเป็น ร้อยละ 26 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกัน นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศที่

กำหนดอย่างครบถ้วน มีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด($PNI_{modified}=0.77$) ส่วนข้อโรงเรียนจัดให้มี
 ด้วแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอิสลามศึกษาในด้านต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง
 มีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified}=0.22$)

ตารางที่ 4.22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนี
 ลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียน
 ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการประเมินผล
 ระดับขยายโอกาส

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
76.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนร่วมกันนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัด อิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศ และปฏิทินการนิเทศที่กำหนด อย่างครบถ้วน	2.98	0.70	ปานกลาง	4.41	0.80	มาก	0.48	2
77.สำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษานิเทศ กำกับ ติดตาม และ ให้คำแนะนำการจัดการเรียนรู้ อิสลามศึกษาแก่ครูและผู้บริหาร โรงเรียนอย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่อง	3.17	0.92	ปานกลาง	4.38	0.90	มาก	0.38	3
78.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนบรรจุครูผู้สอน อิสลามศึกษาและครูผู้สอน สามัญศึกษาเพื่อเป็นพนักงาน ราชการหรือข้าราชการครูอย่าง เป็นธรรม	3.46	0.75	ปานกลาง	4.48	0.65	มาก	0.29	8
79.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นำผลการดำเนินงานของ โรงเรียนในสังกัดมาเผยแพร่แก่ ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	3.25	0.67	ปานกลาง	4.42	0.69	มาก	0.36	4

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
80.โรงเรียนติดตามและประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาของโรงเรียนอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง	3.29	0.65	ปานกลาง	4.48	0.82	มาก	0.36	4
81.โรงเรียนมีการประเมินข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการอย่างสมบูรณ์และต่อเนื่อง	2.89	0.46	ปานกลาง	4.48	0.66	มาก	0.55	1*
82.โรงเรียนจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอิสลามศึกษาในด้านต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง	3.40	0.67	ปานกลาง	4.46	0.72	มาก	0.31	7
83.คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้อง	3.32	0.76	ปานกลาง	4.44	0.72	มาก	0.34	6
84.แนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ	3.88	0.70	มาก	4.76	0.43	มากที่สุด	0.22	9*
รวม	3.59	0.61	มาก	4.59	0.39	มากที่สุด	0.28	1

จากตารางที่ 4.22 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางยกเว้นข้อแนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

มากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.88$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่ มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อแนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.76$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ $PNI_{modified} = 0.26$ คิดเป็นร้อยละ 26 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อโรงเรียนมีการประเมินข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการอย่างสมบูรณ์และต่อเนื่องมีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด ($PNI_{modified} = 0.55$) ส่วนข้อแนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอมีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified} = 0.22$)

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการประเมินผลด้านการประเมินผลมัธยมศึกษา

การบริหารโรงเรียน ด้านการประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
76.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนร่วมกันนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัด อิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศ และปฏิทินการนิเทศที่กำหนด อย่างครบถ้วน	3.47	0.92	ปานกลาง	4.56	0.68	มากที่สุด	0.31	4
77.สำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษานิเทศ กำกับ ติดตาม และ ให้คำแนะนำการจัดการเรียนรู้	3.47	0.92	ปานกลาง	4.58	0.66	มากที่สุด	0.32	3

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
อิสลามศึกษาแก่ครูและผู้บริหาร โรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง								
78.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนบรรจุครูผู้สอน อิสลามศึกษาและครูผู้สอน สามัญศึกษาเพื่อเป็นพนักงาน ราชการหรือข้าราชการครูอย่าง เป็นธรรม	3.66	0.91	มาก	4.54	0.61	มากที่สุด	0.24	7
79.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นำผลการดำเนินงานของ โรงเรียนในสังกัดมาเผยแพร่แก่ ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	3.65	0.96	มาก	4.54	0.61	มากที่สุด	0.25	6
80.โรงเรียนติดตามและ ประเมินผลตามตัวชี้วัด ความสำเร็จที่กำหนดไว้ใน แผนพัฒนาของโรงเรียนอย่าง ครบถ้วนและต่อเนื่อง	2.96	0.87	ปานกลาง	4.19	0.89	มาก	0.42	1*
81.โรงเรียนมีการประเมินข้อมูล ตามตัวชี้วัดที่กำหนดใน แผนปฏิบัติการอย่างสมบูรณ์ และต่อเนื่อง	3.24	0.87	ปานกลาง	4.34	0.95	มาก	0.34	2
82.โรงเรียนจัดให้มีผู้แสดงความ คิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การจัดอิสลามศึกษาในด้าน ต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง	3.76	0.88	มาก	4.57	0.63	มากที่สุด	0.21	8
83.คณะกรรมการสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้จ่าย งบประมาณของโรงเรียนให้	3.37	0.57	ปานกลาง	4.38	0.69	มาก	0.30	5

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ได้ อย่างถูกต้อง								
84.แนวโน้มการจัดอิสลามศึกษา ในโรงเรียนทำให้นักเรียนมา โรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ	4.18	0.63	มาก	4.30	0.87	มาก	0.03	9*
รวม	3.75	0.57	มาก	4.47	0.55	มาก	0.19	3

จากตารางที่ 4.23 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อแนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=4.18$) ข้อโรงเรียนจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอิสลามศึกษาในด้านต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=3.76$) ข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาเพื่อเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครูอย่างเป็นธรรม ($\bar{X}=3.66$) และข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำผลการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดมาเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.65$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นข้อคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ได้ อย่างถูกต้อง ($\bar{X}=4.38$) ข้อโรงเรียนมีการประเมินข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการอย่างสมบูรณ์และต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.34$) ข้อแนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=4.30$) ข้อโรงเรียนติดตามและประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาของโรงเรียนอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.19$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนาศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนาศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ $PNI_{modified}=0.19$ คิดเป็นร้อยละ 19 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อโรงเรียนติดตามและประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาของโรงเรียนอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง มีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด ($PNI_{modified}=0.42$) ส่วนข้อแนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอมีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified}=0.03$)

ตารางที่ 4.24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนีลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนาศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการปรับปรุงในภาพรวม

การบริหารโรงเรียน ด้านการปรับปรุง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
85.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศอย่างเป็นระบบ	2.96	0.76	ปานกลาง	4.57	0.69	มากที่สุด	0.54	2
86.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาปรับปรุงแผนการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและสามัญศึกษาของโรงเรียนในสังกัดอย่างเป็นระบบ	3.31	0.66	ปานกลาง	4.48	0.72	มาก	0.36	10
87.โรงเรียนนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษา มาปรับปรุงแผนพัฒนาของโรงเรียน	2.93	0.79	ปานกลาง	4.46	0.65	มาก	0.52	3

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการปรับปรุง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
88.โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนพัฒนาของโรงเรียนมาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ	3.19	0.89	ปานกลาง	4.46	0.61	มาก	0.40	8
89.โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนพัฒนาของโรงเรียนมาปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีความเหมาะสม	2.81	0.92	ปานกลาง	4.70	0.58	มากที่สุด	0.67	1*
90.โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับการเรียนรู้อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของสังคม	3.32	0.91	ปานกลาง	4.35	0.76	มาก	0.31	12
91.โรงเรียนพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน	3.31	0.85	ปานกลาง	4.67	0.57	มากที่สุด	0.41	7
92.โรงเรียนปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการให้มีความเหมาะสมและครบถ้วน	3.17	0.66	ปานกลาง	4.50	0.65	มากที่สุด	0.42	6
93.โรงเรียนนำข้อมูลตามตัวชี้วัดมาวิเคราะห์และจัดทำระบบสารสนเทศที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา	3.25	0.63	ปานกลาง	4.50	0.67	มากที่สุด	0.38	9

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
94.โรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน	3.50	0.77	มาก	4.53	0.66	มากที่สุด	0.29	13*
95.ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน อิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษานำผลการนิเทศติดตามและประเมินผลมา กำหนดเป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน	3.24	0.49	ปานกลาง	4.70	0.54	มากที่สุด	0.45	4
96.คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการกำกับติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมาปรับปรุงแผนงบประมาณและการเสนอขออนุมัติประจำปี การศึกษาถัดไปอย่างต่อเนื่อง	3.13	0.71	ปานกลาง	4.54	0.57	มากที่สุด	0.45	5
97.คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินบุคลากรมาปรับปรุงแผนการสรรหาและคัดเลือกครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน	2.93	0.87	ปานกลาง	3.90	1.01	มาก	0.33	11
รวม	3.39	0.69	ปานกลาง	4.49	0.47	มาก	0.32	

จากตารางที่ 4.24 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับ

ปานกลาง ($\bar{X}=3.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ยกเว้นข้อโรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน ($\bar{X}=3.50$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติเท่ากัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการปรับปรุงทุกระดับในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำผลการนิเทศ กำกับติดตาม มาปรับปรุงแผนการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและสามัญศึกษาของโรงเรียนในสังกัดอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=4.48$) ข้อโรงเรียนนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนพัฒนาของโรงเรียน และข้อโรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนพัฒนาของโรงเรียนมาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.46$) ข้อโรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของสังคม ($\bar{X}=4.35$) ข้อคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินบุคลากรมาปรับปรุงแผนการสรรหาและคัดเลือกครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X}=3.90$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงในภาพรวมทุกระดับพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ $PNI_{modified}=0.3$ คิดเป็นร้อยละ 32 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อโรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนพัฒนาของโรงเรียนมาปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีความเหมาะสม มีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด ($PNI_{modified}=0.67$) ส่วนข้อโรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน มีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified}=0.29$)

ตารางที่ 4.25 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนี
ลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียน
ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุง
ระดับประถมศึกษา

การบริหารโรงเรียน ด้านการปรับปรุง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
85.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนร่วมกันนำผลการ นิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุง แผนการนิเทศและปฏิทินการ นิเทศอย่างเป็นระบบ	2.80	0.76	ปานกลาง	4.56	0.71	มากที่สุด	0.63	2
86.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาปรับปรุงแผนการพัฒนา ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและ สามัญศึกษาของโรงเรียนใน สังกัดอย่างเป็นระบบ	3.29	0.64	ปานกลาง	4.50	0.68	มากที่สุด	0.37	10
87.โรงเรียนนำผลการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะ คุกคามในการจัดอิสลามศึกษา มาปรับปรุงแผนพัฒนาของ โรงเรียน	2.82	0.76	ปานกลาง	4.44	0.67	มาก	0.58	3
88.โรงเรียนนำผลการติดตาม และประเมินความสำเร็จตาม แผนพัฒนาของโรงเรียนมา ปรับปรุงการดำเนินงานให้มี ประสิทธิภาพ	3.19	0.98	ปานกลาง	4.49	0.54	มาก	0.41	9

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการปรับปรุง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
89.โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนพัฒนาของโรงเรียนมาปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีความเหมาะสม	2.63	0.96	ปานกลาง	4.71	0.55	มากที่สุด	0.79	1
90.โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับการเรียนรู้อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของสังคม	3.19	0.98	ปานกลาง	4.34	0.80	มาก	0.36	11
91.โรงเรียนพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน	3.31	0.89	ปานกลาง	4.70	0.55	มากที่สุด	0.42	8
92.โรงเรียนปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการให้มีความเหมาะสมและครบถ้วน	3.10	0.63	ปานกลาง	4.50	0.64	มากที่สุด	0.45	6
93.โรงเรียนนำข้อมูลตามตัวชี้วัดมาวิเคราะห์และจัดทำระบบสารสนเทศที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา	3.16	0.49	ปานกลาง	4.51	0.67	มากที่สุด	0.43	7
94.โรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน	3.47	0.74	ปานกลาง	4.51	0.66	มากที่สุด	0.30	13

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
95.ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน อิสลามศึกษาและครูผู้สอน สามัญศึกษานำผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลมา กำหนดเป็นแนวปฏิบัติของ โรงเรียน	3.17	0.44	ปานกลาง	4.72	0.52	มากที่สุด	0.49	5
96.คณะกรรมการสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการนำผลการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้ จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมา ปรับปรุงแผนงบประมาณและ การเสนองบประมาณในปี การศึกษาถัดไปอย่างต่อเนื่อง	2.97	0.64	ปานกลาง	4.53	0.53	มากที่สุด	0.53	4
97.คณะกรรมการสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการนำผลการ ประเมินบุคลากรมาปรับปรุง แผนการสรรหาและคัดเลือก ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและ ครูผู้สอนสามัญศึกษาของ โรงเรียน	2.79	0.85	ปานกลาง	3.79	0.97	มาก	0.36	11
รวม	3.36	0.71	ปานกลาง	4.50	0.46	มากที่สุด	0.34	1

จากตารางที่ 4.25 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ
อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยข้อโรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของ
ผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.47$) ส่วนข้อคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการ

ประเมินบุคลากรมาปรับปรุงแผนการสรรหาและคัดเลือกครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=2.79$) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ยกเว้นข้อโรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนพัฒนาของโรงเรียนมาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.49$) ข้อโรงเรียนนำผลการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนพัฒนาของโรงเรียน ($\bar{X}=4.44$) ข้อโรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับปรุงการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของสังคม ($\bar{X}=4.34$) ข้อคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินบุคลากรมาปรับปรุงแผนการสรรหาและคัดเลือกครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X}=3.79$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ $PNI_{modified}=0.34$ คิดเป็นร้อยละ 34 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อโรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนพัฒนาของโรงเรียนมาปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีความเหมาะสม มีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด ($PNI_{modified}=0.79$) ส่วนข้อโรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน มีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified}=0.30$)

ตารางที่ 4.26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนี
ลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียน
ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุง
ระดับขยายโอกาส

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
85.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนร่วมกันนำผลการ นิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุง แผนการนิเทศและปฏิทินการ นิเทศอย่างเป็นระบบ	3.20	0.42	ปานกลาง	4.79	0.42	มากที่สุด	0.50	3
86.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาปรับปรุงแผนการพัฒนา ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและ สามัญศึกษาของโรงเรียนใน สังกัดอย่างเป็นระบบ	3.46	0.71	ปานกลาง	4.60	0.74	มากที่สุด	0.33	8
87.โรงเรียนนำผลการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะ คุกคามในการจัดอิสลามศึกษา มาปรับปรุงแผนพัฒนาของ โรงเรียน	3.00	0.64	ปานกลาง	4.54	0.50	มากที่สุด	0.51	2
88.โรงเรียนนำผลการติดตาม และประเมินความสำเร็จตาม แผนพัฒนาของโรงเรียนมา ปรับปรุงการดำเนินงานให้มี ประสิทธิภาพ	3.11	0.54	ปานกลาง	4.39	0.80	มาก	0.44	4

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
89.โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนพัฒนาของโรงเรียนมาปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีความเหมาะสม	3.06	0.61	ปานกลาง	4.78	0.44	มากที่สุด	0.56	1*
90.โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับการเรียนรู้อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของสังคม	3.53	0.68	มาก	4.40	0.63	มาก	0.25	13*
91.โรงเรียนพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน	3.29	0.72	ปานกลาง	4.57	0.50	มากที่สุด	0.39	6
92.โรงเรียนปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการให้มีความเหมาะสมและครบถ้วน	3.40	0.67	ปานกลาง	4.51	0.64	มากที่สุด	0.33	8
93.โรงเรียนนำข้อมูลตามตัวชี้วัดมาวิเคราะห์และจัดทำระบบสารสนเทศที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา	3.37	0.81	ปานกลาง	4.70	0.47	มากที่สุด	0.39	6
94.โรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน	3.50	0.78	มาก	4.53	0.65	มากที่สุด	0.29	12

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
95.ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน อิสลามศึกษาและครูผู้สอน สามัญศึกษานำผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลมา กำหนดเป็นแนวปฏิบัติของ โรงเรียน	3.38	0.51	ปานกลาง	4.77	0.42	มากที่สุด	0.41	5
96.คณะกรรมการสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการนำผลการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้ จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมา ปรับปรุงแผนงบประมาณและ การเสนองบประมาณในปี การศึกษาถัดไปอย่างต่อเนื่อง	3.30	0.64	ปานกลาง	4.48	0.68	มาก	0.33	8
97.คณะกรรมการสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการนำผลการ ประเมินบุคลากรมาปรับปรุง แผนการสรรหาและคัดเลือก ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและ ครูผู้สอนสามัญศึกษาของ โรงเรียน	3.08	0.80	ปานกลาง	4.08	1.08	มาก	0.32	11
รวม	3.41	0.53	ปานกลาง	4.55	0.49	มากที่สุด	0.33	2

จากตารางที่ 4.26 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ยกเว้นข้อโรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จ
ตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับการเรี่ยนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของสังคม
($\bar{X}=3.53$) ข้อโรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ใน

การปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน ($\bar{X}=3.50$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ยกเว้นข้อคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการกำกับติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมาปรับปรุงแผนงบประมาณและการเสนองบประมาณในปีการศึกษาถัดไปอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.48$) ข้อโรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับการเรียนรู้อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของสังคม ($\bar{X}=4.40$) ข้อโรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนพัฒนาของโรงเรียนมาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.39$) ข้อคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินบุคลากรมาปรับปรุงแผนการสรรหาและคัดเลือกครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X}=4.08$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับ

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ $PNI_{modified}=0.33$ คิดเป็นร้อยละ 33 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อโรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนพัฒนาของโรงเรียนมาปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีความเหมาะสม มีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด ($PNI_{modified}=0.56$) ส่วนข้อโรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับการเรียนรู้อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของสังคม มีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified}=0.25$)

ตารางที่ 4.27 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และค่าดัชนี
ลำดับความสำคัญและความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียน
ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุง
ระดับมัธยมศึกษา

การบริหารโรงเรียน ด้านการปรับปรุง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
85.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนร่วมกันนำผลการ นิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุง แผนการนิเทศและปฏิทินการ นิเทศอย่างเป็นระบบ	3.48	0.89	ปานกลาง	4.47	0.72	มาก	0.28	3
86.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาปรับปรุงแผนการพัฒนา ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและ สามัญศึกษาของโรงเรียนใน สังกัดอย่างเป็นระบบ	3.40	0.81	ปานกลาง	4.18	0.88	มาก	0.23	9
87.โรงเรียนนำผลการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะ คุกคามในการจัดอิสลามศึกษา มาปรับปรุงแผนพัฒนาของ โรงเรียน	3.66	0.94	มาก	4.60	0.63	มากที่สุด	0.26	6
88.โรงเรียนนำผลการติดตาม และประเมินความสำเร็จตาม แผนพัฒนาของโรงเรียนมา ปรับปรุงการดำเนินงานให้มี ประสิทธิภาพ	3.44	0.78	ปานกลาง	4.29	0.83	มาก	0.25	8

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการปรับปรุง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
89.โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนพัฒนาของโรงเรียนมาปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีความเหมาะสม	3.57	0.70	มาก	4.56	0.82	มากที่สุด	0.28	3
90.โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับการเรียนรู้อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของสังคม	3.69	0.76	มาก	4.54	0.66	มากที่สุด	0.23	9
91.โรงเรียนพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน	3.50	0.72	มาก	4.40	0.79	มาก	0.26	6
92.โรงเรียนปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการให้มีความเหมาะสมและครบถ้วน	3.00	0.62	ปานกลาง	4.29	0.86	มาก	0.43	1*
93.โรงเรียนนำข้อมูลตามตัวชี้วัดมาวิเคราะห์และจัดทำระบบสารสนเทศที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา	3.56	0.80	มาก	4.32	0.84	มาก	0.21	11
94.โรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน	3.87	0.93	มาก	4.59	0.65	มากที่สุด	0.19	13*

ตารางที่ 4.27 (ต่อ)

การบริหารโรงเรียน ด้านการปรับปรุง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	แปลความ	\bar{X}	S.D.	แปลความ		
95.ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน อิสลามศึกษาและครูผู้สอน สามัญศึกษานำผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลมา กำหนดเป็นแนวปฏิบัติของ โรงเรียน	3.35	0.66	ปานกลาง	4.46	0.78	มาก	0.33	2
96.คณะกรรมการสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการนำผลการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้ จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมา ปรับปรุงแผนงบประมาณและ การเสนองบประมาณในปี การศึกษาถัดไปอย่างต่อเนื่อง	3.63	0.89	มาก	4.63	0.56	มากที่สุด	0.28	3
97.คณะกรรมการสถานศึกษามี ส่วนร่วมในการนำผลการ ประเมินบุคลากรมาปรับปรุง แผนการสรรหาและคัดเลือก ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและ ครูผู้สอนสามัญศึกษาของ โรงเรียน	3.62	0.91	มาก	4.37	0.90	มาก	0.21	11
รวม	3.50	0.68	มาก	4.48	0.44	มาก	0.21	3

จากตารางที่ 4.27 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ
อยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันนำผลการนิเทศ
ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศอย่าง
เป็นระบบ ($\bar{X}=3.48$) ข้อโรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนพัฒนาของ

โรงเรียนมาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=3.44$) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาปรับปรุงแผนการพัฒนาคู่มือสอนอิสลามศึกษาและสามัญศึกษาของโรงเรียนในสังกัดอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=3.40$) ข้อผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษานำผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลมากำหนดเป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน ($\bar{X}=3.35$) และข้อโรงเรียนปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการให้มีความเหมาะสมและครบถ้วน ($\bar{X}=3.30$) มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุง ระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นข้อคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการกำกับ ติดตามและประเมินผลมาใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมาปรับปรุงแผนงบประมาณและการเสนองบประมาณในปีการศึกษาถัดไปอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.63$) ข้อโรงเรียนนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนพัฒนาของโรงเรียน ($\bar{X}=4.60$) ข้อโรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน ($\bar{X}=4.59$) ข้อโรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนพัฒนาของโรงเรียนมาปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีความเหมาะสม ($\bar{X}=4.56$) ข้อโรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของสังคม ($\bar{X}=4.54$) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

ผลการประเมินความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีค่าดัชนีความต้องการ ($PNI_{modified}=0.21$) คิดเป็นร้อยละ 21 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อโรงเรียนปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการให้มีความเหมาะสมและครบถ้วน มีค่าดัชนีความต้องการมากที่สุด($PNI_{modified}=0.43$) ส่วนข้อโรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน มีค่าดัชนีความต้องการน้อยที่สุด ($PNI_{modified}=0.19$)

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 จากการวิเคราะห์ความสำคัญความต้องการจำเป็นจากสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ (PNI_{modified}) ของการบริหารโรงเรียนในขั้นตอนที่ 1 สามารถนำผลการวิเคราะห์เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังตารางที่ 4.28 – 4.32 ดังนี้

ตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนจากผลความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ด้านภาพความสำเร็จ

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
1.ด้านภาพความสำเร็จ	1.1 ภาวะคุกคาม I - 1.2 โอกาส O 1.2.1 แนวโน้มผู้ปกครองไว้วางใจในการส่งบุตรหลานมาเรียนในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 1.2.2 การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำให้บุตรหลานในชุมชนมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น 1.2.3 แนวโน้มผู้ปกครองมีความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมของบุตรหลานที่สำเร็จการศึกษา 1.2.4 การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติดมากขึ้น 1.2.5 การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน 1.2.6 ครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง 1.2.7 แนวโน้มนักเรียนมีความพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
	1.3 จุดอ่อน W -
	1.4 จุดแข็ง S 1.4.1 นักเรียนสามารถปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามในชีวิตประจำวันได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง 1.4.2 นักเรียนสามารถอ่านอัลกุรอาน และนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
	1.4.3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษาเปิดใช้หลักสูตรอิสลามศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้น
	1.4.4 ครูผู้สอนมีความภูมิใจในวิชาชีพของตนเอง
	1.4.5 นักเรียนได้พัฒนาตนเอง ครอบคลุม และสังคมที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและหลักการของศาสนาอิสลาม
	1.4.6 ครูผู้สอนมีศักยภาพการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
	1.4.7 ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษามีความก้าวหน้าและมีความมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู

ตารางที่ 4.29 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียน จากผลความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ด้านการวางแผน

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
1. ด้านการวางแผน	<p>1.1 ภาวะคุกคาม T</p> <p>1.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลและปฏิทินการนิเทศของแต่ละโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง</p> <p>1.1.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนอัตรากำลังที่พร้อมบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู</p> <p>1.1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน และโครงการการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างสม่ำเสมอ</p>
	<p>1.2 โอกาส O</p> <p>1.2.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดนโยบาย และจัดสรรงบประมาณด้านอิสลามศึกษาให้กับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.2.2 แนวโน้มโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.2.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างเป็นระบบ</p>

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
	<p>1.2.4 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.2.5 ผู้บริหารโรงเรียน ครู และชุมชนร่วมกันวางแผนระดมงบประมาณในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน</p> <p>1.2.6 แนวโน้มโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงาน โครงการที่กำหนดได้อย่างเพียงพอและต่อเนื่อง</p>
	<p>1.3 จุดอ่อน W</p> <p>1.3.1 แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนขาดตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดอิสลามศึกษาที่ชัดเจน</p> <p>1.3.2 โรงเรียนขาดการศึกษาบริบทภายในและบริบทภายนอกเพื่อวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.3.3 โรงเรียนขาดการกำหนดยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ</p>
	<p>1.4 จุดแข็ง S</p> <p>1.4.1 โรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น</p> <p>1.4.2 โรงเรียนมุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น และมีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์และนบีมุฮัมมัด (ศ็อล)</p> <p>1.4.3 โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียน ครอบครัวยุคและสังคมให้เกิดสันติสุขทั้งโลกนี้ (โลกดุนยา) และโลกหน้า (โลกอาคีเราะฮ์)</p> <p>1.4.4 โรงเรียนมีแนวทางการคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมเป็นครูผู้สอนอิสลามศึกษา</p> <p>1.4.5 โรงเรียนสำรวจความต้องการและประชาสัมพันธ์การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาให้กับนักเรียนและผู้ปกครองในชุมชน</p>

ตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียน
จากผลความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
2. ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	2.1 ภาวะคุกคาม T
	<p>2.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน</p> <p>2.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้แก่ครูในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องอย่างไม่ต่อเนื่อง</p> <p>2.1.3 แนวโน้มสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับจากบริจาคจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนไม่เพียงพอ</p>
	2.2 โอกาส O
	<p>2.2.1 ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2.2.2 แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>2.2.3 แนวโน้มเครื่องคอมพิวเตอร์ที่พร้อมใช้งานของโรงเรียนมีสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนอยู่เสมอ</p> <p>2.2.4 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง</p>
	2.3 จุดอ่อน W
	<p>2.3.1 ผู้บริหารโรงเรียนขาดการนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2.3.2 ครูผู้สอนอิสลามศึกษาขาดการบูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษา และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ</p> <p>2.3.3 โรงเรียนไม่ได้ปฏิบัติตามแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้</p> <p>2.3.4 ครูผู้สอนอิสลามศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีจำนวนไม่เพียงพอ</p>
	2.4 จุดแข็ง S
	<p>2.4.1 ครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจ(ละหมาด)ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>2.4.2 โรงเรียนจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดอิสลามศึกษาอย่างเหมาะสม</p>

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
	2.4.3 ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนกิจกรรมอิสลามศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
	2.4.4 ครูผู้สอนอิสลามศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ
	2.4.5 ผู้บริหารโรงเรียนสร้างความเข้าใจการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้กับชุมชนด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง
	2.4.6 ครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ตารางที่ 4.31 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียน จากผลความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ด้านการประเมินผล

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
3. ด้านการประเมินผล	3.1 ภาวะคุกคาม T
	3.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนขาดการมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศที่กำหนดอย่างครบถ้วน
	3.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดการนิเทศ กำกับ ติดตาม และให้คำแนะนำการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาแก่ครูและผู้บริหารโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
	3.2 โอกาส O
	3.2.1 แนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ
	3.2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาเพื่อเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครูอย่างเป็นธรรม
	3.2.3 สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานำผลการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดมาเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง
	3.2.4 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามและประเมินผล การใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้อง

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
	3.3 จุดอ่อน W
	3.3.1 โรงเรียนขาดการติดตามและประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาของโรงเรียน
	3.3.2 โรงเรียนไม่ได้นำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนพัฒนาของโรงเรียนมาปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีความเหมาะสม
	3.4 จุดแข็ง S
	3.4.1 โรงเรียนจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอิสลามศึกษาในด้านต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง
	3.4.2 โรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน

ตารางที่ 4.32 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียน จากผลความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ด้านการปรับปรุง

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
4. ด้านการปรับปรุง	4.1 ภาวะคุกคาม T
	4.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนขาดการมีส่วนร่วมในการนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศอย่างเป็นระบบ
	4.1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการนำผลการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมาปรับปรุงแผนงบประมาณและการเสนอของบประมาณในปีการศึกษาถัดไปอย่างต่อเนื่อง
	4.2 โอกาส O
	4.2.1 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินบุคลากรมาปรับปรุงแผนการสรรหาและคัดเลือกครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน
	4.2.2 สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาปรับปรุงแผนการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและสามัญศึกษาของโรงเรียนในสังกัดอย่างเป็นระบบ

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
	<p>4.3 จุดอ่อน W</p> <p>4.3.1 โรงเรียนไม่ได้นำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนพัฒนาของโรงเรียนมาปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีความเหมาะสม</p> <p>4.3.2 โรงเรียนไม่ได้นำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนพัฒนาของโรงเรียน</p> <p>4.3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาไม่ได้นำผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลมากำหนดเป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน</p> <p>4.3.4 โรงเรียนขาดการปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการให้มีความเหมาะสมและครบถ้วน</p>
	<p>4.4 จุดแข็ง S</p> <p>4.4.1 โรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน</p> <p>4.4.2 โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของสังคม</p> <p>4.4.3.โรงเรียนนำข้อมูลตามตัวชี้วัดมาวิเคราะห์และจัดทำระบบสารสนเทศที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา</p>

2.2 การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จตามที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะในคำถามปลายเปิดแบบสอบถามตอนที่ 3 ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏผลดังตารางที่ 4.33 -4.36

ตารางที่ 4.33 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของยุทธศาสตร์ที่จะทำให้โรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะด้านการวางแผน

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
1. ด้านการวางแผน	<p>1.1 ภาวะคุกคาม T</p> <p>1.1.1 ชุมชน และผู้ปกครองยังไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา</p> <p>1.1.2 หน่วยงานต้นสังกัดไม่มีแผนรองรับอย่างชัดเจนในการสนับสนุนงบประมาณด้านอิสลามศึกษาในโรงเรียน</p> <hr/> <p>1.2 โอกาส O</p> <p>1.2.1 ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้นำศาสนาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน เพราะบุคคลเหล่านี้มีประสบการณ์ตรงและเข้าใจบริบทได้ดีกว่า</p> <p>1.2.2 ชุมชนวางแผนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและแนวทางการดำรงชีวิตในชุมชน</p> <p>1.2.3 เขตพื้นที่การศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และกฎข้อบังคับ/แนวปฏิบัติเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินงานการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน</p> <hr/> <p>1.3 จุดอ่อน W</p> <p>1.3.1 ทิศทางการจัดการศึกษาด้านสามัญศึกษาและอิสลามศึกษาไปคนละทิศคนละทาง</p> <hr/> <p>1.4 จุดแข็ง S</p> <p>1.4.1 โรงเรียนมีการวางแผนการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนเป็นไปตามหลักการของศาสนาอิสลาม</p> <p>1.4.2 โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาและมีการประชุมวางแผนและชี้แจงให้กับชุมชนเป็นระยะๆ</p> <p>1.4.3 โรงเรียนสำรวจความต้องการในการจัดกิจกรรมอิสลามศึกษาก่อนที่จะนำหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนได้มีการชี้แจงและทำความเข้าใจแก่ชุมชนในการนำหลักสูตรมาใช้</p>

ตารางที่ 4.34 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของยุทธศาสตร์ที่จะทำให้โรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
2. ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	<p>2.1 ภาวะคุกคาม T</p> <p>2.1.1 สพป.ให้ความสำคัญและส่งเสริมการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนน้อย</p> <p>2.1.2 สพป.มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและสนับสนุนกิจกรรมด้านอิสลามศึกษาน้อย</p> <p>2.1.3 สพป.มีการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาในการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้น้อย</p> <p>2.1.4 สพป.สนับสนุนและส่งเสริมด้านงบประมาณน้อยและไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมด้านอิสลามศึกษา</p> <p>2.1.5 หน่วยงานภาครัฐไม่ได้จัดสวัสดิการให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษา เช่น เงินเลี้ยงดู และการปรับเป็นพนักงานราชการและบรรจุเป็นราชการครู</p> <p>2.1.6 งบประมาณสนับสนุนสื่อและอุปกรณ์ปีละ 3,000 บาทต่อปีต่อห้องซึ่งไม่เพียงพอต่อการพัฒนาอิสลามศึกษา</p> <hr/> <p>2.2 โอกาส O</p> <p>2.2.1 หน่วยงานต้นสังกัดจัดประกวดทักษะทางวิชาการของหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อสร้างความตื่นตัวให้กับโรงเรียน</p> <p>2.2.2 ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการช่วยสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน</p> <p>2.2.3 สพป.รับสมัครและคัดเลือกครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านอิสลามศึกษาโดยตรง</p> <p>2.2.4 สพป.แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานอื่น เช่น โรงเรียนเอกชนในการนำแนวคิดการพัฒนาอิสลามศึกษาในโรงเรียนเพื่อการปรับปรุงที่ดีขึ้นกว่าเดิม</p> <p>2.2.5 เชิญผู้นำศาสนาหรือโต๊ะครูที่มีความรู้ด้านศาสนาในท้องถิ่นมาสอนหลักธรรมอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง</p> <hr/> <p>2.3 จุดอ่อน W</p> <p>2.3.1 ขาดงบประมาณในการสนับสนุนให้เพียงพอต่อการจัดอิสลามศึกษาทั้งแบบเรียน เอกสารทุกชั้นเรียน สื่อวัสดุและอุปกรณ์</p> <p>2.3.2 โครงสร้างเวลาเรียนมากเกินไป ส่งผลให้นักเรียนต้องเรียนมากถึง 16 กลุ่มสาระใน 1 สัปดาห์</p> <p>2.3.3 จำนวนบุคลากรที่จัดสรรมาในแต่ละโรงเรียนไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน</p>

ตารางที่ 4.34 (ต่อ)

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
	2.3.4 ครูผู้สอนอิสลามศึกษาในปัจจุบันไม่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีและทำให้มีปัญหาด้านการเรียนการสอนมาก
	2.3.5 ครูอิสลามศึกษาใช้สื่อและนวัตกรรมในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนน้อย
	2.3.6 ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาน้อยและบริหารยังไม่เป็นระบบ
	2.3.7 โรงเรียนขาดการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
2.4 จุดแข็ง S	
	2.4.1 ครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้ความสำคัญในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน เช่น การปฏิบัติศาสนกิจ 5 เวลา การอ่านอัลกุรอานเป็นต้น
	2.4.2 โรงเรียน และชุมชนร่วมกันจัดกิจกรรมทางศาสนา เช่น วันขึ้นปีใหม่ตามปฏิทินอิสลาม วันอาชูรอ วันเมาลิด วันอิสเราะมะเราะ
	2.4.3 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนได้สร้างความรู้ ความเข้าใจกับผู้ปกครองและชุมชนในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน

ตารางที่ 4. 35 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของยุทธศาสตร์ที่จะทำให้โรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะด้านการประเมินผล

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
3. ด้านการประเมินผล	3.1 ภาวะคุกคาม T
	3.1.1 ผู้ปกครองนิยมส่งนักเรียนไปเรียนโรงเรียนเอกชนเนื่องจากมีการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาได้ดีกว่า
	3.1.2 ชุมชนไว้ใจและศรัทธาต่อครูที่สอนอัลกุรอานให้กับนักเรียนมากกว่าครูผู้สอนอิสลามศึกษาในโรงเรียน
	3.1.3 สพป.ขาดการนิเทศ ติดตามด้านอิสลามศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
	3.1.4 สพป.ขาดการติดต่อ ประสานงาน รับรู้ในปัญหาที่แท้จริงในการประเมินผลเพื่อกำกับ ติดตาม และประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
	3.1.5 หน่วยงานต้นสังกัดไม่ได้จัดสวัสดิการให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษา เช่น เงินเลี้ยงชีพ และการปรับเป็นพนักงานราชการหรือบรรจุเป็นข้าราชการครู

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
	3.2 โอกาส O
	3.2.1 ดำเนินการกำกับ ติดตาม และประเมินผลโดยผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษาและมีระบบการนิเทศ ติดตามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
	3.2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา
	3.3 จุดอ่อน W
	3.3.3 โรงเรียนขาดการสรุปรายงานผลการประเมินอย่างเป็นรูปธรรมในด้านภาพความสำเร็จและแนวทางการดำเนินงาน
	3.3.4 ผู้บริหารโรงเรียนยังให้ความสำคัญในการจัดอิสลามศึกษาน้อย
	3.4 จุดแข็ง S
	3.4.1 โรงเรียนมีการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนโดยเฉพาะด้านพฤติกรรมของนักเรียน

ตารางที่ 4.36 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของยุทธศาสตร์ที่จะทำให้โรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะด้านการปรับปรุง

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
4. ด้านการปรับปรุง	4.1 ภาวะคุกคาม T
	4.1.1 หน่วยงานต้นสังกัดระดับสพฐ.ยังขาดความชัดเจนในการพัฒนาอิสลามศึกษา
	4.1.2 ผู้บริหารในทุกระดับตระหนัก ให้ความสำคัญ และให้การสนับสนุนการจัดอิสลามศึกษาไม่มากเท่าที่ควร
	4.1.3 สพฐ.ยังขาดหน่วยงาน/ผู้รับผิดชอบระดับกรมโดยเฉพาะในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาอิสลามศึกษา
	4.1.4 สพฐ.ขาดการนำสภาพปัญหาการสนับสนุนงบประมาณด้านสื่อและอุปกรณ์ด้านอิสลามศึกษามาพัฒนาการจัดอิสลามศึกษาให้ดีขึ้นกว่าเดิม
	4.2 โอกาส O
	4.2.1 ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับทราบผลการดำเนินงานอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง
	4.3 จุดอ่อน W
	4.3.1 โรงเรียนยังขาดการนำระบบเทคโนโลยีเพื่อเกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้

2.3 การนำผลจากขั้นตอนที่ 2.1 – 2.2 มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในภาพรวม ดังตารางที่ 4.37 – 4.41

ตารางที่ 4.37 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ด้านภาพความสำเร็จ

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
1.ด้านภาพความสำเร็จ	<p>1.1 ภาวะคุกคาม T</p> <p>-</p> <p>1.2 โอกาส O</p> <p>1.2.1 แนวโน้มผู้ปกครองไว้ใจในการส่งบุตรหลานมาเรียนในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>1.2.2 การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทำให้บุตรหลานในชุมชนมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น</p> <p>1.2.3 แนวโน้มผู้ปกครองมีความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมของบุตรหลานที่สำเร็จการศึกษา</p> <p>1.2.4 การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนห่างไกลสภาพติดมากขึ้น</p> <p>1.2.5 การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน</p> <p>1.2.6 ครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.2.7 แนวโน้มนักเรียนมีความพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.3 จุดอ่อน W</p> <p>-</p> <p>1.4 จุดแข็ง S</p> <p>1.4.1 นักเรียนสามารถปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามในชีวิตประจำวันได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง</p> <p>1.4.2 นักเรียนสามารถอ่านอัลกุรอาน และนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง</p> <p>1.4.3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษาเปิดใช้หลักสูตรอิสลามศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้น</p> <p>1.4.4 ครูผู้สอนมีความภูมิใจในวิชาชีพของตนเอง</p>

ตารางที่ 4.37 (ต่อ)

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
	1.4.5นักเรียนได้พัฒนาตนเอง ครอบคลุม และสังคมที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและหลักการของศาสนาอิสลาม
	1.4.6ครูผู้สอนมีศักยภาพการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการหลักสูตรอิสลามศึกษา และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
	1.4.7ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษามีความก้าวหน้าและมีความมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู

ตารางที่ 4.38 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการวางแผนในภาพรวม

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
1. ด้านการวางแผน	<p>1.1 ภาวะคุกคาม T</p> <p>1.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลและปฏิทินการนิเทศของแต่ละโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง</p> <p>1.1.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนอัตรากำลังที่พร้อมบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู</p> <p>1.1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน และโครงการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>1.1.4 ชุมชนและผู้ปกครองยังไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา*</p> <p>1.1.5หน่วยงานต้นสังกัดไม่มีแผนรองรับอย่างชัดเจนในการสนับสนุนงบประมาณด้านอิสลามศึกษาในโรงเรียน*</p>
	<p>1.2 โอกาส O</p> <p>1.2.1 แนวโน้มโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างเป็นระบบ</p>

ตารางที่ 4.38 (ต่อ)

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
	<p>1.2.3 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.2.4 ผู้บริหารโรงเรียน ครู และชุมชนร่วมกันวางแผนระดับงบประมาณในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน</p> <p>1.2.5 แนวโน้มโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงาน โครงการที่กำหนดได้อย่างเพียงพอและต่อเนื่อง</p> <p>1.2.6 ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้นำศาสนาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน เพราะบุคคลเหล่านี้มีประสบการณ์ตรงและเข้าใจบริบทได้ดีกว่า*</p> <p>1.2.7 ชุมชนวางแผนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและแนวทางการดำรงชีวิตในชุมชน*</p> <p>1.2.8 เขตพื้นที่การศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และกฎข้อบังคับ/แนวปฏิบัติเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการดำเนินงานการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน*</p>
	<p>1.3 จุดอ่อน W</p> <p>1.3.1 แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดอิสลามศึกษาไม่ชัดเจน</p> <p>1.3.2 โรงเรียนขาดการศึกษาริบทภายในและบริบทภายนอกเพื่อวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.3.3 โรงเรียนไม่ได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ</p> <p>1.3.4 ทิศทางการจัดสามัญศึกษาและอิสลามศึกษาในโรงเรียนไม่สอดคล้องกัน*</p>
	<p>1.4 จุดแข็ง S</p> <p>1.4.1 โรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น</p> <p>1.4.2 โรงเรียนมุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น และมีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์และนบีมุฮัมมัด (ศ็อล)**</p> <p>1.4.3 โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียน ครอบครัวยุคใหม่ และสังคมให้เกิดขึ้นดีทั้งโลกนี้ (โลกดุนยา) และโลกหน้า (โลกอาคีเราะฮ์)</p> <p>1.4.4 โรงเรียนมีแนวทางการคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมเป็นครูผู้สอนอิสลามศึกษา</p> <p>1.4.5 โรงเรียนสำรวจความต้องการและประชาสัมพันธ์การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาให้กับนักเรียนและผู้ปกครองในชุมชน</p> <p>1.4.6 โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาและมีการประชุมวางแผนและชี้แจงให้กับชุมชนเป็นระยะๆ*</p>

ตารางที่ 4.39 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวม

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
<p>2. ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ</p>	<p>2.1 ภาวะคุกคาม T</p> <p>2.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน</p> <p>2.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้แก่ครูในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องน้อย</p> <p>2.1.3 แนวโน้มสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนที่ได้รับจัดสรรจากหน่วยงานภาครัฐไม่เพียงพอ</p> <p>2.1.4 สพป. มีการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาในการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้น้อย*</p> <p>2.1.5 สพป. ให้ความสำคัญและส่งเสริมการจัดอิสลามศึกษาน้อย*</p> <p>2.1.6 งบประมาณสนับสนุนสื่อและอุปกรณ์ปีละ 3,000 บาทต่อปีต่อห้องซึ่งไม่เพียงพอต่อการพัฒนาอิสลามศึกษา</p> <p>2.1.7 หน่วยงานภาครัฐไม่ได้จัดสวัสดิการให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษา เช่น เงินเลี้ยงชีพ และการปรับเป็นพนักงานราชการและบรรจุเป็นราชการครู*</p>
	<p>2.2 โอกาส O</p> <p>2.2.1 ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2.2.2 แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>2.2.3 แนวโน้มเครื่องคอมพิวเตอร์ที่พร้อมใช้งานของโรงเรียนมีสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนอยู่เสมอ</p> <p>2.2.4 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2.2.5 หน่วยงานต้นสังกัดจัดประกวดทักษะทางวิชาการของหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อสร้างความตื่นตัวให้กับโรงเรียน*</p> <p>2.2.6 สพป. แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานอื่น เช่น โรงเรียนเอกชนในการนำแนวคิดการพัฒนาอิสลามศึกษาในโรงเรียนเพื่อการปรับปรุงที่ดีขึ้นกว่าเดิม*</p> <p>2.2.7 เชิญผู้นำศาสนาหรือโต๊ะครูที่มีความรู้ด้านศาสนาในท้องถิ่นมาสอนหลักธรรมอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง*</p>

ตารางที่ 4.39 (ต่อ)

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
2.3 จุดอ่อน W	
2.3.1 ผู้บริหารโรงเรียนขาดการนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง**	
2.3.2 ครูผู้สอนอิสลามศึกษาขาดการบูรณาการสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
2.3.3 โรงเรียนไม่ได้ปฏิบัติตามแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้**	
2.3.4 ครูผู้สอนอิสลามศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีจำนวนไม่เพียงพอ**	
2.3.5 ขาดงบประมาณในการสนับสนุนให้เพียงพอต่อการจัดอิสลามศึกษาทั้งแบบเรียน เอกสารทุกชั้นเรียน สื่อวัสดุและอุปกรณ์*	
2.3.6 โครงสร้างเวลาเรียนมากเกินไป ส่งผลให้นักเรียนต้องเรียนมากถึง 16 กลุ่มสาระใน 1 สัปดาห์*	
2.3.7 ครูผู้สอนอิสลามศึกษาในปัจจุบันไม่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีและทำให้มีปัญหาด้านการเรียนการสอนมาก*	
2.3.8 ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาน้อยและบริหารยังไม่เป็นระบบ*	
2.4 จุดแข็ง S	
2.4.1 ครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจ(ละหมาด)ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ**	
2.4.2 โรงเรียนจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดอิสลามศึกษาอย่างเหมาะสม	
2.4.3 ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนกิจกรรมอิสลามศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เช่นวันอาชูรอ วันเมาลิด วันอิสเราะมะเราะ**	
2.4.4 ครูผู้สอนอิสลามศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ	
2.4.5 ผู้บริหารโรงเรียนสร้างความเข้าใจการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้กับชุมชนด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง**	
2.4.6 ครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	

ตารางที่ 4.40 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้
ด้านการประเมินผลในภาพรวม

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
<p>3. ด้านการประเมินผล</p>	<p>3.1 ภาวะคุกคาม T</p> <p>3.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนขาดการมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศที่กำหนดอย่างครบถ้วน</p> <p>3.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดการนิเทศ กำกับ ติดตาม และให้คำแนะนำการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาแก่ครูและผู้บริหารโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง**</p> <p>3.1.3 สพบ.มีการติดต่อ ประสานงาน รับรู้ในปัญหาที่แท้จริงในการประเมินผลเพื่อกำกับ ติดตาม และประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ*</p> <p>3.1.4 ผู้ปกครองนิยมส่งนักเรียนไปเรียนโรงเรียนเอกชนเนื่องจากมีการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาได้ดีกว่า*</p> <p>3.1.5 ชุมชนไร้ความเข้าใจและศรัทธาใ้ะครูที่สอนอัลกุรอานให้กับนักเรียนมากกว่าครูผู้สอนอิสลามศึกษาในโรงเรียน *</p>
	<p>3.2 โอกาส O</p> <p>3.2.1 แนวโน้มการจัดการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>3.2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาเพื่อเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครูอย่างเป็นธรรมชาติ</p> <p>3.2.3 สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานำผลการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดมาเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3.2.4 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามและประเมินผล การใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้อง</p> <p>3.2.5 คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา*</p>
	<p>3.3 จุดอ่อน W</p> <p>3.3.1 โรงเรียนขาดการติดตามและประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาของโรงเรียน</p> <p>3.3.2 โรงเรียนไม่ได้นำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนพัฒนาของโรงเรียนมาปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีความเหมาะสม**</p>

ตารางที่ 4.40 (ต่อ)

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
	3.3.3 ผู้อำนวยการโรงเรียนขาดการนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน**
	3.3.4 ผู้บริหารโรงเรียนยังให้ความสำคัญในการจัดอิสลามศึกษาน้อย*
3.4 จุดแข็ง S	
	3.4.1 โรงเรียนจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอิสลามศึกษาในด้านต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง
	3.4.2 โรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน
	3.4.3 โรงเรียนมีการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนโดยเฉพาะด้านพฤติกรรมของนักเรียน*

ตารางที่ 4.41 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้
ด้านการปรับปรุงในภาพรวม

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
4. ด้านการปรับปรุง	4.1 ภาวะคุกคาม T
	4.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนขาดการมีส่วนร่วมในการนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศอย่างเป็นระบบ
	4.1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการนำผลการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมาปรับปรุงแผนงบประมาณและภาระเสนองบประมาณในปีการศึกษาถัดไปอย่างต่อเนื่อง
	4.1.3 สพฐ.ขาดนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาอิสลามศึกษาในโรงเรียน*
	4.1.4 สพฐ.ไม่มีหน่วยงานระดับกรมที่มีหน้าที่ในการกำกับ ติดตาม และพัฒนาอิสลามศึกษาโดยเฉพาะ*
	4.1.5 ผู้บริหารในทุกระดับตระหนัก ให้ความสำคัญ และให้การสนับสนุนการจัดอิสลามศึกษาไม่มากเท่าที่ควร*
	4.1.6 สพฐ.ขาดการนำสภาพปัญหาการสนับสนุนงบประมาณด้านสื่อและอุปกรณ์ด้านอิสลามศึกษามาพัฒนาการจัดอิสลามศึกษาให้ดีขึ้นกว่าเดิม*

ตารางที่ 4.41 (ต่อ)

กระบวนการบริหาร	ประเด็นสภาพแวดล้อม
4.2 โอกาส O	
4.2.1 คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินบุคลากรมาปรับปรุงแผนการสรรหาและคัดเลือกครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน	
4.2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาปรับปรุงแผนการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและสามัญศึกษาของโรงเรียนในสังกัดอย่างเป็นระบบ	
4.2.3 ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับทราบผลการดำเนินงานอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง*	
4.3 จุดอ่อน W	
4.3.1 โรงเรียนขาดการนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนพัฒนาของโรงเรียนมาปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีความเหมาะสม	
4.3.2 โรงเรียนขาดการนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนพัฒนาของโรงเรียน	
4.3.3 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาไม่ได้นำผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลมากำหนดเป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน	
4.3.4 โรงเรียนไม่ได้ปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการให้มีความเหมาะสมและครบถ้วน	
4.3.5 โรงเรียนขาดการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้และการบริหาร*	
4.4 จุดแข็ง S	
4.4.1 โรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน	
4.4.2 โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับการเรียนรู้อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของชุมชน	
4.4.3 โรงเรียนนำข้อมูลตามตัวชี้วัดมาวิเคราะห์และจัดทำระบบสารสนเทศที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา	
<p>หมายเหตุ: วิธีดำเนินการที่ไม่มีเครื่องหมายใดๆ ปรากฏ หมายถึง ข้อมูลได้จากการวิเคราะห์ผลค่า PNI และคำถามปลายเปิดของแบบสอบถามตอนที่ 3</p> <p>* หมายถึง วิธีดำเนินการที่ได้มาจากการนิเทศศึกษาโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ</p> <p>** หมายถึง วิธีดำเนินการที่ได้มาจากการวิเคราะห์ผลค่า PNI คำถามปลายเปิดตอนที่ 3 ของแบบสอบถามและกรณีศึกษาโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน</p>	

ขั้นตอนที่ 3 ร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1 การนำยุทธศาสตร์ที่ได้จากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาทั้ง 3 ระดับ จำนวน 3 โรงเรียน ดังตารางที่ 4.42 – 4.45 ดังนี้
ตารางที่ 4.42 ยุทธศาสตร์ของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในภาพรวมด้านการวางแผน

กระบวนการบริหาร	ยุทธศาสตร์
1. การวางแผน (P)	<p>1.วางแผนร่วมกันในการกำหนดนโยบาย แนวทางการจัดการศึกษาระหว่างผู้บริหารโรงเรียน คณะครู บุคลากร กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น</p> <p>2.ร่วมกันวางแผนเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้มีประสิทธิภาพโดยผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนสามัญ ครูผู้สอนอิสลามศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา</p> <p>3.ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งหลักสูตรสามัญและอิสลามศึกษาระหว่างครูและนักเรียน</p> <p>4.สนับสนุน และการมีส่วนร่วมในการจัดอิสลามศึกษาระหว่างสพท.และโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง</p> <p>5.สรรหาครูผู้สอนที่ตรงตามวิชาเอก</p> <p>6.เปิดโอกาสให้ผู้นำศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการสถานศึกษา ครูและผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมประชุมเพื่อหารือเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน</p>

ตารางที่ 4.43 ยุทธศาสตร์ของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในภาพรวมด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ

กระบวนการบริหาร	ยุทธศาสตร์
2. ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ	<p>1.บริหารจัดการโดยใช้รูปแบบการบริหารแบบ AIC คือ ขั้นการรับรู้สภาพ ระดมสมอง ขั้นทำและลุย และติดตามประเมินผล</p> <p>2.ปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการของโรงเรียนอย่างจริงจัง และเป็นรูปธรรม</p> <p>3.วิเคราะห์หลักสูตร ทำแผนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ นำแผนการสอนไปใช้สอน ปรับปรุงแผนการสอน ทำวิจัยในชั้นเรียน วัดผลและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริง</p>

ตารางที่ 4.43 (ต่อ)

กระบวนการบริหาร	ยุทธศาสตร์
	4.ตระหนัก ดูแลและให้ความสำคัญกับนักเรียนมากขึ้น ฝึกให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง โดยครูเป็นผู้สอนและชี้แนะความรู้
	5.ร่วมมือกันจัดกิจกรรมระหว่างผู้บริหารโรงเรียน คณะครูทั้งศาสนาและสามัญศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา
	6.ใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความความน่าสนใจในบทเรียน
	7.ประพุดิตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน
	8.แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ครู และชุมชน
	9.เชิญผู้นำศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศาสนา มาช่วยสอนในโรงเรียน

ตารางที่ 4.44 ยุทธศาสตร์ของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในภาพรวมด้านการประเมินผล

กระบวนการบริหาร	ยุทธศาสตร์
3. ด้านการประเมินผล	1.ทำงานเชิงบูรณาการและร่วมมือกันระหว่างครูผู้สอนสามัญศึกษาและครูผู้สอนอิสลามศึกษาในการติดตาม และประเมินการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละห้องเรียน
	2.นิเทศ ติดตาม และตรวจสอบผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนอิสลามศึกษา โดยผู้บริหารโรงเรียน และฝ่ายบริหารวิชาการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
	3.ประเมินและให้ความสำคัญด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
	4.ประเมินและให้การนิเทศครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง
	5.นิเทศแบบกัลยาณมิตรและมีการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากร
	6.เยี่ยมบ้านในกรณีที่นักเรียนขาดเรียนบ่อย
	7.ตรวจสอบโดยใช้วิธีวัดผล ประเมินผลจากหลายๆฝ่าย

ตารางที่ 4.45 ยุทธศาสตร์ของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตร
อิสลามศึกษาในภาพรวมด้านการปรับปรุง

กระบวนการบริหาร	ยุทธศาสตร์
4. ด้านการปรับปรุง	<ol style="list-style-type: none"> 1. นำข้อมูลที่ได้จากการประชุมผู้ปกครองมาวางแผน ดำเนินการจัดทำโครงการและกิจกรรมตามความต้องการของชุมชน 2. ร่วมกันปรับปรุงกิจกรรมระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนสามัญ ครูผู้สอนอิสลามศึกษา และผู้ปกครองให้มีความสนใจมากขึ้น 3. ปรับปรุงการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละปี การศึกษา 4. ปรับวิธีการทำงาน ปรับกิจกรรมต่างๆ และร่วมกันแก้ไขปัญหา สอดคล้องกับวิถีชีวิตมุสลิม ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ครูและชุมชน 5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา 6. ปรับปรุงแผนการสอนเพื่อให้แผนการสอนมีความเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละระดับ การศึกษา 7. จัดกิจกรรมการสอนที่หลากหลายเพื่อดึงดูดความสนใจให้นักเรียน 8. ปรับการเรียนโดยคณะวิชาอิสลามศึกษาและสามัญ ซึ่งจากเดิมจะจัดอิสลามศึกษาในช่วงบ่าย 9. ปรับปรุงแก้ไขเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นโดยการดึงชุมชนให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่างๆ ของโรงเรียน 10. ประเมินทุกครั้ง เมื่อมีการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาและแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

3.2 การนำผลจากการวิเคราะห์ และสังเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะ
 ความต้องการของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้จากการ
 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และจาก
 แบบสอบถามปลายเปิดมาสังเคราะห์เป็นร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลาม
 ศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 4.46
 ตารางที่ 4.46 ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้
 จากค่า PNI และคำถามปลายเปิด

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	วิธีดำเนินการ
ด้านการวางแผน 1.ปรับกระบวนการวาง การวางแผนมุ่ง ตอบสนองความ ต้องการ	1.1วางแผนกำหนดทิศ ทิศทางการจัดอิสลามศึกษาใน โรงเรียนจากการมีส่วนร่วม อย่างเป็นรูปธรรม	1.1.1ระบุแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นในวิสัยทัศน์ของโรงเรียน 1.1.2กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดอิสลามศึกษาใน แผนปฏิบัติการ 1.1.3กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดอิสลามศึกษาใน แผนพัฒนา 1.1.4สร้างความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการ และแผนพัฒนาให้กับโรงเรียน 1.1.5กำหนดกิจกรรมอิสลามศึกษาในแผนปฏิบัติการ และ แผนพัฒนาของโรงเรียน 1.1.6ร่วมกันวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะ ความต้องการในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างมีส่วนร่วม จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 1.1.7สำรวจความต้องการที่แท้จริงจากชุมชนและร่วมกัน กำหนดเป้าหมายการจัดการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน
	1.2วางแผนจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมของโรงเรียน อย่างเป็นระบบ	1.2.1ร่วมจัดทำแผนการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียน อย่างต่อเนื่องร่วมกันระหว่างโรงเรียน คณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน และผู้ปกครองนักเรียน 1.2.2เปิดโอกาสให้ผู้นำศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านอิสลาม ศึกษา และผู้นำชุมชนมีบทบาทในการร่วมกันจัดการศึกษา ในโรงเรียน เช่น วิทยากรให้ความรู้ คณะกรรมการบริหาร หลักสูตร เป็นต้น

ตารางที่ 4.46 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	วิธิตำเนินการ
		<p>1.2.3 กำหนดแผนพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นระยะๆ และมีความต่อเนื่อง</p> <p>1.2.4 จัดเตรียมข้อมูลและแผนการพัฒนาครูผู้สอนในแต่ละปี การศึกษาอย่างเป็นระบบ</p>
	<p>1.3 วางแผนจัดระบบสารสนเทศการบริหารงานบุคคลที่เป็นปัจจุบัน</p>	<p>1.3.1 จัดเตรียมข้อมูลด้านอัตรากำลังของครูผู้สอนที่เป็นปัจจุบัน</p> <p>1.3.2 จัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอนอย่างเป็นระบบและปัจจุบัน</p> <p>1.3.3 วางแผนการฝึกอบรมครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้สามารถจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจ</p> <p>1.3.4 จัดระบบสวัสดิการให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาค</p> <p>1.3.5 ให้ความสำคัญกับครูผู้สอนอิสลามศึกษาอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่นๆ</p>
	<p>1.4 วางแผนระดมงบประมาณในการสนับสนุนอิสลามศึกษาจากทุกภาคส่วน</p>	<p>1.4.1 วางแผนร่วมกันถึงความจำเป็นในการใช้จ่ายงบประมาณที่จำเป็นในการพัฒนาอิสลามศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>1.4.2 ของบประมาณสนับสนุนในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนจากหน่วยงานต้นสังกัด</p> <p>1.4.3 ระดมและขอสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน และชุมชนในการจัดซื้อสื่อวัสดุ และอุปกรณ์เทคโนโลยีประกอบการจัดการเรียนรู้</p>
<p>การนำแผนสู่การปฏิบัติ</p> <p>2.บูรณาการการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจ</p>	<p>2.1 จัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน</p>	<p>2.1.1 บริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปคณะกรรมการบริหารหลักสูตร</p> <p>2.1.2 จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการจัดอิสลามศึกษา ในโรงเรียน เช่น มีเสียงอาซานเมื่อถึงเวลาละหมาด กล่าวสละมเมื่อพบกัน เป็นต้น</p>

ตารางที่ 4.46 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	วิธีดำเนินการ
		<p>2.1.3นิเทศภายในเพื่อรับทราบสภาพปัญหาในการจัดการเรียนรู้และหาวิธีการ/มาตรการในการปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม</p> <p>2.1.4พัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกันจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียน</p> <p>2.1.5ให้ความรู้และสร้างความเข้าใจให้กับชุมชนและผู้เกี่ยวข้องด้านหลักสูตรอิสลามศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย</p> <p>2.1.6สนับสนุนกิจกรรมอิสลามศึกษาที่จัดขึ้นทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2.1.7พัฒนาครูให้มีความรู้เชิงประจักษ์ในการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจให้กับนักเรียน</p> <p>2.1.8กำหนดกิจกรรมปฏิบัติศาสนกิจ (ละหมาด) เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่นักเรียนทุกคนต้องปฏิบัติ</p> <p>2.1.9กำหนดกิจกรรมการอ่านอัลกุรอานเป็นหนึ่งกิจกรรมของโรงเรียนที่เป็นเงื่อนไขความสำเร็จการศึกษา</p> <p>2.1.10พัฒนาศักยภาพครูผู้สอนอิสลามศึกษาด้านการใช้สื่อ อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์เพื่อการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน</p> <p>2.1.11วัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุม ความรู้ เจตคติ และทักษะ</p> <p>2.1.12วัดผลการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลายและประเมินตามสภาพจริง</p>
	<p>2.2เสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้สื่อ อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย</p>	<p>2.2.1จัดสรรงบประมาณด้านสื่อ อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ</p> <p>2.2.2จัดให้มีแบบเรียน หนังสือ สื่อ เช่น รูปภาพ แผ่น CD และภาพเคลื่อนไหวที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนอิสลามศึกษาและนักเรียน</p> <p>2.2.3จัดให้มีอุปกรณ์การสอน เช่น เทป โทรทัศน์ เครื่องเล่น CD ประกอบการเรียนรู้อิสลามศึกษา</p>

ตารางที่ 4.46 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	วิธีดำเนินการ
		2.2.4 จัดเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์ที่พร้อมใช้งานของโรงเรียนในสัดส่วนที่มีความเหมาะสมกับนักเรียน 2.2.5 จัดให้มีอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ สืบค้นข้อมูล และการบริหารงานของโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่อง
	2.3 บริหารจัดการงบประมาณตามแผนงานและโครงการอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้	2.3.1 จัดสรรงบประมาณในการบริหารงานในโรงเรียนตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี 2.3.2 บริหารงานงบประมาณในรูปคณะกรรมการ 2.3.3 รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณหลังจากดำเนินโครงการเสร็จสิ้น
	2.4 จัดสวัสดิการและสร้างศรัทธาในวิชาชีพครู	2.4.1 จัดสวัสดิการให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาทัดเทียมกับบุคลากรอื่นๆ เช่น เงินเลี้ยงชีพ เงินพร. เป็นต้น 2.4.2 ให้ค่าตอบแทนและเงินเดือนอย่างเหมาะสมกับค่าครองชีพในปัจจุบันและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง 2.4.3 สนับสนุนทุนการศึกษาหรือให้โควตาเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นเพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนอิสลามศึกษา
การประเมินผล 3. สร้างความเชื่อมั่นสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้	3.1 เพิ่มการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนอิสลามศึกษาอย่างเป็นระบบ	3.1.1 จัดทำแผนการเรียนรู้ของครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3.1.2 จัดทำแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศร่วมกันระหว่างศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าวิชาการโรงเรียน และครูผู้สอนอิสลามศึกษา 3.1.3 ดำเนินการนิเทศตามแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศในรูปของคณะกรรมการนิเทศอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง 3.1.4 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการนิเทศตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการและแผนพัฒนาอย่างครบถ้วน 3.1.5 สรุปผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลร่วมการระหว่างผู้นิเทศก์กับผู้ได้รับการนิเทศเพื่อจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศในการจัดโครงการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาต่อไป

ตารางที่ 4.46 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	วิธิตำเนินการ
	3.2. เพิ่ม สมรรถนะ และ ยกระดับคุณภาพชีวิต ครูผู้สอนอิสลามศึกษา	3.2.1 กำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้ที่จะสมัครมา เป็นครูผู้สอนอิสลามศึกษา 3.2.2 คัดเลือกและสรรหาผู้ที่สำเร็จระดับปริญญาตรีด้าน อิสลามศึกษาเท่านั้นมาเป็นครูผู้สอนอิสลามศึกษา 3.2.3 พัฒนาและให้การอบรมครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรีจากต่างประเทศด้านเทคนิคการ สอนและความเป็นครู 3.2.4 พัฒนาและให้การอบรมครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่ไม่ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านอิสลามศึกษาด้าน ความรู้อิสลามศึกษา 3.2.5 ส่งเสริมและจัดสรรโควตาให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษา ได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา 3.2.6 คัดเลือกผู้ที่จะมาเป็นครูผู้สอนอิสลามศึกษาจากบุคคล ที่อยู่ในชุมชนและได้รับการยอมรับจากชุมชน 3.2.7 ปรับและบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิระดับ ปริญญาตรีด้านอิสลามศึกษาและมีประสบการณ์ในการ สอนมากกว่า 5 ปีเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู และยังคงทำหน้าที่เป็นผู้สอนอิสลามศึกษาเหมือนเดิม
	3.3. กำกับ ติดตาม และ ตรวจสอบการบริหาร งบประมาณอย่างเป็นระบบ	3.3.1 ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนเป็นไป ตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ 3.3.2 ประเมินการใช้จ่ายงบประมาณบรรลุวัตถุประสงค์ของ กิจกรรมและโครงการอย่างน้อยเพียงใด 3.3.3 ตรวจสอบหลักฐานการใช้จ่ายงบประมาณตาม โครงการที่ปรากฏในแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างครบถ้วน 3.3.4 ติดตามและสรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณในรูป คณะกรรมการบริหารงบประมาณ
	3.4. รับฟังความคิดเห็นจาก ทุกภาคส่วน และ ประชาสัมพันธ์สู่สาธารณชน	3.4.1 จัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การพัฒนาอิสลามศึกษาในด้านต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง 3.4.2 เปิดโอกาสให้บุคลากร ชุมชน และผู้ปกครองร่วมแสดง ความคิดเห็นการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมในโรงเรียนในแต่

ตารางที่ 4.46 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	วิธีดำเนินการ
		<p>ประจำปีการศึกษา</p> <p>3.4.3จัดทำวารสารประชาสัมพันธ์ ใบปลิว และการนำเสนอประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และสาธารณชนทราบ</p> <p>3.4.4จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานในแต่ละปีการศึกษาให้กับหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ</p>
<p>การปรับปรุง</p> <p>4.ปรับ ป รุง และ พัฒนาสู่มาตรฐาน</p>	<p>4.1นิเทศ กำกับ และ ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง</p>	<p>4.1.1นำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะ ความเสี่ยงในการจัดอิสลามศึกษานำมาจัดเป็นข้อมูลและ สารสนเทศประกอบการตัดสินใจ</p> <p>4.1.2นำข้อมูลตามตัวชี้วัดมาวิเคราะห์และจัดทำระบบ สารสนเทศที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา</p> <p>4.1.3ประเมินผล ปรับปรุง และพัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จใน การจัดอิสลามศึกษาตามแผนปฏิบัติการและแผนพัฒนา ของโรงเรียนให้มีความเหมาะสม</p> <p>4.1.4นำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลมาปรับปรุง แผนการนิเทศ และปฏิทินการนิเทศอย่างเป็นระบบ</p> <p>4.1.5นำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลมาพัฒนาและ กำหนดเป็นแนวปฏิบัติของบุคลากรในโรงเรียน</p>
	<p>4.2ปรับ และ พัฒนาการ บริหารงานบุคคลให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น</p>	<p>4.2.1ปรับปรุงเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้ที่จะสมัครเป็น ครูผู้สอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนให้ตรงตามสาขาวิชาเอก</p> <p>4.2.2ปรับปรุงแผนการสรรหาและคัดเลือกครูผู้สอนอิสลาม ศึกษาของโรงเรียนให้มีความเหมาะสมและมีความโปร่งใส</p> <p>4.2.3ปรับปรุงวิธีการสรรหาและคัดเลือกโดยการสอบ คัดเลือก การประเมินความเหมาะสม และวัดเจตคติในการ ปฏิบัติงานในรูปคณะกรรมการ</p> <p>4.2.4สรรหาและคัดเลือกร่วมกันโดยสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา โรงเรียน และชุมชน</p> <p>4.2.5ประเมินการปฏิบัติงานครูผู้สอนในแต่ละปีการศึกษา</p>

ตารางที่ 4.46 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	วิธิตำเนินการ
		เพื่อจัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอนและความต้องการในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ
	4.3ติดตามและปรับปรุงการบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบ	<p>4.3.1วิเคราะห์ กำกับ ติดตาม และสรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการตามแผนปฏิบัติการและแผนพัฒนาของโรงเรียน</p> <p>4.3.2นำผลจากการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณมาปรับปรุงแผนการใช้จ่ายงบประมาณในปีการศึกษาต่อไป</p> <p>4.3.3ปรับปรุงและพัฒนาแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้มีความเหมาะสมในแต่ละปีการศึกษา</p>
	4.4ปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัดเป้าหมายความสำเร็จเชิงประจักษ์	<p>4.4.1นำผลจากการวิเคราะห์บริบท มาปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนตามแผนปฏิบัติการและแผนพัฒนาของโรงเรียน</p> <p>4.4.2นำผลการติดตาม ประเมินผล และพัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จในแผนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตความต้องการของสังคม</p> <p>4.4.3นำผลการติดตาม ประเมินผล และพัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จในแผนให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละโรงเรียน</p> <p>4.4.4นำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลมาพัฒนาและกำหนดเป็นแนวปฏิบัติให้กับบุคลากรในโรงเรียน</p>
	4.5วิเคราะห์และจัดระบบสารสนเทศประกอบการตัดสินใจ	<p>4.5.1สำรวจ สัมภาษณ์ความต้องการในการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาเพื่อจัดทำแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบ</p> <p>4.5.2นำผลการนิเทศ กำกับ และติดตามมาปรับปรุงแผนการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาตามความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาในแต่ละปีการศึกษา</p> <p>4.5.3นำผลที่ได้จากการแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาจัดทำเป็นสารสนเทศประกอบการตัดสินใจการพัฒนาอิสลามศึกษา</p> <p>4.5.4นำผลการวิเคราะห์ ประมวลตัวชี้วัดความสำเร็จ และนำมาปรับปรุงให้มีความสอดคล้อง เหมาะสม และครบถ้วนในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน</p>

3.3 การนำยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในชั้นตอนที่ 3.1 และชั้นตอนที่ 3.2 มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ และยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 1) ดังตารางที่ 4.47 ตารางที่ 4.47 ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 1)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	วิธีดำเนินการ
1.ปรับปรุงการบริหารโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement of Curriculum Management)	1.1 ประเมินหลักสูตรเพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	1.1.1สร้างความชัดเจนในการพัฒนาอิสลามศึกษาอย่างเป็นระบบ 1.1.2พัฒนาการจัดอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง 1.1.3ปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จในแผนปฏิบัติการให้เหมาะสมและครบถ้วน 1.1.4พัฒนาตัวชี้วัดและปรับปรุงแผนพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน
	1.2 บริหารจัดการองค์กรเพื่อการสร้างระบบคุณภาพ	1.2.1พัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และการบริหารโรงเรียน 1.2.2ปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ 1.2.3วิเคราะห์ผลการดำเนินงานด้านสื่อและวัสดุมาพัฒนาและปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณให้มีความพอเพียงมากขึ้น 1.2.4ปรับปรุงแผนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง 1.2.5จัดทำระบบสารสนเทศที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา 1.2.6จัดตั้งหน่วยงานระดับสภฐ. ในการกำกับ ดูแล และพัฒนาการจัดอิสลามศึกษาโดยตรงและเป็นหน่วยงานเฉพาะ
	1.3 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อประกันคุณภาพนักเรียน	1.3.1พัฒนาการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลกำหนดเป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน 1.3.2ปรับปรุงแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศอย่างเป็นระบบ
2.ปรับกระบวนทัศน์การวางแผน (Paradigm Shift in Planning)	2.1 วางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับจุดเน้นของโรงเรียน	2.1.1ศึกษาบริบทภายในและบริบทภายนอกเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2.1.2กำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการศึกษา 2.1.3กำหนดยุทธศาสตร์สร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

ตารางที่ 4.47 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	วิธีดำเนินการ
		2.1.4สร้างโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการนำหลักสูตรอิสลามศึกษามาใช้ในโรงเรียน
	2.2พัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง	2.2.1กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดอิสลามศึกษาในแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน 2.2.2จัดทำมาตรฐานและสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง 2.2.3จัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
	2.3พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจและการวางแผนทุกระดับอย่างต่อเนื่อง	2.3.1จัดทำแผนอัตรากำลังที่พร้อมบรรจุครูผู้สอนเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู 2.3.2จัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลและปฏิทินการนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
3. ประเมินผลตามกรอบแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Based Evaluation)	3.1 เสริมสร้างการนิเทศและประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ	3.1.1สนับสนุนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศอย่างครบถ้วน 3.1.2ส่งเสริมการนิเทศ กำกับ ติดตาม และให้คำแนะนำการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาแก่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ 3.1.3สนับสนุนการติดตาม และประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง 3.1.4ประเมินข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการอย่างสมบูรณ์และต่อเนื่อง 3.1.5เปิดโอกาสให้ผู้นำศาสนามีส่วนร่วมในการติดตามและจัดการเรียนรู้
	3.2 ติดตามและยกระดับการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง	3.2.1ส่งเสริม และติดตามการจัดสวัสดิการให้ครูผู้สอนอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง 3.2.2ประเมินผลการปฏิบัติงานในการปรับเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู

ตารางที่ 4.47 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	วิธิดำเนินการ
	3.3 ส่งเสริมและกำกับการจัดกิจกรรมผู้เรียนอย่างมีส่วนร่วม	3.3.1 จัดกิจกรรมที่น่าสนใจในโรงเรียน เช่น ค่ายเยาวชน สร้างคนคุณธรรม กิจกรรมเกี่ยวมุนไโล การสอน กีรออาตี การอ่านคูหาห์ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น 3.3.2 นำผลการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดมาเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง
4. บูรณาการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจ (Integrating Classroom Learning into Life Skill and Religious Practice)	4.1 จัดการเรียนรู้และประเมินผลทักษะอย่างหลากหลายวิธี	4.1.1 ปฏิบัติตามแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง 4.1.2 วัดผลที่มีความหลากหลายและประเมินผลตามสภาพจริง 4.1.3 สนับสนุนการนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง
	4.2 พัฒนาและยกระดับศักยภาพการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาและสามัญศึกษา	4.2.1 จัดสรรอัตรากำลังครูผู้สอนอิสลามศึกษาอย่างเพียงพอ 4.2.2 พัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้สามารถบูรณาการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน 4.2.3 พัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาในการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ 4.2.4 จัดสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเลี้ยงภยเงินพสร. เป็นต้น
	4.3 พัฒนาและเสริมสร้างประสิทธิภาพเครือข่ายเทคโนโลยี	4.3.1 สร้างความร่วมมือการจัดการหาสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน 4.3.2 จัดสรรเครื่องคอมพิวเตอร์ที่พร้อมใช้งานในสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน 4.3.3 จัดระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการเรียนการสอนและการบริหารงานโรงเรียนและใช้งานอย่างต่อเนื่อง
	4.4 บริหารและบูรณาการหลักสูตรอย่างเป็นระบบ	4.4.1 บูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ 4.4.2 บูรณาการโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินและตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 1) จำนวน 2 ครั้งคือ

4.1 ครั้งที่ 1 การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 2) จากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง จำนวน 34 คน ดังตารางที่ 4.48

ตารางที่ 4.48 ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 2)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	วิธีดำเนินการ
1. ปรับปรุงการบริหารโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement of Curriculum Management)	1.1 ประเมินหลักสูตร เพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	1.1.1 สร้างความชัดเจนในการพัฒนาอิสลามศึกษาอย่างเป็นระบบ 1.1.2 พัฒนาการจัดอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง 1.1.3 ปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จในแผนปฏิบัติการให้เหมาะสมและครบถ้วน 1.1.4 พัฒนาตัวชี้วัดและปรับปรุงแผนพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน
	1.2 พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ	1.2.1 พัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และการบริหารโรงเรียน 1.2.2 ปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ 1.2.3 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานด้านสื่อและวัสดุมาพัฒนาและปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณให้มีความพอเพียงมากขึ้น 1.2.4 ปรับปรุงแผนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง 1.2.5 จัดทำระบบสารสนเทศที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา 1.2.6 จัดตั้งหน่วยงานระดับสพฐ. ในการกำกับ ดูแล และพัฒนาการจัดอิสลามศึกษาโดยตรงและมีหน่วยงานเฉพาะ
	1.3 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อประกันคุณภาพนักเรียน	1.3.1 พัฒนาการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลกำหนดเป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน 1.3.2 ปรับปรุงแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศอย่างเป็นระบบ
2. ปรับกระบวนการทัศน์การวางแผน (Paradigm Shift in Planning)	2.1 วางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับจุดเน้นของ	2.1.1 ศึกษาบริบทภายในและบริบทภายนอกเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.48 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	วิธิดำเนินการ
	โรงเรียนและความต้องการของท้องถิ่น	2.1.2 กำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการศึกษา 2.1.3 กำหนดยุทธศาสตร์สร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ 2.1.4 สร้างโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการนำหลักสูตรอิสลามศึกษามาใช้ในโรงเรียน
	2.2 พัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง	2.2.1 กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดอิสลามศึกษาในแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน 2.2.2 จัดทำมาตรฐานและสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง 2.2.3 จัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
	2.3 เพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผนงานทุกระดับอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	2.3.1 จัดทำแผนอัตรากำลังที่พร้อมบรรจุครูผู้สอนเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู 2.3.2 จัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลและปฏิทินการนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
3. ประเมินผลตามกรอบแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Based Evaluation)	3.1 เสริมสร้างระบบความร่วมมือและเครือข่ายการนิเทศ ติดตามและการประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	3.1.1 สนับสนุนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศอย่างครบถ้วน 3.1.2 ส่งเสริมการนิเทศ กำกับ ติดตาม และให้คำแนะนำการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาแก่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ 3.1.3 สนับสนุนการติดตาม และประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง 3.1.4 ประเมินข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการอย่างสมบูรณ์และต่อเนื่อง 3.1.5 เปิดโอกาสให้ผู้นำศาสนามีส่วนร่วมในการติดตามและจัดการเรียนรู้
	3.2 พัฒนาศักยภาพครูเพื่อให้ได้รับสวัสดิการและ	3.2.1 ส่งเสริม และติดตามการจัดสวัสดิการให้ครูผู้สอนอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.48 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	วิธิดำเนินการ
	ความก้าวหน้าในวิชาชีพ	3.2.2 ประเมินผลการปฏิบัติงานในการปรับเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู
	3.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ	3.3.1 จัดกิจกรรมที่น่าสนใจในโรงเรียน เช่น ค่ายเยาวชน สร้างคนคุณธรรม กิจกรรมเกี่ยมุนไฉ การสอนกีร้ออาตี การอ่านดูอาห์ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น 3.3.2 นำผลการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดมาเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง
4. บูรณาการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจ (Integrating Classroom Learning into Life Skill and Religious Practice)	4.1 จัดการเรียนรู้และประเมินผลทักษะอย่างหลากหลายวิธี	4.1.1 ปฏิบัติตามแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง 4.1.2 วัดผลที่มีความหลากหลายและประเมินผลตามสภาพจริง 4.1.3 สนับสนุนการนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง
	4.2 พัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ	4.2.1 จัดสรรอัตรากำลังครูผู้สอนอิสลามศึกษาอย่างเพียงพอ 4.2.2 พัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้สามารถบูรณาการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน 4.2.3 พัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาในการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ 4.2.4 จัดสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเลี้ยงภัยเงินพสร. เป็นต้น
	4.3 พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพ	4.3.1 สร้างความร่วมมือการจัดการหาสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน 4.3.2 จัดสรรเครื่องคอมพิวเตอร์ที่พร้อมใช้งานในสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน 4.3.3 จัดระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการเรียนการสอนและการบริหารงานโรงเรียนและใช้งานอย่างต่อเนื่อง
	4.4 บริหารและบูรณาการหลักสูตรอย่างเป็นระบบอย่างชัดเจน	4.4.1 บูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ 4.4.2 บูรณาการโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน

4.2 ครั้งที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง จำนวน 12 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมที่มีต่อร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 3) ดังตารางที่ 4.49

ตารางที่ 4.49 ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 3)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	วิธีดำเนินการ
1.ปรับกระบวนทัศน์การวางแผนอย่างเป็นระบบ (Paradigm Shift in Planning)	1.1วางแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการที่เน้นการสร้างโอกาสและคุณภาพการศึกษา	1.1.1สร้างโอกาสและคุณภาพในการวางแผนจัดการศึกษา 1.1.2วิเคราะห์ SWOT เพื่อพัฒนาแผนการจัดอิสลามศึกษา 1.1.3บูรณาการวางแผนการจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน** 1.1.4เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน และผู้นำศาสนามีส่วนร่วมในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน** 1.1.5จัดทำแผนการประชาสัมพันธ์การจัดอิสลามศึกษาอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง
	1.2 ร่วมจัดทำแผนงานและโครงการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	1.2.1กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จการจัดอิสลามศึกษาในแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ 1.2.2กำหนดให้มีแผนการจัดทำสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง 1.2.3จัดทำแผนงาน โครงการการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของโรงเรียนอย่างมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง
	1.3 เพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผนงานทุกระดับอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	1.3.1กำหนดงบประมาณตามแผนการจัดอิสลามศึกษาอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง 1.3.2จัดทำแผนอัตรากำลังครูผู้สอนอิสลามศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ 1.3.3จัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอนอย่างมีส่วนร่วมและเป็นระบบ 1.3.4จัดทำแผนคัดเลือกครูตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ 1.3.5จัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง** 1.3.6 จัดทำแผนการสำรวจและแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.49 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	วิธีดำเนินการ
<p>2. บูรณาการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจอย่างถูกต้องและครบถ้วน (Integrating Classroom Learning into Life and Religious Practice)</p>	<p>2.1 พัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ</p>	<p>2.1.1บริหารแบบ AIC คือ ชั้นการรับรู้สภาพ ระดมสมอง ชั้นทำและลุย และติดตามประเมินผล</p> <p>2.1.2ปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วน**</p> <p>2.1.3วิเคราะห์หลักสูตร ทำแผนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ นำแผนการสอนไปใช้สอน ปรับปรุงแผนการสอน ทำวิจัยในชั้นเรียน วัดผลและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริง</p> <p>2.1.4ฝึกให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจ (ละหมาด) ครบวันละ 5 เวลา</p> <p>2.1.5ฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน</p> <p>2.1.6นิเทศการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบคณะกรรมการให้กับครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง</p> <p>2.1.7พัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง**</p> <p>2.1.8ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น ค่ายเยาวชนสร้างคนคุณธรรม กิจกรรมเกี่ยมุนไล การอ่านดุอาห์ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น</p> <p>2.1.9เปิดโอกาสให้ผู้นำศาสนา/ผู้ที่ชุมชนให้ความไว้วางใจมีส่วนร่วมในการจัดอิสลามศึกษา**</p> <p>2.1.10สร้างเครือข่ายประชาสัมพันธ์การจัดอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง</p>
	<p>2.2 สนับสนุนสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อคุณภาพการศึกษา</p>	<p>2.3.1สรรหางบประมาณเพื่อการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องคอมพิวเตอร์ในสัดส่วนที่เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน</p> <p>2.3.2สรรหางบประมาณในการจัดวางระบบอินเทอร์เน็ตเร็วเพื่อการเรียนการสอนและการบริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>2.3.3ส่งเสริมการใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความความน่าสนใจในบทเรียน*</p>

ตารางที่ 4.49 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	วิธิดำเนินการ
	2.3พัฒนาครูผู้สอนและบูรณาการหลักสูตรอย่างเป็นระบบ	2.3.1พัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาในโรงเรียน 2.3.2พัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน 2.3.3ส่งเสริมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญในพัฒนาอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2.3.4จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการดำเนินชีวิตตามวิถีอิสลามอย่างเหมาะสม 2.3.5สร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา 2.3.6จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการอิสลามศึกษาในโรงเรียนระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนและชุมชน*
3. ประเมินผลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Based Evaluation)	3.1 นิเทศ ติดตามและ การประเมินผลแผน ยุทธศาสตร์ และ แผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องและครบถ้วน	3.1.1นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศอย่างครบถ้วน 3.1.2นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง 3.1.3ติดต่อประสานงานและรับรู้ปัญหาที่แท้จริงในการประเมินผล กำกับจัดการอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง 3.1.4ติดตามและประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง 3.1.5เปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะการจัดการอิสลามศึกษาในโรงเรียน** 3.1.6บูรณาการร่วมมือกันระหว่างครูผู้สอนในการติดตามและประเมินการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน*
	3.2 ประเมินเพื่อสร้างความเป็นธรรมและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน	3.2.1ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรแต่ละคนอย่างรอบด้าน 3.2.2ติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรแต่ละคนอย่างรอบด้านและเป็นธรรม

ตารางที่ 4.49 (ต่อ)

ยุทธศาสตร์หลัก	ยุทธศาสตร์รอง	วิธิดำเนินการ
4.ปรับปรุงการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement of Curriculum Management)	4.1 สร้างเสริมประสิทธิภาพการจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.1.1กำหนดให้มีนโยบายที่ชัดเจนและมีความสอดคล้องในการพัฒนาอิสลามศึกษาในโรงเรียน 4.1.2ปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน 4.1.3ปรับปรุงการดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีประสิทธิภาพ 4.1.4ปรับการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของชุมชน 4.1.5นำผลการติดตามและประเมินที่ได้จากผู้เกี่ยวข้องมาปรับปรุงและพัฒนาแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการตามความต้องการของชุมชน* 4.1.6การปรับวิธีการทำงาน ปรับกิจกรรมต่างๆ และร่วมกันแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตมุสลิม*
	4.2 การปรับปรุงการวางแผนและการนิเทศโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย	4.2.1 ปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง 4.2.2ปรับปรุงการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย 4.2.3จัดกิจกรรมตามหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาและแก้ไขอย่างต่อเนื่อง
	4.3 พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ	4.3.1เร่งรัดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานในสพฐ. ในการส่งเสริมสนับสนุน กำกับ ดูแลสพท.และโรงเรียนที่จัดหลักสูตรอิสลามศึกษาให้ดำเนินให้เป็นตามนโยบาย 4.3.2ปรับปรุงแผนการจัดสรรงบประมาณด้านอิสลามศึกษาให้มีความพอเพียงมากขึ้น 4.3.3ปรับปรุงแผนการสรรหา คัดเลือก และพัฒนาครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ 4.3.4พัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และการบริหารโรงเรียน 4.3.5จัดทำระบบสารสนเทศที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา

หมายเหตุ: วิธิดำเนินการที่ไม่มีเครื่องหมายใดๆ ปรากฏ หมายถึง วิธิดำเนินการได้จากกรวิเคราะห์ค่า PNI และคำถามปลายเปิดตอนที่ 3 * หมายถึง วิธิดำเนินการที่ได้มาจากกรณีศึกษาโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ** หมายถึง วิธิดำเนินการที่ปรากฏจากการวิเคราะห์ผลค่า PNI คำถามปลายเปิดตอนที่ 3 และกรณีศึกษาโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ

ผู้วิจัยได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมเพื่อปรับปรุงและนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรมี 4 ยุทธศาสตร์หลัก (PIEI) 11 ยุทธศาสตร์รอง (3Ss, 3Ts, 2Os และ SME) และ 56 วิธีดำเนินการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์หลัก: PIEI
ยุทธศาสตร์รอง: 3Ss, 3Ts, 2Os และ SME

1. ยุทธศาสตร์หลัก P: ปรับกระบวนการทัศน์การวางแผนอย่างเป็นระบบ

(Paradigm Shift in Planning:)

ยุทธศาสตร์รอง S1: 1.1วางแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการที่เน้นการสร้างโอกาสและคุณภาพการศึกษา (Strategy Plan) โดยมีวิธีดำเนินการ:

- 1.1.1สร้างโอกาสและคุณภาพในการวางแผนจัดการศึกษา
- 1.1.2วิเคราะห์ SWOT เพื่อพัฒนาแผนการจัดอิสลามศึกษา
- 1.1.3บูรณาการวางแผนการจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 1.1.4เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชนและผู้นำศาสนามีส่วนร่วมในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน
- 1.1.5จัดทำแผนการประชาสัมพันธ์การจัดอิสลามศึกษาอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์รอง S2: 1.2 ร่วมจัดทำแผนงาน และโครงการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder Involvement) โดยมีวิธีดำเนินการ:

- 1.2.1กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จการจัดอิสลามศึกษาในแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ
- 1.2.2กำหนดให้มีแผนการจัดทำสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง
- 1.2.3จัดทำแผนงาน โครงการการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของโรงเรียนอย่างมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์รอง S3: 1.3 เพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผนงานทุกระดับอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (Systematic Scheme) โดยมีวิธีดำเนินการ:

- 1.3.1 กำหนดงบประมาณตามแผนการจัดอิสลามศึกษาอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง
- 1.3.2 จัดทำแผนอัตรากำลังครูผู้สอนอิสลามศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
- 1.3.3 จัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอนอย่างมีส่วนร่วมและเป็นระบบ
- 1.3.4 จัดทำแผนคัดเลือกครูตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
- 1.3.5 จัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- 1.3.6 จัดทำแผนการสำรวจและแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ยุทธศาสตร์หลัก I: บูรณาการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจอย่างถูกต้องและครบถ้วน (Integrating Classroom Learning into Life and Religious Practice)

ยุทธศาสตร์รอง T1: 2.1 พัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ (Teaching Advancement) โดยมีวิธีดำเนินการ:

- 2.1.1 บริหารแบบ AIC คือ ขั้นการรับรู้สภาพ ระดมสมอง ขั้นทำและลุย และติดตามประเมินผล
- 2.1.2 ปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วน
- 2.1.3 วิเคราะห์หลักสูตร ทำแผนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ นำแผนการสอนไปใช้สอน ปรับปรุงแผนการสอน ทำวิจัยในชั้นเรียน วัดผลและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริง
- 2.1.4 ฝึกให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจ (ละหมาด) ครบวันละ 5 เวลา
- 2.1.5 ฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
- 2.1.6 นิเทศการจัดการเรียนการสอนในรูปคณะกรรมการให้กับครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง
- 2.1.7 พัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างมีส่วนร่วมอย่าง

ต่อเนื่อง

2.1.8 ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น ค่ายเยาวชนสร้างคนคุณธรรม กิจกรรมเกี่ยวมูนไล การอ่านดูอาห์ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

2.1.9 เปิดโอกาสให้ผู้นำศาสนา/ผู้ที่ชุมชนให้ความไว้วางใจมีส่วนร่วมในการจัดอิสลามศึกษา

2.1.10 สร้างเครือข่ายประชาสัมพันธ์การจัดอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์รอง T2: 2.2 สนับสนุนสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อคุณภาพการศึกษา (Technology Support) โดยมีวิธีดำเนินการ:

2.3.1 สรรหางบประมาณเพื่อการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องคอมพิวเตอร์ในสัดส่วนที่เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

2.3.2 สรรหางบประมาณในการจัดวางระบบอินเทอร์เน็ตเร็วเพื่อการเรียนการสอนและการบริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.3 ส่งเสริมการใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความความน่าสนใจในบทเรียน โดยมีวิธีดำเนินการ:

ยุทธศาสตร์รอง T3: 2.3 พัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรหลักสูตรอย่างเป็นระบบ (Teacher Development) โดยมีวิธีดำเนินการ:

2.3.1 พัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาในโรงเรียน

2.3.2 พัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน

2.3.3 ส่งเสริมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญในพัฒนาอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.3.4 จัดบรรยายภาคที่เอื้อต่อการดำเนินชีวิตตามวิถีอิสลามอย่างเหมาะสม

2.3.5 สร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา

2.3.6 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการอิสลามศึกษาในโรงเรียนระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และชุมชน

3. ยุทธศาสตร์หลัก E : ประเมินผลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Based Evaluation)

ยุทธศาสตร์รอง O: 3.1 นิเทศ ติดตามและการประเมินผลแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องและครบถ้วน (Ongoing Supervision) โดยมีวิธีดำเนินการ:

3.1.1 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศอย่างครบถ้วน

3.1.2 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.1.3 ติดตามประสานงานและรับรู้ปัญหาที่แท้จริงในการประเมินผล กำกับการจัดการอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3.1.4 ติดตามและประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง

3.1.5 เปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะการจัดการอิสลามศึกษาในโรงเรียน

3.1.6 บูรณาการร่วมมือกันระหว่างครูผู้สอนในการติดตาม และประเมินการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน

ยุทธศาสตร์รอง O: 3.2 ประเมินเพื่อสร้างความเป็นธรรมและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน (Objective Assessment) โดยมีวิธีดำเนินการ:

3.2.1 ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรแต่ละคนอย่างรอบด้าน

3.2.2 ติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรแต่ละคนอย่างรอบด้านและเป็นธรรม

4. ยุทธศาสตร์หลัก I : ปรับปรุงการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement of Curriculum Management)

ยุทธศาสตร์รอง S: 4.1 สร้างเสริมประสิทธิภาพการจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Strengthen Curriculum) โดยมีวิธีดำเนินการ:

4.1.1 กำหนดให้มีนโยบายที่ชัดเจนและมีความสอดคล้องในการพัฒนาอิสลามศึกษาในโรงเรียน

4.1.2 ปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

4.1.3 ปรับปรุงการดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีประสิทธิภาพ

4.1.4 ปรับการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของชุมชน

4.1.5 นำผลการติดตามและประเมินที่ได้จากผู้เกี่ยวข้องมาปรับปรุงและพัฒนา
แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการตามความต้องการของชุมชน

4.1.6 การปรับวิธีการทำงาน ปรับกิจกรรมต่างๆ และร่วมกันแก้ไขปัญหาให้
สอดคล้องกับวิถีชีวิตมุสลิม

ยุทธศาสตร์รอง M: 4.2 การปรับปรุงการวางแผนและการนิเทศโดยใช้วิธีการที่
หลากหลาย (Multiple Supervision) โดยมีวิธีดำเนินการ:

4.2.1 ปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง

4.2.2 ปรับปรุงการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย

4.2.3 จัดกิจกรรมตามหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาและแก้ไขอย่าง
ต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์รอง E: 4.3 พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ
(Effective Management) โดยมีวิธีดำเนินการ:

4.3.1 เร่งรัดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานในสพฐ. ในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ดูแล
สพท. และโรงเรียนที่จัดหลักสูตรอิสลามศึกษาให้ดำเนินให้เป็นตามนโยบาย

4.3.2 ปรับปรุงแผนการจัดสรรงบประมาณด้านอิสลามศึกษาให้มีความพอเพียง
มากขึ้น

4.3.3 ปรับปรุงแผนการสรรหา คัดเลือก และพัฒนาครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ

4.3.4 พัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และการบริหารโรงเรียน

4.3.5 จัดทำระบบสารสนเทศที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2. เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 3. เพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีขั้นตอนการวิจัย 5 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 3 ร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินและตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุง และนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ 1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2. ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3. ผลจากการร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า

1. **ด้านภาพความสำเร็จ** สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับมากเช่นกัน ตามลำดับคือ ระดับมัธยมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับขยายโอกาส สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกันตามลำดับคือ ระดับขยายโอกาส ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา และเมื่อพิจารณาเป็นระดับและรายข้อพบว่า

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นครูผู้สอนสามัญศึกษาพึงพอใจค่าตอบแทนหรือเงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง แนวโน้มนักเรียนมีความพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ยกเว้นครูผู้สอนอิสลามศึกษามีความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู และโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษาเปิดใช้หลักสูตรอิสลามศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้น ครูผู้สอนอิสลามศึกษาพึงพอใจค่าตอบแทนหรือเงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และครูผู้สอนสามัญศึกษาพึงพอใจค่าตอบแทนหรือเงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากตามลำดับ

1.2 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้น ครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ยกเว้นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษาเปิดใช้หลักสูตรอิสลามศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้น ครูผู้สอนอิสลามศึกษาพึงพอใจค่าตอบแทนหรือเงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และครูผู้สอนสามัญศึกษาพึงพอใจค่าตอบแทนหรือเงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากตามลำดับ

1.3 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นแนวโน้มนักเรียนมีความพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนมีศักยภาพการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอนอิสลามศึกษามีความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู และครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยการจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำให้นักเรียนในชุมชนมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จในระดับมากที่สุด ส่วนครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จในระดับน้อยที่สุด

1.4 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษามีความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู แนวโน้มนักเรียนมีความพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และครูผู้สอนมีศักยภาพการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นครูผู้สอนมีความภูมิใจในวิชาชีพของตนเอง ครูผู้สอนอิสลามศึกษามีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนอิสลามศึกษามีความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติดมากขึ้น ($\bar{X}=4.64$) นักเรียนสามารถอ่านอัลกุรอาน และนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง แนวโน้มผู้ปกครองมีความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมของบุตรหลานที่สำเร็จการศึกษา การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

2. การบริหารในภาพรวม สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกันตามลำดับคือ ระดับมัธยมศึกษา ระดับขยายโอกาส และระดับประถมศึกษา สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน คือ ระดับขยายโอกาส ส่วนระดับที่มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากตามลำดับคือ ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน และรายข้อพบว่า

2.1 ด้านการวางแผน สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลาม

ศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน ตามลำดับคือ ระดับมัธยมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับขยายโอกาสมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติเท่ากัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับคือ ระดับประถมศึกษา ระดับขยายโอกาสและระดับมัธยมศึกษา และเมื่อพิจารณาเป็นรายระดับและราข้อพบว่า

2.1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นโรงเรียนมุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น และมีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์และนบีมุฮัมมัด (คือล) โรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดนโยบาย และจัดสรรงบประมาณด้านอิสลามศึกษาให้กับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนครอบครัวและสังคมให้เกิดสันติสุขทั้งโลกนี้ (โลกดุนยา) และโลกหน้า (โลกอาคีเราะฮ์) และแนวโน้มโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างเป็นระบบ และแนวโน้มโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงาน โครงการที่กำหนดไว้อย่างเพียงพอและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นผู้บริหารโรงเรียน ครู และชุมชนร่วมกันวางแผนระดมงบประมาณในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน) มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก

2.1.2 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นโรงเรียนมุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น และมีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์

และนบีมุฮัมมัด (ศ็อล) โรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดนโยบายและจัดสรรงบประมาณด้านอิสลามศึกษาให้กับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา นักเรียน ครอบครัวและสังคมให้เกิดสันติสุขทั้งโลกนี้ (โลกดุนยา) และโลกหน้า (โลกอาคีเราะฮ์) แนวโน้มโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนา ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยโรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้บริหารโรงเรียน ครู และชุมชนร่วมกันวางแผนระดับงบประมาณในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.1.3 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นข้อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน และโครงการการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างสม่ำเสมอ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนรู้อิสลามศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกันจัดทำแผนอัตรากำลังที่พร้อมบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดอิสลามศึกษาที่ชัดเจน และโรงเรียนศึกษาบริบทภายในและบริบทภายนอกเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนการนำหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลและปฏิทินการนิเทศของแต่ละโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นผู้บริหารโรงเรียน ครู และชุมชนร่วมกันวางแผนระดับงบประมาณในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนศึกษาบริบทภายในและบริบทภายนอกเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และโรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลและปฏิทินการนิเทศของแต่ละโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนการนำหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับ

2.1.4 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกันจัดทำแผนอัตรากำลังที่พร้อมบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดอิสลามศึกษาที่ชัดเจน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลและปฏิทินการนิเทศของแต่ละโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกันจัดทำแผนอัตรากำลังที่พร้อมบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นโรงเรียนสำรวจความต้องการและประชาสัมพันธ์การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาให้กับนักเรียนและผู้ปกครองในชุมชนและข้อแนวโน้มโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนศึกษาบริบทภายในและบริบทภายนอกเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร่วมกันจัดทำแผนอัตรากำลังที่พร้อมบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับ

2.2 ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกันตามลำดับคือ ระดับมัธยมศึกษา ระดับขยายโอกาส และระดับประถมศึกษา สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับเช่นกันคือ ระดับขยายโอกาส ระดับมัธยมศึกษา และประถมศึกษา และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

2.2.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่สอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา อุปกรณ์การสอนของโรงเรียน เช่น เทป โทรทัศน์ เครื่องเล่น CD และเครื่องคอมพิวเตอร์มีความทันสมัยและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้วิธีการวัดผลที่มีความหลากหลายและประเมินผลตามสภาพจริง แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น และแนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหารการ ศึกษาจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติเท่ากัน ครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของโรงเรียน แนวโน้มอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการเรียนการสอนและการบริหารงานของโรงเรียนสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเลี้ยงชีพ เงินพร. เป็นต้น ครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน มีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ ครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ และเข้าใจหลักสูตรอิสลามศึกษา และครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมกับค่าครองชีพ ครูผู้สอนอิสลามศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการ

จัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้แก่ครูในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนอิสลามศึกษานุกรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ แนวโน้มสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับจากบริจาคจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความทันสมัยและเพียงพอ แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหารการ ศึกษาจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนปฏิบัติตามแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษารวมใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความสามารถในการนุกรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางลำดับ ส่วนแนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญจะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น ครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของโรงเรียน แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น ครูผู้สอนสามัญศึกษานุกรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ แนวโน้มสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับจากบริจาคจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความทันสมัยและเพียงพอ ครูผู้สอนสามัญศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้ และความเข้าใจวิชาอิสลามศึกษาเพื่อนุกรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหารการ ศึกษาจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนแนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญจะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น และแนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญจะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับน้อยตามลำดับ

2.2.2 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่ามีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่น กั้นยกเว้น ครูผู้สอนอิสลามศึกษามีโอกาสได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเลี้ยงชีพ เงินพร. เป็นต้น ครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้วิธีการวัดผลที่มีความหลากหลายและประเมินผลตามสภาพจริง ครูผู้สอนสามัญศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง และข้ออุปสรรคการสอนของโรงเรียน เช่น เทป ไทท์ศน์ เครื่องเล่น CD และเครื่องคอมพิวเตอร์มีความทันสมัยและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่สอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหารการ ศึกษาจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียนมีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ ครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของโรงเรียน ครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมกับค่าครองชีพ ครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ และเข้าใจหลักสูตรอิสลามศึกษา ครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น แนวโน้มอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการเรียนการสอนและการบริหารงานของโรงเรียนสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่องครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้แก่ครูในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนอิสลามศึกษามุ่งเน้นการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ แนวโน้มสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับจากบริจาคจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความทันสมัยและเพียงพอ ครูผู้สอนอิสลามศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียนโรงเรียนปฏิบัติตามแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหารการ ศึกษาจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ และขอแนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษา

ส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น ครูผู้สอนสามัญศึกษานุกรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ ครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของโรงเรียน แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น ครูผู้สอนสามัญศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้ และความเข้าใจวิชาอิสลามศึกษาเพื่อบรรณาการการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับ และข้อแนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง และแนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับน้อย

2.2.3 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีจำนวนเพียงพอเสมอ ครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียนมีจำนวนเพียงพอเสมอ ครูผู้สอนอิสลามศึกษานุกรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้แก่ครูในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความสามารถในการบรรณาการการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน โรงเรียนปฏิบัติตามแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้

อย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ และแนวโน้มสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับจากบริจาคจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความทันสมัย และเพียงพอ แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียนมีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ และแนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหาร การศึกษาจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยความต้องการเท่ากัน แนวโน้มเครื่องคอมพิวเตอร์ที่พร้อมใช้งานของโรงเรียนมีสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนอยู่เสมอ แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น ครูผู้สอนสามัญศึกษามุ่งเน้นหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ ครูผู้สอนอิสลามศึกษามีโอกาสได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเลี้ยงชีพ เงินพร. เป็นต้น ครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านอิสลามศึกษา แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น ครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับ และแนวโน้มสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับจากบริจาคจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความทันสมัยและเพียงพอ แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ และแนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับน้อยตามลำดับ

2.2.4 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นกัน ยกเว้นครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และแนวโน้มสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับจากบริจาคจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความทันสมัย

และเพียงพอ ครูผู้สอนสามัญศึกษาที่เป็นมุสลิมมีทักษะและช่วยฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนสามัญศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้และความเข้าใจวิชาอิสลามศึกษาเพื่อบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน ครูผู้สอนอิสลามศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้แก่ครูในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนบูรณาการโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ และครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนอิสลามศึกษาบูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก ยกเว้นผู้บริหารโรงเรียนบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ ครูผู้สอนอิสลามศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของโรงเรียนและแนวโน้มการใช้จ่ายเงินที่ได้รับจัดสรรตามแผนงาน โครงการของโรงเรียนมีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ครูผู้สอนอิสลามศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้วิชาสามัญศึกษาเพื่อบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน ครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียนมีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ ครูผู้สอนอิสลามศึกษาบูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ โรงเรียนจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดอิสลามศึกษาอย่างเหมาะสม แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น ครูผู้สอนอิสลามศึกษาวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ และขอแนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น อุปกรณ์การสอนของโรงเรียน เช่น เทปโทรทัศน์ เครื่องเล่น CD และเครื่องคอมพิวเตอร์มีความทันสมัยและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอย่าง

ต่อเนื่อง ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนกิจกรรมอิสลามศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและซื้อแว่นแว่นเครื่องคอมพิวเตอร์ที่พร้อมใช้งานของโรงเรียนมีสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนอยู่เสมอ ครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ครูผู้สอนสามัญศึกษาได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมกับค่าครองชีพอย่างต่อเนื่อง และซื้อผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง ข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษามีโอกาสได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเลี้ยงชีพ เงินพรศ. เป็นต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้แก่ครูในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง และข้อครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านอิสลามศึกษา ครูผู้สอนสามัญศึกษานำเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบและข้อครูผู้สอนสามัญศึกษามีทักษะการดูแล และควบคุมนักเรียนให้ปฏิบัติศาสนกิจ(ละหมาด)ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ แนวน้อมครูผู้สอนสามัญศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคลากรอื่น มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

2.3 ด้านการประเมินผล สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน ตามลำดับคือ ระดับมัธยมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับขยายโอกาส สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับเช่นกันคือ ระดับขยายโอกาส และประถมศึกษา ยกเว้นระดับมัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายระดับและรายข้อพบว่า

2.3.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อโรงเรียนจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอิสลามศึกษาในด้านต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง แนวน้อมการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลทุกระดับใน

ภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก ยกเว้นโรงเรียนจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอิสลามศึกษาในด้านต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศที่กำหนดอย่างครบถ้วน คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้อง และแนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

2.3.2 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการประเมินผลระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อโรงเรียนจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอิสลามศึกษาในด้านต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก ยกเว้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศที่กำหนดอย่างครบถ้วน แนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้อง โรงเรียนติดตามและประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์อย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

2.3.3 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นแนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่ มีค่าเฉลี่ย

ความต้องการอยู่ในระดับมาก ยกเว้นแนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

2.3.4 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นแนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอิสลามศึกษาในด้านต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาเพื่อเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครูอย่างเป็นธรรม และสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานำผลการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดมาเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้อง โรงเรียนมีการประเมินข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการอย่างสมบูรณ์และต่อเนื่อง แนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนติดตามและประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์อย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับ

2.4 **ด้านการปรับปรุง** สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ ระดับมัธยมศึกษาส่วนระดับที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับคือ ระดับขยายโอกาส และระดับประถมศึกษา สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับคือ ระดับขยายโอกาส และประถมศึกษา ส่วนระดับที่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากคือ ระดับระดับมัธยมศึกษา และเมื่อพิจารณาเป็นรายระดับและรายข้อพบว่า

2.4.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ยกเว้นโรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติเท่ากัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการปรับปรุงทุกระดับในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาปรับปรุงแผนการพัฒนาคู่มือสอนอิสลามศึกษาและสามัญศึกษาของโรงเรียนในสังกัดอย่างเป็นระบบ โรงเรียนนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ และโรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์มาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของสังคม คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินบุคลากรมาปรับปรุงแผนการสรรหาและคัดเลือกครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับ

2.4.2 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยโรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินบุคลากรมาปรับปรุงแผนการสรรหาและคัดเลือกครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงระดับประถมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ยกเว้นโรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์มาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โรงเรียนนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ โรงเรียนนำผลการติดตามและ

ประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของสังคม คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินบุคลากรมาปรับปรุงแผนการสรรหาและคัดเลือกครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับ

2.4.3 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ยกเว้นโรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของสังคม โรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงระดับขยายโอกาสในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ยกเว้นคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้งานของโรงเรียนมาปรับปรุงแผนงบประมาณและการเสนอขออนุมัติงบประมาณในปีการศึกษาถัดไปอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของสังคม โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์มาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินบุคลากรมาปรับปรุงแผนการสรรหาและคัดเลือกครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับ

2.4.4 สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศอย่างเป็นระบบ โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์มาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาปรับปรุงแผนการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและสามัญศึกษาของโรงเรียนในสังกัดอย่างเป็นระบบ ผู้บริหาร

โรงเรียน ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษานำผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผล มากำหนดเป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน โรงเรียนปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการ ให้มีความเหมาะสมและครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการปรับปรุง ระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้น คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการกำกับ ติดตามและประเมินผลมาใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมาปรับปรุงแผนงบประมาณและการเสนองบประมาณในปีการศึกษา ถัดไปอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัด อิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ โรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน โรงเรียนนำผลการ ติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์มาปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีความเหมาะสม โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับการ เรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของสังคม มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับ มากที่สุดตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหาร โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้ หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้จากการนำสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ มาจัดลำดับตามความสำคัญความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และจากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามจากยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนบรรลุผลสำเร็จ ตามที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามคำถามปลายเปิด และจากโรงเรียนที่เป็น กรณีสึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารโรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. **ด้านภาพความสำเร็จ** ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า

ภาวะคุกคาม

1. แนวโน้มผู้ปกครองไว้วางใจในการส่งบุตรหลานมาเรียนในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำให้บุตรหลานในชุมชนมีโอกาสดำเนินการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น
3. แนวโน้มผู้ปกครองมีความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมของบุตรหลานที่สำเร็จการศึกษา
4. การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติดมากขึ้น
5. แนวโน้มนักเรียนและครูผู้สอนมีความพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

จุดแข็ง

1. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษาเปิดใช้หลักสูตรอิสลามศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้น
2. ครูผู้สอนมีศักยภาพการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษามีความก้าวหน้าและมีความมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู
4. ครูผู้สอนมีความภูมิใจในวิชาชีพของตนเอง
5. นักเรียนสามารถปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามในชีวิตประจำวันได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง
6. นักเรียนสามารถอ่านอัลกุรอาน และนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง
7. นักเรียนได้พัฒนาตนเอง ครอบคลุม และสังคมที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและหลักการของศาสนาอิสลาม

2. **ด้านการวางแผน** ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า

ภาวะคุกคาม

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดการจัดทำแผนอัตรากำลังในการบรรจุครูผู้สอนให้เป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู

2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีแผนงบประมาณที่ชัดเจนในการสนับสนุนการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนขาดการมีส่วนร่วมในการทำแผนการนิเทศ ติดตามและประเมินผล และการจัดทำแผนงาน และโครงการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างเป็นระบบ

4. ชุมชนและผู้ปกครองยังไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา

โอกาส

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง 13 เขต มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวปฏิบัติในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างเป็นระบบ

3. หน่วยงานต้นสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนสนับสนุนงบประมาณในการจัดอิสลามศึกษาอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง

4. คณะกรรมการสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำศาสนา และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและแนวทางการดำรงชีวิตในชุมชน

จุดอ่อน

1. โรงเรียนขาดการวิเคราะห์ SWOT ในการจัดอิสลามศึกษาทำให้ขาดตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน

2. โรงเรียนไม่ได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสทางการศึกษาและคุณภาพทางการศึกษา

จุดแข็ง

1. โรงเรียนมุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น และมีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์และนบีมุฮัมมัด (ศ็อล)

2. โรงเรียนมีแนวทางการคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมเป็นครูผู้สอนอิสลามศึกษา
3. โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาและประชุมวางแผน และประชาสัมพันธ์การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. **ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ** ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า

ภาวะคุกคาม

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาให้ความรู้ ความเข้าใจ แก่ผู้เกี่ยวข้อง และส่งเสริมการจัดอิสลามศึกษาน้อย
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาขาดการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้และการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้
3. แนวโน้มสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนที่ได้รับจัดสรรจากหน่วยงานภาครัฐไม่เพียงพอ
4. งบประมาณที่ได้รับสนับสนุนและจัดสรรด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์จากหน่วยงานต้นสังกัดไม่เพียงพอต่อการพัฒนาอิสลามศึกษา
5. หน่วยงานภาครัฐไม่ได้จัดสวัสดิการให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษา เช่น เงินเลี้ยงชีพ และการปรับเป็นพนักงานราชการและบรรจุเป็นราชการครู

โอกาส

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานอื่นและมีการจัดประกวดทักษะทางวิชาการของหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อสร้างความตื่นตัวให้กับโรงเรียน
2. แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน
3. คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำศาสนา และผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

จุดอ่อน

1. โรงเรียนไม่ได้ปฏิบัติตามแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้
2. ผู้บริหารโรงเรียนขาดการนิเทศและบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาอย่างไม่เป็นระบบ
3. ครูผู้สอนอิสลามศึกษาขาดการบูรณาการสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ครูผู้สอนอิสลามศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีจำนวนไม่เพียงพอและไม่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ทำให้มีปัญหาด้านการเรียนการสอนมาก
5. โรงเรียนขาดงบประมาณในการสนับสนุนให้เพียงพอต่อการจัดอิสลามศึกษาทั้งแบบเรียน เอกสารทุกชั้นเรียน สื่อวัสดุและอุปกรณ์
6. โครงสร้างเวลาเรียนมากเกินไป ส่งผลให้นักเรียนต้องเรียนมากถึง 16 กลุ่มสาระใน 1 สัปดาห์

จุดแข็ง

1. โรงเรียนจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดอิสลามศึกษาอย่างเหมาะสม
2. ผู้บริหารโรงเรียนสร้างความเข้าใจและสนับสนุนกิจกรรมอิสลามศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
3. ครูผู้สอนอิสลามศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาและฝึกให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจ (ละหมาด) อ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

3. **ด้านการประเมินผล** ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า

ภาวะคุกคาม

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนขาดการมีส่วนร่วมในการนิเทศให้คำแนะนำ การติดต่อ ประสานงาน รับรู้ในปัญหาที่แท้จริงในการประเมินผลเพื่อกำกับ ติดตาม และประเมินผลด้านอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ผู้ปกครองและชุมชนยังขาดความเชื่อมั่นในการจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนรัฐ เช่น ส่งบุตรหลานเรียนโรงเรียนเอกชนและให้บุตรหลานเรียนอัลกุรอานจากโต๊ะครูในชุมชน

โอกาส

1. แนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้น

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษา เพื่อเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครูอย่างเป็นธรรม

3. สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานำผลการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดมาเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

4. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้ จ่ายงบประมาณและการรายงานผลการจัดอิสลามศึกษา

จุดอ่อน

1. โรงเรียนขาดการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ใน แผนยุทธศาสตร์

2. ผู้บริหารโรงเรียนขาดการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู ผู้สอนอิสลามศึกษา

จุดแข็ง

1. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องสะท้อนความคิดเห็นและมีการประเมิน ความพึงพอใจของผู้ปกครองในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน

4. **ด้านการปรับปรุง** ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ ภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า

ภาวะคุกคาม

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขาดนโยบายที่ชัดเจนและไม่มีหน่วย งานเฉพาะระดับกรมที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาอิสลามศึกษาของโรงเรียน

2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขาดการนำสภาพปัญหาทางงบประมาณ ด้านสื่อและอุปกรณ์อิสลามศึกษามาเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาอิสลามศึกษา

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนขาดการมีส่วนร่วมในการนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ

4. ผู้บริหารในทุกระดับตระหนัก ให้ความสำคัญ และให้การสนับสนุนการจัดอิสลาม ศึกษาน้อย

5. คณะกรรมการสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการนำผลการกำกับ ติดตามและ ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมาปรับปรุงแผนงบประมาณและการเสนอ งบประมาณ

โอกาส

- 1.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาปรับปรุงแผนการพัฒนาคู่มือสอนอิสลามศึกษาและสามัญศึกษาของโรงเรียนในสังกัด
- 2.คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินบุคลากรมาปรับปรุงแผนการสรรหาและคัดเลือกครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน
- 3.ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับทราบผลการดำเนินงานอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จุดอ่อน

- 1.โรงเรียนขาดการนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์
- 2.โรงเรียนไม่ได้ปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการให้มีความเหมาะสมและครบถ้วน
- 3.โรงเรียนขาดการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ และการบริหารโรงเรียน
- 4.ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาไม่ได้นำผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลมากำหนดเป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน

จุดแข็ง

- 1.โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับ การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของชุมชน
- 2.โรงเรียนนำข้อมูลตามตัวชี้วัดมาวิเคราะห์และจัดทำระบบสารสนเทศที่พร้อมใช้งาน ตลอดเวลา
- 3.โรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการ ปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน

3. ผลจากการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลจากการจัดลำดับความสำคัญความต้องการพัฒนา (PNI_{modified}) ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีรายละเอียดตารางที่ 5.1 ผลจากการจัดลำดับความสำคัญความต้องการพัฒนา (PNI_{modified}) ร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

4 ยุทธศาสตร์หลัก	PNI _{modified}	11 ยุทธศาสตร์รอง
1. ยุทธศาสตร์ปรับกระบวนการทัศน์การวางแผนอย่างเป็นระบบ (Paradigm Shift in Planning)	0.29 (2)	1.1 ยุทธศาสตร์วางแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการที่เน้นการสร้างโอกาสและคุณภาพการศึกษา 1.2 ยุทธศาสตร์ร่วมจัดทำแผนงานโครงการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 1.3 ยุทธศาสตร์เพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผนงานทุกระดับอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
2. ยุทธศาสตร์บูรณาการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจอย่างถูกต้องและครบถ้วน (Integrating Classroom Learning into Life and Religious Practice)	0.23 (4)	2.1 ยุทธศาสตร์พัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ 2.2 ยุทธศาสตร์สนับสนุนสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อคุณภาพการศึกษา 2.3 ยุทธศาสตร์พัฒนาครูผู้สอนและบูรณาการหลักสูตรอย่างเป็นระบบ
3. ยุทธศาสตร์ประเมินผลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Based Evaluation)	0.26 (3)	3.1 ยุทธศาสตร์นิเทศ ติดตามและการประเมินผลแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องและครบถ้วน 3.2 ยุทธศาสตร์ประเมินเพื่อสร้างความเป็นธรรมและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน
4. ยุทธศาสตร์ปรับปรุงการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement of Curriculum Management)	0.32 (1)	4.1 ยุทธศาสตร์สร้างเสริมประสิทธิภาพการจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 4.2 ยุทธศาสตร์ปรับปรุงการวางแผนและการนิเทศโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย 4.3 ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

1. ยุทธศาสตร์หลัก: ปรับกระบวนการทัศน์การวางแผนอย่างเป็นระบบ

(Paradigm Shift in Planning)

ยุทธศาสตร์รอง

1.1 ยุทธศาสตร์วางแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการที่เน้นการสร้างโอกาสและคุณภาพการศึกษา

วิธีดำเนินการ

1.1.1 สร้างโอกาสและคุณภาพในการวางแผนจัดการศึกษา

1.1.2 วิเคราะห์ SWOT เพื่อพัฒนาแผนการจัดอิสลามศึกษา

1.1.3 บูรณาการวางแผนการจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.4 เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชนและผู้นำศาสนามีส่วนร่วมในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน

1.1.5 จัดทำแผนการประชาสัมพันธ์การจัดอิสลามศึกษาอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์รอง

1.2 ยุทธศาสตร์ร่วมจัดทำแผนงาน โครงการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการ

1.2.1 กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จการจัดอิสลามศึกษาในแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ

1.2.2 กำหนดให้มีแผนการจัดทำสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง

1.2.3 จัดทำแผนงาน โครงการการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาของโรงเรียนอย่างมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์รอง

1.3 ยุทธศาสตร์เพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผนงานทุกระดับอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

วิธีดำเนินการ

1.3.1 กำหนดงบประมาณตามแผนการจัดอิสลามศึกษาอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง

1.3.2 จัดทำแผนอัตรากำลังครูผู้สอนอิสลามศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

1.3.3 จัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอนอย่างมีส่วนร่วมและเป็นระบบ

1.3.4 จัดทำแผนคัดเลือกครูตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

1.3.5 จัดทำแผนการนิเทศติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.3.6 จัดทำแผนการสำรวจและแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรตาม
เกณฑ์ที่กำหนดอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ยุทธศาสตร์หลัก: บูรณาการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะชีวิตและการปฏิบัติ ศาสนกิจอย่างถูกต้องและครบถ้วน (Integrating Classroom Learning into Life and Religious Practice)

ยุทธศาสตร์รอง

2.1 ยุทธศาสตร์พัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่าง
เต็มศักยภาพ

วิธีดำเนินการ

2.1.1 บริหารแบบ AIC คือ ขั้นการรับรู้สภาพ ระดมสมอง ขั้นทำและลุย และ
ติดตามประเมินผล

2.1.2 ปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้
อย่างครบถ้วน

2.1.3 วิเคราะห์หลักสูตร ทำแผนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ
นำแผนการสอนไปใช้สอน ปรับปรุงแผนการสอน ทำวิจัยในชั้นเรียน วัดผลและประเมินผลนักเรียน
ตามสภาพจริง

2.1.4 ฝึกให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจ (ละหมาด) ครบวันละ 5 เวลา

2.1.5 ฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

2.1.6 นิเทศการจัดการเรียนการสอนในรูปคณะกรรมการให้กับครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง

2.1.7 พัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง

2.1.8 ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น
ค่ายเยาวชนสร้างคนคุณธรรม กิจกรรมเกี่ยมุนไล การอ่านดุอาห์ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

2.1.9 เปิดโอกาสให้ผู้นำศาสนา/ผู้ที่ชุมชนให้ความไว้วางใจมีส่วนร่วมในการ
จัดอิสลามศึกษา

2.1.10 สร้างเครือข่ายประชาสัมพันธ์การจัดการอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์รอง

2.2 ยุทธศาสตร์สนับสนุนสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อคุณภาพการศึกษา

วิธีดำเนินการ

2.2.1 สรรหางบประมาณเพื่อการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องคอมพิวเตอร์ในสัดส่วนที่เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

2.2.2 สรรหางบประมาณในการจัดวางระบบอินเทอร์เน็ตเร็วเพื่อการเรียนการสอนและการบริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.3 ส่งเสริมการใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความความน่าสนใจในบทเรียน

ยุทธศาสตร์รอง

2.3 ยุทธศาสตร์พัฒนาครูผู้สอนและบูรณาการหลักสูตรอย่างเป็นระบบ

วิธีดำเนินการ

2.3.1 พัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาในโรงเรียน

2.3.2 พัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน

2.3.3 ส่งเสริมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญในพัฒนาอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.3.4 จัดบรรยายภาคที่เอื้อต่อการดำเนินชีวิตตามวิถีอิสลามอย่างเหมาะสม

2.3.5 สร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา

2.3.6 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการอิสลามศึกษาในโรงเรียนระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และชุมชน

3. ยุทธศาสตร์หลัก: ประเมินผลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Based Evaluation)

ยุทธศาสตร์รอง

3.1 ยุทธศาสตร์นิเทศ ติดตามและการประเมินผลแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องและครบถ้วน

วิธีดำเนินการ

3.1.1 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศอย่างครบถ้วน

3.1.2 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง

- 3.1.3 ติดต่อประสานงานและรับรู้ปัญหาที่แท้จริงในการประเมินผล กำกับ การจัดการอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 3.1.4 ติดตามและประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง
- 3.1.5 เปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะการจัดการอิสลามศึกษาในโรงเรียน
- 3.1.6 บูรณาการร่วมมือกันระหว่างครูผู้สอนในการติดตาม และประเมิน การจัดการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน

ยุทธศาสตร์รอง

3.2 ยุทธศาสตร์ประเมินเพื่อสร้างความเป็นธรรมและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

วิธีดำเนินการ

- 3.2.1 ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรแต่ละคนอย่างรอบด้าน
- 3.2.2 ติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรแต่ละคนอย่างรอบด้านและเป็นธรรม

4. ยุทธศาสตร์หลัก: ปรับปรุงการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement of Curriculum Management)

ยุทธศาสตร์รอง

4.1 ยุทธศาสตร์สร้างเสริมประสิทธิภาพการจัดการหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

วิธีดำเนินการ

- 4.1.1 กำหนดให้มีนโยบายที่ชัดเจนและมีความสอดคล้องในการพัฒนาอิสลามศึกษาในโรงเรียน
- 4.1.2 ปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน
- 4.1.3 ปรับปรุงการดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีประสิทธิภาพ
- 4.1.4 ปรับการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของชุมชน
- 4.1.5 นำผลการติดตามและประเมินที่ได้จากผู้เกี่ยวข้องมาปรับปรุงและพัฒนาแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการตามความต้องการของชุมชน
- 4.1.6 การปรับวิธีการทำงาน ปรับกิจกรรมต่างๆ และร่วมกันแก้ไขปัญหาให้

สอดคล้องกับวิถีชีวิตมุสลิม

ยุทธศาสตร์รอง

4.2 ยุทธศาสตร์ปรับปรุงการวางแผนและการนิเทศโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย
วิธีดำเนินการ

4.2.1 ปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง

4.2.2 ปรับปรุงการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย

4.2.3 จัดกิจกรรมตามหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาและแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์รอง

4.3 ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการ

4.3.1 เร่งรัดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานในสพฐ. ในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ
ดูแลสพท. และโรงเรียนที่จัดหลักสูตรอิสลามศึกษาให้ดำเนินให้เป็นตามนโยบาย

4.3.2 ปรับปรุงแผนการจัดสรรงบประมาณด้านอิสลามศึกษาให้มีความ
พอเพียงมากขึ้น

4.3.3 ปรับปรุงแผนการสรรหา คัดเลือก และพัฒนาครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ

4.3.4 พัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และการบริหารโรงเรียน

4.3.5 จัดทำระบบสารสนเทศที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 การอภิปรายผลจากสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงของการบริหารโรงเรียน
ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีรายละเอียดดังนี้

1. **ด้านภาพความสำเร็จ:** ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียน
ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย
ความสำเร็จอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับ
มากเช่นกันตามลำดับคือ ระดับมัธยมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับขยายโอกาส สภาพ
ที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า
มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า
มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกันตามลำดับคือ ระดับขยาย

โอกาส ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา และเมื่อพิจารณาเป็นระดับและรายข้อพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า ครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมพล และชัน (2549: 78-94) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตภาคกลาง พบว่า สภาพการดำเนินการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตภาคกลางตามความเห็นของผู้บริหารพบว่า หลักสูตรยังไม่มีที่เหมาะสมเท่าที่ควร ต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา เด็กนักเรียนเรียนเยอะมีผลต่อคะแนน GPA ด้วย การจัดหลักสูตรควรมีลักษณะร่วมกันคือ น่าจะมีบางรายวิชาที่ลดลงไปบ้างแม้กระทั่งในกลุ่ม 8 วิชาหลักของสามัญเพราะมีวิชาศาสนาเพิ่มเติมมา เพราะนักเรียนไม่สามารถรับได้หมด และครูผู้สอนมีศักยภาพการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังมีครูส่วนหนึ่งที่ใช้การสอนแบบเดิมๆ ไม่มีความทันสมัย (เฉลิมพล และชัน, 2549: 78-94) มีค่าเฉลี่ยความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยความสำเร็จน้อยที่สุด สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จพบว่า ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษา มีความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู สอดคล้องกับงานวิจัยของชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และคณะ (2551: ๑-๗) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามวิถีอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเพื่อบูรณาการสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ปัญหาและความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาคือ ความมั่นคงในอาชีพครู ความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนของครู เป็นต้น การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน และครูผู้สอนมีความภูมิใจในวิชาชีพของตนเอง มีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยความต้องการภาพความสำเร็จมากที่สุดเช่นกัน

จะเห็นได้ว่า ครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากในระยะเริ่มแรกของการเปิดหลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐจะมี 3 รุ่นคือ รุ่นที่ 1 เปิดสอนในปีการศึกษา 2449 (รุ่นนำร่อง) รุ่นที่ 2 ปีการศึกษา 2551 และรุ่นที่ 3 ในปีการศึกษา 2553 ซึ่งพบว่า โรงเรียนยังขาดระบบการบริหารจัดการที่เป็นระบบ เนื่องจากปกติโรงเรียนจะมีเพียงหลักสูตรเดียว เมื่อเริ่มนำหลักสูตรอิสลามศึกษามาใช้ทำให้มีปัญหาในด้านการจัดโครงสร้าง

เวลาเรียน การบริหารงานบุคคลเนื่องจากจำนวนคาบหรือชั่วโมงเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าจากเดิมคือ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็น 16 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเพิ่มอีก 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้หลักสูตรอิสลามศึกษา แต่เมื่อเปิดซักระยะหนึ่งแล้วครูผู้สอนเริ่มมีการปรับตัวเข้าหากัน และได้พูดคุยกันเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวจนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในขณะเดียวกันทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาก็ยังให้ความรู้หรือพัฒนาครูผู้สอนให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการระหว่างหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานค่อนข้างน้อย ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษามีความต้องการความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู เนื่องจากปัจจุบันโดยเฉพาะครูผู้สอนอิสลามศึกษามากกว่าร้อยละ 90 มีสถานภาพเป็นลูกจ้างรายเดือนซึ่งขาดความมั่นคงในอาชีพ ทั้งๆ ที่ภาระหน้าที่การสอนและหน้าที่นอกเหนือการสอนที่ได้รับมอบหมายเหมือนข้าราชการครูอื่นๆ ในโรงเรียน และที่สำคัญการได้รับค่าตอบแทนครูผู้สอนอิสลามศึกษามักจะไม่ตรงตามเวลาที่กำหนดโดยเฉพาะในสิ้นปีงบประมาณจะรับช้ากว่าปกติ 2-3 เดือนทำให้มีปัญหาในด้านค่าใช้จ่ายในครอบครัว เป็นต้น แต่ถึงกระนั้นก็ตามด้วยบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับความไว้วางใจจากโรงเรียนและชุมชนครูผู้สอนก็ยังสามารถปฏิบัติงานได้ดีท่ามกลางความขาดแคลนและยังรู้สึกภูมิใจในวิชาชีพของตนเองโดยมีนัยว่าการสอนอิสลามศึกษาเป็นการทำบุญอันยิ่งใหญ่และพระองค์อัลลอฮ์เป็นผู้ตอบแทนผลบุญดังกล่าว ส่งผลให้การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนมากยิ่งขึ้นเนื่องจากนักเรียนสามารถเรียนรู้ทักษะและการฝึกปฏิบัติจากครูผู้สอนในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะการปฏิบัติศาสนกิจ (การละหมาด) และการอ่านอัลกุรอาน เป็นต้น

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้วางนโยบาย และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาในฐานะผู้ประสานนโยบายสู่การปฏิบัติควรมีแผนอัตรากำลังพร้อมบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาหรือครูผู้สอนสามัญศึกษาที่เป็นไปตามแนวปฏิบัติหรือเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กำหนดเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และในขณะเดียวกันครูผู้สอนอิสลามศึกษาก็ควรปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรพัฒนาให้ครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ

2. ด้านการบริหารในภาพรวม ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการ

ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นกันตามลำดับคือ ระดับมัธยมศึกษา ระดับขยายโอกาส และระดับประถมศึกษา สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน คือ ระดับขยายโอกาส ส่วนระดับที่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากตามลำดับคือ ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน และรายชื่อพบว่า

2.1 ด้านการวางแผน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เช่นกันตามลำดับคือ ระดับมัธยมศึกษา และระดับประถมศึกษาและระดับขยายโอกาสมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติเท่ากัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับเช่นกันคือ ระดับประถมศึกษา ระดับขยายโอกาส และระดับมัธยมศึกษา และเมื่อพิจารณาเป็นรายระดับและรายชื่อพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนพบว่า แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดอิสลามศึกษาที่ชัดเจน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลและปฏิทินการนิเทศของแต่ละโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติน้อยที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของฮัจยะ มาลินี (2546: 98-102) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูล พบว่า องค์ประกอบด้านกระบวนการ พบว่า การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลยังอยู่ในระดับปรับปรุง และส่วนของผู้ปกครอง ด้านการมีส่วนร่วมในหลักสูตรยังมีน้อยมาก โรงเรียนยังไม่เปิดให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากเท่าใดนัก และพิสิทธิ์ สุขสาลี (2548:118-147) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรอิสลามศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 พบว่า การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลหลักสูตรอิสลามศึกษา ขาดแคลนบุคลากรที่ชำนาญการด้านการกำกับ นิเทศ ติดตามและประเมินผล ผู้ที่เกี่ยวข้องขาดทักษะในการจัดทำแผนโครงการติดตาม กำกับมีบุคลากรไม่เพียงพอในการ

ดำเนินการจัดทำเอกสารหลักฐานการดำเนินงานบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษา และผู้ได้รับมอบหมาย หน้าที่ขาดความรู้ในการจัดทำเอกสาร สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนเป็นรายระดับและรายข้อพบว่า โรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างเป็นระบบ แนวโน้มโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาห้องปฏิบัติการสาธิต (ห้องละหมาด) อย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยความต้องการมากที่สุด

จะเห็นได้ว่า แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดอิสลามศึกษาที่ยังไม่ชัดเจนเนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดทิศทางหรือกำหนดวิสัยทัศน์ด้านการจัดอิสลามศึกษาในแผนยุทธศาสตร์และยังขาดการบริหารแบบบูรณาการระหว่างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งการจัดอิสลามศึกษาจะถูกแยกออกมาลักษณะเป็นโครงการเท่านั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนยังไม่สามารถดำเนินการนิเทศตามแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลของแต่ละโรงเรียนที่กำหนดไว้ อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดหลายๆ ประการเช่น จำนวนศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอต่อจำนวนโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับการจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนในสังกัด เช่น นิเทศ ติดตาม และประเมินผลโรงเรียนในสังกัดปีละไม่ถึง 1 ครั้ง เป็นต้น ทำให้ครูผู้สอนอิสลามศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนได้เท่าที่ควรจะเป็น ในขณะเดียวกัน โรงเรียนควรกำหนดยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพในแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปีด้วย เพื่อเกิดความสะดวกและสามารถติดตามและให้การนิเทศตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ได้อย่างครบถ้วนและสมบูรณ์

ดังนั้น โรงเรียนควรกำหนดทิศทางการจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนที่ชัดเจน โดยทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ได้อย่างสอดคล้องกับสภาพและบริบทของโรงเรียน โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนในฐานะเป็นผู้นำองค์กรที่ทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนให้โรงเรียนมีคุณภาพต่อไปและสามารถบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรทั้ง 2 หลักสูตรแบบบูรณาการโดยเฉพาะการบูรณาการการจัดโครงสร้างเวลาเรียนและบูรณาการครูผู้สอนและบุคลากรในโรงเรียน บทบาทการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาก็เช่นเดียวกัน ควรมีคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลาม

ศึกษาของโรงเรียนโดยเฉพาะจากการมีส่วนร่วมทุกๆ ฝ่ายที่จัดอิสลามศึกษาเช่น ผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ ครูผู้สอนอิสลามศึกษา ศึกษานิเทศก์ และกรรมการสถานศึกษาเป็นต้น เพื่อพัฒนาการจัดอิสลามศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2.2 ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกันตามลำดับคือ ระดับมัธยมศึกษา ระดับขยายโอกาส และระดับประถมศึกษา สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากตามลำดับคือ ระดับขยายโอกาส ระดับมัธยมศึกษา และประถมศึกษา และเมื่อพิจารณาเป็นรายระดับและรายข้อพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง และแนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหาร การศึกษาจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิติสุข ชูเซ็น (2550: 114-121) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาด้านการบริหารและพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ครูอิสลามศึกษามีความรู้มาก แต่ขาดทักษะและประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ และใช้วิธีการสอนที่ไม่หลากหลาย ส่วนใหญ่จะยึดติดกับการสอนแบบบรรยาย โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ไม่มีการกำกับติดตาม และการสนับสนุนให้ครูได้มีการหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ ควรจัดให้ครูศึกษาดูงานและทัศนศึกษาในโรงเรียนต้นแบบ ปัญหาที่พบคือ ครูและบุคลากรส่วนใหญ่ขาดพื้นฐานทางวิชาชีพครู ครูผู้สอนอิสลามศึกษานำเสนอเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ แนวโน้มสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับการบริจาคจากหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนมีความทันสมัยและเพียงพอ และแนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผน ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการ

จัดอิสลามศึกษาอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของปิติสุข สุธีรินทร์ (2550: 114-121) พบว่าจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ครูได้สร้างบรรยากาศให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้และมีความสนุกสนานและเกิดความอบอุ่นเพราะครูได้ใช้การปกครองแบบประชาธิปไตย ครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ และเข้าใจหลักสูตรอิสลามศึกษา ครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหารการศึกษาจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ ครูผู้สอนอิสลามศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของดำรง เสดสัน (2548: 87-92) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบบพบว่า การขาดความพร้อมด้านการขาดวัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ ครูขาดทักษะในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่ครูนำมาใช้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่เรียน ไม่ได้มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครูผู้สอนวิชาอิสลามศึกษา และไม่ได้นำนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา และอับดุลชอมาะ โต๊ะอาลิม (2550: 70-72) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (อิสลามศึกษา) ของวิทยากรอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปัตตานี พบว่า ควรกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากขึ้น ด้านการจัดการเรียนการสอนควรจัดกิจกรรมนิเทศการให้นักเรียนอิสลามศึกษาได้ศึกษาอย่างเต็มที่ และด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร พัฒนาสื่อการเรียนการสอน เช่น แบบเรียน แผ่นดิสก์ วีซีดี ดีวีดี และสไลด์ เป็นต้น และด้านสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนมีน้อย ไม่หลากหลาย ขาดความทันสมัย ไม่มีแบบใหม่ ๆ รวมทั้งสื่อด้านอิเล็กทรอนิกส์ไม่เพียงพอ ครูไม่มีเวลาในการทำสื่อเอง อีกทั้งยังขาดทักษะในการทำสื่อ และด้านการวัดและประเมินผล (เฉลิมพล และชัน, 2549: 78-94) แนวโน้มการใช้จ่ายเงินที่ได้รับจัดสรรตามแผนงาน โครงการของโรงเรียนมีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยความต้องการมากที่สุด ส่วนแนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับน้อย

จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนไม่ค่อยให้การนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษา และครูผู้สอนสามัญศึกษา เพราะยังเข้าใจผิดว่า การนิเทศ ต้องเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์จาก

หน่วยงานต้นสังกัด และถ้ามีการนิเทศโดยผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นบุคคลภายในจะมีความรู้สึกไม่ ค่อยน่าเชื่อถือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้การพัฒนาและอบรมครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความรู้เชิงบูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานน้อย ส่งผลให้ครูผู้สอนอิสลามศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการระหว่าง หลักสูตรได้ และแนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่จะไม่ลาออกไปประกอบอาชีพอื่นถือ แม้วว่า การทำอาชีพเป็นครูผู้สอนอิสลามศึกษาเป็นสถานภาพแค่ลูกจ้างรายเดือน แต่ความ คาดหวังที่จะได้รับความก้าวหน้าหรือการยกระดับให้ เป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครูก็ยังมี โอกาส กอปรกับครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่เป็นบุคคลในท้องถิ่น ต้องการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียนที่อยู่ในชุมชนที่ตนอาศัยอยู่หรือชุมชนใกล้เคียงมีความ เข้มแข็ง โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ และด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครูที่มีความเชื่อว่า การ สอนผู้อื่นถือว่่า เป็นการบริจาคหรือทำทานที่ประเสริฐ ได้รับผลบุญมหาศาลจากพระองค์อัลลอฮ ความต้องการในการให้ผู้บริหารโรงเรียนมีการนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและ ครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อช่วยแก้ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน และที่สำคัญเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียน จะได้รับทราบข้อมูลที่เป็นปัญหาที่แท้จริงในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน และเป็นการ สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนด้วย โรงเรียนควรจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการ จัดอิสลามศึกษาอย่างเหมาะสม จัดบรรยากาศแบบวิถีอิสลาม เช่น การอาชานเมื่อถึงเวลาทำการ ละหมาด การอ่านดุอาห์ การละหมาดซุฮรีและอัศริพร้อมกันนในโรงเรียน เป็นต้น ครูผู้สอนอิสลาม ศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ และเข้าใจหลักสูตรอิสลามศึกษา เนื่องจากปัจจุบัน ผู้ที่ไปสมัครเพื่อทำ หน้าที่ครูผู้สอนอิสลามศึกษาจะสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตด้านอิสลามศึกษาโดยตรง ทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากที่ผ่านมาประสบปัญหามากมายสำหรับโรงเรียนที่มีครูผู้สอน อิสลามศึกษาสำเร็จชั้นศาสนาตอนปลายปีที่ 10 และจบปริญญาบัณฑิตสาขาอื่นๆ ที่ไม่ใช่อิสลาม ศึกษาทำให้ประสบปัญหาด้านองค์ความรู้ โดยเฉพาะการสอนในระดับชั้นสูงๆ เป็นต้น สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาควรให้ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้แก่ครู ในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องและมากกว่านี้ ครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับ ทุนการศึกษาในระดับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันค่านิยมในการศึกษาต่อใน ระดับสูงขึ้นมีมากขึ้น และผู้ที่จบการศึกษาในระดับสูง ๆ โดยเฉพาะระดับปริญญาโทบัณฑิตจะ ได้รับความไว้วางใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น เนื่องจากทักษะในการปฏิบัติงาน ความรู้ในการทำ วิจัย และความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีและการวางตัวในสังคมมีมากกว่าบุคคลอื่นทั่วไป

และที่สำคัญแนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหารการศึกษาจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งถือว่าเป็นการพัฒนาตนเอง พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร และในปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยดำเนินการผ่านสำนักพัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สพท.จชต.) ได้จัดสรรทุนการศึกษาให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสำหรับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในระดับปริญญาโทและปริญญาตรี ทุนละ 50,000 บาท และระดับปริญญาโทและปริญญาตรี ทุนละ 150,000 บาท โดยจัดสรรให้เขตพื้นที่ละประมาณ 500,000 บาท ทำให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีขวัญและกำลังใจ และสร้างความกระตือรือร้นมากขึ้นในการศึกษาต่อ ผู้บริหารโรงเรียนควรบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบและให้ความสำคัญมากกว่านี้ เพื่อทะลายกำแพงระหว่างสองหลักสูตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีโครงการรองรับในการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของโรงเรียนและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และแนวโน้มการใช้จ่ายเงินที่ได้รับจัดสรรตามแผนงาน โครงการของโรงเรียนมีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ เนื่องจากการบริหารงานของโรงเรียนมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโดยตรงและบริหารงานในระบบคณะทำงาน เป็นต้น

ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรให้การนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและรับทราบสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนอย่างแท้จริง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้การพัฒนาและอบรมครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความรู้เชิงบูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ครูผู้สอนอิสลามศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการระหว่างหลักสูตรได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรยกสถานภาพครูผู้สอนอิสลามศึกษาเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครูโรงเรียนควรจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดอิสลามศึกษาอย่างเหมาะสม จัดบรรยากาศแบบวิถีอิสลาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนควรคัดเลือกครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่สำเร็จระดับปริญญาตรีด้านอิสลามศึกษาโดยตรงเพื่อแก้ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการบริหารโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถตรวจสอบได้

2.3 ด้านการประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการประเมินผลในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ใน

ระดับมากเช่นกันตามลำดับคือ ระดับมัธยมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับขยายโอกาส สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกันตามลำดับคือ ระดับขยายโอกาส และประถมศึกษา ยกเว้นระดับมัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายระดับและรายข้อพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศที่กำหนดอย่างครบถ้วน โรงเรียนมีการประเมินข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการอย่างสมบูรณ์และต่อเนื่อง โรงเรียนติดตามและประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์อย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า โรงเรียนจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอิสลามศึกษาในด้านต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮัจยะ มาลินี (2546: 98-102) พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในหลักสูตรยังมีน้อยมาก โรงเรียนยังไม่เปิดให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากเท่าใดนัก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศที่กำหนดอย่างครบถ้วน แนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานิเทศ กำกับ ติดตาม และให้คำแนะนำการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาแก่ครูและผู้บริหารโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยความต้องการในระดับมากที่สุดและค่าเฉลี่ยความต้องการมากที่สุด

จะเห็นได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนยังไม่สามารถดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศที่กำหนดอย่างครบถ้วน เนื่องจากมีจำนวนศึกษานิเทศก์ในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน้อย และในขณะเดียวกันบางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการเปลี่ยนผู้รับผิดชอบอิสลามศึกษาบ่อยเกินไปส่งผลให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่องและเป็นระบบ โรงเรียนไม่ได้ประเมินข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการ และที่สำคัญตัวชี้วัดความสำเร็จด้านอิสลามศึกษามักจะไม่ปรากฏในแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปี เนื่องจากโรงเรียนขาดความเข้าใจในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่ถูกต้องและครบถ้วน โรงเรียนควรจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

เกี่ยวกับการจัดอิสลามศึกษาในด้านต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้องในการสะท้อนมุมมองในการพัฒนา จากชุมชน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำศาสนา และผู้นำท้องถิ่น สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันเพิ่มมาตรการในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล และให้ คำแนะนำการจัดการเรียนรู้การจัดอิสลามศึกษาให้เป็นระบบและมีความต่อเนื่อง เนื่องจาก แนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองและชุมชนจะคอยให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมการจัดกิจกรรมของโรงเรียนสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานิเทศ กำกับ ติดตาม อิสลามศึกษาแก่ครูและผู้บริหารโรงเรียนอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนควรให้การนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศที่กำหนดอย่างครบถ้วน โรงเรียนควรมีการ ประเมินข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการ โรงเรียนควรจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดอิสลามศึกษาในด้านต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันเพิ่มมาตรการในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล และให้ คำแนะนำการจัดการเรียนรู้การจัดอิสลามศึกษาให้เป็นระบบและมีความต่อเนื่องเพื่อให้คุณภาพ การจัดอิสลามศึกษาดีขึ้น

2.4 ด้านการปรับปรุง สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลาม ศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงในภาพรวมพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ ระดับ มัธยมศึกษา ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับคือ ระดับขยายโอกาส และระดับประถมศึกษา และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ระดับพบว่า มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับคือ ระดับขยายโอกาส และ ประถมศึกษา ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากคือ ระดับระดับมัธยมศึกษา และเมื่อ พิจารณาเป็นรายระดับและรายข้อพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตร อิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงพบว่า โรงเรียนนำผลการติดตามและ ประเมินความสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์มาปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีความเหมาะสม โรงเรียนนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษามา ปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ โรงเรียนปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการให้มีความ เหมาะสมและครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติ

ที่สุด สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์มาปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีความเหมาะสม ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษานำผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลมากำหนดเป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศอย่างเป็นระบบ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการกำกับ ติดตามและประเมินผลมาใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมาปรับปรุงแผนงบประมาณและการเสนอขออนุมัติงบประมาณในปีการศึกษาถัดไปอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยความต้องการมากที่สุดเช่นกัน

จะเห็นได้ว่า โรงเรียนยังไม่ได้นำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์มาปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จด้านอิสลามศึกษาให้มีความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน โดยเฉพาะการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จด้านอิสลามศึกษาอย่างชัดเจนจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โรงเรียนไม่ได้นำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์และพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการให้มีความเหมาะสมและครบถ้วน ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษายังไม่ได้นำผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลมากำหนดเป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียนเพื่อเป็นบรรทัดฐานหรือมาตรฐานเดียวกันในการปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และควรวางแผนการนิเทศในแต่ละปีการศึกษาว่าจะออกไปนิเทศ ติดตาม และประเมินผลโรงเรียนในสังกัดจำนวนกี่ครั้ง เพื่อสร้างข้อตกลงกับโรงเรียนและสร้างความกระตือรือร้นให้กับผู้ที่จะถูกนิเทศ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการกำกับ ติดตามและประเมินผลมาใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมาปรับปรุงแผนงบประมาณและการเสนอขออนุมัติงบประมาณในปีการศึกษาถัดไปอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากงบประมาณที่ใช้ในแต่ละงบประมาณนั้น ทางโรงเรียนควรสรุปข้อมูลให้ชัดเจนเพื่อนำมาประกอบการวางแผนจัดตั้งหรือขอสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนต่อไป

ดังนั้น โรงเรียนควรนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์มาปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จด้านอิสลามศึกษาให้มีความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน และในขณะเดียวกันต้องมีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามการจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษานำผล

การนิเทศ ติดตามและประเมินผลมากำหนดเป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียนเพื่อเป็นบรรทัดฐานหรือมาตรฐานเดียวกันในการปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการเสนองบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนต่อไป

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านภาพความสำเร็จ ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านภาพความสำเร็จ พบว่า **โอกาส** คือ 1.แนวโน้มผู้ปกครองไว้วางใจในการส่งบุตรหลานมาเรียนในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2.การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำให้บุตรหลานในชุมชนมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น 3. แนวโน้มผู้ปกครองมีความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมของบุตรหลานที่สำเร็จการศึกษา 4.การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติดมากขึ้น 5.การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน นักเรียนมีค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรมตามที่กำหนด สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทำตามแบบอย่างและเป็นแบบอย่างที่ดีได้ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 76.20 (ฮัจยะ มาลินี, 2546: 98-102) 6.ครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง 7.แนวโน้มนักเรียนมีความพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง **โอกาส**คือ 1.นักเรียนสามารถปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามในชีวิตประจำวันได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง 2.นักเรียนสามารถอ่านอัลกุรอาน และนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของดำรง เสดสัน (2548: 87-92) พบว่า มุ่งสร้างให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี เน้นกิจกรรมที่ให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ 3.โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษาเปิดใช้หลักสูตรอิสลามศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้น 4.ครูผู้สอนมีความภูมิใจในวิชาชีพของตนเอง 5.นักเรียนได้พัฒนาตนเอง ครอบคลุม และสังคมที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและหลักการของศาสนาอิสลาม 6.ครูผู้สอนมีศักยภาพการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการหลักสูตร

อิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 7. ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษามีความก้าวหน้าและมีความมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู

จะเห็นได้ว่า แนวโน้มผู้ปกครองไว้วางใจในการส่งบุตรหลานมาเรียนในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเนื่องจากมีการเพิ่มจำนวนชั่วโมงการเรียนอิสลามศึกษา จาก 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์เป็น 10-12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และผู้ปกครองยังเห็นภาพความสำเร็จที่เกิดขึ้นกับนักเรียนโดยในการปฏิบัติศาสนกิจในชีวิตประจำวัน การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำให้บุตรหลานในชุมชนมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นเพราะผู้ปกครองและชุมชนเอาใจใส่มากขึ้น แนวโน้มผู้ปกครองมีความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมของบุตรหลานที่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากทำให้นักเรียนมีความขยันและมีความกระตือรือร้นในการอ่านหนังสือและมาโรงเรียนมากขึ้นในขณะเดียวกันการจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติดมากขึ้นเพราะนักเรียนได้มีความใกล้ชิดกับสภาพหรือวิถีชีวิตแบบมุสลิม และมีครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่คอยทำหน้าที่ให้คำแนะนำ และอบรมให้ความรู้ด้านศาสนาและโทษของสิ่งเสพติดทำให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน ครูผู้สอนและนักเรียนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนมากขึ้น นักเรียนได้พัฒนาตนเอง ครอบคลุม และสังคมที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและหลักการของศาสนาอิสลาม และครูผู้สอนมีศักยภาพการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเนื่องจากมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการสมัครครูผู้สอนอิสลามศึกษาสำหรับผู้ที่จบปริญญาบัณฑิตอิสลามศึกษาโดยตรง

ดังนั้น โรงเรียนควรสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ปกครองและชุมชนโดยการพัฒนาและสร้างโรงเรียนที่มีคุณภาพทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการสร้างบรรยากาศในบริเวณโรงเรียนให้น่าอยู่เป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชน

2. ด้านการวางแผน ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการวางแผนพบว่า *ภาวะคุกคาม* คือ 1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดการจัดทำแผนอัตรากำลังในการบรรจุครูผู้สอนให้เป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู 2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีแผนงบประมาณที่ชัดเจนในการสนับสนุนการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน 3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนขาด

การมีส่วนร่วมในการทำแผนการนิเทศ ติดตามและประเมินผล และการจัดทำแผนงาน และโครงการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างเป็นระบบ และ 4. ชุมชนและผู้ปกครองยังไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาเพิ่มเติมในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา โอกาส ได้แก่

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง 13 เขต มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวปฏิบัติในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างเป็นระบบ
3. หน่วยงานต้นสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชนสนับสนุนงบประมาณในการจัดอิสลามศึกษาอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง
4. คณะกรรมการสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำศาสนา และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและแนวทางการดำรงชีวิตในชุมชน จุดอ่อน ได้แก่

1. โรงเรียนขาดการวิเคราะห์ SWOT ในการจัดอิสลามศึกษาทำให้ขาดตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน
2. โรงเรียนไม่ได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสทางการศึกษาและคุณภาพทางการศึกษา

จุดแข็ง ได้แก่

1. โรงเรียนมุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น และมีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์และนบีมุฮัมมัด (ศ็อล)
2. โรงเรียนมีแนวทางการคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมเป็นครูผู้สอนอิสลามศึกษา
3. โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ บริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาและประชุมวางแผน และประชาสัมพันธ์การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่า ด้านการวางแผนพบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดการจัดทำแผนอัตรากำลังในการบรรจุครูผู้สอนให้เป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครูส่งผลให้ครูผู้สอนเหล่านี้ไม่ได้รับการพิจารณาหรือคัดเลือกให้เป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีแผนงบประมาณที่ชัดเจนในการสนับสนุนการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนและยังไม่มีนโยบายในการขยายหรือเพิ่มจำนวนโรงเรียนให้มากกว่า 350 โรงเรียน การสนับสนุนด้านสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนด้านอิสลามศึกษาน้อยมากคือปีการศึกษาละ 3,000 บาทต่อห้องเรียน และในปัจจุบันโรงเรียนไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในส่วนนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนขาดการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ตามแผนการนิเทศ ชุมชนและผู้ปกครองยังไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาเพิ่มเติมในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ส่วนมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ถูกกำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการกำหนดแนวปฏิบัติในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อความคล่องตัวในการดำเนินการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างเป็นระบบโดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา

บูรณาการด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานภาคเอกชนสนับสนุนงบประมาณในการจัดอิสลามศึกษา โรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำศาสนา และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาในโรงเรียนให้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและแนวทางการดำรงชีวิตในชุมชน โรงเรียนขาดการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษา ส่งผลแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปีขาดตัวชี้วัดความสำเร็จในการจัดอิสลามศึกษา และโรงเรียนไม่ได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสทางการศึกษาและคุณภาพทางการศึกษาในแผนยุทธศาสตร์ โรงเรียนมุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น และมีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์และนบีมุฮัมมัด (ศ็อล) ให้เป็นไปตามหลักการของศาสนาอิสลาม โรงเรียนมีแนวทางการคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมเป็นครูผู้สอนอิสลามศึกษาโดยเฉพาะคัดเลือกผู้ที่สำเร็จระดับปริญญาบัณฑิตด้านอิสลามศึกษาโดยตรงเพื่อแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน และโรงเรียนควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาโดยการประชุมวางแผนร่วมกัน และมีการประชาสัมพันธ์การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนให้กับผู้ปกครองและชุมชนอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาควรจัดทำแผนอัตรากำลังในการบรรจุครูผู้สอนให้เป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรวางแผนและมีแผนงบประมาณที่ชัดเจนในการสนับสนุนการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนโดยเฉพาะด้านสื่อและอุปกรณ์อิสลามศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนควรให้การนิเทศ ติดตามและประเมินผล ตามแผนการนิเทศ ชุมชน และผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการกำหนดสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการกำหนดแนวปฏิบัติในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อความคล่องตัวในการดำเนินการ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษา อย่างเป็นระบบ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหน่วยงานภาคเอกชนสนับสนุน งบประมาณในการจัดอิสลามศึกษา โรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำศาสนา และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาใน โรงเรียนให้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและแนวทางการดำรงชีวิตในชุมชน โรงเรียนควรมีการ วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษาโรงเรียนควรมีการ ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสทางการศึกษาและคุณภาพทางการศึกษาในแผนยุทธศาสตร์ โรงเรียน

ควรกำหนดแนวทางการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีศรัทธามั่น และมีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์ และนบีมุฮัมมัด (ศ็อล) โรงเรียนมีแนวทางการคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมเป็นครูผู้สอนอิสลามศึกษาโดยเฉพาะคัดเลือกผู้ที่สำเร็จระดับปริญญาตรีด้านอิสลามศึกษาโดยตรง และโรงเรียนควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษา

3. ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้พบว่า *ภาวะคุกคาม* ได้แก่ 1.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง และส่งเสริมการจัดอิสลามศึกษาน้อย 2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาขาดการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้และการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ 3.แนวโน้มสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนที่ได้รับจัดสรรจากหน่วยงานภาครัฐไม่เพียงพอ 4.งบประมาณที่ได้รับสนับสนุนและจัดสรรด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์จากหน่วยงานต้นสังกัดไม่เพียงพอต่อการพัฒนาอิสลามศึกษา 5.หน่วยงานภาครัฐไม่ได้จัดสวัสดิการให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษา เช่น เงินเลี้ยงชีพ และการปรับเป็นพนักงานราชการและบรรจุเป็นราชการครู *โอกาส* ได้แก่ 1.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานอื่นและมีการจัดประกวดทักษะทางวิชาการของหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อสร้างความตื่นตัวให้กับโรงเรียน 2.แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน 3.คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำศาสนา และผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการพัฒนา การจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง *จุดอ่อน* ได้แก่ 1.โรงเรียนไม่ได้ปฏิบัติตามแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้ 2.ผู้บริหารโรงเรียนขาดการนิเทศและบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาอย่างไม่เป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของดำรง เสดสัน (2548: 87-92) พบว่า ผู้บริหารควรให้ความสนใจในเรื่องด้านการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอิสลามศึกษา มีการนิเทศติดตามผลการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ ควรให้ครูได้รับการฝึกอบรมเรื่องเทคนิคและวิธีการสอนเพิ่มเติมเพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง ปรับกระบวนการทัศน์ในการสอนให้นักเรียน นักเรียนได้มีส่วนร่วมและเรียนรู้อย่างมีความสุข 3.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาขาดการบูรณาการสาระหลักสูตรอิสลามศึกษา และหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีจำนวนไม่เพียงพอและไม่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ทำให้มีปัญหาด้านการเรียนการสอนมาก

5.ขาดงบประมาณในการสนับสนุนให้เพียงพอต่อการจัดอิสลามศึกษาทั้งแบบเรียน เอกสารทุกชั้นเรียน สื่อวัสดุและอุปกรณ์ และ 6.โครงสร้างเวลาเรียนมากเกินไป ส่งผลให้นักเรียนต้องเรียนมากถึง 16 กลุ่มสาระใน 1 สัปดาห์ จุดแข็ง ได้แก่ 1.โรงเรียนจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดอิสลามศึกษาอย่างเหมาะสม 2.ผู้บริหารโรงเรียนสร้างความเข้าใจและสนับสนุนกิจกรรมอิสลามศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง 3.ครูผู้สอนอิสลามศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาและฝึกให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจ (ละหมาด) อ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

จะเห็นได้ว่า ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติพบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง และส่งเสริมและให้ความสำคัญในการจัดอิสลามศึกษาน้อย และขาดการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้และการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ในขณะเดียวกันงบประมาณที่ได้รับสนับสนุนและจัดสรรด้านสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์จากหน่วยงานต้นสังกัดไม่เพียงพอต่อการพัฒนาอิสลามศึกษา หน่วยงานภาครัฐไม่ได้จัดสวัสดิการให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษา เช่น เงินเลี้ยงชีพ และการปรับเป็นพนักงานราชการและบรรจุเป็นราชการครู ส่งผลให้ครูผู้สอนเหล่านี้ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานอื่นและมีการจัดประกวดทักษะทางวิชาการของหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อสร้างความตื่นตัวให้กับโรงเรียน แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นความต้องการของโรงเรียนในการคัดเลือกและสรรหาครูผู้สอนอิสลามศึกษาควรจบปริญญาตรีด้านอิสลามศึกษาโดยตรงเพื่อแก้ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนต้องเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน.คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำศาสนา และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนไม่ได้ปฏิบัติตามแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้ ทุกโรงเรียนมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปี แต่แผนดังกล่าวไม่ได้นำไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง ทำเพื่อมีแต่ไม่ได้ทำเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกิจการของโรงเรียนผู้บริหารโรงเรียนขาดการนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนและมีการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาอย่างไม่เป็นระบบ เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนบางคนขาดความรู้ความเข้าใจในการบูรณาการหลักสูตร และไม่ให้ความสำคัญในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนเช่นเดียวกับครูผู้สอนอิสลามศึกษาขาดการบูรณาการสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอน

อิสลามศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีจำนวนไม่เพียงพอเนื่องจากหน่วยงานต้นสังกัดได้กำหนดอัตรากำลังและจัดสรรครูผู้สอนอิสลามศึกษาจำนวน 1 คนต่อ จำนวน 1 ห้องเรียน และที่ผ่านมาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษามีปัญหาด้านครูผู้สอนมากเนื่องจากครูผู้สอนส่วนใหญ่จบปริญญาตรีด้านสามัญศึกษา และมีวุฒิการศึกษาด้านอิสลามศึกษาชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 4 ซึ่งมีความองค์ความรู้ไม่เพียงพอในการสอนนักเรียน โดยเฉพาะการสอนวิชาที่เป็นภาษาอาหรับ เป็นต้น หน่วยงานต้นสังกัดขาดการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนแบบเรียน เอกสารทุกชั้นเรียน สื่อวัสดุและอุปกรณ์อิสลามศึกษา และ ที่สำคัญคือ การจัดโครงสร้างเวลาเรียนยังขาดการบูรณาการทำให้มีเวลาเรียนจำนวนมากเกินไป ส่งผลให้นักเรียนต้องเรียนมากถึง 16 กลุ่มสาระใน 1 สัปดาห์ และในตอนเย็นนักเรียนมักจะไปเรียนวิชาอัลกุรอานกับโต๊ะครูหรือผู้ที่มีความรู้ในชุมชน โรงเรียนจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดอิสลามศึกษาอย่างเหมาะสม โดยจัดสิ่งแวดล้อมแบบวิถีชีวิตอิสลาม เช่น มีการทักทายกันโดยการกล่าวสลาม การแต่งตัวแบบซุดอิสลาม เป็นต้น ผู้บริหารโรงเรียนสร้างความเข้าใจและสนับสนุนกิจกรรมอิสลามศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมวันอาชูรอ กิจกรรมเมาลิด ในขณะเดียวกันก็ได้ไปร่วมงานภายนอกโรงเรียนด้วย เช่น การละหมาดญะนาซะห์ (การละหมาดศพ) การออกไปสอนตาดีกาให้กับน้องๆ ครูผู้สอนอิสลามศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาและฝึกให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจ (ละหมาด) อ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง และส่งเสริมและให้ความสำคัญในการจัดอิสลามศึกษาให้มากขึ้น พัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้และการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ หน่วยงานภาครัฐจัดสวัสดิการให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานอื่นและมีการจัดประกวดทักษะทางวิชาการของหลักสูตรอิสลามศึกษา โรงเรียนควรจัดเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำศาสนา และผู้ปกครองมีส่วนร่วมและบทบาทในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนควรปฏิบัติตามแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้ ผู้บริหารโรงเรียนควรให้การนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนและมีการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษา ครูผู้สอนอิสลามศึกษาควรบูรณาการสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนแบบเรียน เอกสารทุกชั้นเรียน สื่อวัสดุและอุปกรณ์อิสลามศึกษา การจัดโครงสร้างเวลาเรียนควรมีการบูรณา

การ โรงเรียนจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดอิสลามศึกษาอย่างเหมาะสม ผู้บริหารโรงเรียนสร้าง ความเข้าใจและสนับสนุนกิจกรรมอิสลามศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการ ประเมินผลพบว่า *ภาวะคุกคาม* ได้แก่ 1.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนขาดการมี ส่วนร่วมในการนิเทศให้คำแนะนำ การติดต่อ ประสานงาน รับรู้ในปัญหาที่แท้จริงในการ ประเมินผลเพื่อกำกับ ติดตาม และประเมินผลด้านอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2.ผู้ปกครองและ ชุมชนยังขาดความเชื่อมั่นการจัดอิสลามศึกษาของรัฐ เช่น ส่งบุตรหลานเรียนโรงเรียนเอกชนและ ให้อบุตรหลานเรียนอัลกุรอานจากโต๊ะครูในชุมชน *โอกาส* ได้แก่ 1.แนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาใน โรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้น 2.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบรรจุครูผู้สอนอิสลาม ศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาเพื่อเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครูอย่างเป็นธรรม 3.สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานำผลการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดมาเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง อย่างต่อเนื่อง 4.คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้ จ่ายงบประมาณและการรายงานผลการจัดอิสลามศึกษา *จุดอ่อน* ได้แก่ 1.โรงเรียนขาดการ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ 2.ผู้บริหาร โรงเรียนขาดการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษา *จุด แข็ง* ได้แก่ 1.โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องสะท้อนความคิดเห็นเห็นและประเมิน ความพึงพอใจของผู้ปกครองในการจัดอิสลามศึกษา

จะเห็นได้ว่า ด้านการประเมินผลพบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน ขาดการมีส่วนร่วมในการนิเทศให้คำแนะนำ การติดต่อ ประสานงาน และการรับรู้ปัญหาที่แท้จริง ในการประเมินผลเพื่อกำกับ ติดตาม และประเมินผลด้านอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่องเนื่องจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไม่ค่อยได้ไปลงตรวจเยี่ยมตามโรงเรียนในสังกัดเท่าที่ควร ทำให้เกิด ช่องว่างสภาพการรับรู้ในปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนยังขาดความ เชื่อมั่นการจัดอิสลามศึกษาของรัฐ เช่น ส่งบุตรหลานเรียนโรงเรียนเอกชนและให้อบุตรหลาน เรียนอัลกุรอานจากโต๊ะครูในชุมชน ซึ่งผู้ปกครองและชุมชนมองว่า การจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน ของรัฐจะมีคุณภาพไม่ได้ทัดเทียมคุณภาพของโรงเรียนเอกชน ไม่ว่าจะด้านความเข้มข้นในการ จัดการเรียนการสอน วิถีชีวิตในโรงเรียน สภาพบรรยากาศของโรงเรียน และครูผู้สอนอิสลามศึกษา แนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมากขึ้น ซึ่งเดิมโรงเรียนของรัฐมี การจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาสัปดาห์ละเพียง 2 ชั่วโมง นักเรียนจะขาดเรียนผู้ปกครองก็

ยังไม่ค่อยให้ความสนใจและความสำคัญเท่าที่ควรเพราะมองว่าถึงแม้บุตรหลานของตนเองไปโรงเรียนก็ได้เรียนแคววิชาสามัญศึกษาอย่างเดียว วิชาอิสลามศึกษาก็ไม่สามารถเรียนที่โรงเรียนของรัฐได้ แต่หลังจากที่โรงเรียนได้นำหลักสูตรอิสลามศึกษามาใช้แล้ว ผลปรากฏว่า ผู้ปกครองและชุมชนยังสามารถช่วยโรงเรียนในการช่วยกำกับ ดูแล และ สอดส่องพฤติกรรมของนักเรียนไม่ให้หนีเรียนและขาดเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาเพื่อเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครูอย่างเป็นธรรม เนื่องจากหลายๆ กรณีที่เกิดขึ้นในโรงเรียนการบรรจุตำแหน่งดังกล่าวไม่มีความโปร่งใส มีการทำหลักฐานเท็จประกอบการสมัครสอบ หรือมีการจ่ายใต้โต๊ะเป็นต้น ซึ่งทำให้ได้ครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่ไม่มีคุณภาพและมักจะ ได้ครูผู้สอนที่เป็นพรรคพวกผู้มีอิทธิพลในชุมชน เป็นต้น สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานำผลการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดมาเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องให้กับสาธารณชนได้รับทราบถึงผลการดำเนินงานการจัดอิสลามศึกษาในภาพรวมของโรงเรียนรัฐ โดยเฉพาะโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ เช่น โรงเรียนบ้านจะนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3 เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับโรงเรียนทั้งในและนอกสังกัด คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณและการรายงานผลการจัดอิสลามศึกษาเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและการตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียนมากขึ้น ในขณะเดียวกันก็เพื่อเป็นการพบปะ แสดงความคิดเห็นในการระดมหรือจัดหางบประมาณมาพัฒนาโรงเรียน โรงเรียนขาดการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ กิจกรรมหรือโครงการต่างๆ โรงเรียนได้ดำเนินการแต่โรงเรียนไม่ได้มีการตรวจสอบหรือประเมินผลว่าการดำเนินการของโรงเรียนครอบคลุมทุกตัวชี้วัดความสำเร็จมากน้อยเพียงใด และไม่ได้สรุปเป็นข้อมูลสารสนเทศประกอบการตัดสินใจว่า ตัวชี้วัดใดควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนา ตัวชี้วัดใดไม่จำเป็นต้องมี เป็นต้น ผู้บริหารโรงเรียนขาดการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนอิสลามศึกษา เนื่องจากการบริหารโรงเรียนในภาพรวมยังขาดระบบการนิเทศ ติดตามที่ดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเองก็ยังมีข้อจำกัดด้านบุคลากร ซึ่งถ้าผู้บริหารโรงเรียนไม่มีความรู้ด้านการนิเทศ ขาดภาวะผู้นำทางด้านวิชาการ ก็มักจะไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศ เป็นต้น โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องสะท้อนความคิดเห็นเห็นและประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองในการจัดอิสลามศึกษา เพื่อเป็นการตรวจสอบหรือประเมินผลภาพรวมด้านการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนว่าบรรลุไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดอิสลามศึกษาหรือไม่ ในขณะเดียวกันเพื่อสร้างความร่วมมือมีส่วนร่วมของทุกคนในชุมชนให้รู้สึกว่าเป็นโรงเรียนเป็นของชุมชน ไม่ได้เป็นของใครคนใดคนหนึ่ง

ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนควรมีการนิเทศ ให้คำแนะนำ มีการติดต่อประสานงาน และการรับรู้ปัญหาที่แท้จริงในการดำเนินงานของโรงเรียน โรงเรียนควรสร้างความเชื่อมั่นการจัดอิสลามศึกษาให้กับผู้ปกครองและชุมชนยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาเพื่อเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครูอย่างเป็นธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรนำผลการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดมาเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องให้กับสาธารณชนทราบถึงผลการดำเนินงานการจัดอิสลามศึกษาในภาพรวมของโรงเรียนรัฐ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณและการรายงานผลการจัดอิสลามศึกษาเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและการตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียนมากขึ้น โรงเรียนควรมีการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ กิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีความรู้ด้านการนิเทศ และมีภาวะผู้นำทางด้านวิชาการ และโรงเรียนควรสร้างความรู้สึกรักความเป็นเจ้าของให้เกิดขึ้นกับผู้ปกครอง และชุมชนให้ได้ “โรงเรียนของเรา ไม่ใช่โรงเรียนซีแยก” เป็นต้น

5. **ด้านการปรับปรุง** ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านการปรับปรุงพบว่า *ภาวะคุกคาม* ได้แก่ 1.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขาดนโยบายที่ชัดเจนและไม่มีความชัดเจนเฉพาะระดับกรมที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาอิสลามศึกษา 2.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขาดการนำสภาพปัญหางบประมาณด้านสื่อและอุปกรณ์อิสลามศึกษามาเป็นข้อมูลในการพัฒนาอิสลามศึกษา 3.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนขาดการมีส่วนร่วมในการนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ 4.ผู้บริหารในทุกระดับตระหนักถึงความสำคัญและให้การสนับสนุนการจัดอิสลามศึกษาน้อย 5.คณะกรรมการสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการนำผลการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมาปรับปรุงแผนงบประมาณและการเสนองบประมาณ *โอกาส* ได้แก่ 1.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาปรับปรุงแผนการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและสามัญศึกษาของโรงเรียนในสังกัด 2.คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินบุคลากรมาปรับปรุงแผนการสรรหาและคัดเลือกครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน 3.ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับทราบผลการ

ดำเนินงานอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง จุดอ่อน ได้แก่ 1.โรงเรียนขาดการนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ 2.โรงเรียนไม่ได้ปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการให้มีความเหมาะสมและครบถ้วน 3.โรงเรียนขาดการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้และการบริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมพล และชัน (2549: 78-94) พบว่า ผู้สอนไม่มีเทคนิควิธีการสอนที่ดีพอ ยังใช้วิธีการสอนแบบเดิมๆ มีอุปสรรคในการถ่ายทอดความรู้ รวมทั้งไม่มีความสันทัดในเรื่องเทคโนโลยี ด้านสื่อการเรียนการสอน ยังไม่มีสื่อสำเร็จรูปที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ไม่มีการสร้างสรรค์สื่อออกมาใช้และ 4.ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาไม่ได้นำผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลมากำหนดเป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน จุดแข็ง ได้แก่ 1.โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของชุมชน 2.โรงเรียนนำข้อมูลตามตัวชี้วัดมาวิเคราะห์และจัดทำระบบสารสนเทศที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา 3.โรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน

จะเห็นได้ว่า ด้านการปรับปรุงพบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขาดนโยบายที่ชัดเจน และไม่มีหน่วยงานเฉพาะระดับกรมที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาอิสลามศึกษา ส่งผลให้การจัดอิสลามศึกษาในภาพรวมยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขาดการนำสภาพปัญหาบางประเด็นด้านสื่อและอุปกรณ์อิสลามศึกษามาเป็นข้อมูลในการพัฒนาอิสลามศึกษา สภาพการมีสื่อและการใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนอิสลามศึกษามีน้อยมากและในขณะเดียว กับหน่วยงานต้นสังกัดก็ยังไม่ได้สนับสนุนในส่วนที่ขาดแคลนไป สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนขาดการมีส่วนร่วมในการนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ แม้กระทั่งการออกนิเทศ หรือการลงตรวจเยี่ยมให้กำลังใจครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนในสังกัดก็มีน้อยมาก ผู้บริหารในทุกระดับตระหนักถึงความสำคัญและให้การสนับสนุนการจัดอิสลามศึกษาน้อย ทำให้อิสลามศึกษาไม่ค่อยได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลก็มีผลต่อการพัฒนาอิสลามศึกษาด้วย เนื่องจากขาดความต่อเนื่องในการสานนโยบาย คณะกรรมการสถานศึกษาจึงขาดการมีส่วนร่วมในการนำผลการกำกับ ติดตามและประเมินผลมาใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมาปรับปรุงแผนงบประมาณและการเสนอขออนุมัติงบประมาณ เปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการระดมงบประมาณในการ

พัฒนาอิสลามศึกษาในโรงเรียนให้มากขึ้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำผลการนิเทศ กำกับติดตาม มาปรับปรุงแผนการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและสามัญศึกษาของโรงเรียนในสังกัด เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการจัดโครงการอบรมที่ตอบสนองและแก้ปัญหาครูผู้สอนได้ตรงเป้าหมายและความต้องการ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินบุคลากรมาปรับปรุงแผนการสรรหาและคัดเลือกครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสรรหาและคัดเลือกครูผู้สอนมาปฏิบัติงานในโรงเรียน โดยเฉพาะครูผู้สอนอิสลามศึกษา เนื่องจากเป็นบุคคลในชุมชนและมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและรับทราบผลการดำเนินงานอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่องจากเวทีการประชุมผู้ปกครอง จากการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน หรือตามสภากาแฟ โรงเรียนขาดการนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์และไม่ได้ปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการให้มีความเหมาะสมและครบถ้วนเนื่องจากโรงเรียนขาดการติดตาม ประเมินอย่างเป็นระบบ โรงเรียนยังขาดการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้และการบริหาร เนื่องมาจากข้อจำกัดด้านวัสดุ และอุปกรณ์ขาดความพร้อม โดยเฉพาะระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาไม่ได้นำผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลมากำหนดเป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน ทำให้ไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับการเรียนรู้อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของชุมชน เช่น การจัดกิจกรรมต่างๆ ด้านอิสลามศึกษาและนำข้อมูลตามตัวชี้วัดมาวิเคราะห์และจัดทำระบบสารสนเทศที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา และนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีนโยบายที่ชัดเจน และมีหน่วยงานเฉพาะระดับกรมที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาอิสลามศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรนำสภาพปัญหาทางงบประมาณด้านสื่อและอุปกรณ์อิสลามศึกษามาเป็นข้อมูลในการพัฒนาอิสลามศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนควรมีส่วนร่วมในการนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนการนิเทศอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารในทุกระดับตระหนักและให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนการจัดอิสลามศึกษาน้อย คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการนำผลการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมาปรับปรุงแผนงบประมาณและการเสนอ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาปรับปรุงแผนการพัฒนาคู่มือสอนอิสลามศึกษาและสามัญศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการจัดโครงการอบรมที่ตอบสนองและแก้ปัญหาครูผู้สอนได้ตรงเป้าหมายและความต้องการ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินบุคลากรมาปรับปรุงแผนการสรรหาและคัดเลือกครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนควรนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ โรงเรียนควรนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้และการบริหาร โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติโรงเรียนมาปรับการเรียนรู้อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของชุมชน

ตอนที่ 3 ผลจากการร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลจากการร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า

1. **ด้านการวางแผน** ผลการวิจัยพบว่า ควรมียุทธศาสตร์หลักปรับกระบวนการวางแผนอย่างเป็นระบบ (Paradigm Shift in Planning) โดยมี 3 ยุทธศาสตร์รองคือ

1.1 ยุทธศาสตร์วางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่เน้นการสร้างโอกาสและคุณภาพการศึกษา

1.2 ยุทธศาสตร์ร่วมกันจัดทำแผนงาน โครงการจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.3 ยุทธศาสตร์เพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผนงานทุกระดับอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่า ยุทธศาสตร์หลักปรับกระบวนการวางแผนอย่างเป็นระบบ (Paradigm Shift in Planning) มี 3 ยุทธศาสตร์รอง 14 วิธีดำเนินการ

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรวางแผนและจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง จัดทำแผนอัตรากำลังครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความมั่นคงและก้าวหน้าเพื่อเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู จัดทำแผนพัฒนาคู่มือสอนอย่างเป็นระบบ และจัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โรงเรียนต้องวิเคราะห์ SWOT เพื่อวางแผนพัฒนาในการจัดอิสลามศึกษา มียุทธศาสตร์สร้างโอกาสและคุณภาพในการจัดการศึกษา กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จการจัดอิสลามศึกษาในแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ วางแผนบูรณาการหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชนและผู้นำศาสนามีส่วนร่วมในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน จัดทำสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง คัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาและมีการประชุมวางแผนและชี้แจงให้กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง และประชาสัมพันธ์การจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

2. ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า ควรมียุทธศาสตร์หลักบูรณาการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจอย่างถูกต้องและครบถ้วน (Integrating Classroom Learning into Life and Religious Practice) โดยมี 3 ยุทธศาสตร์รองคือ

2.1 ยุทธศาสตร์พัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ

2.2 ยุทธศาสตร์สนับสนุนสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อคุณภาพการศึกษา

2.3 ยุทธศาสตร์พัฒนาครูผู้สอนและบูรณาการหลักสูตรอย่างเป็นระบบ

จะเห็นได้ว่า ยุทธศาสตร์หลักบูรณาการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจอย่างถูกต้องและครบถ้วน (Integrating Classroom Learning into Life and Religious Practice) โดยมี 3 ยุทธศาสตร์รอง 16 วิธีดำเนินการ

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องคอมพิวเตอร์ในสัดส่วนที่เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน จัดสรรงบประมาณในการจัดวางระบบอินเทอร์เน็ตเร็วเพื่อการเรียนการสอนและการบริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา ส่งเสริมและให้ความสำคัญในพัฒนาอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง สร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา พัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาในโรงเรียน การบูรณาการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนควรใช้รูปแบบการบริหารแบบ AIC คือ ขั้นการรับรู้สภาพ ระดมสมอง ขั้นทำและลุย และติดตามประเมินผล ปฏิบัติตามแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วน จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการดำเนินชีวิตตามวิถีอิสลามอย่างเหมาะสม ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ผู้นำศาสนา/ผู้ที่ชุมชนให้ความไว้วางใจมีส่วนร่วมในการจัดอิสลามศึกษา และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาการจัดการอิสลามศึกษาในโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน ครู และชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนควรให้การนิเทศการจัดการเรียนการสอน

ให้กับครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนอิสลามศึกษาควรวิเคราะห์หลักสูตร ทำแผนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ นำแผนการสอนไปใช้สอน ปรับปรุงแผนการสอน ทำวิจัยในชั้นเรียน วัดผลและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริง ใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความความน่าสนใจในบทเรียน ฝึกให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจ (ละหมาด) ครบวันละ 5 เวลา อ่านอัลกุรอาน และนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้บริหารมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านการประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า ควรมียุทธศาสตร์หลักประเมินผลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Based Evaluation) โดยมี 2 ยุทธศาสตร์รองคือ

3.1 ยุทธศาสตร์การนิเทศ ติดตามและการประเมินผลแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องและครบถ้วน

3.2 ยุทธศาสตร์การประเมินเพื่อสร้างความเป็นธรรมและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน จะเห็นได้ว่า ยุทธศาสตร์หลักประเมินผลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Based Evaluation) โดยมี 2 ยุทธศาสตร์รอง 8 วิธีดำเนินการ

ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาควรมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศอย่าง ให้การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาแก่ครูและผู้บริหารโรงเรียนอย่างต่อเนื่องมีการติดต่อประสานงานและรับรู้ปัญหาที่แท้จริงในการประเมินผล กำกับกับการจัดการอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง ประเมินตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเพื่อการบรรจุแต่งตั้งครูผู้สอนอิสลามศึกษาเพื่อความเป็นธรรมประเมินสวัสดิการเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐที่ได้รับเพื่อหาแนวทางการสนับสนุนสวัสดิการที่เหมาะสมให้แก่ครูผู้สอนอิสลามศึกษา โรงเรียนต้องติดตามและประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จด้านอิสลามศึกษาตามแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการให้ต่อเนื่องและครบถ้วน เปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะการจัดการอิสลามศึกษาในโรงเรียน ครูผู้สอนสามัญศึกษาและครูผู้สอนอิสลามศึกษาควรทำงานเชิงบูรณาการ ร่วมมือกันในการติดตาม และประเมินการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนในแต่ละห้องเรียน

4. ด้านการปรับปรุง ผลการวิจัยพบว่า ควรมียุทธศาสตร์หลักปรับปรุงการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement of Curriculum Management) โดยมี 3 ยุทธศาสตร์รองคือ

4.1 ยุทธศาสตร์สร้างเสริมประสิทธิภาพการจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4.2 ยุทธศาสตร์ปรับปรุงการวางแผนและการนิเทศโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย

4.3 ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

จะเห็นได้ว่า ยุทธศาสตร์หลักปรับปรุงการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement of Curriculum Management) มี 3 ยุทธศาสตร์รอง และมี 14 วิธีดำเนินการ

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาอิสลามศึกษาในโรงเรียน ควรมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนากิจการอิสลามศึกษาโดยเฉพาะที่มีนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถให้คำแนะนำการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนได้ในขณะเดียวกันหน่วยงานต้นสังกัดควรมีการปรับปรุงแผนการจัดระบบประมาณการจัดอิสลามศึกษาให้มีความเพียงพอ โดยเฉพาะการสนับสนุนสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ประกอบการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา และปรับปรุงแผนการสรรหา คัดเลือก และพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ครูผู้สอนที่มีความรู้ ความสามารถและสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ โรงเรียนควรปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จด้านอิสลามศึกษาในแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ควรมีการพัฒนาระบบสารสนเทศและปรับปรุงระบบเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานโดยนำข้อมูลที่ได้จากการประชุมผู้ปกครองมาวางแผน ดำเนินการจัดทำโครงการและกิจกรรมตามความต้องการของชุมชน และควรปรับปรุงการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลโดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ครูผู้สอนอิสลามศึกษาควรประเมินทุกครั้งเมื่อมีการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาและแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

จากการอภิปรายผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาอิสลามศึกษาและมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการจัดอิสลามศึกษาโดยเฉพาะ จากผลการวิจัยพบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาอิสลามศึกษา โดยเฉพาะด้านการสนับสนุนงบประมาณ และไม่มีหน่วยงานระดับกรมที่มีหน้าที่ในการกำกับ ติดตาม และพัฒนาอิสลามศึกษาโดยเฉพาะ

1.1.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรวางแผนและจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องคอมพิวเตอร์ จากผลการวิจัยพบว่า แนวโน้มสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับจากบริจาคจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนไม่เพียงพอ และงบประมาณสนับสนุนสื่อและอุปกรณ์ปีละ 3,000 บาทต่อปีต่อห้องซึ่งไม่เพียงพอต่อการพัฒนาอิสลามศึกษา

1.1.3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรจัดทำแผนอัตรากำลังที่พร้อมบรรจุ แผนพัฒนาครูผู้สอน และจัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลครูผู้สอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จากผลการวิจัยพบว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนอัตรากำลังที่พร้อมบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู

1.1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาในเขตติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จากผลการวิจัยพบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลและปฏิทินการนิเทศของแต่ละโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.1.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาในโรงเรียน การบูรณาการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า

1.1.6 ข้อค้นพบจากการวิจัยพบว่า ยุทธศาสตร์ในการบริหารโรงเรียนทั้ง 3 ระดับสามารถใช้ยุทธศาสตร์เดียวกันได้เพียงแต่ ลำดับความสำคัญของวิธีดำเนินการในแต่ละระดับอาจจะต่างกันบ้างเล็กน้อย จากผลการวิจัยพบว่า ค่าความสำคัญความต้องการจำเป็น

1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1.2.1 โรงเรียนควรกำหนด และติดตาม และประเมินผลตัวชี้วัดความสำเร็จการจัดอิสลามศึกษาในแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนให้ชัดเจน จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขาดการติดตามและประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์และโรงเรียนไม่ได้นำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์มาปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีความเหมาะสม

1.2.2 โรงเรียนดำเนินการจัดทำโครงการและกิจกรรมต่างๆ ตามความต้องการของชุมชน จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียน และชุมชนร่วมกันจัดกิจกรรมทางศาสนา เช่น วันขึ้นปีใหม่ตามปฏิทินอิสลาม วันอาชูรอ วันเมอลิด วันอิสเราะมะเราะะ

1.2.3 โรงเรียนเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนามีส่วนร่วมในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่า เชิญผู้นำศาสนาหรือโต๊ะครูที่มีความรู้ด้านศาสนาในท้องถิ่นมาสอนหลักธรรมอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

1.2.4 โรงเรียนควรใช้รูปแบบการบริหารแบบ AIC คือ ขั้นการรับรู้สภาพ ระดมสมอง ขั้นทำและลุย และติดตามประเมินผล จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาใช้การบริหารจัดการโดยใช้รูปแบบการบริหารแบบ AIC คือ ขั้นการรับรู้สภาพ ระดมสมอง ขั้นทำและลุย และติดตามประเมินผล จากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการเครือข่ายภูมิปัญญา เป็นต้น

1.2.5 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้การนิเทศการจัดการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขาดการนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง

1.2.6 ครูผู้สอนสามัญศึกษาและครูผู้สอนอิสลามศึกษาควรทำงานเชิงบูรณาการและร่วมมือกันในการติดตาม และประเมินการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดการพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาบทบาทในปัจจุบันและบทบาทที่พึงประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน เนื่องจากบทบาท การส่งเสริม และการสนับสนุนของหน่วยงานต้นสังกัดในการพัฒนาอิสลามศึกษายังน้อย

2.2 ควรศึกษาการบริหารงบประมาณในการพัฒนาอิสลามศึกษาของโรงเรียนรัฐ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากครูผู้สอนอิสลามศึกษาขาดการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ และการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน

2.3 ควรศึกษาการบริหารงานบุคคลด้านความต้องการในการพัฒนาของครูผู้สอนในโรงเรียนของรัฐที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากครูผู้สอนอิสลามศึกษามีความต้องการในการพัฒนามาก แต่หน่วยงานต้นสังกัดยังไม่มีระบบข้อมูลสารสนเทศความต้องการในการพัฒนา

2.4 ควรศึกษาการรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้เชิงบูรณาการทักษะชีวิต และการปฏิบัติศาสนกิจอย่างเป็นระบบ เนื่องจากเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการระหว่างหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

2.5 ควรศึกษาการจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จในแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการของโรงเรียนให้เป็นรูปธรรม เนื่องจากโรงเรียนยังขาดการระบุตัวชี้วัดความสำเร็จด้านอิสลามศึกษาในแผนยุทธศาสตร์

2.6 ควรศึกษารูปแบบหรือระบบการนิเทศที่มีประสิทธิภาพต่อการบริหารงานและการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนยังขาดระบบนิเทศในการช่วยเหลือครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพและมีการนิเทศค่อนข้างน้อย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2541. **คู่มือการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา (ฉบับปรับปรุง 2537) ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)**. ฝ่ายโครงการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ประจำเขต เขตการศึกษา 2. ยะลา: ม.ป.พ.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. 2551. **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2552 – 2555**. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. 2552. **รายงานการประเมินโครงการการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา**. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. 2553. **บัญชีจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 ปีการศึกษา 2553**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. **การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา. คณิต ไชมุขต์ และคณะ. 2525. **รายงานการวิจัยเรื่อง “บทบาทโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม (ปอเนาะ) ที่มีต่อชุมชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศึกษาเฉพาะกรณี: จังหวัดปัตตานี)**. ปัตตานี: ม.ป.พ.
- จุลชีพ ชินวรรณโณ. 2546. **ความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในศตวรรษที่ 21: ประเทศไทยกับแนวคิดทางยุทธศาสตร์และความมั่นคงจากอดีตถึงปัจจุบัน**. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.
- เฉลิมพล และชัน. 2549. **สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตภาคกลาง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาอิสลามศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ และคณะ. 2551. รายงานการวิจัย การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามวิถีอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเพื่อบูรณาภาพสังคมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. ปัตตานี: สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์ และคณะ. 2545. ยอดกลยุทธ์การบริหารสำหรับองค์กรยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: สุทธาการพิมพ์.
- ดำรง เสดสัน. 2548. สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธเนศ จิตสุทธิภากร. 2547. การพัฒนากลยุทธ์การจัดการโปรแกรมนานาชาติของสถาบันอุดมศึกษาไทย. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นุรีซัน ดอเลาะ. 2551. สภาพและปัญหาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บรรจง จันทมาศ. 2540. ระบบการบริหารงานคุณภาพ ISO 9000. กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- ประกาศรี อมรสิน. 2548. การแข่งขันทางธุรกิจ (Business Competition), วารสารนักบริหาร. (พฤศจิกายน 2548): 37-42.
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. 2551. การศึกษาเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข แผนพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ประจำปี 2551-554 ของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ปิติสุข สุชื่น. 2550. การศึกษาด้านการบริหารและพฤติกรรมการสอนของครูอิสลามศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, สาขาวิชาหลักสูตรการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปิยวัฒน์ แก้วกัณฑ์รัตน์. 2553. การพัฒนากลยุทธ์การจัดการผลการปฏิบัติงานของ

บุคลากรมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. 2542. **การวางแผนกลยุทธ์เป็นทีม.** เอกสารประกอบการอบรมการวางแผนกลยุทธ์.

พสุ เดชะรินทร์ และชัยวัฒน์ หฤทัยพันธ์. 2553. **การวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์.**

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้, สำนักงาน. 2551.

การพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ปีงบประมาณ. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.

พิสิทธิ์ สุขสาดี. 2548. **การศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรอิสลามศึกษาของสถานศึกษา**

ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ภาณุมาต สีวะรา. 2548. **การสำรวจความคิดเห็นทางยุทธศาสตร์ในพ.อ.สุรศักดิ์ พันธเศรษฐ,**

(บรรณาธิการ). **ยุทธศาสตร์ศึกษา 2005 แนวคิดตะวันตก.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กองอุปการณ์.

มูฮำมัดนาเซ สามะ. 2551. **สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาใน**

โรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนสองหลักสูตร จังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์.

รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, สำนักงาน. 2553. **หลักเกณฑ์ประเมิน**

คุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีด.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.**

กรุงเทพมหานคร: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.

ราชภัฏยะลา, มหาวิทยาลัย. 2549. **ข้อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนเอกชน**

สอนศาสนาอิสลาม. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

รุ่ง แก้วแดง. 2544. **ประกันคุณภาพ: ทุกคนทำได้ไม่ยาก.** กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.

- รุ่ง แก้วแดง. 2546. **โรงเรียนนิติบุคคล**. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. 2552. **แผนพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. 2552-2555)**. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. 2541. **การคิดอย่างเป็นระบบ และเทคนิคการแก้ปัญหา**. กรุงเทพมหานคร: อริยชน.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และคณะ. 2542. **การวางแผนกลยุทธ์ ศิลปะการกำหนดแผนองค์การสู่ความเป็นเลิศ**. กรุงเทพมหานคร: อินโฟกราฟิกส์.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. 2552. **หลักการและแนวทางปฏิบัติในการวางแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานภาครัฐในระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สินธุ ศรีเอชเอ็น.
- วิชาการ, กรม. 2543. **แนวทางการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วิชาการ, กรม. 2544. **ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา; กรอบและแนวทางการดำเนินงาน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ, กรม. 2544. **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. 2541. **7 เครื่องมือสู่คุณภาพยุคใหม่**. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.
- วิทยาลัยการทัพบก. 2546. **พื้นฐานผู้นำระดับยุทธศาสตร์**. สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง หนังสือที่ระลึกวันสถาปนาวิทยาลัยการทัพบก ครบรอบปีที่ 46. 29 ธันวาคม 2546.
- ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. 2550. **รายงานการวิจัยรูปแบบของระบบการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา**. ม.ป.ท.: ม.ป.พ. (อัดสำเนา)
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2540. **การบริหารเชิงกลยุทธ์และกรณีศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง 2553. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศุภลักษณ์ สุวรรณชะฎู. 2541. **การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติที่เหมาะสมเพื่อลดความตึงเครียดและการเผชิญหน้าทางลง**. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง.

- ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้. 2551. **ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2551.** ยะลา: ม.ป.พ.
- สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์. ม.ป.ป. **การบริหาร: หลักการ แนวคิด และการประยุกต์ทางการศึกษา.** ม.ป.ท.: ม.ป.พ. (อัดสำเนา).
- สมยศ นาวิการ. 2539. **การบริหารเชิงกลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ.** กรุงเทพมหานคร: ผู้จัดการ
- สมยศ นาวิการ. 2544. **การบริหาร.** พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- สามัญศึกษา, กรม. 2542. **การประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา: แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.
- สุนทร โคตรบรรเทา. 2551. **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ปัญญาชน
- สุวิมล เขียวแก้ว และคณะ. 2544. **รายงานการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการในเขตพื้นที่การศึกษาสำหรับห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้.** ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุวิมล ว่องวานิช. 2550. **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. 2552. **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งสำนักจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสภณ พุกษาวานิช. 2552. **5 ทศวรรษการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้.** ปัตตานี: โรงพิมพ์มิตรภาพปัตตานี.
- อนันต์ เกตุวงษ์. 2543. **หลักการและเทคนิคการวางแผน.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- อับดุลชอเมะ ไต๊ะอาลิม. 2550. **ปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (อิสลามศึกษา) ของวิทยาการอิสลามศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปัตตานี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาอิสลามศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อิบราฮีม ณรงค์รักษาเขต และคณะ. 2549. **ความต้องการที่แท้จริงของประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้.** วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

4(ตุลาคม – ธันวาคม 2549): 551.

อุทัย บุญประเสริฐ, 2540. **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน.**

กรุงเทพมหานคร: เอส ดี เพรส.

อัชยะ มาลีณี. 2546. **การประเมินการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในโรงเรียน สังกัด**

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูล. ปริญญาโทบริหารศึกษิต, สาขาวิชาการวัดผล

การศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ

ภาษาอังกฤษ

Beaufre, A. General. 1965. **An Introduction to Strategy.** New York: Frederick A.

Preager . Publishers.

Campbell, R. F., and Gregg, R. T. 1957. **Administrative Behavior in Education.** New

York: Harper and Row.

Certo, S. C. and Peter, J. P. 1991. **Strategic Management: Concept and Applications.**

Singapore: McGraw-Hill.

Certo, S. C. 1992. **Modern Management.** 5thEd. A division of Simon & Schuster.

Clausewitz, C. V. 1984. **On War.** Michael Howard and Peter Paret (Translation),

Princeton University .

Eccles, H. E. 1997. **The Basic Element of Strategy.** In Mitchell B. Simpson III

(Edited). **War, Strategy and Maritime Power.** Rutgers, The State University of
New Jersey.

Grant, J., and Davis, L. 1997. Selection and Use of Content Experts for Instrument

Development. **Research in Nursing and Health**, 20, 269-274.

Gulick, L. and Urwick, L. 1973. **Papers on the Science of Administration.** Clinton:

Augustus Mc Killey.

Hersey, P., and Blanchard, K. H. 1982. **Management of Organization Behavior:**

Utilizing Human Resources. Engle Cliffs: Prentice-Hall.

Hopkins and Others. 1997. Making Sense of Change. In M. Preedy, R. Glatter, and

R. Levacic. **Educational Management: Strategy, Quality and Resource.**

- Buckingham: Open University.
- Ibn Majah, Muhammad Ibn Yazid-Guzwini. 1984. **Sunan Ibn Majah**. Bairut: Al-Ilmiah.
- John, Burke and Christensen, Lary. 2008. **Educational Research**. 3rd ed. Los Angeles: SAGE Publications.
- Kast, Fremont E. and Rosenzweig. 1985. **Organization and Management: A System and Contingency Approach**. 4th ed. New York: McGraw-Hill Book.
- Kimbrough, R. B., and Nunnery, M. Y. 1988. **Educational Administration: An Introduction**. New Yory: Collier Macmillan.
- Koontz, H. and Weihrich, H. 1990. **Essentials of Management**. 5th ed. New York: McGraw-Hill.
- Kotler, P. and Murphy E. 1981. Strategy Planning for Higher Education. **Journal of Higher Education**. 52: 470-489.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. 1970. Determining Sample Size for Research Activities, **Educational and Psychological Measurement**. 607-610.
- Liotta, P. H., and Lloyd, R. M. 2004. **Strategy and Force Planning**. 4th ed. Newport, RI Naval War College.
- Lunenburg, F. C., & Ornstein, A. C. 2008. **Educational Administration: Concept and Practices**. 4th ed. USA: Cengage Learning.
- Lykke, A. F. Jr. Colonel, (Edit). 1993. **Military Strategy: Theory and Application**. Carlisle barracks, PA: U.S. Army War College.
- Lynn, M. R. 1986. Determination and Quantification of Content Validity. **Nursing Research**, 35, 382-385.
- McMillan, James H. and Schumacher, Sally. 2006. **Research in Education**. 6th ed. Boston: Pearson.
- Milstein, M., and Belasco, J. A. 1973. **Educational Administration and the Behavior Sciences: A System Perspective**. Boston: ALLYN and BACON.
- Polit, D. F., and C. T. 2006. The Content Validity Index: Are you sure you know What' s being reported? Critique and Recommendations [Electronic Version]. **Research in Nursing Research**, 29, 489-497.

Robbins, S. P. and Coulter, M. 1996. **Management**. 5th ed. New Jersey: Prentice Hall.

Rosinski, H. 1977. **New Thoughts on Strategy**. In Mitchell B. Simpson III (Edited).
War, Strategy and Maritime Power. Rutgers, The State University of New
Jersey.

Smith, A.W. 1982. **Management System : Analysis and Applications**. Tokyo : CBS
College Publishing.

Smith, E. W. and others. 1961. **The Education's Encyclopedia**. New York: Prentice-Hall.

Wright, P. and Others. 1992. **Strategic Management: Text and Case**. Massachusetts:
Alyn and Bacon.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ความสอดคล้องของแบบสอบถามเพื่อการวิจัยทั้ง 3 ฉบับ

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชาแดนภาคใต้	แบบสอบถามฉบับที่		
		1	2	3
	การวางแผน (PLAN)			
1.	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดนโยบาย และจัดสรรงบประมาณด้านอิสลามศึกษาให้กับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	✓		
2.	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกันจัดทำแผนอัตรากำลังที่พร้อมบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู	✓		
3.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน และโครงการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	✓		
4.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนการนิเทศติดตาม และประเมินผลและปฏิทินการนิเทศของแต่ละโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	✓		
5.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างเป็นระบบ	✓		
6.	แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมีตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดอิสลามศึกษาที่ชัดเจน	✓		
7.	โรงเรียนศึกษาบริบทภายในและบริบทภายนอกเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	✓		
8.	โรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ	✓		
9.	โรงเรียนกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น	✓	✓	
10.	โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียน ครอบคลุม และสังคมให้เกิดสันติสุขทั้งโลกนี้ (โลกดุนยา) และโลกหน้า (โลกอาคีเราะฮ์)	✓	✓	✓
11.	โรงเรียนมุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น และมีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์และนบีมุฮัมมัด (ศ็อล)	✓	✓	✓

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดซาแดนภาคใต้	แบบสอบถามฉบับที่		
		1	2	3
12.	โรงเรียนมีแนวทางการคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมเป็นครูผู้สอนอิสลามศึกษา	✓	✓	
13.	โรงเรียนสำรวจความต้องการและประชาสัมพันธ์การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาให้กับนักเรียนและผู้ปกครองในชุมชน	✓	✓	✓
14.	ผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนการนำหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียน	✓	✓	
15.	ผู้บริหารโรงเรียน ครู และชุมชนร่วมกันวางแผนระดมงบประมาณในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน	✓	✓	
16.	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	✓		
17.	แนวโน้มโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนงาน โครงการที่กำหนดไว้เพียงพอและต่อเนื่อง	✓		
18.	แนวโน้มโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	
19.	แนวโน้มโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาห้องปฏิบัติการ ศาสนกิจ (ห้องละหมาด) อย่างเพียงพอ	✓	✓	
	การนำแผนสู่การปฏิบัติ (DO)			
20.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้แก่ครูในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	
21.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน	✓		
22.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัฒนาครูผู้สอนสามัญศึกษาให้มีความสามารถในการบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน	✓		
23.	โรงเรียนปฏิบัติตามแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้ อย่างสม่ำเสมอ	✓		

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชาแดนภาคใต้	แบบสอบถามฉบับที่		
		1	2	3
24.	โรงเรียนบูรณาการโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน	✓		
25.	โรงเรียนจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดอิสลามศึกษาอย่างเหมาะสม	✓	✓	✓
26.	ผู้บริหารโรงเรียนบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ	✓		
27.	ผู้บริหารโรงเรียนสร้างความเข้าใจการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้กับชุมชนด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	
28.	ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนกิจกรรมอิสลามศึกษาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓
29.	ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง	✓		
30.	ครูผู้สอนอิสลามศึกษาของแต่ละโรงเรียนมีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ	✓		✓
31.	ครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านอิสลามศึกษา			
32.	ครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ และเข้าใจหลักสูตรอิสลามศึกษา	✓	✓	✓
33.	ครูผู้สอนอิสลามศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ	✓	✓	✓
34.	ครูผู้สอนอิสลามศึกษาบูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ	✓		✓
35.	ครูผู้สอนอิสลามศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้วิชาสามัญศึกษาเพื่อบูรณาการการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน	✓		
36.	ครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนปฏิบัติศาสนกิจ(ละหมาด)ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	✓	✓	✓
37.	ครูผู้สอนอิสลามศึกษาฝึกให้นักเรียนอ่านอัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	✓	✓	✓
38.	ครูผู้สอนอิสลามศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและบริบทของโรงเรียน	✓		✓

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชาแดนภาคใต้	แบบสอบถามฉบับที่		
		1	2	3
39.	ครูผู้สอนอิสลามศึกษาวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมด้าน ความรู้ เจตคติ และทักษะ	✓		✓
40.	ครูผู้สอนอิสลามศึกษาใช้วิธีการวัดผลที่มีความหลากหลายและประเมินผล ตามสภาพจริง	✓		✓
41.	ครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่ กำหนดอย่างต่อเนื่อง	✓		
42.	ครูผู้สอนอิสลามศึกษาได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมกับค่าครองชีพ	✓		
43.	ครูผู้สอนอิสลามศึกษามีโอกาสได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเลี้ยงชีพ เงินพร. เป็นต้น	✓		
44.	ครูผู้สอนอิสลามศึกษามีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับสูงขึ้นอย่าง ต่อเนื่อง	✓		
45.	ครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียนมีจำนวนเพียงพออยู่เสมอ	✓		✓
46.	ครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่สอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ตาม สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	✓		
47.	ครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ และเข้าใจหลักสูตรอิสลามศึกษา	✓	✓	✓
48.	ครูผู้สอนสามัญศึกษานำเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ	✓		✓
49.	ครูผู้สอนสามัญศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้ และความเข้าใจวิชา อิสลามศึกษาเพื่อบูรณาการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะชีวิตและการปฏิบัติ ศาสนกิจของนักเรียน	✓		
50.	ครูผู้สอนสามัญศึกษามีทักษะการดูแล และควบคุมนักเรียนให้ปฏิบัติ ศาสนกิจ(ละหมาด)ในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	✓	✓	✓
51.	ครูผู้สอนสามัญศึกษาที่เป็นมุสลิมมีทักษะและช่วยฝึกให้นักเรียนอ่าน อัลกุรอานและนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓
52.	ครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับเนื้อหาและ บริบทของโรงเรียน	✓		✓
53.	ครูผู้สอนสามัญศึกษาวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ครอบคลุมด้าน ความรู้ เจตคติ และทักษะ	✓		✓

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดซาแดนภาคใต้	แบบสอบถามฉบับที่		
		1	2	3
54.	ครูผู้สอนสามัญศึกษาใช้วิธีการวัดผลที่มีความหลากหลายและประเมินผลตามสภาพจริง	✓		✓
55.	ครูผู้สอนสามัญศึกษาได้รับเงินเดือนตามวุฒิการศึกษาและตรงเวลาที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง	✓		
56.	ครูผู้สอนสามัญศึกษาได้รับค่าตอบแทนเหมาะสมกับค่าครองชีพอย่างต่อเนื่อง	✓		
57.	ครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเลี้ยงชีพ เงินพร. เป็นต้น	✓		
58.	ครูผู้สอนสามัญศึกษามีโอกาสได้รับทุนการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปอย่างต่อเนื่อง	✓		
59.	แบบเรียนและหนังสือเรียนของโรงเรียนมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาและนักเรียน	✓		✓
60.	สื่อการสอนของโรงเรียน เช่น รูปภาพ CD และภาพเคลื่อนไหวมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาและนักเรียน	✓		✓
61.	อุปกรณ์การสอนของโรงเรียน เช่น เทป โทรทัศน์ เครื่องเล่น CD และเครื่องคอมพิวเตอร์มีความทันสมัยและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอย่างต่อเนื่อง	✓		✓
62.	ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓
63.	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	
64.	แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ด้านอิสลามศึกษาเป็นที่ประจักษ์	✓	✓	✓
65.	แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	✓	✓	✓
66.	แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคคลากรอื่น	✓		

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชาแดนภาคใต้	แบบสอบถามฉบับที่		
		1	2	3
67.	แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหาร การศึกษาจะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน	✓	✓	
68.	แนวโน้มครูผู้สอนอิสลามศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น	✓	✓	
69.	แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาจะได้รับการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียนเท่าเทียมกับบุคคลากรอื่น	✓		
70.	แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาที่มีวุฒิปริญญาโททางการบริหารการศึกษา จะไปสอบคัดเลือกเพื่อเป็นผู้บริหารโรงเรียน	✓	✓	
71.	แนวโน้มครูผู้สอนสามัญศึกษาส่วนใหญ่จะลาออกไปประกอบอาชีพอื่น	✓		
72.	แนวโน้มการใช้จ่ายเงินที่ได้รับจัดสรรตามแผนงาน โครงการของโรงเรียนมี ความโปร่งใส และตรวจสอบได้	✓		
73.	แนวโน้มสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนของโรงเรียนที่ได้รับจากบริจาคจาก หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความทันสมัยและเพียงพอ	✓		
74.	แนวโน้มเครื่องคอมพิวเตอร์ที่พร้อมใช้งานของโรงเรียนมีสัดส่วนที่ เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนอยู่เสมอ	✓		✓
75.	แนวโน้มอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการเรียนการสอนและการบริหารงาน ของโรงเรียนสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง	✓		
การประเมินผล (CHECK)				
76.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศที่ กำหนดอย่างครบถ้วน	✓		
77.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานิเทศ กำกับ ติดตาม และให้คำแนะนำการ จัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาแก่ครูและผู้บริหารโรงเรียนอย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่อง	✓		
78.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนบรรจุครูผู้สอนอิสลามศึกษาและ ครูผู้สอนสามัญศึกษาเพื่อเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครูอย่างเป็น ธรรม	✓		
79.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำผลการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดมา เผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง	✓		

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชาแดนภาคใต้	แบบสอบถามฉบับที่		
		1	2	3
80.	โรงเรียนติดตามและประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดไว้ใน แผนยุทธศาสตร์อย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง	✓		
81.	โรงเรียนมีการประเมินข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการ อย่างสมบูรณ์และต่อเนื่อง	✓		
82.	โรงเรียนจัดให้มีผู้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัด อิสลามศึกษาในด้านต่างๆ สำหรับผู้เกี่ยวข้อง	✓	✓	✓
83.	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามและ ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนให้เป็นไปตามแผนที่ กำหนดไว้ได้อย่างถูกต้อง	✓		
84.	แนวโน้มการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนทำให้นักเรียนมาโรงเรียนมาก ขึ้นอย่างสม่ำเสมอ	✓	✓	✓
	การปรับปรุง (ACT)			
85.	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนร่วมกันนำผลการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนการนิเทศ และปฏิทินการนิเทศอย่างเป็นระบบ	✓		
86.	สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานำผลการนิเทศ กำกับ ติดตาม มาปรับปรุง แผนการพัฒนาคู่มือสอนอิสลามศึกษาและสามัญศึกษาของโรงเรียนใน สังกัดอย่างเป็นระบบ	✓		
87.	โรงเรียนนำผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามใน การจัดอิสลามศึกษามาปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์	✓		
88.	โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์ มาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ	✓		
89.	โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนยุทธศาสตร์ มาปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีความเหมาะสม	✓		
90.	โรงเรียนนำผลการติดตามและประเมินความสำเร็จตามแผนปฏิบัติ โรงเรียนมาปรับการเรียนรู้อิสลามศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของ สังคม	✓	✓	

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชาแดนภาคใต้	แบบสอบถามฉบับที่		
		1	2	3
91.	โรงเรียนพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน	✓		
92.	โรงเรียนปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการให้มีความเหมาะสมและครบถ้วน	✓		
93.	โรงเรียนนำข้อมูลตามตัวชี้วัดมาวิเคราะห์และจัดทำระบบสารสนเทศที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา	✓		
94.	โรงเรียนนำข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนอย่างครบถ้วน	✓	✓	
95.	ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษานำผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลมากำหนดเป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน	✓		
96.	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียนมาปรับปรุงแผนงบประมาณและการเสนอขอประมาณในปีการศึกษาต่อไปอย่างต่อเนื่อง	✓		
97.	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินบุคลากรมาปรับปรุงแผนการสรรหาและคัดเลือกครูผู้สอนอิสลามศึกษาและครูผู้สอนสามัญศึกษาของโรงเรียน	✓		
ภาพความสำเร็จ (SUCCESS GOALS)				
98.	การจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำให้บุคลากรในชุมชนมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น	✓		
99.	การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน	✓	✓	✓
100.	การจัดอิสลามศึกษาของโรงเรียนมีแนวโน้มทำให้นักเรียนห่างไกลยาเสพติดมากขึ้น	✓	✓	✓
101.	โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามัธยมศึกษาเปิดใช้หลักสูตรอิสลามศึกษามีจำนวนเพิ่มขึ้น	✓	✓	✓
102.	ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการยอมรับและความศรัทธาจากชุมชน	✓		
103.	ครูผู้สอนมีความภูมิใจในวิชาชีพของตนเอง	✓	✓	✓

ข้อ	สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน ที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชาแดนภาคใต้	แบบสอบถามฉบับที่		
		1	2	3
104.	ครูผู้สอนมีศักยภาพการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	✓		
105.	ครูผู้สอนมีแนวโน้มพึงพอใจการจัดการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	✓		
106.	ครูผู้สอนอิสลามศึกษาพึงพอใจค่าตอบแทนหรือเงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง	✓		
107.	ครูผู้สอนอิสลามศึกษามีความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู	✓	✓	
108.	ครูผู้สอนอิสลามศึกษามีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน	✓		✓
109.	ครูผู้สอนสามัญศึกษาพึงพอใจค่าตอบแทนหรือเงินเดือนที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง	✓		
110.	ครูผู้สอนสามัญศึกษามีความก้าวหน้าและมีความมั่นคงในอาชีพ เช่น การบรรจุเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู	✓	✓	
111.	ครูผู้สอนสามัญศึกษาในโรงเรียนมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน	✓		✓
112.	นักเรียนสามารถปฏิบัติศาสนกิจตามหลักการของศาสนาอิสลามในชีวิตประจำวันได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง	✓	✓	✓
113.	นักเรียนสามารถอ่านอัลกุรอาน และนำหลักคำสอนไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง	✓	✓	✓
114.	นักเรียนได้พัฒนาตนเอง ครอบครัว และสังคมที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและหลักการของศาสนาอิสลาม	✓	✓	✓
115.	แนวโน้มนักเรียนมีความพึงพอใจการจัดการจัดเวลาเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓
116.	แนวโน้มผู้ปกครองมีความพึงพอใจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมของบุตรหลานที่สำเร็จการศึกษา	✓	✓	✓
117.	แนวโน้มผู้ปกครองไว้วางใจในการส่งบุตรหลานมาเรียนในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	✓	✓	✓
	รวม	117	46	45

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามชุดที่ 1: สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
สำหรับ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา
 ศึกษาพิเศษที่รับผิดชอบอิสลามศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน
 หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ ครูผู้สอนสามัญศึกษา ครูผู้สอนอิสลามศึกษา
 และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา
 ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

แบบสอบถามฉบับที่

นายชาตรีชีพ สือนิ นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2554

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา ศิษยานุศิษย์ผู้รับผิดชอบอิสลามศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ ครูผู้สอนสามัญศึกษา ครูสอนอิสลามศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อศึกษาสภาพและวิเคราะห์ ปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 3 ยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนบรรลุความสำเร็จที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะ

4. การตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยทั้ง 3 ตอน ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านตอบคำถามทุกข้อตามสภาพจริง เพื่อจะทำให้ข้อมูลที่ได้มีความเชื่อถือและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้สำหรับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องต่อไป

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพความเป็นจริง

1. เพศ

1.1 ชาย 1.2 หญิง

2. อายุ

2.1 ต่ำกว่า 30 ปี 2.2 30 – 40 ปี

2.3 41 – 50 ปี 2.4 มากกว่า 50 ปี

3. ตำแหน่งปัจจุบัน

3.1 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3.2 ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา

3.3 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3.4 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา

3.5 ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบอิสลามศึกษา

3.6 ผู้อำนวยการโรงเรียน

3.7 รองผู้อำนวยการโรงเรียน

3.8 หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ

3.9 ครูผู้สอนสามัญศึกษา

3.10 ครูผู้สอนอิสลามศึกษา

3.11 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

4. ประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่ง..... ปี

5. ประสบการณ์การปฏิบัติงานในตำแหน่งของโรงเรียน/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัจจุบัน.ปี

6. วุฒิการศึกษาด้านศาสนา

6.1 ไม่มีวุฒิด้านศาสนา

6.2 มีวุฒิด้านศาสนา

6.2.1 อิสลามศึกษาตอนต้น 6.2.2 อิสลามศึกษาตอนกลาง

6.2.3 อิสลามศึกษาตอนปลาย 6.2.4 อิสลามศึกษาปริญญาตรี

6.2.5 สูงกว่าปริญญาตรี 6.2.6 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. วุฒิการศึกษาด้านสามัญ

7.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี 7.2 ปริญญาตรี

7.3 สูงกว่าปริญญาตรี 7.4 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2

สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นในแต่ละข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามความคิดเห็นของท่านซึ่งกำหนดระดับคะแนนไว้ดังนี้

1. **สภาพปัจจุบัน**ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย

- 5 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันมาก
- 3 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันน้อยที่สุด

2. **สภาพที่พึงประสงค์**ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย

- 5 หมายถึง ระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตมาก
- 3 หมายถึง ระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตน้อย
- 1 หมายถึง ระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตน้อยที่สุด

ตอนที่ 3

ยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนบรรลุความสำเร็จที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดระบุยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนบรรลุความสำเร็จที่กำหนดไว้และ
ข้อเสนอแนะ

1.ยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนบรรลุความสำเร็จที่กำหนดไว้

1.1 การวางแผน (Plan)

.....

.....

.....

1.2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ (Do).....

.....

.....

.....

1.3 การประเมินผล (Check).....

.....

.....

.....

1.4 การปรับปรุง (Act).....

.....

.....

.....

2.ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างสูง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามชุดที่ 2: สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
สำหรับ ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และผู้ประกอบการ

การพัฒนาศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

แบบสอบถามฉบับที่

นายซาร์รีฟท์ สือนิ นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2554

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และผู้ปกครอง เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 3 ยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนบรรลุความสำเร็จที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะ

4. การตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยทั้ง 3 ตอน ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านตอบคำถามทุกข้อตามสภาพจริง เพื่อจะทำให้ข้อมูลที่ได้มีความเชื่อถือและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้สำหรับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องต่อไป

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- 1.1 ชาย 1.2 หญิง

2. อายุ

- 2.1 ต่ำกว่า 30 ปี 2.1 30 – 40 ปี
 2.3 41 – 50 ปี 2.4 มากกว่า 50 ปี

3. สถานภาพที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน

- 3.1 ผู้นำชุมชน 3.2 ผู้นำศาสนา
 3.3 ผู้ปกครอง

4. วุฒิการศึกษาด้านศาสนา

- 4.1 ไม่มีวุฒิด้านศาสนา
 4.2 มีวุฒิด้านศาสนา
 4.2.1 อิสลามศึกษาตอนต้น 4.2.2 อิสลามศึกษาตอนกลาง
 4.2.3 อิสลามศึกษาตอนปลาย 4.2.4 อิสลามศึกษาปริญญาตรี
 4.2.5 สูงกว่าปริญญาตรี 4.2.6 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. วุฒิการศึกษาสามัญ

- 5.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี 5.2 ปริญญาตรี
 5.3 สูงกว่าปริญญาตรี 5.4 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. อาชีพ

- 6.1 รับราชการ 6.2 พนักงานบริษัทเอกชน
 6.3 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 6.4 เกษตรกร/ชาวนา
 6.5 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2

สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นในแต่ละข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามความคิดเห็นของท่านซึ่งกำหนดระดับคะแนนไว้ดังนี้

1. **สภาพปัจจุบัน**ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย

- 5 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันมาก
- 3 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันน้อยที่สุด

2. **สภาพที่พึงประสงค์**ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย

- 5 หมายถึง ระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตมาก
- 3 หมายถึง ระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตน้อย
- 1 หมายถึง ระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตน้อยที่สุด

ตอนที่ 3

ยุทธศาสตร์ที่จะทำให้โรงเรียนบรรลุความสำเร็จที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนบรรลุความสำเร็จที่กำหนดไว้และข้อเสนอแนะ

1.ยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามที่กำหนดไว้

1.1 การวางแผน (Plan)

.....

.....

1.2 การนำแผนสู่การปฏิบัติ (Do).....

.....

.....

1.3 การประเมินผล (Check).....

.....

.....

1.4 การปรับปรุง (Act).....

.....

.....

2.ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างสูง

بوکو فرتاپان یغک 2 کادان سکاراغ دان کادان یغد کهندقکي
باکي کتوا اکام کتوا کمفوغ دان فنجاک فلاجر

فنیغکاتن چار ا فنتدبیران سکوله یغ مگکونا کوریکولم اسلام
 دولاية سفادن سلاتن تهاي

بوکو فرتاپان یغک.....

سودارا / شریف سنئ مهاسیسوا فریغکت دکتوراة
 چابغن فنتدبیران فلاجران بهاکین داسر فغوروسن دان کفیمفینن فلاجران
 فاکولتي فغکورووان چولالوغکون یونیووسیتی

کتر اغن

1. فرتاپان این اداله سوات بهاکین داري کوریکو لم فغاجین فغکوروان دفریکت دکنوراۋه چابغن فنتدبیران فلاجران بهاکین داسر فنتدبیران دان کفیمفینن علموان فاکولتي فغکوروان دچولالو غکون یونیوو سیتی
2. فرتاپان این دتوجو کفدا فمیمفین مشارکة فمیمفین اکام دان فنجاک فلاجر برتوجوان سفای منچاري کادان یغ سبئر دماس سکارا غ کادان یغد کهندکي تیتیق کبایقکن تیتیق کلماهن فلواغ دان فرمسألهن دالم فنتدبیران سکوله یغ مگکونا کوریکو لم اسلام دولایة سفادن سلاتن تهاي
3. فرتاپان این تربهاکي کفدا 3 بهاکین یأیت
بهاکین فرتام فرتاپان یغبر کایتین دغن فؤیادي فمیری جوافن
بهاکین کدوا فرتاپان تننغ فنداغن یغبر کایتین دغن کادان سکارا غ کادان یغد کهندکي دالم فنتدبیران سکوله یغ مگکونا کوریکو لم اسلام دولایة سفادن سلاتن تهاي
بهاکین کتیک چارا / جالن یغتر بایک اونتوق منچاي کجایان یغدتفکن دان فغوشوران
4. دالم مبري جوافن فرتاپان این دهاراف سموک سودارا منجواب دغن جوافن یغ سبئر تفت دغن کادان یغ سبئر سفای منچادي معلومات یغ بولیه دفرجایای دان منچادي فائده سابق ممکن دالم منتدبیر سکوله یغ مگکونا کوریکو لم اسلام دولایة سفادن سلاتن تهاي کفدا فنتدبیر - فنتدبیر فلاجران فنتدبیر سکوله کورو دان سترو سن کفدا سموا مریک یغتر لیبیت

جوتان تریم کاسیه داوچفکن دأتس جوافن سودارا

بهاکين فرتام
کفریبادين فمیری جوافن

کتراشن کاریسکن دغن علامه ✓ کدالم دهادافن فرکاتأن یغ تفت دغن کفریبادين سودارا

1. جنتینا

1.1 : للاکي

1.2 : فرمفوان

2. عمور

2.1 : کوراغ داري 30 تاهون

2.2 : 30 – 40 تاهون

2.3 : 41 – 50 تاهون

2.4 : لیبه داري 50 تاهون

3. فرهوبوغن فریبادي دغن سکوله سباکي

3.1 : فمیفین مشارکة

3.2 : فمیفین اکام

3.3 : فنجاك فلاجر

4. کلولوسن فغاجین اکام

4.1 : تیدق ادا کلولوسن فغاجین اکام

4.2 : بر کلولوسن فغاجین اکام

4.2.1 : فغاجین اسلام فریغکت رنده

4.2.2 : فغاجین اسلام فریغکت منغه

4.2.3 : فغاجین اسلام فریغکت تیغکي

4.2.4 : فغاجین اسلام فریغکت فرینجاتري

4.2.5 : لیبه تیغکي داري فرینجاتري

4.2.6 : لاین – لاین (ماراف پاتاکن) ..

5- کلولوسن فغاجین سامن

5.1 : رنده داري فرینجاتري

5.2 : فریغکت فرینجاتري

5.3 : لیبه تیغکي داري فرینجاتري

5.4 : لاین – لاین (ماراف پاتاکن) ..

6- کرجا/ توکس

6.1 : فکاواي کراجان

6.2 : فکاواي سواستا

6.3 : فرسندیرین / فنیاک

6.4 : فتانین

6.5 : لاین – لاین (ماراف پاتاکن)

بهاکین کدوا

فرتاپان تنتغ کادان سکاراغ دان کادان یغد کهندقکي دالم فنتدبيران سکوله یغ مگکونا کوریکو لم اسلام دولایه سفادن سلاتن تهاي

کتراغن هاراف کاريسکن دغن علامه ✓ کدالم لواغ فنداغن دستيف فرتاپان تنتغ کادان سکاراغ دان کادان یغد کهندقکي دالم فنتدبيران سکوله یغ مگکونا کوریکو لم اسلام دولایه سلاتن تهاي مغيکوت فنداغن سودارا دغن مرکه برايکوت

1. کادان سکاراغ باکي سکوله یغ مگکونا کوریکو لم اسلام دولایه سفادن سلاتن تهاي

5 اياله کادان یغبرلاکو بايق سکالي

4 اياله کادان یغبرلاکو بايق

3 اياله کادان یغبرلاکو سچارا فرتغاهن

2 اياله کادان یغبرلاکو سچارا سديکيت

1 اياله کادان یغبرلاکو سچارا سديکيت سکالي

2. کادان یغد کهندقکي دالم فنتدبيران سکوله یغ مگکونا کوریکو لم اسلام دولایه سفادن سلاتن تهاي

5 اياله کادان یغد کهندقکي برلاکو بايق سکالي

4 اياله کادان یغد کهندقکي برلاکو بايق

3 اياله کادان یغد کهندقکي برلاکو سچارا فرتغاهن

2 اياله کادان یغد کهندقکي برلاکو سچارا سديکيت

1 اياله کادان یغد کهندقکي برلاکو سچارا سديکيت سکالي

كأدان يغد كهندقكي					كأدان سكاراغ					فنتدبيران سكوله يغ مڭكونا كوريكولم اسلام	
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
											<u>فغاتوران</u>
											1. سكوله منتفكن تيكتيك يغ سلارس دغن كأدان دان كهندق كمفوغ
											2. سكوله منتفكن فندوان فمفلاجران سفاي منيغكتكن فلاجر كلوارك دان مشاركة سفاي ملاهير كن كبهكيان ددنيا اين دان دأخيرة نني
											3. سكوله برسوغكوه دالم ميينافلاجر سفاي منجادي سؤراغ يغير ايمان دان طاعة ستيا كفدا الله دان نبي محمد صلى الله عليه وسلم
											4. سكوله ادا فندوان دالم ميبليه فكاواي فكر جا سلاكو كورو اكام
											5. سكوله ميموات فپياساتن كهندق دان ميموات فغومون تنتغ ككونان كوريكولم اسلام كفدا فلاجر دان فنجاك فلاجر
											6. فنتدبير سكوله ميري فلواغ كفدا فكاواي فكر جا دان اوراغ كمفوغ فدا مغلوار بواه فيكيان تنتغ ككونان كوريكولم دالم سكوله
											7. فنتدبير سكوله كورو دان اوراغ كمفوغ سام - سام مغانور چارا دالم مڭهيمفون فربلنجان كأواغن انتوق مгадаكن فلاجران اسلام دالم سكوله
											8. كمونكينن تر جادي ماس مدافن سكوله اكن مندافت سو كوغن دسكي كأواغن داري فيهق فمريتنه كمفوغ سواستادان اهلي كمفوغ سچارا برتروسن
											9. كمونكينن تر جادي سكوله اكن دافت فمبهاكين كأواغن دالم مفر بأيقكي بيليق منونينكن صلاة (مصلی) سچارا منجو كوفيي

کادان یغد کهندقکي					کادان سکاراغ					فنتدبيران سکوله یغ مځکونا کوریکو لم اسلام	
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
											<u>فځکونان</u>
											10. فوست فغاچين تمفتن ممبري فغتهوان دان کفاممن تنتغ ککونان مات فلاجران اسلام کفدا کورو دالم سکوله دان کفدا اوراغ یغبر کایتین سچارا برتروسن
											11. سکوله مېدياکن عالم سکیتز یغ سسواي اتوق فمفلاجران اسلام سچارا برسفاتوتن
											12. فنتدبير سکوله ممبري کفاممن تنتغ ککونان مات فلاجران اسلام کفدا اوراغ کمفوغ دغن چارا یغبر لاینن
											13. فنتدبير سکوله ممبري کالککن دان سو کوغن دالم مгадаکن ککياتن فلاجران اسلام ددالم کاواسن سکوله دان دلوار سکوله
											14. بهاکين بسر داري کورو اکام ممفوپای علمو دان کفاممن تنتغ کوریکو لم اسلام
											15. کورو اکام دافت منجالنکن ککياتن فلاجران اسلام سچارا برموتو/برکواليتي
											16. کورو اکام ملاتيه فلاجر سفای برصلاة سچارا برتروسن
											17. کورو اکام ملاتيه فلاجر مباح القرآن دان برعمل دغن اجاران اکام دالم کهیدوفن مارين
											18. بهاکين بسر داري کورو فلاجران سامن ممفوپای علمو دان کفاممن تنتغ کوریکو لم اسلام
											19. کورو فلاجران سامن ممفوپای کبوليهن دالم منجاك دان مځاوال فلاجر سفای منوني صلاة دسکوله سچارا برتروسن
											20. کورو فلاجران سامن یغ مسلم ادا کبوليهن دان منولوغ فلاجر مباح القرآن دان برعمل دغن اجاران اکام دالم کهیدوفن مارين سچارا برتروسن

كأدان يغد كهندقكي					كأدان سكاراغ					فنتدبيران سكوله يغ مڭكونا كوريكوم اسلام
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
										21. فنجاك فلاجر مميري كرجا سام دالم مڭاداكن ككياتن فلاجران اسلام دالم سكوله سچارا برتروسن
										22. اغكوتا مغوروس سكوله ادا بكرجا سام دالم منيغكتكن فمفلاجران اسلام دان ككياتن سكوله سچارا برتروسن
										23. كمونكينن ترجادي بهاكين بسر داري كورو اكام ادا ممفوپاي علمو اكام سچارا ترپات
										24. كمونكينن ترجادي بهاكين بسر داري كورو اكام ادا ممفوپاي كبوليهن دالم مغاجر علمو اكام سچارا برموتو
										25. كمونكينن ترجادي كورو اكام ادا ممفوپاي سجيل فغاجين فنتدبيران تيغكي فريغكت فرينجا تو فركي مريقسا سفاي منجادي فنتدبير سكوله
										26. كمونكينن ترجادي بهاكين بسر داري كورو اكام ممجت ديري كلوارانتوق ممبوات فكر جان لآين
										27. كمونكينن ترجادي كورو ادا ممفوپاي سجيل فغاجين فنتدبيران تيغكي فريغكت فرينجا تو فركي مريقسا سفاي منجادي فنتدبير سكوله
										28. كمونكينن ترجادي بهاكين بسر داري كورو سامن ممجت ديري كلوارانتوق ممبوات فكر جان لآين
										فريلاين
										29. سكوله ادا مپدياكن كوتق انتوق ميري فنداغن دان فغشوران تنتغ فمفلاجران اسلام ديهاكين لآين – لآين كندا مريك يغير كآين
										30. كمونكينن ترجادي فمفلاجران اسلام دالم سكوله مپبكن فلاجر داتغ كسكوله ليهه باق سچارا برتروسن

کادان یغد کهندقکي					کادان سکاراغ					فنتدبیران سکوله یغ مڭکونا کوریکو لم اسلام	
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
											<u>فراوبا من</u>
											31. سکوله مغمییل حاصلیل فر ماتین دان فنیلاین کجایان مڭیکوت فغاتوران کرجا سکوله انتوق منیغکتکن فغنتهوان سفای بر سلارس دغن چارا میدوف دان کهندق مشارکة
											32. کمونکینن ترحادی فمفلاجران اسلام دالم سکوله میبیکن فلاجر داتغ کسکوله لیبه باقی سچارا برتروسن
											<u>روفا کجایان</u>
											33. ککونان کوریکو لم اسلام باکی سکوله یغدباواه جاگان فوست فغاجین تمفتن منجادیکن انق چوچو اوراغ کمفوغ برفلواغ انتوق مندافت علمو دفریغکت یغ لیبه تیغکی لاکي
											34. فمفلاجران اسلام باکی سکوله ادا کمونکینن منجادی فلاجر بر کبولیهن ددالم کهیدوفن دان دافت برعمل دغن اجاران اکام اسلام سچارا بتول دان منجو کوفي
											35. فمفلاجران اسلام باکی سکوله ادا کمونکینن منجادی فلاجر برایلق دیری جاوه داری مڭکونا داده
											36. سکوله دباوه فوست فغاجین تمفتن دفریغکت رنده دان دفریغکت تیغکی بو کا مڭکونا کوریکو لم اسلام برتمبه باقی
											37. فنتدبیر سکوله دافت اکوان دان کفرچایان داری اراغ کمفوغ
											38. کورو اکام ادا کبولیهن فمفلاجران بنتوق چمفوران کوریکو لم اسلام دغن کوریکو لم داسر
											39. کورو اکام ادا کماجوان دان کتکو من دالم توکس کرجا سفرتی دلنتیق منجادی فکاوای کرجا اتو فکاوای کراجان
											40. کورو سامن ادا کماجوان دان کتکو من دالم توکس کرجا سفرتی دلنتیق منجادی فکاوای کرجا اتو فکاوای کراجان

كأدان یغد كهندقكي					كأدان سكاراغ					فنتدبيران سكو له یغ مئكونا كوريكو لم اسلام
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
										41. فلاجر بر كبوليپهن دالم بر عمل مغيكوت اجاران اكام اسلام دالم كهيدوفن مارين مريك سچارا بتول دان منچو كوفي
										42. فلاجر بر كبوليپهن دالم مباح القرآن دان بر عمل مغيكوت اجاران اكام اسلام دالم كهيدوفن مارين مريك سچارا بتول
										43. فلاجر دافت منيغتكنن ديري كلوارك دان مشاركة یغ سلا رس دغن كهندق اوراغ كمفوغ دان اكام اسلام
										44. كمونكينن تراجادي فلاجر دافت كفواسن ماتي دالم مغاداكن ماس بلاجر داري فيهق سكو له سچارا برتروسن
										45. كمونكينن تراجادي فنجاك فلاجر دافت كفواسن ماتي دالم حاصليل فغاجين دان كلاكوان اتق چو چو یغ بر جاي دالم فغاجين
										46. كمونكينن تراجادي فنجاك فلاجر ادا كفر چايان ددالم مغهنتز اتق چو چو ماسوق بلاجر دسكو له یغ دباواه فوست فغاجين تفتن

بهاکين 3

تيكتيك يڭ دافت منولوڭ سڪوله سفاي منچافي كجايان يڭدتنفكن دان فغوشوران
 كتراشن دماراف پاتاكن تيكتيك يڭ دافت منولوڭ سڪوله سفاي منچافي كجايان يڭدتنفكن دان فغوشوران
 1. تيكتيك يڭ دافت منولوڭ سڪوله سفاي منچافي كجايان يڭدتنفكن

1.1 فغاتوران

.....

.....

.....

1.2 فغكونان

.....

.....

.....

1.3 فرماتين دان فرنيلاين

.....

.....

.....

1.4 فراوبا من

.....

.....

.....

2. فغوشوران

.....

.....

.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

**แบบสอบถามชุดที่ 3: สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
สำหรับ** นักเรียนอิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6 อิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3
และอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 3

การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

แบบสอบถามฉบับที่

นายชาร์รี่ฟท์ สือนิ นิสิตระดับดุฆฎิบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

คำชี้แจง

1.แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา บริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับนักเรียนเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6 ตอนกลางปีที่ 3 และตอนปลายปีที่ 3 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ จุด แข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้

3.แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการ บริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 3 ยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนบรรลุความสำเร็จที่กำหนดไว้และ ข้อเสนอแนะ

4. การตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยทั้ง 2 ตอน ผู้วิจัยขอความร่วมมือให้นักเรียนตอบ คำถามทุกข้อตามสภาพจริง เพื่อจะทำให้ข้อมูลที่ได้มีความเชื่อถือและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการ บริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้สำหรับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหาร โรงเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องต่อไป

ขอขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด

1. เพศ

1.1 ชาย

1.2 หญิง

2. ระดับชั้นศาสนา

2.1 อิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6

2.2 อิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 3

2.3 อิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 3

3. ระดับชั้นสามัญ

3.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3.7 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

3.8 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.9 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3.4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3.10 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3.5 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3.11 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

3.6 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3.12 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

4. จังหวัด

4.1 นราธิวาส

4.2 บัตตานี

4.3 ยะลา

4.4 สงขลา

4.5 สตูล

5. บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย

5.1 บิดาและหรือมารดา

5.2 บุคคลที่มีใช้บิดาและหรือมารดา (โปรดระบุ.....)

6. อาชีพของบิดาและหรือมารดาหรือผู้ปกครอง

6.1 รับราชการ

6.2 พนักงานบริษัทเอกชน

6.3 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย

6.4 เกษตรกร/ชาวนา

6.5 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2

สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นในแต่ละข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามความคิดเห็นของนักเรียน ซึ่งกำหนดระดับคะแนนไว้ดังนี้

1. **สภาพปัจจุบัน**ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย

- 5 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันมาก
- 3 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบันน้อยที่สุด

2. **สภาพที่พึงประสงค์**ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย

- 5 หมายถึง ระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตมาก
- 3 หมายถึง ระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตน้อย
- 1 หมายถึง ระดับสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตน้อยที่สุด

ตอนที่ 3

ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในปัจจุบันและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดระบุยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนบรรลุความสำเร็จที่กำหนดไว้และ
ข้อเสนอแนะ

1. ยุทธศาสตร์ที่จะทำให้การบริหารโรงเรียนบรรลุความสำเร็จที่กำหนดไว้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1: ภาพความสำเร็จและยุทธศาสตร์ของโรงเรียน
สำหรับ โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา
(ระดับประถมศึกษา/ขยายโอกาสและมัธยมศึกษา)

การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

แบบสอบถามฉบับที่
นายชาร์รียท์ สีอนิ นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2554

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

คำชี้แจง

ใคร่ขอความร่วมมือจากโรงเรียนของท่านโปรดให้ข้อคิดเห็นแนวทางหรือยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์และนำเสนอยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนในภาพรวม

ส่วนที่ 1: ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 โรงเรียน () โรงเรียน () สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	1.3 วัน เวลาที่ให้สัมภาษณ์ () วัน เดือน ปี.....
1.2 ผู้ให้สัมภาษณ์ () ชื่อ-สกุล () ตำแหน่ง () ศาสนา	

ส่วนที่ 2: ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ภาพความสำเร็จของโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาโรงเรียน.....มีอะไรบ้าง (ระดับโรงเรียน นักเรียน ครูผู้สอนสามัญศึกษาและครูผู้สอนอิสลามศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน)

1.1 ระดับโรงเรียน

.....

1.2 ระดับนักเรียน

.....

1.3ระดับครูผู้สอนสามัญศึกษาและครูผู้สอนอิสลามศึกษา

.....

1.4ระดับผู้บริหารโรงเรียน

.....

1.5ระดับผู้ปกครอง.....

.....

1.6ระดับชุมชน

.....

2. วิธีดำเนินการให้เกิดภาพความสำเร็จดังกล่าว ใครต้องทำอะไรและทำอย่างไร (การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุง PDCA)

2.1การวางแผน.....

.....

2.2การนำแผนสู่การปฏิบัติ.....

.....

2.3การประเมินผล.....

.....

2.4การปรับปรุง.....

.....

3. ยุทธศาสตร์ที่จะทำให้โรงเรียนบรรลุความสำเร็จที่กำหนดไว้

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้การสัมภาษณ์เป็นอย่างสูง

แบบประเมิน

ความถูกต้องและความครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์
ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้(ร่าง 1)

คำชี้แจง :

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

2. แบบประเมิน ฯ ร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ มีจำนวน 4 ยุทธศาสตร์ 13 ยุทธศาสตร์ และ 42 วิธีดำเนินการ

3. ในการตอบแบบประเมินครั้งนี้ ความคิดเห็นของท่านมีคุณค่าและความสำคัญต่อการ
พัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างยิ่ง

4. ขอความกรุณาจากท่านโปรดประเมินฯ ร่างยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตร
อิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามความคิดเห็นของท่าน และขอความอนุเคราะห์จากท่านใน
การจัดส่งคืนผู้วิจัย ภายในวันอังคาร ที่ 24 เมษายน 2555 และผู้วิจัยขออนุญาตประสานทางโทรศัพท์
หรืออีเมลล์จากท่าน เนื่องจากผู้วิจัยต้องรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ของท่าน
นำมาประมวล รวบรวม และปรับปรุงร่างยุทธศาสตร์ ฯ และนำข้อสรุปไปจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group)
จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ทั้งนี้ ผู้วิจัยตระหนักดีว่า ท่านมีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก แต่เพื่อผลการวิจัยนี้
จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างยิ่งยั้งต่อไป จึงใคร่
ขอรบกวนเวลาท่านในการประเมินฯ ร่างยุทธศาสตร์ฯ นี้ และขอกราบขอพระคุณอย่างสูงที่ท่านได้กรุณา
ให้ความร่วมมือด้วยดีในการวิจัยครั้งนี้

**ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิความถูกต้องและความครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์
ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 1)**

คำชี้แจง: ขอความอนุเคราะห์พิจารณายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 1) และโปรดประเมินในแต่ละหัวข้อ โดยทำ ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีค่าการให้คะแนน ดังนี้
1 หมายถึง น้อยที่สุด 2 หมายถึง น้อย 3 หมายถึง ปานกลาง 4 หมายถึง มาก 5 หมายถึง มากที่สุด

ตอนที่ 1: ความสอดคล้องของร่างยุทธศาสตร์ฯ กับ SWOT Analysis

ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์หลัก กับร่างยุทธศาสตร์รอง	ความถูกต้องและ ความครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	1. ยุทธศาสตร์ปรับปรุงการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement of Curriculum Management Strategy)																			
2. ยุทธศาสตร์ปรับกระบวนการทัศน์การวางแผน (Paradigm Shift in Planning Strategy)																				
3. ยุทธศาสตร์ประเมินผลตามกรอบแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Based Evaluation Strategy)																				
4. ยุทธศาสตร์บูรณาการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะชีวิตและการปฏิบัติ ศาสนกิจ (Integrating Classroom Learning into Life Skill and Religious Practice Strategy)																				

ตอนที่ 2: ความสอดคล้องของร่างยุทธศาสตร์หลักกับยุทธศาสตร์รอง

ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์หลัก กับร่างยุทธศาสตร์รอง	ความถูกต้องและ ความครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. ยุทธศาสตร์ปรับปรุงการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement of Curriculum Management Strategy)																				
ยุทธศาสตร์: 1.1 ประเมินหลักสูตรเพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง																				
ยุทธศาสตร์: 1.2 บริหารจัดการองค์การเพื่อสร้างระบบคุณภาพ																				
ยุทธศาสตร์: 1.3 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อประกันคุณภาพนักเรียน																				
2. ยุทธศาสตร์ปรับกระบวนการทัศน์การวางแผน (Paradigm Shift in Planning Strategy)																				
ยุทธศาสตร์: 2.1 วางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการให้สอดคล้อง กับจุดเน้นของโรงเรียน																				
ยุทธศาสตร์: 2.2 พัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนพัฒนาและ แผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง																				
ยุทธศาสตร์: 2.3 พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจและ การวางแผนทุกระดับอย่างต่อเนื่อง																				

ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ กับร่างยุทธศาสตร์ฯ	ความถูกต้องและ ความครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	3. ยุทธศาสตร์ประเมินผลตามกรอบแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Based Evaluation Strategy)																			
ยุทธศาสตร์: 3.1 เสริมสร้างความเชื่อมั่นคุณภาพการจัดการศึกษา																				
ยุทธศาสตร์: 3.2 สร้างหลักประกันให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษา																				
ยุทธศาสตร์: 3.3 สร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ประจำชั้น สาธารณะชน																				
4. ยุทธศาสตร์บูรณาการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจ (Integrating Classroom Learning into Life Skill and Religious Practice Strategy)																				
ยุทธศาสตร์: 4.1 ส่งเสริมและสนับสนุนประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้																				
ยุทธศาสตร์: 4.2 เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพครูผู้สอน																				
ยุทธศาสตร์: 4.3 เสริมสร้างเครือข่ายและประสิทธิภาพเทคโนโลยี																				
ยุทธศาสตร์: 4.4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเชิงระบบ																				

ตอนที่ 3: ความสอดคล้องของวิธีดำเนินการกับยุทธศาสตร์รอง

ความสอดคล้องของวิธีดำเนินการ กับยุทธศาสตร์รอง	ความถูกต้องและ ความครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ยุทธศาสตร์: 1.1 ประเมินหลักสูตรเพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง																				
วิธีดำเนินการ																				
1.1.1 สร้างความชัดเจนในการพัฒนาอิสลามศึกษาอย่างเป็นระบบ																				
1.1.2 พัฒนาการจัดอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง																				
1.1.3 ปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จในแผนปฏิบัติการให้เหมาะสมและครบถ้วน																				
1.1.4 พัฒนาตัวชี้วัดและปรับปรุงแผนพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน																				
ยุทธศาสตร์: 1.2 บริหารจัดการองค์กรเพื่อสร้างระบบคุณภาพ																				
วิธีดำเนินการ																				
1.2.1 พัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และการบริหารโรงเรียน																				
1.2.2 ปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ																				
1.2.3 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานด้านสื่อและวัสดุมาพัฒนาและปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณให้มีความพอเพียงมากขึ้น																				

ความสอดคล้องของวิธีดำเนินการ และยุทธศาสตร์ กับร่างยุทธศาสตร์ฯ	ความถูกต้องและ ความครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.2.4ปรับปรุงแผนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง																				
1.2.5จัดทำระบบสารสนเทศที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา																				
1.2.6จัดตั้งหน่วยงานระดับสพฐ. ในการกำกับ ดูแล และพัฒนาการจัดอิสลามศึกษาโดยตรงและเป็นหน่วยงานเฉพาะ																				
ยุทธศาสตร์: 1.3 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อประกันคุณภาพนักเรียน																				
วิธีดำเนินการ																				
1.3.1พัฒนาการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลกำหนดเป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน																				
1.3.2ปรับปรุงแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศอย่างเป็นระบบ																				
ยุทธศาสตร์: 2.1วางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับจุดเน้นของโรงเรียน																				
วิธีดำเนินการ																				
2.1.1ศึกษาบริบทภายในและบริบทภายนอกเพื่อวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง																				
2.1.2กำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการศึกษา																				

ความสอดคล้องของวิธีดำเนินการ และยุทธศาสตร์ กับร่างยุทธศาสตร์ฯ	ความถูกต้องและ ความครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.1.3 กำหนดยุทธศาสตร์สร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ																				
2.1.4 สร้างโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการนำหลักสูตรอิสลามศึกษามาใช้ในโรงเรียน																				
ยุทธศาสตร์: 2.2 พัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง																				
วิธีดำเนินการ																				
2.2.1 กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดอิสลามศึกษาในแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน																				
2.2.2 จัดทำมาตรฐานและสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง																				
2.2.3 จัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างสม่ำเสมอ																				

ความสอดคล้องของวิธีดำเนินการ และยุทธศาสตร์ กับร่างยุทธศาสตร์ฯ	ความถูกต้องและ ความครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ยุทธศาสตร์: 2.3 พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจและ การวางแผนทุกระดับอย่างต่อเนื่อง																				
วิธีดำเนินการ																				
2.3.1จัดทำแผนอัตรากำลังที่พร้อมบรรจุครูผู้สอนเป็นพนักงาน ราชการหรือข้าราชการครู																				
2.3.2จัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลและปฏิทินการ นิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง																				
ยุทธศาสตร์: 3.1 เสริมสร้างความเชื่อมั่นคุณภาพการจั ดการศึกษา																				
วิธีดำเนินการ																				
3.1.1สนับสนุนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลาม ศึกษาตามแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศอย่างครบถ้วน																				
3.1.2ส่งเสริมการนิเทศ กำกับ ติดตาม และให้คำแนะนำการจัดการ เรียนรู้อิสลามศึกษาแก่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ																				
3.1.3สนับสนุนการติดตาม และประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่ กำหนดไว้ในแผนพัฒนาอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง																				

ความสอดคล้องของวิธีดำเนินการ และยุทธศาสตร์ กับร่างยุทธศาสตร์ฯ	ความถูกต้องและ ความครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.1.4 ประเมินข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติการ อย่างสมบูรณ์และต่อเนื่อง																				
3.1.5 เปิดโอกาสให้ผู้นำศาสนามีส่วนร่วมในการติดตามและ จัดการเรียนรู้																				
ยุทธศาสตร์: 3.2 สร้างหลักประกันให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษา																				
วิธีดำเนินการ																				
3.2.1 ส่งเสริม และติดตามการจัดสวัสดิการให้ครูผู้สอนอิสลามศึกษา อย่างต่อเนื่อง																				
3.2.2 ประเมินผลการปฏิบัติงานในการปรับเป็นพนักงานราชการ หรือข้าราชการครู																				
ยุทธศาสตร์: 3.3 สร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์																				
ประจักษ์สาธารณชน																				
วิธีดำเนินการ																				
3.3.1 จัดกิจกรรมที่น่าสนใจในโรงเรียน เช่น ค่ายเยาวชนสร้างคน คุณธรรม กิจกรรมเยี่ยมมูลนิธิ การสอนกีรอฮาตี การอ่านดุอาห์ใน ชีวิตประจำวัน เป็นต้น																				

ความสอดคล้องของวิธีดำเนินการ และยุทธศาสตร์ กับร่างยุทธศาสตร์ฯ	ความถูกต้องและ ความครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.3.2 นำผลการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดมาเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง																				
ยุทธศาสตร์: 4.1 ส่งเสริมและสนับสนุนประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้																				
วิธีดำเนินการ																				
4.1.1 ปฏิบัติตามแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง																				
4.1.2 วัตถุประสงค์ที่มีความหลากหลายและประเมินผลตามสภาพจริง																				
4.1.3 สนับสนุนการนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง																				
ยุทธศาสตร์: 4.2 เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพครูผู้สอน																				
วิธีดำเนินการ																				
4.2.1 จัดสรรอัตรากำลังครูผู้สอนอิสลามศึกษาอย่างเพียงพอ																				
4.2.2 พัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้สามารถบูรณาการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน																				
4.2.3 พัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาในการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้																				

ความสอดคล้องของวิธีดำเนินการ และยุทธศาสตร์ กับร่างยุทธศาสตร์ฯ	ความถูกต้องและ ความครอบคลุม					ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ประโยชน์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.2.4จัดสวัสดิการอย่างเท่าเทียมบุคคลอื่น เช่น เงินเลี้ยงชีพ เงิน พสร. เป็นต้น																				
ยุทธศาสตร์: 4.3 เสริมสร้างเครือข่ายและประสิทธิภาพ เทคโนโลยี																				
วิธีดำเนินการ																				
4.3.1สร้างความร่วมมือการจัดการจัดหาสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนจาก หน่วยงานภาครัฐและเอกชน																				
4.3.2จัดสรรเครื่องคอมพิวเตอร์ที่พร้อมใช้งานในสัดส่วนที่เหมาะสม กับจำนวนนักเรียน																				
4.3.3จัดระบบอินเตอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการเรียนการสอนและการ บริหารงานโรงเรียนและใช้งานอย่างต่อเนื่อง																				
ยุทธศาสตร์: 4.4 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเชิงระบบ																				
วิธีดำเนินการ																				
4.4.1บูรณาการเนื้อหาสาระหลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ																				
4.4.2บูรณาการโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรอิสลามศึกษาและ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน																				

แบบตรวจสอบความเหมาะสม

ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 2)

คำชี้แจง

1. การตรวจสอบความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในการวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงโรงเรียน

2. แบบตรวจสอบความเหมาะสมของยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 4 ส่วนคือ (4 ยุทธศาสตร์: 13 ยุทธศาสตร์: 54 วิธีดำเนินการ)

2.1 ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ฯ กับ SWOT Analysis จำนวน 4 ยุทธศาสตร์

2.2 ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์กับยุทธศาสตร์ฯ จำนวน 13 ยุทธศาสตร์

2.3 ความสอดคล้องของวิธีดำเนินการกับยุทธศาสตร์ จำนวน 54 วิธีดำเนินการ

2.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. ผู้วิจัยจะนำความคิดเห็นของท่านมาประมวล รวบรวม และปรับปรุงยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาและนำเสนอเป็นผลการวิจัยเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และขอขอบพระคุณท่านอย่างสูงที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือด้วยดีในการวิจัยครั้งนี้

แบบตรวจสอบความเหมาะสม

ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ร่าง 2)

ตอนที่ 1: ความเหมาะสมของร่างยุทธศาสตร์ฯ กับ SWOT Analysis

ความเหมาะสมของร่างยุทธศาสตร์ฯ กับSWOT Analysis	ผลการตรวจสอบ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
1.ด้านการวางแผน (P): ยุทธศาสตร์ปรับกระบวนการทัศน์การวางแผนอย่างเป็นระบบ (Paradigm Shift in Planning Strategy)			
2.ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ (D): ยุทธศาสตร์บูรณาการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจอย่างถูกต้องและครบถ้วน (Integrating Classroom Learning into Life Skill and Religious Practice Strategy)			
3.ด้านการประเมินผล (C): ยุทธศาสตร์ประเมินผลตามกรอบแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Based Evaluation Strategy)			
4.ด้านการปรับปรุง (A): ยุทธศาสตร์ปรับปรุงการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement of Curriculum Management Strategy)			

ตอนที่ 2: ความเหมาะสมของยุทธศาสตร์กับยุทธศาสตร์

ความเหมาะสมของยุทธศาสตร์กับยุทธศาสตร์	ผลการตรวจสอบ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
1.ด้านการวางแผน (P): ยุทธศาสตร์ปรับกระบวนการทัศน์การวางแผนอย่างเป็นระบบ (Paradigm Shift in Planning Strategy)			
ยุทธศาสตร์:			
1.1วางแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับจุดเน้นของโรงเรียนและความต้องการของท้องถิ่น			
1.2 พัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง			
1.3 เพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผนงานทุกระดับอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง			

ความเหมาะสมของยุทธศาสตร์กับยุทธศาสตร์	ผลการตรวจสอบ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
2.ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ (D): ยุทธศาสตร์บูรณาการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจอย่างถูกต้องและครบถ้วน (Integrating Classroom Learning into Life Skill and Religious Practice Strategy)			
ยุทธศาสตร์:			
2.1 พัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ			
2.2 สร้างแรงจูงใจและพัฒนาครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายวิธี			
2.3 พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพ			
2.4 บริหารและบูรณาการหลักสูตรอย่างเป็นระบบอย่างชัดเจน			
3. ด้านการประเมินผล (C): ประเมินผลตามกรอบแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Based Evaluation)			
ยุทธศาสตร์:			
3.1 เสริมสร้างระบบความร่วมมือและเครือข่ายการนิเทศ ติดตามและการประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง			
3.2 พัฒนาศักยภาพครูผู้สอนเพื่อให้ได้รับสวัสดิการและความก้าวหน้าในวิชาชีพ			
3.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ			
4.ด้านการปรับปรุง (A): ปรับปรุงการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement of Curriculum Management)			
ยุทธศาสตร์:			
4.1 สร้างเสริมประสิทธิภาพการจัดหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง			
4.2 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อประกันคุณภาพนักเรียน			
4.3 พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ			

ตอนที่ 3: ความเหมาะสมของวิธีดำเนินการกับยุทธศาสตร์

ความเหมาะสมของวิธีดำเนินการกับยุทธศาสตร์	ผลการตรวจสอบ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
1.1 ยุทธศาสตร์วางแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับจุดเน้นของโรงเรียนและความต้องการของท้องถิ่น			
วิธีดำเนินการ			
1.1.1 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามในการจัดอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง			
1.1.2 วางแผนการจัดการศึกษาอิสลามศึกษาให้มีความสอดคล้องกับทิศทางของโรงเรียน			
1.1.3 กำหนดยุทธศาสตร์สร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ			
1.1.4 เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียน			
1.1.5 ประชาสัมพันธ์การจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนแก่ชุมชน			
1.2 ยุทธศาสตร์พัฒนาตัวชี้วัดความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่อง			
วิธีดำเนินการ			
1.2.1 กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดอิสลามศึกษาในแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน			
1.2.2 จัดทำสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง			
1.2.3 จัดทำแผนงาน โครงการและกิจกรรมการเรียนรู้อิสลามศึกษา			
1.3 ยุทธศาสตร์เพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผนงานทุกระดับอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง			
วิธีดำเนินการ			
1.3.1 วางแผนและระดมการจัดสรรงบประมาณด้านอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง			
1.3.2 จัดทำแผนอัตรากำลังครูผู้สอนอิสลามศึกษาเป็นพนักงานราชการหรือข้าราชการครู			
1.3.3 คัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมเป็นครูผู้สอนอิสลามศึกษา			
1.3.4 จัดทำแผนพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาอย่างเป็นระบบ			
1.3.5 จัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลและปฏิทินการนิเทศอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง			

ความเหมาะสมของวิธีดำเนินการกับยุทธศาสตร์	ผลการตรวจสอบ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
2.1 ยุทธศาสตร์พัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ			
วิธีดำเนินการ			
2.1.1 ปฏิบัติตามแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการประจำปีที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง			
2.1.2 ปฏิบัติศาสนกิจครบ 5 เวลา			
2.1.3 ปฏิบัติตามหลักคำสอนในอัลกุรอานในการดำรงชีวิต			
2.1.4 สนับสนุนการนิเทศภายในให้กับครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง			
2.1.5 พัฒนาการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกัน			
2.2 ยุทธศาสตร์สร้างแรงจูงใจและพัฒนาครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ อย่างหลากหลายวิธี			
วิธีดำเนินการ			
2.2.1 จัดสรรอัตรากำลังครูผู้สอนอิสลามศึกษาอย่างเพียงพอ			
2.2.2 พัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาให้สามารถบูรณาการจัดการเรียนรู้ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียน			
2.2.3 พัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาในการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้			
2.2.4 สร้างความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพให้กับครูผู้สอนอิสลามศึกษา			
2.3 ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพ			
วิธีดำเนินการ			
2.3.1 จัดหาสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์การสอนอิสลามศึกษาจากหน่วยงานภาครัฐ			
2.3.2 จัดสรรเครื่องคอมพิวเตอร์ที่พร้อมใช้งานในสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน			
2.3.3 จัดระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการเรียนการสอนและการบริหารงานโรงเรียนและใช้งานอย่างต่อเนื่อง			
2.4 ยุทธศาสตร์บริหารและบูรณาการหลักสูตรอย่างเป็นระบบอย่างชัดเจน			
วิธีดำเนินการ			
2.4.1 สร้างความรู้และความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาในโรงเรียน			
2.4.2 ส่งเสริมและให้ความสำคัญในการจัดอิสลามศึกษาตามความต้องการของท้องถิ่น			

ความเหมาะสมของวิธีดำเนินการกับยุทธศาสตร์	ผลการตรวจสอบ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
2.4.3จัดบรรยากาศแบบวิถีอิสลาม เช่น การอาซานเมื่อถึงเวลาละหมาด			
2.4.4บูรณาการสาระการเรียนรู้หลักสูตรอิสลามศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ			
2.4.5จัดโครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรอิสลามศึกษาและบูรณาการกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน			
2.4.6สร้างเครือข่ายโรงเรียนในการจัดอิสลามศึกษา			
3.1 ยุทธศาสตร์เสริมสร้างระบบความร่วมมือและเครือข่ายการนิเทศ ติดตามและการประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง			
วิธีดำเนินการ			
3.1.1นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดอิสลามศึกษาตามแผนการนิเทศ อย่างครบถ้วน			
3.1.2กำกับ ติดตาม และให้คำแนะนำการจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาแก่ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ			
3.1.3ติดตาม และประเมินผลตามตัวชี้วัดความสำเร็จด้านอิสลามศึกษาตาม แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ			
3.1.4นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง			
3.1.5เปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะการจัดอิสลาม ศึกษาในโรงเรียน			
3.2 ยุทธศาสตร์พัฒนาศักยภาพครูผู้สอนเพื่อให้ได้รับสวัสดิการและ ความก้าวหน้าในวิชาชีพ			
วิธีดำเนินการ			
3.2.1ส่งเสริม และติดตามการจัดสวัสดิการให้ครูผู้สอนอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง			
3.2.2ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนอย่างเป็นธรรม			
3.3 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ			
วิธีดำเนินการ			
3.3.1ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น ค่าย เยาวชนสร้างคนคุณธรรม กิจกรรมเกี่ยมุนไล การอ่านดุอาห์ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น			

ความเหมาะสมของวิธีดำเนินการกับยุทธศาสตร์	ผลการตรวจสอบ		
	เหมาะสม	ปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
3.3.2เปิดโอกาสให้ผู้นำศาสนาหรือผู้ที่ชุมชนให้ความไว้วางใจเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้			
3.3.3เผยแพร่และประชาสัมพันธ์การจัดการจัดอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง			
4.1 ยุทธศาสตร์สร้างเสริมประสิทธิภาพการจัดการหลักสูตรอิสลามศึกษาเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง			
วิธีดำเนินการ			
4.1.1กำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาอิสลามศึกษาในโรงเรียน			
4.1.2ปรับปรุงตัวชี้วัดความสำเร็จด้านอิสลามศึกษาในแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน			
4.1.3ปรับปรุงการดำเนินงานอิสลามศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับตัวชี้วัดความสำเร็จ			
4.2 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อประกันคุณภาพนักเรียน			
วิธีดำเนินการ			
4.2.1ปรับการเรียนรู้อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของสังคม			
4.2.2ปรับปรุงแผนการนิเทศและปฏิทินการนิเทศอย่างต่อเนื่อง			
4.2.3พัฒนาการนิเทศ ติดตาม และกำหนดเป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียน			
4.2.4นิเทศโดยใช้ระบบกลุ่มโรงเรียน			
4.3 ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ			
วิธีดำเนินการ			
4.3.1จัดตั้งหน่วยงานระดับสภฐ. ในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการจัดอิสลามศึกษาโดยตรงและเป็นหน่วยงานเฉพาะ			
4.3.2ปรับปรุงแผนการจัดสรรงบประมาณด้านอิสลามศึกษาให้มีความพอเพียงมากขึ้น			
4.3.3ปรับปรุงแผนการสรรหา คัดเลือก และพัฒนาครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ			
4.3.4พัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และการบริหารโรงเรียน			
4.3.5จัดทำระบบสารสนเทศที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา			

ภาคผนวก ข

ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความตรงของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

1. ผู้ที่มีประสบการณ์และมีความรู้ด้านการวิจัยทางการศึกษา
 - 1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 - 1.2 ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน (สนผ.)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.3 ดร.ชวลิต โพธิ์นคร ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาครู (สพค.)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ผู้ที่มีประสบการณ์และมีความรู้ด้านการบริหารการศึกษาและการพัฒนายุทธศาสตร์
 - 2.1 รองศาสตราจารย์ ดร.อำภา บุญช่วย อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 - 2.2 ดร.ทัศนีย์ สิทธิวงศ์ นักวิชาการศึกษำานาญการพิเศษ
สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษา
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
3. ผู้ที่มีประสบการณ์และมีความรู้ด้านการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาและเข้าใจบริบทในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่างดี
 - 3.1 รองศาสตราจารย์ ดร.อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารจัดการ
อิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามนานาชาติ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 - 3.2 ดร.อารีผิน เทพลักษณ์ รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นราธิวาส เขต 1
 - 3.3 นางสาวอามีเนาะ มามู ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นราธิวาส เขต 1
 - 3.4 นายอาไซน์น่า อับดุลเลาะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านจะแนะ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์

**รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความถูกต้องและความครอบคลุม ความเหมาะสม
ความเป็นไปได้ และมีประโยชน์ของร่างยุทธศาสตร์**

**1. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการที่เกี่ยวข้องด้านการบริหารการศึกษาและมีความรู้
ด้านยุทธศาสตร์**

1.1 ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์	อาจารย์ประจำภาควิชาการจัดการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา
1.2 รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ	อาจารย์ประจำภาควิชาการจัดการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา
1.3 รองศาสตราจารย์ ดร.อำภา บุญช่วย	อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
1.4 รองศาสตราจารย์ ดร.อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต	อาจารย์ประจำภาควิชาอิสลามศึกษา
วิทยาลัยอิสลามศึกษานานาชาติ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
1.5 ดร.พิณสุดา สิริธวัชศรี	อาจารย์ประจำภาควิชาการจัดการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา
1.6 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พรพิเรนทร์	อาจารย์ประจำสาขาหลักสูตรและการสอน
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยทักษิณ
1.7 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิไล๊ะ แวคูเซ็ง	อาจารย์ประจำภาควิชาอิสลามศึกษา
วิทยาลัยอิสลามศึกษานานาชาติ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักบริหารการศึกษาและนักบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง
ด้านการบริหารสถานศึกษาและการบริหารการศึกษา**

2.1 นายประเสริฐ แก้วเพชร	ที่ปรึกษา ประจำกระทรวงศึกษาธิการ
สำนักงานอาชีวศึกษา
2.2 ดร.กมล รอดคล้าย	ผู้ตรวจราชการ ประจำกระทรวงศึกษาธิการ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

2.3 นายปราโมทย์ แก้วสุข	ผู้ตรวจราชการ ประจำกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
2.4 ดร.ปัญญา แก้วกัญ	ผู้ตรวจราชการ ประจำกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
2.5 นายไพรัช แสงทอง	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนมเขต 2 ปฏิบัติราชการ ผู้เชี่ยวชาญ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2.6 นายอำนาจ วิทยานุกูล	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการศึกษาเขตพัฒนา พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้
2.7 ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน (สนผ.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2.8 ดร.ชวลิต โพธิ์นคร	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาครู (สพค.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2.9 นายอนุศักดิ์ อายูวัฒน์	รองผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการศึกษาเขต พัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้
2.10 ประสิทธิ์ หนูกุ่ม	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต 1
2.11 ดร.อารีผิน เทพลักษณ์	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 1
2.12 นายภิรมย์ จีณาตา	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 2
2.13 นายนิกุล ประทีปพิชัย	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส เขต 2
2.14 นายอัปดุลฮาติม ดอเลาะ	ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนพระยาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15
2.15 นายสว่าง ชินพงษ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านศาลาใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2

3. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องด้านหลักสูตรอิสลามศึกษา

- 3.1 นางฟาฏีนา วงศ์เลขา นักวิชาการศึกษา สำนักวิชาการฯ (สวก.)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3.2 นายอาไซน์นำ อับดุลเลาะ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านจะแนะ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นราธิวาส เขต 3
- 3.3 นางปีเปาะ ปีรู ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปะกาฮารัง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ปัตตานี เขต 1
- 3.4 ดร.วรชัย ปานนิตยพงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านมูเินะ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นราธิวาส เขต 2
- 3.5 นายมนัส บุญชม ผู้อำนวยการโรงเรียนอิสลามสันติชน
สำนักงานการศึกษาเอกชน
- 3.6 นางสาวอามีเนาะ มามู ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานราธิวาส เขต 1
- 3.7 ดร.มาหามัดรูยานี บากา นักวิชาการอิสลามศึกษา
สำนักงานเขตตรวจ 12 จังหวัดยะลา
- 3.8 นางรุซลีนา ปาแนแจกะ ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานราธิวาส เขต 3
- 3.9 นายไซเฟียน ละมุลอ ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปัตตานี เขต 3
- 3.10 นางสาวซารีพะ ดือร์ ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานราธิวาส เขต 1
- 3.11 นายสักรี ยูนัน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการโรงเรียนบ้านจะแนะ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
- 3.12 นางซูไรดา ซาหีมซา ครูผู้สอนอิสลามศึกษาโรงเรียนบ้านจะแนะ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานราธิวาส เขต 3

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม

1. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการด้านการบริหารการศึกษาและยุทธศาสตร์

- 1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ อาจารย์ประจำภาควิชาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- 1.2 ดร.พินสุดา สิริธวัชศรี อาจารย์ประจำภาควิชาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

2. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักบริหารการศึกษาที่เกี่ยวข้องด้านการบริหารสถานศึกษาและการบริหารการศึกษา

- 2.1 นายประเสริฐ แก้วเพชร ที่ปรึกษา ประจำกระทรวงศึกษาธิการ
สำนักงานอาชีวศึกษา
- 2.2 นายไพรัช แสงทอง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครพนมเขต 2 ปฏิบัติราชการ
ผู้เชี่ยวชาญ
- 2.3 ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน (สนผ.)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.4 ดร.ชวลิต โพธิ์นคร ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาครู (สพค.)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2.5 นายอนุศักดิ์ อายูวัฒน์ รองผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการศึกษา
เขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัด

3. ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องด้านหลักสูตรอิสลามศึกษา

- 3.1. ดร.อารีผิน เทพลักษณ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1
- 3.2. นางสาวอามีเนาะ มามู ศึกษาานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1
- 3.3 นายอาไซน์นำ อับดุลเลาะ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านจะนะ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นราธิวาส เขต 3
- 3.4. นายมนัส บุญชม ผู้อำนวยการโรงเรียนอิสลามสันติชน
สำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/ 54-3125

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

27 สิงหาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. โครงร่างวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ	จำนวน	1 ฉบับ
	2. ความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 3 ชุด	จำนวน	1 ฉบับ
	3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยชุดที่ 1 - ชุดที่ 3	จำนวน	3 ฉบับ
	4. แบบตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	จำนวน	1 ฉบับ

ด้วย นายชาริรพีท์ สื่อนิ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อุสาโห และศาสตราจารย์
ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิใน
การตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อ
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/ 54-3321

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

10 พฤศจิกายน 2554

เรื่อง ขอลดลงใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน (ผู้อำนวยการโรงเรียน)

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยชุดที่ 1	จำนวน	5	ฉบับ
	2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยชุดที่ 2	จำนวน	3	ฉบับ
	3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยชุดที่ 3	จำนวน	1	ฉบับ

ด้วย นายชาตรีพีท สีอนิ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง“การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาใน จังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโห และศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องทดลองใช้ เครื่องมือ คือ แบบสอบถามกับผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ ครูผู้สอนอิสลาม ศึกษา ครูผู้สอนสามัญศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ผู้ปกครอง นักเรียนอิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6 ตอนกลางปีที่ 3 และตอนปลายปีที่ 3 ทั้งนี้ นิสิต ผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทดลองใช้ เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/ 54-3457

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

22 พฤศจิกายน 2554

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน (ผู้อำนวยการโรงเรียน)

สิ่งที่ส่งมาด้วย	1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยชุดที่ 1	จำนวน	5	ฉบับ
	2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยชุดที่ 2	จำนวน	3	ฉบับ
	3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยชุดที่ 3	จำนวน	1	ฉบับ

ด้วย นายชาวิรุฬห์ สีอนิ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาใน จังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโห และศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลวิจัยคือ แบบสอบถามกับผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ ครูผู้สอนสามัญศึกษา ครูผู้สอน อิสลามศึกษา และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ผู้ปกครอง นักเรียน อิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6 ตอนกลางปีที่ 3 และตอนปลายปีที่ 3 ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บ ข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/ 54-3458

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

20 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ข้อมูลวิจัย

เรียน (ผู้อำนวยการโรงเรียน)

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายชาตรีพิท สื่อนิ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนิน
งานวิจัยวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโห และศาสตราจารย์
ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วย
การสัมภาษณ์กับผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ
ตัวแทนครูผู้สอนสามัญ ตัวแทนครูผู้สอนอิสลามศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำ
ชุมชน ผู้นำศาสนา ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน และตัวแทนนักเรียน ในวันพฤหัสบดี ที่ 22 ธันวาคม
พ.ศ. 2554 เวลา 09.00 น. เป็นต้นไป ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการ
สัมภาษณ์ข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/ 55-2200

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

17 เมษายน 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน (ร่าง) ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตร
อิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เรียน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ร่าง) ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้

ด้วย นายซาริฟ สือณี นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัย
วิทยานิพนธ์เรื่อง “ยุทธศาสตร์ การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดน
ภาคใต้” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชญาพิมพ์
อุสาห์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน (ร่าง) ยุทธศาสตร์การ
บริหารโรงเรียนฯ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์
ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนบุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/ 54-2531

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

24 เมษายน 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เรียน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ร่าง) ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ด้วย นายซารีฟ สือนิ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษาระดับปริญญาโท การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ยุทธศาสตร์ การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโห เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนฯ และร่วมประชุมในวันจันทร์ ที่ 30 เมษายน 2555 เวลา 13.00-16.00 น. ณ ห้องประชุม สพฐ. 2 ชั้น 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อาชญญา รัตนอุบล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 612

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายชาตรีพร สื่อนิ เกิดเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2517 ณ จังหวัดนราธิวาส โดยได้รับทุนการศึกษาโครงการครูทายาท สำเร็จการศึกษาระดับครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) วิชาเอกภาษาอังกฤษ และวิชาโท เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา จากสถาบันราชภัฏสงขลา ปีการศึกษา 2541 ระดับศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2546 และเข้าศึกษาต่อในระดับครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (คด.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2551

บรรจรับราชการครั้งแรกเมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2541 ณ โรงเรียนอิสลามวิทยาทาน จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2546 ครูช่วยราชการกลุ่มนโยบายและแผน และวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2549 ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียนสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 วันที่ 10 มกราคม 2551 ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอีโยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 วันที่ 1 มิถุนายน 2551 - 1 มิถุนายน 2553 ได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยสอน (Teacher Assistance: TA) ของศาสตราจารย์พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 16 พฤศจิกายน 2552 - 29 มกราคม 2553 ฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางการบริหารกับศาสตราจารย์พิเศษธงทอง จันทรางศุ เลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) วันที่ 2 พฤศจิกายน 2553 - 10 ตุลาคม 2554 ช่วยราชการสำนักเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปีการศึกษา 2547 เข้ารับการอบรมการใช้ไอซีที “Strengthening Teacher’s Ability in Use ICT” การใช้เทคโนโลยี ณ ประเทศสิงคโปร์ ปีการศึกษา 2553 ได้รับทุนการศึกษาสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และทุนการศึกษาจากมูลนิธิทีวี บุญยเกต และในปีการศึกษา 2554 ได้รับทุนการวิจัยจาก “ทุน 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช (THE 90th ANNIVERSARY OF CHULALONGKORN UNIVERSITY FUND : Ratchadaphiseksomphot Endowment Fund)

และปัจจุบันกลับมาปฏิบัติราชการในตำแหน่งเดิมคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอีโยะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1